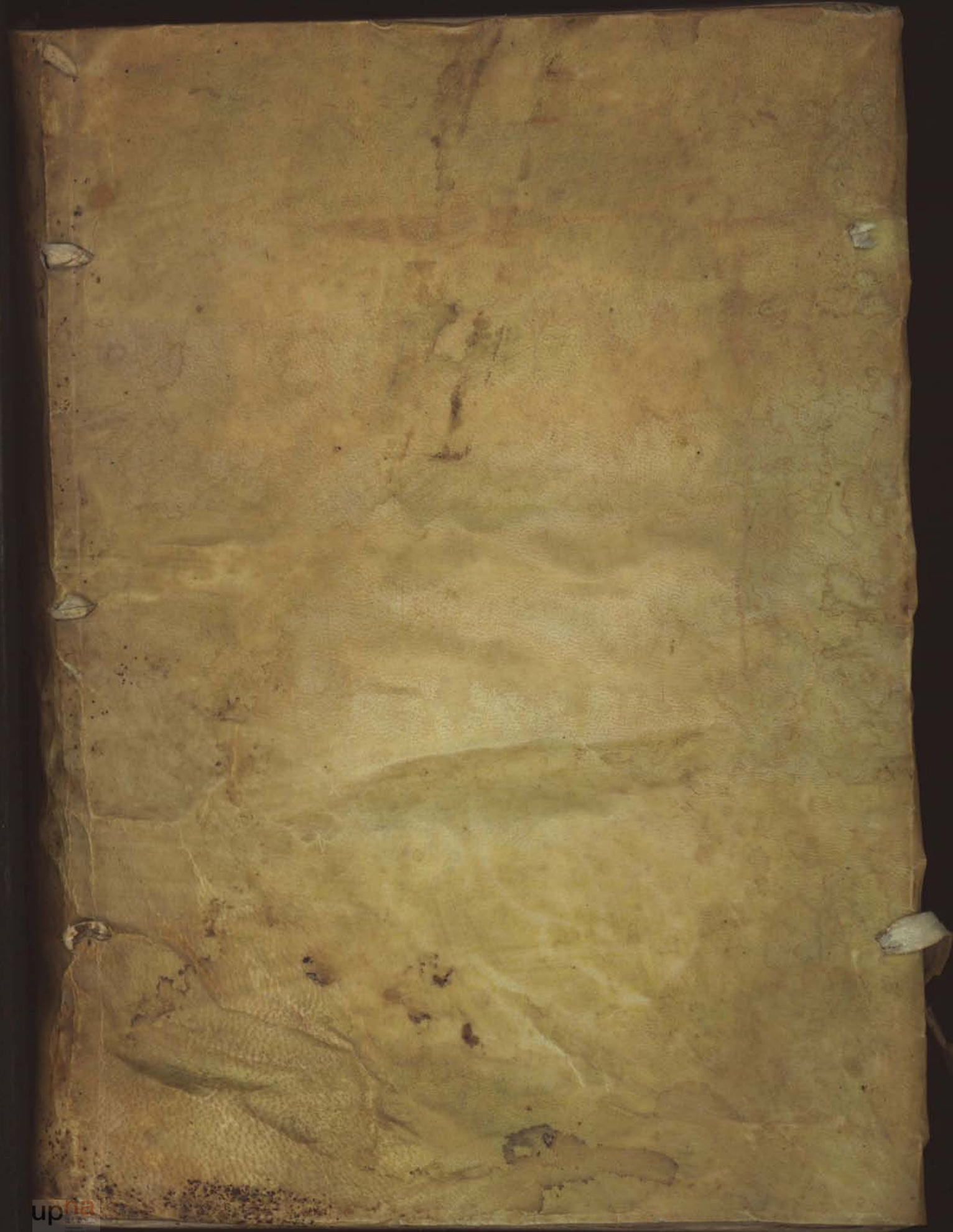

AL
RE
DE
Cioni
D
Immi
Ecc

Q

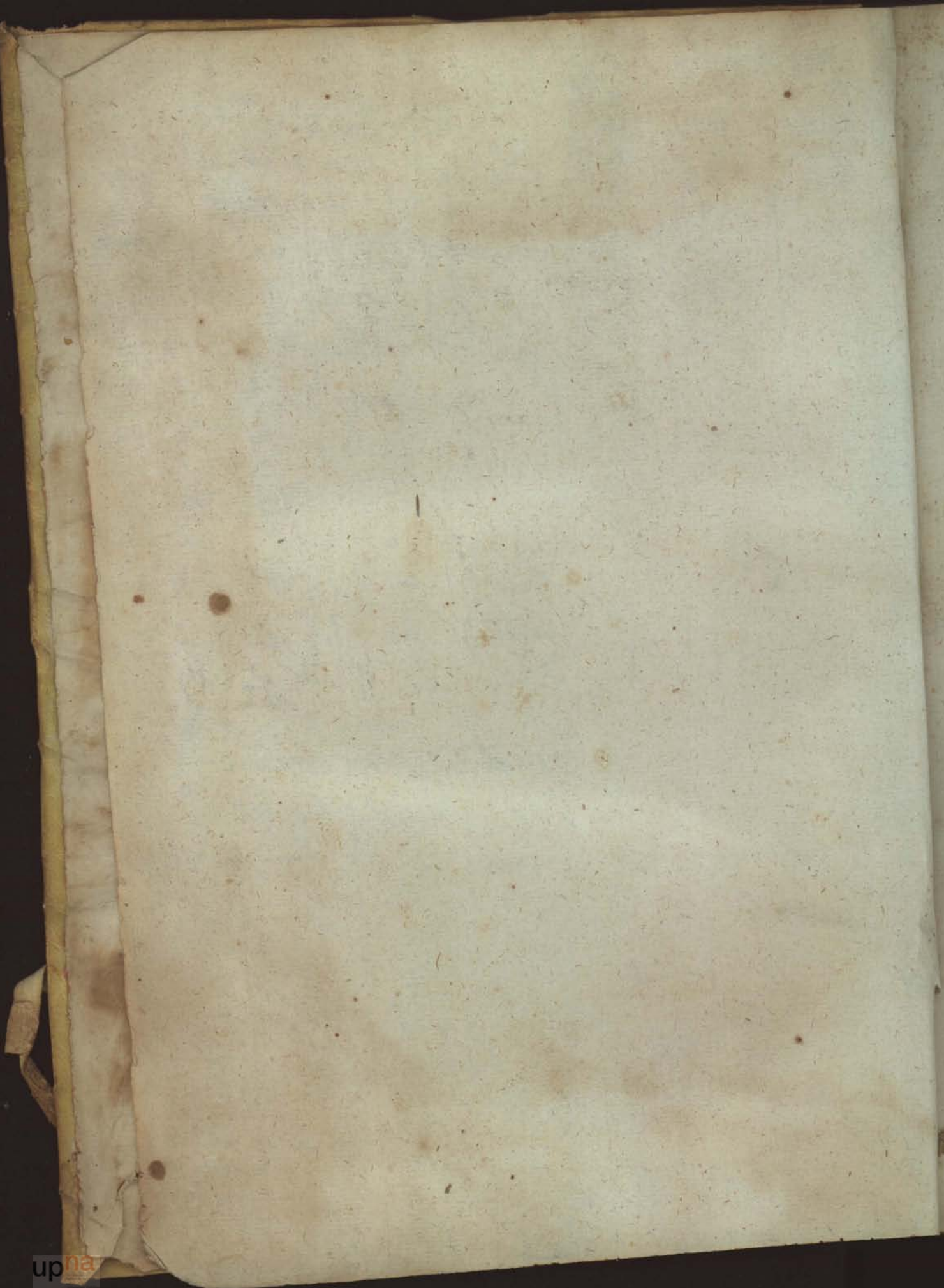

1ª Edición.

Palen recien-
te en exemplar
de la edición
que en fecha posterior
fue publicada en
Salamanca y que
se encuentra en
el N. 13.

140704

Parece ser que el
autor es hijo de
Leon de Goni y
que era como este natural
de Peñalte de Navarra.
Fue Arceobispo de la
Catedral de Pamplona.

D N.
R E M I G I I
D E G O N N I,
Nauarræi I. V. Doct̄or.

De Immunitate Ecclesiarum,

Personis̄que ab eas confugientibus, Tra-
ctatus aureus, Consuetudiniq̄
quotidianæ perutilis.

NE SCRIBAM VANVM,
DVC PIA VIRGO MANVM.

T O L O S A E,

Ex Prælo Guidonis Boudeuilæi,
Academiæ Tolosanæ Typographi,

1 5 4 9.

REMIGIVS
de Gonni, I. V. Doctor
Lectori Salutem.

O G I T A N T I mihi candide
Lector, præclarum illud Platonis di-
ctum, quod tantopere probatur Am-
brosio, nos solis nobis natos nõ esse,
ortusq; nostri partem patriam, par-
tem parentes, partem amicos vendi-
care: Visum est si quid possem vtili-
tatis in communem humani generis
societatem, proferre, quia existima-
rem id verissimum esse quod Stoicis
placuit, homines hominum causa esse procreatos. Sed qua re po-
tissimum prodesse possem multum diuq; dubitavi. Huius autem
dubitationis causam sustulerunt honesta illa, quibus iam pridem
me addixeram, Iuris ciuilis studia, quod q̄ sit homini necessarium
facilius est animo concipere, q̄ oratione exprimere: Quãtis enim
quæso commoditatibus eius ignaratio rerum publicarũ admini-
stratores & his subiectos ciues priuat? quò diligētius elaborandũ
est in scientiã legitimã interpretatione faciẽda, de qua etsi multi
multa dixerunt, nõ tamen omnia sic excusserũt vt omne auferret
posteris quo se exerceret argumentũ. Id planũ est, vel ex eo The-
mate, quod mihi tractandum destinavi, in quo explicando Laco-
nismo vtĩ cõstitui summa quãq; capita perstringes, vt magnitudo
vtilitatis vincat copiã orationis. Hoc totum in tuam gratiam su-
sceptum est optime lector, liberaliter accipe quod ab animo be-
nifico proficiscitur, & existima non officiorum genere, sed vo-
luntatis bonitate benignitatem esse metiendam. Bene vale.

I N D E X.

❧ Sequuntur Themata, & Conclu-
siones, quas Epilogi, seu Indicis
EORVM QVAE IN HOC LI-
bello continentur hîc posuimus.

ASYLVM apud Ro-
manos quid dice-
batur. nu. 9. pag. 5.
Ad œconomi officium
pertinet, ut confu-
gentium ad eccle-
sias psonas causasq̃
incessanter conquirat. nu. 3. pa. 14.
Ecclesia etiam non consecrata gaudet
immunitate modo autoritate supe-
rioris fuerit consecrata. nu. 1. pa. 15.
An Basilica immunitate gaudere debeat
numero. 4. pag. 18.
An oratorium gaudeat immunitate. nu.
10. pag. 26.
An atrium ecclesie congaudeat immu-
nitate. nu. 1. pa. 61.
Ambitus quot modis accipitur. numero
1. pag. 68.
Ambitus ecclesie quando gaudeat im-
munitate. nu. 2. pa. 68.
An palatium, seu domus Episcopi, gau-
deat immunitate. nu. 1. pa. 70.
An extrahens clericum excōmunicatur.
nu. 2. pag. 120.
Animus occidendi, quomodo cognosca-
tur. nu. 7. pa. 124.
Aggrediens aliquem animo occidendi,
aut uulnerandi, an gaudeat securita-
te. nu. 8. pa. 130.
Assasinus multo nummi priuilegio iu-
uatur. nu. 1. pa. 133.
Qui assasini dicantur. nu. 2. pag. 133.
Sex quæst. 13. priuilegi, in hac materia
remissiuè hic inseruntur. nu. 3. pa. 136.
Assasinus solo mandato, tamen nullus
affectus secutus sit punitur. nume. 4.
pagina. 138.

An extrahi debeat extra ecclesiam, per
quam captus ducitur. nu. 1. pa. 200.

B.

BASILICA, pro heremitario po-
nitur. nu. 5. pag. 18.
Banniti diffinitiuè suam delicti non ha-
bet immunitatē. nu. 1. pa. 207.
Secus, si interlocutoria iudicis sententia
bannitus sit. nu. 2. pa. 208.

C.

CASVS in quibus fugien. ad eccle-
siam nō gaudeant immunitate.
nu. 1. pa. 1.
Campanillæ, sunt indicia Ecclesie. nu.
5. pagina. 22.
Quid pprie cœuobiū dicat. nu. 13. pa. 36
In his capellis, quando celebrare liceat
inconsulto Episcopo. nu. 16. pa. 38.
Capellarum materia, remissiuè hic tan-
gitur. nu. 17. pag. 38.
Cimiterium habet eandem immunitatē,
quam habet ecclesia. nu. 1. pa. 40.
In Cimiterio causa sanguinis non agi-
tetur. nu. 2. pag. 40.
Polluta uel interdicta ecclesia, Cimate-
rium pollutū, aut interdictum cen-
setur. nu. 3. pag. 40.
Cimiterium cur sic dictum. nu. 5. pa. 41.
Cimiterium longe ab ecclesia separatum
num gaudeat immunitate. n. 6. pa. 41
Cimiterium num iure ab ecclesia remo-
tum esse possit. nu. 7. pag. 42.
Cimiterium reconciliari debet eo casu,
quo ecclesia. nu. 10. pa. 45.

I N D E X.

Violans locum contiguū ecclesiæ, ipsum locū uiolare presumitur. nu. 11. pa. 45
 Cimiterium illos passus contiguos num oportet cōmunerare. num. 4. pa. 49.
 Cimiteriū quot passus cōtinere debeat. nume. 5. pag. 50.
 Confugiens ad statuam præfecti, gaudet immunitate. nu. 6. pag. 50.
 Claustrū an gaudeat immu. nu. 3. pa. 66.
 Cimiterium à passu quantum differat. nu. 4. pag. 67.
 Confugiens ad ecclesiam interdictā, an gaudeat immunitate. nu. 1. pa. 68.
 Confugiens ad principis personam securitatem habet. nu. 1. pa. 98.
 Cōmittens quæcunque graua crimi. in ecclesia, nulla securitate donetur. nume. 5. pag. 109.
 Cōmittens furtum in ecclesia, immunitate nō gaudet. nu. 6. pag. 111.
 Idem in eo qui sacrilegium in ecclesia committit. nu. 7. pa. 112.
 Et in eo qui adulterium in ecclesia perpetratur, numero . 8. pagina. 112. Vel raptum. nu. 9. pag. 112.
 Sed & in alijs delictis idem existimandū est. nu. 10. pa. 112.
 Cōstitus in ecclesia, mādans extra ecclesiā delictum committi, non fruitur immunitate. nu. 1. pa. 114.
 Cōmittens delictū in ecclesia, si post ea aliud cōmittat, an possit gaudere immunitatis priuilegio. nu. 4. pa. 117.
 Tres casus, quibus homicidia ab ecclesia extrahi potest. nu. 2. pa. 126.
 Consuetudo contraria num ualeat. numero 3. pag. 237.
 Castellantes ecclesiā, uel inde pugnand. an exiui possunt ab ecclesia. nume. 1. pag. 162.
 Cōmittens incurrere delictū, indignus immunitate & priuilegio num existat nu. 1. pag. 146.
 Tria insunt citationi, de quibus hic. numero 2. pag. 255.
 Clericus armis, an defendere possit ne reus ab ecclesia extrahatur. nu. 1. p. 245
 Opini. Bald. in hac quæstione notanda. nu. 2. pag. 245.

Clericus, qui per magistratū secularem dicitur, per clericos auferri potest. nu. 3. pag. 246.
 Duæ declarationes circa hanc materiam nu. 4. pag. 248.
 Distinctio notanda in pposita quæstione. nu. 5. pag. 244.
 De gladio ecclesiastico hic legito. numero 6. pag. 250.
 Quando clerici arma mouere possint. nume. 7. pag. 250.
 Cuilibet, & contra quemlibet, quando duplici gladio, ut liceat. nu. 8. p. 251.

D.

D V O oratorij hic describuntur. numero 7. pa. 23.
 Dormitorium gaudet immunitate. numero 1. pag. 47.
 Domus appellatiōe an porticus cōtineatur, & quid in materia pœnali, unde hic late. nu. 3. pag. 54.
 Domus appellatione, an ueniat illius ostium. nu. 2. pag. 58.
 Domus appellatione, an scalæ cōtineantur. nu. 2. pag. 61.
 Domus ecclesiæ num gaudeat immunitate. nu. 1. pag. 75.
 Damnatus ad mortē, si recipiat corpus Christi, num gaudeat immunitate. nu. 1. pag. 81.
 Ductus ad Patibulū, si obuiet Cardinali, an morte liberetur. nu. 1. pag. 84.
 Domus omnino destructa, non est eadē quæ antea erat. nu. 2. pa. 87.
 Differentia inter Palatiū & Aulam. pa. 99.
 Delinquēs in ecclesia uel Cimiterio, hac securitate nō fruatur. nu. 1. pa. 105.
 Etiam si sine spe immunitatis delinquat. nu. 2. pag. 105.
 Quod si ex proposito non delinquerit, sed fortuito aliud constituendū. numero 3. pag. 106.
 Conclusio in hac quæstio. nu. 4. pa. 108.
 Delinquens in una ecclesia, si fugit in alteram, num hoc priuilegio donetur. nu. 1. pag. 122.

I N D E X.

Tres cōclusiones in hac materia legito,
 nu.2.pag.123.
 Delinquens prope ecclesiam animo con-
 fugiendi ad eam, quando gaudere
 possit, nu.1.pag.166.
 Debitor obligans sua bona & personam
 ad soluendū debitum, si aufugiat ad
 ecclesiam, an gaudeat immunitate.
 nu.6.pag.144.
 Diuerfas opiniones in hac materia hic
 legito. nu.7.pa.145.
 Delictorum, aliud seculare, aliud eccle-
 siasticum. nu.2.pag.257.

E.

ECCLESIA decem immunitates
 habet. nu.4.pag.4.
 Ecclesia materialis, num ecclesia nomi-
 nanda sit. nu.2.pag.14.
 Ecclesia, Basilica appellatur, & cur ita,
 nu.3.pag.17.
 Ecclesia ab oratorio, in quo differat. nu.
 1.pag.21.
 Ecclesia materialis, templum dicitur. nu.
 1.pag.31.
 Ecclesia, tabernaculū appellatur, & cur
 ita. nu.2.pag.31.
 Ecclesia dicitur sanctuarium, & quare,
 nu.3.pag.32.
 Ecclesia, aula Regis appellat. nu.4.p.34.
 Ecclesia, monasteriū uocatur. nu.5.p.33.
 Ecclesia, cenobiū dicitur, & qua ratione
 nu.12.pag.36.
 Ecclesiarum parrochiales num Cimiterium
 habere possunt. nu.8.pa.42.
 Extrahens fugiē. in ecclesiarum porticum
 excōmunicari debet, nu.4.pa.56.
 Familia Episcopi num gaudeat immuni-
 tate. nu.3.pag.72.
 Episcopi quando ius uisitandi ecclesiam
 habet, nu.3.pag.79.
 Quid de eo qui fugit ad Eucharistiam,
 nu.3.pag.82.
 Ecclesia omnino destructa, sic q̄ nulla
 ædificij uestigia remaneāt, num gau-
 deat immunitate, nu.1.pa.87.
 Ecclesia perdit priuilegiū quādo destrui-
 tur autoritate superioris, alias secus:

nu.5.pag.89.
 Existens in uno loco, si mandet delictū,
 alio committit ubi cōueniri debeat:
 nu.2.pag.115.
 Ecclesia, capella dicitur, & cur ita. num.
 15.pag.37.
 Existens extra ecclesiam uulnerans, aut
 percutiēs cōstitutū in ecclesia, quādo
 gaudeat immunitate. nu.1.pa.117.
 Existens in ecclesia, mandans delictum
 cōmitti, an etiam securitate ponetur:
 nu.1.pag.118.
 Extrahens aliquem de ecclesia, quando
 gaudeat immunitate. nu.1.pa.118.
 Extrahens aliquem ab ecclesia per par-
 tem clamidis, aut mantelli, an uiolet
 immunitatē: nu.1.pa.114.
 Si quis uoluntarie exeat de ecclesia, si
 postea puniatur, num uidetur offensa
 ecclesia. nu.1.pa.124.
 Excōmunicatus uel interdictus, quando
 gaudeat immunitate: nu.1.pa.152.
 Quid in degradato. nu.2.pa.153.
 Ecclesia, an castellari possit: nu.2.pa.162.
 Effractor carceris, an iuuetur hoc priui-
 legio. nu.1.pa.148.
 Ex alieno territorio, delinquēs extrahē-
 dus non est: nu.5.pa.223.
 Existētī in immunitate, quando obsidia
 opponi possint. nu.1.pa.237.
 Exiens ab ecclesia, terrore sibi incusso si
 capiat, an restitui debeat. nu.1.p.256.

F.

FVgiens ad ecclesiā, duplicem habet
 immunitatem. nu.11.pa.7.
 Fugiens ad ecclesiā, si uult sponte sua ab
 illa exire, immunitate gaudere debet
 nu.12.pag.7.
 Si sua ipsius sponte ab ecclesia exierit, &
 postea per iudicem secularē ad mor-
 tem uel aliā pœnam damnatur, nō ob
 id offensa credit ecclesia. nu.13.pa.7.
 Quid in his hodie usus recipiat. nume-
 ro 14.pa.8.
 Fugiens ad Cimiterium, num gaudeat
 immunitate, si prius ad ecclesiam nō
 confugerit: nu.9.pa.43.

I N D E X.

Fugiens ad porticum ecclesie, quando gaudet immunitate. nu. 1. pa. 53.
 Item qui de fugien. ad sacerdotem: numero. 2. pa. 82.
 Fugiens ad statuum principis, gaudet immunitate: nu. 1. pag. 96.
 Fugientes ad puteum, olim salui erant: numero 2. pag. 97.
 Fugiens maliciose ad statuum principis, non gaudet immunitate. nu. 3. pa. 96
 Fautores assassinorum, non gaudent immunitate. nu. 4. pag. 144.
 Quid in assassinis olim statuendum sit, hic legito. nu. 10. pag. 144.
 Fugiens ad ecclesiam propter debitum, quando gaudeat immunitate: numero 1. pag. 186.
 Fugientibus ad ecclesiam, quis illis uictus causa necessaria subministrare tenetur: nu. 1. pag. 234.
 Fugiens ad ecclesiam, uerbaliter citari potest: nu. 1. pag. 254.

H.

Homicidia lator, aut alius reus ad ecclesiam fugiens, an possit per iudicem secularē, inde realiter extrahi: nu. 10. pag. 5.
 An heremitaria gaudeant immunitate: nu. 6. pa. 19.
 Si non constet heremitaria ab episcopo consecrata, an presumatur. nu. 7. pa. 19
 Hospitalia, an immunitate gaudeant: numero 1. pag. 75.
 Signa cognoscendi, an hospitale si religiosum: nu. 4. pa. 80.
 Homicidia infidiosus hac securitate careat: nume. 1. pag. 128.
 Homicidia infidiosus priuilegio clericali, apud Gallos nō gaudet. nu. 3. p. 126.
 Habilitas superueniens, quādo cōualidet actū præcedē. nu. 2. pa. 254.

I.

Immunitas ecclesiastica, iure diuino probata: nu. 5. pa. 4.
 Et iure canonico permissa: nu. 6. pa. 5.

Et à iure ciuili cōprobata: nu. 7. pa. 5.
 Et apud Romanos antiquitus obseruata, nume. 8. pag. 5.
 Immunitas confugientium ad ecclesiam, qua ratione inducta sit: nu. 2. pa. 14.
 Iura de claustris loquen. hic referuntur: nume. 1. pa. 65.
 Inijciens manus uiolentas in clericū depositū, est excōmunicatus. nu. 2. p. 69
 Existēs in ecclesia, si uulneret cōstitutū extra nō habet securitatē. nu. 1. p. 113.
 Infidiosse duens aliquem in locum ubi occisus est, non gaudet immunitate: nume. 1. pag. 131.
 Infidiosus quis dicatur: nu. 2. pa. 132.
 Iudæus paganus, hæreticis non donetur immunitate: nu. 1. pa. 147.
 Iudæi criminibus irretiti, aut mole debitorum ad fidem christianā, an recipiendi sit: nu. 2. pa. 148.
 Quid in Apostolica. nu. 3. pa. 150.
 Conciliatio opinionum in hac materia: nume. 4. pa. 151.
 Incarcerato, si detur licentia Missam audiendi in Ecclesia, an inde extrahi potest: nu. 1. pa. 164.
 Ingressus monasterij, aut Professio dolosa facta, an uitietur nu. 5. pa. 171.
 Distinctio circa dolum bonum, & malum notanda: nu. 6. pa. 171.
 In principali quæstione pulchra ponitur hic distinctio, & uariæ opiniones referuntur: nu. 7. pa. 172.
 Iudex malefactori, fidem præstitam, an seruare teneatur: nu. 8. pa. 172.
 Qui iurauit tenere obstagiū p debito, si aufugit ad ecclesiam, an cōpelli possit, ut redeat ad obstagiū. nu. 5. p. 143
 Interficiens, aut mutillans clericum ponant omni iuris bñficio. nu. 1. pa. 204.
 An iudex secularis possit laicum eijcere ab ecclesia: nu. 1. pa. 210.
 Si quis immunitate gaudere non debere asseratur, quis de hoc cognoscet, num iudex ecclesiasticus, an uerò secularis: nu. 1. pa. 218.
 In hanc rationē, plures opiniōes doctorum, hic legito: nu. 2. pa. 214.
 Quid iuris si iudex laicus & ecclesiasticus

I N D E X.

- eus nõ cõueniãt: nu.8.7.&.3.pa.220.
Quãstio facti, per quem iudicem exami-
 nanda sit: nu.4.pa.222.
 Quãdo de facto extrahitur in casu, quo
 immunitate gaudere debet, quis pe-
 tet restitutionem: nu.1.pa.243.
 Qui libere captum relaxat, si ad locum
 immunit. confugiens capiatur, an sa-
 tisfactum immunitati: nu.1.pa.244.
 Quãdo de mãdato papæ, iudex eccle-
 siasticus extrahit malefactorem ab
 ecclesia: pa.145.
 Iudex ecclesiasticus, an possit procedere
 contra inferen. damnum rebus eius
 qui gaudet immunitate: nu.1.pa.252.
 Iudex, qui iniustè reum ab ecclesia exuit
 eo cognito, an illum ecclesiæ resti-
 tuere poterit: nu.1.pag.258.
 An summatim iudex cognosceret, quãdo
 quis immunitate gaudere debeat: nu-
 mero 11. pag.232.

L.

- L**eges Hispaniæ circa immunitatem
 ecclesiasticam: nu.15.pa.8.
 Lex Papinia. complectitur nouem priui-
 legia & libertates, quibus Ecclesia
 gaudere debet: nu.16.pa.8.
 Lex secunda, quid statuatur: nu.17.pa.9.
 Legis tertiæ, tenor exprimitur: numero
 18. pag.10.
 Lege quarta, quid caneatur, uide: nume-
 ro 19. pag.11.
 Lege quinta, quid statutũ sit: nu.20.p.13.
 Fugiens ad Ecclesiam, propter tributa
 principis, an inde extrahi debeat: nu-
 mero 21. pag.13.
 Locorum orationi dicatorum diuisio.
 nu.4. pag.40.
 Loci contigui ecclesiæ, nõ gaudent im-
 munitate: nu.2.pa.48.
 Loci contigui modo prædicto monaste-
 rij, an gaudeat immunitati. nu.7.pa.15.
 Quando locus percussiois inspici de-
 beat: nu.3.pa.115.
 Laicus in ecclesia delinquens, an punia-
 tur per iudicem ecclesiasticum: nu-
 me.1.pa.257.

M.

- M**odus discernendi Oratorium ab
 ecclesia: nu.3.pa.22.
 Missam in oratorijs celebrare licet: nu-
 mero 4. pag.22.
 Monasterij descriptio: nu.6.pa.33.
 Monasterium sine autoritate Episcopi,
 construi non potest: nu.7.pa.34.
 An monasteria ecclesiarum appellatione
 contineantur: nu.9.pa.34.
 Monasterij appellatione, quid continea-
 tur: nu.10.pa.35.
 Monasteria num gaudeant immunitate:
 nu.11. pag.36.
 Monachorũ triplex genus: nu.14.pa.37.
 Matrix ecclesia habet per circuitũ 40.
 passus, minores 30. quibus gaudet
 immunitate: nu.1.pag.48.
 Maior ecclesia dicitur baptismatis, & cur-
 ita: nu.3. pag.48.
 Matrimonium dolo contractum, an ua-
 leat: nu.4. pag.169.
 Mercator fallitus, si ad ecclesiam confu-
 gerit, inde eximere licet: nu.1.p.209

N.

- N**on debet quis extrahi ab ecclesia,
 etiam pro quocunque crimine:
 nu.1. pag.14.

O.

- O**ratorium inconsulto superiore,
 non licet ædificare: nu.2.pa.21.
 Oratorium quilibet in proprietate sua
 ædificare potest: nu.6.pa.23.
 Oratorium non reducendum ad faciem
 & similitudinẽ ecclesiæ: nu.8.pa.24.
 Oratoria beneficij appellatione non cõ-
 tinentur: nu.9.pa.25.
 Oratoria ad priores usus reuocari non
 possunt: nu.11.pa.27.
 Oratoriũ quomodo ab Episcopo uisitari
 possit: nu.12.pa.28.
 Oratoria, uulgo capellæ appellantur: nu-
 mero 13. pa.28.

I N D E X.

Offitium ecclesie gaudet immunitate: numero 1. pagina 57.
Oratoria priuata, quæ in domibus priuatorum fiunt, non gaudent immunitate: nu. 2. pag. 76.
Occidens alium, & sine pecunia, ut pro domino plaudat Assafinus dicitur: numero 5. pag. 138.
Cap. 1. de homi. in uia locum habet in omnibus Assafinis: nu. 6. pag. 139.
Occidens homines pro pecunia, num Assafinus dicitur: nu. 7. pa. 141.
Obligatus ad ratiocinia, an iuuari possit nostro priuilegio: nu. 1. pa. 208.

P.

PORTICVS Ecclesie quid sit: numero 2. pa. 53.
Palatia nobiliũ, an gaudeant exemptione: nu. 1. pag. 93.
Conuetudo in hoc spectanda: numero 2. pag. 94.
Quemadmodum, & statutum municipale: nu. 3. pag. 94.
Palatium principis, immunitate gaudet: nu. 1. pag. 99.
Palatium, in quo à prætorio differat: numero 4. pag. 99.
Publicus latro, non gaudet immunitate: numero 1. pag. 101.
Quis publicus latro dicatur: nu. 2. pa. 101.
Nocturnus populator, immunitatẽ non habet: nu. 1. pag. 102.
Quis sit populator nocturnus: numero 2. pag. 102.
Cur magis alijs quàm his securitas conceditur: nu. 3. pag. 104.
Hæc uera sunt, quando infidiosẽ delictum commissum est: nu. 4. pa. 104.
Quando principium uel finis, in istis spectand. sit: nu. 2. pag. 114.
Percussus in ecclesia, an dicatur qui per mantellum, quod extra pendebat tractus est: nu. 3. pa. 120.
Quædam alia hic obseruanda ex sententia autoris legitur: nu. 4. pa. 121.
Plures opiniones in materia Pulchre hic referuntur: nu. 8. pa. 142.

Persona ecclesiastica, an gaudeat immunitate: nu. 1. pa. 159.
Variæ doctorum opiniones, conciliantur in hac materia: nu. 2. pa. 161.

Q.

QUAE proprie dicatur libertas, seu immunitas ecclesiastica: numero 3. pagina 3.
Qualiter computentur passus contigui in Ecclesijs, respectui immunitatis: numero 8. pag. 51.
Quid sit atrium: nu. 2. pag. 61.
Quare Claustrũ dicatur: nu. 2. pa. 65.
Quod uerum quando domus Episcopi distat solum ab Ecclesia 40. passus deputatos Ecclesie suo circuitu: numero 2. pa. 72.
Quid palatium appellatur: pag. 99.
Quid de alio qui aliũ per uim ab ecclesia extrahit: nu. 1. pa. 114.
Quando Episcopus, aut alius ingratus criminofus ecclesia eximere poterit, ut pœnitentiam agat: nu. 1. pa. 154.
Qui blandis & dolosis uerbis ab ecclesia eximuntur, an restitui debeant: numero 1. pa. 168.
Quis locus spectetur, ubi in platea existens aliud extra plateam constitutũ persistet: nu. 2. pag. 168.
Quid in debito ciuili: nu. 2. pa. 189.
Quid si pro tributo principis debitum contractum sit: nu. 3. pa. 190.
Modus procedendi in casu proposito: nu. 4. pa. 190.
Qui delinquit in ecclesia eam frangẽdo, uel comburendo, non gaudet immunitate: nu. 1. pag. 205.
Quis sacrilegus dicatur: num. 2. pa. 206.
Quis cognoscet, an latro captus sit in territorio ecclesie: nu. 6. pa. 224.
Quãdo secularis & ecclesiasticus discordant, quem superiorẽ adire poterũt, & quis eorum superior dicetur: numero 7. pag. 229.
Quid iuris, si plures indices æquales sint: nu. 8. pa. 232.

I N D E X.

- Quando delinquens fugit in ecclesiam loci, ubi nō est iudex ecclesiasticus, quid statuendum: nu. 9. pa. 231.
- Quatuor opi. Doctorū in hac quæstione principali: nu. 10. pa. 231.
- Quando reus extrahitur ab ecclesia in eo casu, quo nō debet, an cauere debeat de impunitate & de uita, & membris saluandis: nu. 1. pa. 232.
- Ratione capellæ quæ est in domo, tota domus gaudet immunitate: numero 2. pag. 73.
- R.
- R**EVS ad Ecclesiam fugiens, duo priuilegia consequitur: numero 2. pagina 233.
- In refectioe monasterij, omnino demoliti noua Episcopi autoritas desideratur, & ibi multa similia: nu. 3. pa. 87.
- Secus si dubitaretur, an gaudere debeat: nu. 2. pa. 238.
- Reus immunitate ecclesiæ frui desiderans, non debet interea compeditari licet consuetud. contra feruetur: numero 1. pag. 238.
- Reus quem iudicis familia insequitur, quando gaudere debeat immunitate: numero 1. pag. 202.
- Scala Ecclesiæ, an gaudeat immunitate: numero 1. pag. 60.
- Septa ecclesiæ, quando gaudent immunitate: nu. 1. pag. 63.
- Septum ecclesiæ locus, sacer dicitur: numero 2. pag. 64.
- Sacrificia irprobata facientes, non habent immunit. nu. 1. pa. 165.
- Nec blasphemantes: nu. 2. pa. 165.
- Septum passus claustrum cimiterium in quibus differant: nu. 5. pa. 67.
- Semel Deo dedicatum, non est ad profanos usus reuocandū: numero 4. pagina 89.
- Sepulchra Iudæorum immunitate donantur: nu. 1. pa. 95.
- Sacrilegium, immunitate non donatur: numero 1. pag. 206.
- Sacerdos, si non custodierit fugientem ad ecclesiam, quomodo puniend. numero 2. pa. 235.
- Et quando tradere teneatur: numero 2. pagina 135.
- Testamentum, quo per blanditias instituitur hæres num ualeat: numero 3. pagina 169.
- Varia Doctorum traditio circa immunitatis ecclesiarum tractatum: numero 2. pag. 2.
- Vulnerans proditoriè, & per insidias, quando gaudeat hac immunitate: numero 4. pag. 126.
- Vulnerans mortiferè, si non moriatur, an teneatur de occiso: nu. 5. pag. 127.
- Duas conclusiones in hac materia elegantes legito hic: nu. 6. pa. 129.
- Violans ecclesiam, illius immunitate nō gaudet: nu. 1. pag. 207.
- Violatores ecclesiarum, qui dicantur hio tractus remissiue: nu. 2. pa. 207.
- Victus causa necessaria, ei qui immunitate gaudet præstanda: nu. 2. pa. 237.
- Violans immunitatē ecclesiasticam, qua pœna puniendus: nu. 1. pa. 241.
- An uiolans immunitatem, si postea ad ecclesiam fugiat, immunitate donandus sit: nu. 2. pa. 243.

Finis huius Indicis.

L. P. Lectori candido,

S. D.

V'M in rebus omnibus, optimè
Lector, propter hominum contra-
dicendi cupidorum varias, contra-
riasq; sententias, quid doctrina ve-
rissimum quæq; contineat, sit dif-
ficile iudicare: tum vel præcipuè, in
ea disputatione, quæ à viris doctissi-
mis patrum, auorumq; nostrorum
memoria, atque adeò seculis super-
rioribus de Immunitate Ecclesia-
rum est instituta, facilimè perspici potest. Tam enim distantia;
tamq; inter se dissentientia in vtramque partem ab V. I. Doct.
diffecatur, vt quam in partem te vertas, nescias. Quàm enim di-
uersa (ne dicam absurda, atque contraria) de personis ad Ecclesias
perfugientibus explicantur? Quàm inepta à multis, qui laudem
etiam popularem sunt assecuti, confusa opinionum cõgerie, nul-
la via, nulla ratione deciduntur? Siquidem & Iure civili multis
in casibus ecclesiastica immunitates tolluntur, & canonico per
Doct. in magnas contentiones diffunduntur. Quæ cum ita sint,
quid præclarius? quid optabilius? quid denique voto fingi excel-
lentius potuit, quàm eam totam materiam, à multis cæcarum
opinionum caligine obscuratam, peneq; obrutam, clarissimi
Doct. luce illustrari? ex varietate in vnam naturæ consensionem,
iuris vtriusque conspirationem redigi? ex spinosis imperitorum
angustijs in ampliores eruditionis campos deduci? obscuris ver-
bis sepultam, atque extinctam penè ab inferis excitari? Quæ om-
nia cum hîc abundè tibi suppeditata sint, cæteris incognita, inu-
sitata, atque inaudita methodo, si parua nobis: Deo quidem certè
Opt. Max. cuius afflati numine totum hunc Tractatum suscepi-
mus, summa gratia, est habenda.

V A L E.

Lodoici

LODOICI
PHREATINI,
ad G. Boudeuillæum Ty-
pographum, Carmen.

CVM varijs mihi præla modis sunt grata, virisq̃,
Quos mouet æternæ Posteritatis amor:
Tùm, quòd Doctorum referunt monumenta, iuuantq̃,
Tempus vt his nulla parte nocêre queat.
Quæ tua cùm nobis diligentia præstet, honores
Quis tibi promeritos sydera celsa, neget?
Vnum opus hoc tam te celebratum nomine reddet,
Cunctorum inferior laus sit vt arte pari.

AUT NIHIL; AUT CAESAR:

T R A C T A T V S
perutilis , & quotidianus de im-
MUNITATE ECCLESIA RVM,
quoad personas confugientes ad eas :
Domini Remigij de Gonn.
Iuris vtriusq; Doctoris.

Ne scribam vanum , duc pia virgo manum.

☞ Summarium. ☛

1 Casus in quibus fugiē. ad Ecclesiā non gaudeant immunitate. 2 Varia Doctorum traditio circa immunitatis Ecclesiarum tractatū. 3 Quæ proprie dicatur libertas seu immunitas ecclesiastica. 4 Ecclesia decem immunitates habet. 5 Immunitas Ecclesiastica lure diuino probata. 6 Et iure canonico permiffa. 7 lure & à lure ciuili comprobata. 8 Et apud Romanos antiquitus obferuata. 9 Afylum apud Romanos quid dicebatur. 10 Homicida latro, aut alius reus ad Ecclesiam fugiens an possit per Iudicem secularem inde realiter extrahi. 11 Fugiens ad Ecclesiam duplicem habet immunitatem.	12 Fugiens ad Ecclesiam si vult sponte sua ab illa exire immunitate gaudere debet. 13 Si sua ipsius sponte ab ecclesia exierit, & postea per Iudicem secularem ad mortē uel aliam pœnam damnetur non ob id offensa creditur Ecclesia. 14 Quid in his hodie usus recipiat. 15 Leges Hispanie circa immunitatem Ecclesiasticam. 16 Lex Papinia. complectitur. Nouem priuilegia & libertates quibus Ecclesia gaudere debet. 17 Lex Secunda, quid statuat. 18 Legis tertiæ, tenor exprimitur. 19 Lege Quarta, quid caueatur, uide. 20 Lege Quinta, quid statutum sit. 21 Fugiens ad Ecclesiam propter tributa principis, an inde extrahi debeat.

I

N ista materia , im-
munitatis Ecclesiarū , quoad per-
sonas confugientes ad eas Docto-
res vtriusq; iuris multum inter se
discrepant . De iure ciuili † sunt
plures casus, in quibus fugiētes ad
Ecclesiam, non gaudent illius im-
munitate. glo. in. l. 2. C. de his qui
ad Ecclesias confugiunt, in auten.

Exor-
dium.

de manda. principum. §. neq; autē, col. 3. & ibi glo. Iac. de bello

A viso

D. REMIGII DE GONN. I. V. D.

vifo. Bar. & Sali. in. l. 2. & in auten. si quis. C. ad. l. Iuli. de adul. Azo. in summa de his, qui ad Ecclesias cōfugiunt. C. in fine aliter loquitur Ioa. Fab. in. §. fin. de his, qui sunt sui vel alieni iuris insti. Vnde dicit Ang. in tractatu malefi. in ver. fama publica. fol. 70. col. 4. & fol. sequen. col. 2. in paruo vol. † quod Doctores vario modo loquuntur in ista materia, sed in quibus casibus quis potest capi in Ecclesia, & Ang. ibi refert plures remissiones, & plene in additionibus ad Ang. ibidem Ioa. Fab. in. l. prima, de his qui ad Ecclesias confugiunt. C. ponit regulam cum fallen. & Ioa. Barberij in viatorio iuris, in tit. de violator. immunit. f. 17. ponit regulam cum septem fallentijs, & in ista materia satis plene loquitur Iaco. de Bello Vifo. in. d. §. neq; autem in auten. de mandatis princ. col. 3. per oppositiones, distinctiones & quæstiones. Ludo. Roma. conf. 227. ponit quatuor regulas in ista materia. Maria. Sozi. in. 17. articulo. fo. 31. ponit regulam cum quinç fallentijs. Guiller. Mayneri in regula nemo de domo de regu. iu. ff. fo. 249 ponit regulam, cum quinç fallentijs, & Iaso. in. l. pleriq; , col. 3. in. 12. ampliatione post Bar. Sozi. & alios loquitur etiam de ista materia. Ioa. Igneus, in. l. j. fol. 14. col. 3. ponit plura crimina, quæ non gaudent immunitate Ecclesiæ, & plene loquitur in ista materia. Cassa. in consuetu. Burgun. fol. 56. col. 4. vers. 16. loquitur etiam satis late in ista materia, & dicit, quod in fugiente propter delictum ad Ecclesiam discordant leges & canones. Ioan. Bibes in repet. cano. diffiniuit. 17. quæstio. 4. ponit. 33. conclusiones, & in finalibus verbis ponit regulam, cum. II. fallentijs. Nicolaus Boerij in suis decisionibus quæstione. 109. in prima parte, fol. 115. ponit regulam cum septem fallentijs. Guiller. de monte laudino. Ancha. Imo. Car. in clement. j. de pœni. & remissi. ponunt quinç quæstiones in ista materia, & multi alij Doctores maxime canonistæ tractant diffuse istam materiam, quos infra refero prout videbitur.

¶ ISTMAM materiã immunitatis Ecclesiarum, quo ad personas confugiẽtes ad eas, sub breui stylo diuina opitulante gratia tractandam assumpsi, Ego Remigius de Gonn. vtriusq; Iuris Doctor. dictaq; Doctorum in hac materia scribentium in vnum redigere curavi, & quæ collecta digna erãt in hoc opusculo inserui,

DE IMM. ECCLE. TRAC.

3

& materiam ampliaui sub claris vocabulis cum allegationibus iuris ponendo. Ideo ad prædictam materiam immunitatis, Deo propitio, condescendo eam pro faciliore expeditione & intellectu expediam. Primo, per Præsuppositiones. Secundo, ponam regulam cum ampliacione, & fallen. Tertio, per Quæstiones, per quam necessarias, cum Dei adiutorio, & virginis eius genitricis, & virginis, & martyris beatæ Barbaræ, quæ est aduocata & singularis patrona mea.

✚ Venio ad Præsuppositiones.

3 **P**RÆSUPPONO primo (vt res melius intelligatur) quæ proprie dicatur libertas, seu immunitas ecclesiastica, glo. in ca. cum deuotissimam. 12. q. 2. dicit, quod immunitas dicitur Priuilegium, quo gaudet ecclesia, vt in ambitu suo non fiat pugna, insultus, vel rapina, per quadraginta, vel triginta passus: & dicit Archidiaconus ibi, super glo. in verbo violata, quod immunitas est libertas, vel securitas ipsius ecclesiæ, quasi extra munia, id est officia vel munera secularia, vel exactiones, vel vexationes, quibus priuatæ personæ fatigari solent, esse debet libera & secuta. Quidam dicunt, quod immunitas est delictum, quod fit in violatione ipsius, ecclesiæ vel cimiterij, cum aliquid inde rapitur: Sed prius, dictum videtur verius, secundum Archidiaconum, vbi supra: & idem quod glo. in d. can. cum deuotissimam, quam retuli supra.

Tenet Ioan. de Turre crema. in d. cano. cum deuotissimam, nu. 4. & per Hostiensem in Summa, eod. titu. §. j. & Ioan. Lupus in tractatu de libertate ecclesiæ. q. 11. fol. 142. in 6. volumine. Et licet immunitas in se multa compræhendat, vt per omnes Canonistas, in rubric. eod. titu. & per Summistas, in verbo immunitas, & plenius in summa Anto. in tertia parte, titu. 12. cano. 3. §. 1. & per Cardi. in repetitione cano. perpendimus, de senten. excommuni. & in pluribus alijs locis perscribentes. Sed quo ad propositum nostrum immunitas est Priuilegium, quod habet

A ij ecclesia

ecclesia, vt nullus inde per vim extrahatur, vt inferius plenissime videbitur.

Decē immu-
nitates
eccle.
1

¶ I T E M ecclesia habet ¶ decem immunitates secundum 4
Ioannem Andreae in additionibus ad Speculatorem, eo. tit. &
Ioan. de turre crema. in cano. si quis in atrio. 17. q. 4. In. j. q. ponit
nouem immunitates ecclesiae: & etiam beatus Anto. Florenti. in
sua summa, in. 3. parte, tit. 12. c. 3. ponit dictas nouem immunitates
ecclesiae. Et prima est, quae facit ad casum nostrum. scilicet vt nullus ab
ecclesia per vim extrahatur, nisi incertis casibus alias immunita-
tes non refero, quia non inferuiunt proposito nostro. Et istas de-
cem immunitates ponit etiam Montalbus in glo. 1. 7. fori in. j.
parte, in. 5. titu. fo. 15. col. 3.

2

S E C V N D O praesuppono quod immunitas ista de qua loqui-
mur processit, & est approbata, & permiffa. Primo à iure ¶ di- 5
uino, iuxta illud. 3. Regum. 2. Vbi Ioab aufugit tabernaculū, &
apprehendit cornu Altaris, vt saluaretur ibi à manu Salomonis.
Refert Ioan. de Turre crema. in. can. omnes basilicę, de cōsecra.
distin. 1. in principio vers. 2. consecratur ecclesia: Probatur etiam
Exod. 21. vbi dicit tex. quòd si quis per insidias occiderit aliquē
ab altari meo euellens, vt moriatur transumptiue in. c. 1. de homi.
Sequitur à contrario sensu, quod si non fuit per insidias occisus,
non debet ab altari euelli. Processit ex mente textus Ecclesiastici
prouerb. 24. vbi dicit erue eos, qui ducuntur ad mortem. habetur
in can. nō inferēda. 23. q. 3. in fine eripe eum, qui ducitur ad mor-
tem, in veteri testamento ex praecepto Dei erant constitutę sex
Vrbes ad inhabitandum in suburbanis, in quibus erat libertas &
refugium in fugitiuorum auxilia separatę, vt in eis animam suam
saluarent, & vitam, qui nolentes sanguinem fudissent, aut proxi-
mum suum occidissent, & ad vnam earum fugerent: nec ante bi-
duum, vel triduum eius fuissent probati inimici, vt patet Exod.
21. in nume. 35. Deutero. 19. & Iosue. 20. refert Castal. in
tracta. de Imperatore. q. 97. col. penul. in fine. fol. 166. nu-
me. 12. & latius per Ioannem de Hugo. in tractatu de offi.
quatuor praelatorum, in rubr. de Ciuitatibus refugij, in qui-
bus erat libertas in. 6. volumi. tractatum. fol. 37. col. 2. in

principio, & per Nicolaum Boheri in suis decisio. q. 109. fo. 115. col. 3. in fine. glo. decisionis Capellæ Tolosanæ. q. 422. col. 2. dicit quod huiusmodi immunitas est: De iure diuino, allegat illud. 3. Regum. 2. retuli supr. ubi loquitur glo. dictæ decisionis Tolosanæ de Adonia. non fuit Adonia, sed Ioab. vt supr. retuli Antonio de Butrio in c. cum ecclesia, eod. tit. dicit, quod olim erant Ciuitates refugij, secundum modum, qui habetur in ca. illa 15. q. 1. & per Ioannem lupum. in tract. de libertate ecclesi. q. 11. fo. 142. col. 4. in 6. vol. Ioan. igneus in l. j. ad Silenia. ff. fo. 9. col. 3. quærit an immunitas ista de qua loquimur sit de iure diuino, arguit pro & contra. fo. 10. & 11. & concludit, quod est de iure diuino, & ibi loquitur plene.

6 ¶ I T E M, & secundo, Talis immunitas de qua loquimur processit: & est permessa de ¶ iure canonico. ca. inter alia. c. eccle. c. penult. & fin. eo. tit. ca. id constituimus. ca. reu. ca. definiuit, & per totū. 17. q. 4. ca. reos. 23. q. 5. cum multis alijs similibus, quibus iuribus probatur, quod fugiens ad ecclesiam gaudet immunitate, ita quod non potest, nec debet inde extrahi.

7 ¶ I T E M, & tertio, Dicta immunitas processit, & est permessa à ¶ iure ciuili, text. in. l. 2. & l. præsentī. & per totū titulum de his qui ad ecclesias confugi. c. & sic ius ciuile. C. Imperatoris Iustiniani concessit hoc privilegium immunitatis fugientibus ad ecclesiam, vt inde non possint extrahi, & per omnes legistas: in. d. l. 2. & l. præsentī, & per alios, quos supra retuli, & dicit Placen. super rubr. de sacrosan. eccle. C. quod si qui fugerint ad ecclesiam, nisi forte in ecclesia sanguinem fuderint, vel nisi serui fuerint extrahi non debent: etiam si criminibus fuerint irretiti, vel mole debiti prægrauati, per. d. l. præsentī

8 ¶ I T E M, hæc immunitas de qua loquimur, fuit iam ¶ antiquitus obseruata, & locus qui hanc immunitatem habebat dicebatur ¶ Asylum, qui locus erat in ciuitate Romana, & sub Iunonis nomine & custodia erat, prout latius refert Cassane. in consuetu. Burgun. fo. 56. col. 4. vers. 16.

9 ¶ IOANNES Ferrariensis in sua practica in tit. de forma inquisitio. col. 11. vers. ex his potest, fo. 221. quærit de eo, quod seruetur in partibus Franciæ & Alemaniæ, an ¶ reus fugiens ad eccle-

6 D. REMIG. DE GONN. I. V. D.

fiam puta homicida, vel latro, vel fimiles possint inde extrahi realiter, & per iudicem secularem citari, & videtur quod non per tex. in l. 1. & 2. C. de his, qui ad ecclesias confugiunt, & c. fin. de immunitate ecclē. cum similibus. Dicit tamen Ioan. de ferrar. vbi supr. quod salua reuerentia hæc iura sunt facta sine ratione, & ad bene placitum; imo est contra ius diuinum, quo cautum est domus mea, domus orationis vocabitur: vos autem fecistis eam speluncam latronum. Si enim Deus noluit tolerare ementes & vendentes in ecclesia, sed eos abiecit, quanto magis non vult receptari, in eius ecclesiam latrones, homicidas, & fimiles, quia minor in maiorem non habet imperiū, nec iurisdictionem: & dicit dictus Ioan. de ferrara vbi supr. quod nullo modo tales personas possunt, nec debent in ecclesia recipi, nec eius suffragio defendi: imo totaliter sunt ab ecclesia & extra ecclesiam eijciendi, & potestati iudicis secularis puniendi transmitti: & ita bene & prudenter obseruat Italia, quæ est omnium prouinciarum domina, quæ residet in monarchia omnisq; virtus scientiarū & fructuum affluentia, & locorum, & ciuitatum pulchritudo, & magna copia: Et quod Christus eiecisset ementes & vendentes, est text. in ca. eijciēs, & in ca. quoniā. 88. distinct. ca. ex multis. l. q. 3. & Ioan. de ferrara refert, Nicol. Boheri in decis. suis. q. 109. fo. 115. col. 3.

¶ **I S T V D** dictum Ioannis ferrarij non obstat, nam est contra prædicta iura superius allegata, nec obstat illa authoritas: Domus mea, domus orationis est, & c. quia Deus noluit tolerare ementes. Nam Dominus negociatores eiecit à templo, & mensas numulariorum euertit. Ideo quia talia difficulter fiunt sine peccato, & ista fuit ratio, quare Dominus eiecit à tēplo. ca. quoniam. ca. qualitas, de pœnit. distinct. 5. & est glo. quæ hoc expresse dicit in c. decet in verbo negociatores, eod. tit. libr. 6. & ista ratio non vendicat sibi locum in fugientibus ad ecclesiam. Nam licet deliquerint/in Ecclesiam, non tamen peccabunt, nec peccant in ecclesia, & ecclesia nemini claudit gremium, & omnibus est liberalis, cap. super eo. & ibi glo. de hæreti. in. 6. Multæ aliæ rationes contra dictam opinionem Ioānis Ferrarij possent allegari, eas tamen omitto. Cum apud nos nulla sit dubitatio, & ita obseruatur per omnes Iudices.

CONCLVDITVR ergo, quod dicta immunitas, scilicet, Con-
 vt malefactor non possit, nec debeat extrahi ab Ecclesia, est ap- clusio.
 probata ab omni iure. s. diuino, canonico & ciuili, & ab antiqua
 obseruantia.

- II TERTIO presuppono quod † fugiens ad Ecclesiam, habet du-
 plicem immunitatem. Prima vt nullo modo extrahatur inui- 3
 tus ab ecclesia. Secunda vt non condemnetur ad pœnam corpo-
 I2 ralem. Si tamen talis fugiens ad ecclesiam vult sua † voluntate
 exire de ecclesia, debet etiam gaudere immunitate. ca. reum. ca.
 id constituimus. 17. q. 4. Nam ex solo confugere ad ecclesiã con-
 sequitur, quis immunitatem per dicta iura. Prælati tamen tunc,
 quoniam talis vult voluntarius exire, debent à Iudicibus secula-
 ribus obtinere permissionem de vita & membris seruandis. d. c.
 inter alia & ibi Inno. & si necesse fuerit exigere super hoc iura-
 mentum ad maiores cautiones secundum Panor. in d. cap. inter
 alia col. 3. versic. sed ego quæro, & Ioan. Bichis in tractatu de im-
 munitate ecclesiastica, vers. 4. nota. numero 53. fol. 76. col. 2. & 3.
 Hugo in d. ca. reum. tenet, quod confugiens de cætero nunquam
 punietur in corpore pro delicto, pro quo fugit ad ecclesiam, &
 dicit hoc secure tenendum. refert Boni. de vitali. in Clem. de
 I3 pœni. & remissio. num. 72. dico latius infra q. 3. aduerte † tamen,
 quod si voluntarie exit ab ecclesia & capiatur per Iudicem secu-
 larem extra ecclesiam, & condemnetur ad mortem, vel ad aliam
 pœnam corporalem, non est offensa ecclesia, omnes tenet hoc. c.
 fin. eo. tit. & Bonifa. de vital. in cle. j. de pœni. & remiss. num. 36.
 vers. ex quo infertur. dicit. Si spõte exeat, nõ dicetur ecclesia vio-
 lata, non respectu confugientis, quia sibi volenti non potest fieri
 dolus vel iniuria l. cum donationis. C. de transactio. Nec respectu
 ecclesiæ: quia cum non fuerit extractus, sed sponte recesserit, non
 fuit immunitas violata, & sic nec ecclesia iniuriata, vt latius per
 Bonif. vbi supr. & dico infra, in fallen. 4. facit tex. in ca. diffiniuit
 17. q. 4. ibi. vel residentes, quod fugientes ad ecclesias tãdiu gau-
 dent immunitate, quandiu resident in ecclesia, & istam opinionẽ
 tenet Laurentius, in d. ca. reu. 17. q. 4. refert Ioa. Bichis vbi supr.
 licet Panor. in d. c. inter alia, vt proxime retuli, aliter sentiat, &
 latius per eundem Ioan. Bichis, vbi supra.

8. D. REMIG. DE GONN. I. V. D.

Hodie † ista secunda immunitas non est in ysu: imo in casibus 14
in quibus fugiens ad ecclesiam nõ debet gaudere, extrahitur per
iudicem secularẽ nulla prestita impunitate, tex. in d. ca. inter alia,
& in casibus, quibus debet gaudere. Si voluntarie exeat punitur,
vt supra dixi. Si per vim extrahatur, debet restitui, nã ipsa ecclesia
velut iniuriata prosequitur suum interesse ac reintegrationem.
Bonifa. de vital. in d. clem. I. de pœni. & remissi. in. 9. conclusio-
ne, num. 85.

4 QVARTO præsuppono, ea quæ aliquæ leges † Hispaniæ di- 15
sponunt, in ista materia & ad eos me referam in locis con-
gruentibus, de quibus infra tractabo.

In titu. II. de los priuilegios y franquezas que han las iglesias,
y sus cimiterios en la partida primera de las leyes de Castilla. fo.
63. vsq; ad fi. dicti titu. II. ay cinco leyes.

Prima
lex.

I

PRIMA † lex continet nouem priuilegia & liber- 16
tates, quibus ecclesia debet gaudere. ¶ Primo quia
exactionibus non molestetur, glo. ibi in litera D. se
remittit ad ea quæ ipse dixit in foro legum libr. I.
tit. 5. l. I.

2

Secundo ne lites seculares in ea audiantur c. I. de immunitate
ecclesiarum, maxime iudicia sanguinis, in c. cum ecclesia eo. tit.
glo. in l. in litera. X.

3

Tertio ne fiat mercimonia in ipsa c. decet de immunitate ec-
clesiæ lib. 6.

4

Quarto ne in ea mortui sepeliantur dicit glo. ibi in l. fi. con-
corda. c. præcipiendum, & c. nullus. 13. q. 2. & hoc ideo olim ve-
tabatur ne ciuitas corrumperetur fœtore l. monumentorum de
reli. & sumpti. fune. ¶ Hodie tamen permititur etiam in cor-
pore ecclesiæ fideles sepeliri. 13. q. 2. per totum, prodest enim
in ecclesia sepeliri, quos peccata nõ deprimitur, quia eorum pro-
ximi, quoties ad eorum loca sacra veniunt, suorumq; sepulturam
aspiciunt, & pro eis præces fundunt c. cum grauia. 13. q. 2. Itẽ spe-
cialiter commendatur patrocinijs eorum sanctorum, in quorum
nomine dedicata est ecclesia c. non extimemus. 13. q. 2. Item, quia
ibi minus vexantur ab spiritibus immundis, vnde in cimiterijs

DE IMM. ECCLE. TRAC.

9

dicitur esse requies defunctorum. 12. q. 2. c. autē. gl. in d. c. grauiā.

Quinto ne laici cum clericis, quando diuina officia celebrantur, in choro interfit, dicit glo. ibi in litera. g. concordat. c. 1. de vita & honestate clericorum, & ibi gl. ca. Sacerdotum de consecra. distinctione. 2.

5

Sexto, Quod fœminæ sint à viris segregatæ.

6

Septimo, Quod fœmina nō accedat ad gradus altaris, nisi quando offerat, vel communicet.

7

Octauo, Ne in ea aliquis hospitetur dicit ibi glo. in litera. h. Cōcordat c. 1. cum ibi notatis de immunitate eccle. & l. 1. in fine de Episcopis & clericis.

8

Nono, Ex legato vel donato, quæritur dominium ecclesiæ hospitali, aut Religioso sine traditione, dicit glo. ibi in litera i. concordat l. fi. de sacro san. eccle. C. nō transfertur possessio nisi realiter aprehendatur, nisi de consuetudine aliter, vt nota. in c. ex literis de consue. & ibi Abbas, in c. conuenisset de restitutione spoliatorum.

9

L. 2. titu. II. Prima partitæ.

17

VICVNQVE † ad ecclesiam cōfugerit pro debito: maleficio, aut alia causa, vel ad eius portam, vel cimiterium, non est inde extrahendus, nec circumdandus, nec ei denegantur victualia. Sed à clericis alimentetur, & custodiatur, prestita tamen fideiussoria, aut sacramenti cautione de non offendendo, dent eū creditori, & si pro maleficio non habet vnde soluat, seruiet creditori, vsq; ad tempus condignum, pro debito, aut non capitur, nec seruit. Sed præstabit cautionem, se quando poterit soluturū, hoc est Summarium. d. l. prima.

Dicit glo. ibi cōcordat foro legum, lib. 3. tit. fi. de las deudas, l. 15. & ibi glo. & cōcordat l. presenti. de his qui ad ecclesias confugiunt. C. cum ibi notatis per Cynum. Vnde glo. vbi supra cōcludit, quod debitor ad ecclesiam fugiēs gaudet immunitate per generalem iuris prohibitionem. ca. miror. ca. Si quis contumax. 17. q. 4. d. l. presenti. Si tamen statutum dicitaret, vt debitor possit

compelli ad seruiendum pro debito, tunc potest extrahi, quia nō videtur concessa immunitas, cum præiudicio istius, quia est quasi dominus eius, & hoc placet Antonio, & Abbati, in c. inter alia de immu. eccle. quod cōcordat cum hac lege, & se refert glossator ad l. si. dicti tit. II. dico ibi, in legibus fori regni Castellæ, in l. 7. lib. I. tit. 5. dize que ninguno sea ofado de quebrantar iglesia, ni cimiterio por su enemigo, ni por hazer otra fuerca ninguna, y el que lo hiziere que pague el sacrilegio ab obispo, & al que lo habiere de haber, y que el Alcalde selo haga dar, si la Iglesia por su iusticia no lo pudiere haber, & ista additio ponitur in fi. d. l. 2.

Lex. 3 tit. II. primæ partitæ.

SERVVS † ad ecclesiam fugiens domino cauēti¹⁸ restituitur, & si clerici nollent eum restituere, ipsemet dominus extrahet ipsum impune, & post cautionem præstitam clericis, eum tradere recusantibus, si fugiat, tenentur ipsi ad pretium serui, & si nō fugiat ad seruitij æstimationem. Secus si dominus non vult cōponere cum seruo, comminando, & cautionem præstitam Clericis, non obseruat, quia nō obseruans periurus est, & excommunicabitur, hæc dicit in summa d. l. 3. concordat cū hac lege ca. metuentes cum capitulis sequentibus 17. q. 4. de quo etiam per Cy. in l. præsentī, glossator d. l. 3. distinguit latius, aut seruus, vel alia quæcunq; persona astricta ad seruiendum, vt ascriptitiuis fugit ad ecclesiam, causa religionis assumendæ: & talis debet tradi domino suo, eum repetenti infra triēnium recepta ab ipso domino cautione, quod ipsum non puniet, in auten. de monachis. §. Si vero colla. I. aut fugit ad ecclesiam causa immunitatis habendæ, & tunc haud fugit propter seuitiam domini modicam & idē quod supra, aut propter seuitiam grauem, seu intolerabilem, vt quia dominus persequitur eum ad mortem, & tunc non restituitur sibi, sed compelletur eum vèdere bonis hominibus, nec perpetuo reuertetur ad eū, nisi velit l. si dominus de his, qui sunt sui vel alieni ff. & in. §. sed hoc tempore, & §. duorum eo. tit. institut. Si autē fugit propter aliam causam, vt propter delictum suum, de quo timet

met puniri à domino suo tunc restituitur, Securitate prestita. d.l. præfenti. §. sane, aut timet puniri ab alio, sed Iudice per viam accusationis vel alias, tunc idem quod in libero, quia non est acceptio personarum apud Deum. ca. nouit de iudi. & idem quod supra tenet Archi. in ca. idem constituimus. 17. q. 4. Sed gl. super l. 3. Item glo. fi. d. l. 3. dicit, nota, quod si seruus, vel debitor alicuius fugiat ad ecclesiam, & in casu debet tradi domino, non creditori, Sacerdos eum defendat, & si fuit in culpa, tenetur ipse Sacerdos ad interesse & damnum, secundum Archidiaconum, in ca. diffiniuit 17. q. 4. quod est notandum.

Lex. 4. tit. II. primæ partitæ.

19

VNT † casus in quibus quis impune extrahitur ab ecclesia, scilicet publicus latro, aut notorius, domus vineæ, prædij, arborum, messiumque destructor, aut incendiarius. Item si feriat in ecclesia, aut in cimiterio spe in ea defendendi. Item comburens, aut frangens ecclesiam, alias autem non extrahitur, & si deducatur est eodem restituendum, & soluet deductiones, sacrilegium, & excómicabitur, quousque ecclesiæ de offensa satisfaciat. hoc dicit lex. 4. in summa. Dicit glo. 1. ibi cõcordat lex. fori lib. 1. tit. 5. l. 7. & 8. & ibi per glossatorem de illo, qui per insidias occidit, & dicit in d. l. 4. Et nota quod standum est regulæ, quod reos sanguinis, & alios quoscunque ecclesia defendit. 17. q. 4. nisi in casibus exceptis, in d. l. 4. que concordat cum ca. inter alia de immunitate ecclesiarum. Nam exceptio verificat regulam l. quæsitum. §. denique de fundo instructo. ff. & fauor immunitatis ecclesiæ debet ampliari. Dicit vltimè gl. 1. q. super verbo Ladrones manifestos. Nota ergo vnũ de tribus casibus contentis in d. c. inter alia, quod ecclesiastica immunitate non gaudet publicus latro, qui palam & publice furatur, vt Pirate in mari, vel qui stant instratis, vel qui habent arcem seu castrum, vnde grassantur in omnes prætereuntes. Item nec gaudet nocturnus depopulator agrorum, qui scilicet obfidet tractam publicam derobando transeuntes, & differt à publico latrone, quia iste clandestine furatur, & moratur in loco

occulto, & ideo dicitur nocturnus depopulator agrorum, quia in nocte Segetes destruit, & in die latet, & sic declaratur dictum c. inter alia, per Innoc. & Panor. Item dicit dicta gl. l. 4. quod homicida infidiosus ex proposito gaudet immunitate cum ca. inter alia non excipiat eum, & facit ca. sicut antiquitus . 17. q. 4. & ad d. ca. de homicidio dicit: quod ille textus habet plures intellectiones. Sed in terminis nostris respondetur, quod loquitur secundum antiqua iura, & se refert dicta glo. ad per eam dicta, in l. 7. titu. 5. lib. 1. in legibus fori, vel potest intelligi dictum ca. 1. reducendo ad ca. fi. de immunitate ecclesiarum.

¶ Item potest dictum c. pri. intelligi secundum Inno. in . d. c. 1. reducendo d. textum ad vnum ex casibus ca. inter alia, & cum hic quae dicta sunt concordat practica noua tit. de inquis. §. 1. col. 13. & Ioan. Fab. instit. de his qui sunt sui. Item d. gl. l. 4. dicit: quod secundum leges extrahens violenter aliquem de ecclesia indebitate committit crimen lese maiestatis l. fi. de his, qui ad ecclesias confugiunt C. & l. praesenti. Item de facientibus seditionem, vel conuenticula, seu tumultum, & congregationem cum armis, ut irruant ecclesiam ad extrahendum delinquentem l. denunciamus, de his qui ad ecclesias confugiunt C. & talis committit sacrilegium eo quia violat immunitatem ecclesiae ca. nullus. ca. quisquis 17. q. 4. & si superbe & contumaciter ecclesiam Dei irreuerenter contemnendo extraxerit soluet Episcopo 90. solidos pro immunitate & publica poenitentia, iusto Episcopi iudicio, est multatus. ca. quisquis contumax. 16. q. 4. Si autem quis in ecclesia deliquerit non gaudet eius immunitate . c. fi. de immu. eccle. in auten. de mandatis principum. §. neque autem. colla. 3. Si vero deliquerit prope ecclesiam ex proposito, intendens per ecclesiam liberari alias non commissurus, puta interfecit hominem infidiose in cimiterio prope ecclesiam, & incontinenti intrauit ecclesiam, talem ecclesia non defendit d. fi. c. de immu. eccle. & sic intelligitur d. §. neque autem de mand. princi. colla. 3. aut non deliquit in Cimiterio ex proposito defendendi ab ecclesia, ut videlicet quando nullam habebat inimicitiam cum illo, quem interfecit, sed ex arrupto exorta rixa de nouo inter eos extra ecclesiam in Cimiterio, & cum occidit statim ingreditur ecclesiam, talis gaudet ecclesiae immunitate, &

per

per Doctores & signanter Henricum Bohic. in can. ecclesiam, in
i. distin. de immunitate ecclesiarum quod nota. omnia supradicta
refert Montalbus, in glo. sua ad d. l. 4.

Lex. 5. primæ partitæ.

20 **D**E iure ꝑ canonico non defendebat ecclesia mani-
festum proditorem, iniustum homicidam, adulte-
rum, virginum raptorem, & principijs ratiocinijs
ob tributa, vel exactiones collectorem obligatum,
hæc dicit dicta lex in summa concordat lex octava
fori, in i. lib. tit. 5. fol. 15. col. 4. vide ibi glo. singularem. Ista lex
habuit ortum ab auten. de mandatis principum. §. quod si delin-
quentes, & §. publicorum vero tributorum. Sed secundû ius ca-
nonicum, quod in ijs spiritualib⁹ & in ecclesiasticis debet obser-
uari, non habent locum iura vetera, sed ca. inter alia.

21 **S**ED ꝑ circa debitorem fugientem propter tributa Regis ad
ecclesiam est magis dubium. Nam inspecto iure communi, secû-
dum quod liber homo non capitur pro debito, nec debet credi-
tori seruire l. ob æs de exactionibus & oblig. C. c. lator de pigno-
ribus, non debet ab ecclesia extrahi d. l. præsentis. §. de his C. qui
ad eccle. confug. quia etiam si extra ecclesiam esset ipse debitor,
potest cedere bonis l. 1. C. qui bo. ce. poss. sed inspecto iure muni-
cipali, secundum quod liber homo capitur pro debito debet ex-
trahi ab ecclesia. Nam cum persona virtute legis fori lib. 3. tit. fi.
l. 15. fol. 129. Sic effecta ipsius debitoris, & quodammodo condi-
tionata ad seruitium præstita securitate extrahitur, neq; creditor
qui quodammodo dominus debitoris est seruitio defraudatur,
per d. l. præsentis. §. sane. & hoc maxime in tributis Regi debitis,
in quibus magis debet fisco faueri, vt latius ibi per glo. & quoad
istam legem vide l. 15. 3. part. tit. fi. in l. fori & ibi glo. quæ querit,
an pro debito quis debeat extrahi ab ecclesia.

ISTIS PRÆSVOSI-
tis venio ad regulam.

B Summarium

Summarium.

1 Non debet quis extrahi ab ecclesia, etiam pro quocunque crimine.	3 Ad œconomœ officium pertinet, ut confugientium ad ecclesias personas causasq; incessanter conquirat.
2 Immunitas confugientium ad ecclesiam qua ratione inducta fit.	

Regu-
la.

REGVLA est quis non debet ꝑ extrahi ab ecclesia, etiam pro quocunque crimine. I

Guillielmus de móte Laudino in clem.j. de pœni. & remis. in. 2. q. quærit, quis gaudet tali immunitate & dicit, quod quicunque, & cuiuscunque conditionis existat, qui velit gaudere. Idem tenent Ancha. Imo. & Cardi. in. d. cle. j. in. 3. q. & hanc

regulã omnes, quos supr. retuli tam Canonistę, quàm Legistę ponunt, & procedit ista regula à iure diuino, canonico, & ciuili, & ab antiqua obseruantia.

RATIO istius regulę est, Nam ꝑ immunitas confugientium ad ecclesiam introducta fuit, ob honorem & reuerentiam Dei, & charitatem, & pietatem proximi. Ioan. Bichis in. d. tract. eotit. colla. fi. vers. 32. quæro, locus enim non sanctificat hominem, sed homo locum. ca. non loca. ca. ante omnia. ca. quelibet. 40. distinct. alias ecclesia decoraretur in loco & nõ in persona, quod est falsum, quia Deus nõ in loco, sed in persona beati Petri fundauit suã ecclesiam, dicens, Tu es Petrus, &c. Secundum Zenzilli. in extrauag. execrabilis. §. nos ista, in verbo Romanę ecclesię. de præben. refert prædicta Nico. Boheri. in decis. q. 110. in prima parte, fo. 116. col. 2.

Et ista regula, indistincte procedit in liberis Christianis: Nam tales regulariter, extrahi non debent ab ecclesia, & qui illos extraxerint puniuntur de iure ciuili prout in crimine lesæ maiestatis. l. 2. in fi. C. de his, qui ad eccle. confug. & per omnes scribentes ibi. maxime per Placentinum in. d. rubr. C. de his, qui ad eccle. confug. De iure canonico imponitur alia pœna, prout dico plene; infr. q. 9. Et quid

etiam in d.

Et quod in seruo dico infra, in. 17. fall. Illud sciendum est, quod ad œconomorum officium pertinet, vt confugientium ad ecclesias personas causasq; incessanter inquirent. id est, qui sint & vnde veniant, & quare confugiant, secundum Placen. in. d. rub. de his, qui ad eccle. confug. C. in fina. verbis, & Marcus de Mantua. cõf. 60. nu. 4. cum sequentibus dicit, quod sciendum est, criminofum quempiam, crimine commisso plerunq; ad eccle. confugere. vt tutus sit, & tunc clarú est eum inde expelli, vel extrahi non posse, cuiuscunq; conditionis liber vel seruus. imo etiam autoritate iudicis incurrit in pœnas ciuiles & canonicas. allegat iura, quæ superius fuerút allegata, & dicitur immunitas ecclesiæ, & non personarum eodem fugientium. per dicta iura & Ancha. cõf. 329. in princi. nisi esset publicus latro, vt inferius dicitur. Hęc Marcus vbi supra.

Ampliatur Regula.

Summarium.

1	Ecclesia etiam non consecrata gaudet immunitate modo autoritate superioris fuerit consecrata.	4	An Basilica immunitate gaudere debeat.
2	Ecclesia materialis num ecclesia nominanda sit.	5	Basilica pro heremitario ponitur.
3	Ecclesia, Basilica appellatur, & curata.	6	An heremitaria gaudeant immunitate.
		7	Si non constet heremitaria ab Episcopo cõsecrata an præsumantur.

I

PRIMO, ampliatur etiam si ecclesia † non sit consecrata, dum tamen sit fundata autoritate superioris. c. pe. & ibi omnes, eo. tit. Archid. c. fi. 17. q. 4. dicit quod Priuilegium immunitatis habent ecclesiæ consecratæ & non consecratæ. & hoc procedit etiam si in tali ecclesia non consecrata, nondum sint diuina officia celebrata, secundum Hostiensem, Ioan. andr. Henri. Bobic. Anto. Ancha. Card. Panor. in. d. c. pen. nam ex quo est dedicata Deo per Episcopum non est curandum de celebratione. secundum prædictos, facit tex. in. ca. fi. de conse. dist. j. & hoc etiam tenent Guilliel. de monte laudino. Ancha. Imo. Cardi. & Bonif. de vita. nu. 32. in cle. j. de pœni. & remis. Et sic seruat consuetudo secundum Boni. vbi sup. Idem tenet Maria. Sozi. in tract. de cita.

Prima
amplia
tio.

B ij arti.

arti. 17. q. 5. fo. & Io. fab. in. l. j. C. de his, qui ad eccle. confug. & Panor. in d. c. pen. dicunt, quod in hoc statum cōsuetudini, cessante cōsuetudine de iure cōmuniter tenetur, quod talis ecclesia, in qua nondū sunt diuina officia celebrata, gaudet dicta immunitate, de qua loquimur, Secundum Panor. & alios, in d. c. pen. & per Ioan. Bichis in d. tract. de immu. eccle. nu. 46. fo. 75. in paruo vol. col. 3. gloss. in d. c. pen. tenet, quod ecclesia nōdum consecrata, vbi diuina officia non sunt celebrata, non gaudet immunitate. & eam sequitur Hostiensis in sum. eo. tit. in 6. lib. fo. 86. Tamen omnes supradicti, tenent contrarium, & intellige ampliacionem, quando talis ecclesia est fundata autoritate superioris, alias secus. tex. à contrario sensu in c. ad hæc, de religio. domi. notat Hosti. in c. autoritate de censibus. Dicit Card. confi. 13. in princi. quod ecclesia antequam sit cōsecrata propter id, quod est deputata diuino cultui gaudet immunitate ecclesiæ, per d. c. pen. eo. tit. quia quodcunq; est diuino consecratum obsequio, sanctum sanctorum est domini. ca. nulli. 12. q. 2. Card. vbi supr.

Guilielmus mayne. in regu. nemo de domo, de regu. iur. ff. fo. 249. col. 4. nū. 21. dicit, quod hoc priuilegium, ne quis inuitus extrahatur ab ecclesia, præter casus exceptos, gaudet etiam ecclesia nondum consecrata, ad cultum tamen diuinum ædificata de consensu vel autoritate Episcopi, aut superioris, licet in ea nō sint diuina officia celebrata. Secundū Guill. de mō. lau. & Imo. in d. cle. j. de pœni. & remi. quamuis gl. in d. c. pe. eo. tit. & alij, teneāt contrariū: Sed contra illā gl. tenent Doct. supradicti. & licet tex. in d. c. pen. dicat ecclesia, in qua diuina officia celebrātur, debet exponi, id est, celebrari possunt. Secundum Panor. ibi qui dicit in hoc standū consuetudini. retuli supr. Item omnia priuilegia concessa ecclesijs, concessa videntur hospitalibus. l. omnia priuilegia. C. de episco. & cle. A fortiori, est dicendum in ecclesia nondum consecrata, sed de proximo consecranda. Hæc Mayne. vbi supr. sunt dicta Panor. in d. c. pe. col. 2. quæ refert dictus Guill.

¶ PRO maiori declaratione † regulæ nostræ, quæ loquitur de eccle. materiali, quæritur de ratione aliquorū nominum, quibus varie reperitur nominata ecclesia materialis. ¶ Primo noīatur ecclesia. ca. eccle. de conse. distinct. j. de eccle. ædifi. per totum: & sunt

sunt infinita iura, quæ faciunt mentionem de Ecclesia, quia in ea est conuocatio populi Christiani, iuxta illud Iudic. 2. in Ecclesia populi Dei conueniunt ad audienda, scilicet diuina præcepta, ad percipienda diuina Sacramenta, ad persoluendas laudes diuinas. Ioa. de tur. cre. in c. Eccj. vers. ad quarta de cõse. disti. 1. f. 5. col. 2.

Secundo, nominatur † Basilica. i. regalis. c. 2. ca. basilicas de conse. dist. 1. quia in ea regi regum exhibetur ministerium, laus & benedictio basileus enim rex interpretatur Ioan. de turre cre. vbi supr. dico in hoc lati⁹. Nam basilica dicitur, palatium, quælibet ecclesia dicitur basilica, palatium Regis, vnde quælibet dicitur basilica quæ domus & palatium summi Regis æterni est alij dicunt, quod tantum Episcopales ecclesiæ. i. cathedrales dicuntur basilicæ, quia huiusmodi ecclesias cõsueuerunt reges fundare, vel dic, quod basilica dicitur à Basilio rege græcorum, qui fuit primus, qui fecit se sepelire in ecclesia inde dicitur basilica, vel dicitur à baseo, es. i. fundo, as. inde basilica. id est fundamentum omnium ecclesiarum, vel dicitur basilica regalis, quia ibi regi regum ministratur. Basilius enim in græco: rex in latino interpretatur: vnde Basilius dicitur rex serpentum. Hæc Archid. in ca. non oportet. 2. q. 2. distinct. & eundem Archid. ad literam referunt Ioa. de tur. cr. Domi. & Propos. in d. c. non oportet. eum etiam refert, licet non ita ample Alber. de rosa, in dictionario suo, in verbo basilica. Panor. in c. j. de religio. domi. in 3. notab. dicit, quod antequam ecclesia consecratur, appellatur basilica: sed post consecrationem appellatur ecclesia. & ecclesia est nomen græcum, quod latine interpretatur conuocatio, quia homines ibidem vocantur ad diuina audienda. Basilica, dicitur, quasi habitatio Regum & Imperatorum, à Basilio principe. Sæpe tamen iura vtuntur promiscue, his vocabulis secundum Panor. vbi supr. dicit Panor. super rubr. de consa. eccle. vel altaris, quod ecclesia antequam consecratur, non appellatur proprie ecclesia, sed basilica post consecrationem assumit nomen ecclesiæ. & dicitur ecclesia græcè, latinè conuocatio: quia vocat oes publicè. Basilica, dicitur quasi regum habitatio, à basilio, quod idem est, quod Imperator, seu rex. Secundum Panor. in rubr. de consa. eccl. vel altaris. Alciatus super rubr. de sacrosan. eccl. C. in princi. dicit, quod capitur ecclesia, ea significatione,

B iij vt &

vt & conuentus Christianorum compræhendat, & etiam locum ipsum in quem conuenitur, appellatur & locus ipse Basilica, siue quod loca publica basilica græci vocant, siue quod domus principis, basilica, idest regia dicitur, quæ significatio etiam diuinis templis conuenit.

De basilica sunt plures tex. c. omnes basilicę. c. basilicas. c. si qs basilicã. de consa. distin. i. ca. nõ oportet, & secundario. 42. distin. c. prælectis. §. ad primicerium, & §. sequenti 25. distin. & ca. omnes basilicæ. 16. q. 7. ca. i. de reli. domi. cano. cõuenior. 23. q. 8. colla. i. ibi ad basilicam ecclesie, & colla. 2.

Paulus de Citandin. in tractatu de iure patronatus, in 3. parte causa prima acquirendi. q. 32. in fin. fol. 10. col. i. querit, quæ dicatur basilica, & dicit, quod proprie dicitur ecclesia non consecrata, tex. cum glo. in c. i. de religi. domi. & ibi refert Archi. in d. c. nõ oportet. refert etiam Panor. in d. c. i. de relig. dom. & has basilicas in Romana curia plures fundatas à Constantino Imperatore, primo sacrauit Siluester papa, post modum mandauit, in ei⁹ similitudinem, vt cæteræ omnes basilicæ consecrarentur, vt habetur in historijs antiquis. Ergo ecclesia, basilica nõ dicitur. ca. basilicas, de consa. distin. i. Sed post consecrationem dicitur ecclesia. Secundum Panor. in locis superius allegatis, & licet ista nomina proprie sumpta diuersa significet tamẽ pro maiori parte iura abutuntur ipsis vnum ponendo pro alio, cap. quicquid de eccle. ædif. & ibi Panor. latius per Paul. de citan. vbi supra.

Quæ-
stio. Queritur an istæ basilicæ gaudeant † prædicta immunitate de qua loquimur in regula. Si capimus basilicam prout Arch. & alij capiunt, retuli supr. nemini dubium, quoniam gaudeat. Nam tunc accipitur pro ecclesia maiori, si vero accipimus basilicam prout Panor. in locis, supra allegatis, scilicet pro ecclesia non consecrata etiam gaudet immunitate, prout dixi in. i. ampliatione, & hoc expresse tenet Panor. in d. c. penul. col. 2. in principio, vbi quærit, an basilica vel ecclesia non consecrata gaudet priuilegio immunitatis, & concludit quod sic.

A D V E R T E quod nos in partibus istis accipimus † istas basilicas pro Heremitijs, vulgo heremitas. Nam promiscue loquimur, heremitas, vel Basilicas, & communiter ista heremitaria

remitaria, seu basilica sunt extra loca aliqua longe aliqua præpedita loca, & sunt ædificata ad instar Capellarum, vndique clausa, excepta ianua, per quam ingreditur, & sunt ædificata sub inuocatione alicuius sancti, & est ibi altare, & celebrantur missæ maxime in die inuocationis illius sancti, sub cuius nomine est illa basilica, seu heremitorium, & in istis heremitorijs aliquando habitat aliquis heremita, licet nõ semper in omnibus heremitorijs.

An ista heremitaria vulgo heremita, o basilica, gaudeat immunitate de qua in regula † est dicendum, quod si sunt ædificata auctoritate pontificis, gaudent dicta immunitate. Nã dicit Hostiensis in d. c. penu. col. 2. eo. tit. quod sufficit, quod loc⁹ sit dedicat⁹ deo auctoritate superioris, seu pótificis cū postea nõ possit ad hūanos vs⁹ redire. c. ad hoc, de reli. dom. refert Pan. in d. c. pen. c. 2. in prin.

Et si non constat de dicta auctoritate superioris an præsumatur quod sic, eo quia † dicta heremitaria sunt ædificata ad instar ecclesiarum, seu capellarum, & sub inuocatione alicuius sancti, & est ibi Altare, & celebratur missa, vt dixi sunt signa, per quæ præsumitur autoritas Panor. Barba. post Inno. & alios, in c. inter dilectos de dona. maxime in heremitorijs, seu basilicis antiquis de quarum ædificijs, non est memoria. Nam istæ solemnitates extrinsecæ præsumuntur propter diurnitatem temporis, plenissime per Feli. in c. sicut de re iudicata. Non insisto in hoc, quia videtur mihi cas⁹ clar⁹, & facit dictū Fede. de Senis, cõsi. 130. vbi videtur innuere à cõtrario sensu in casu simili, quod vbi est Altare in dubio præsumitur autoritas, vt latius per eum, & expresse, hoc vult Panor. post Inno. & alios in c. inter dilectos, de donat. vbi quærit si dubitatur an interuenerit consensus Episcopi, in constitutione ecclesiæ, an præsumatur, quod sic dum modo sit in forma ecclesiæ. Ita quod ibi publice missæ celebrètur, vel sit altare vel campanillæ, Feli. in c. quarta. col. 4. de præscriptionibus, vide plenissime per Ioannem de Silua in tractatu de beneficio in prima parte. q. 6. fol. 59. col. 2. Archidia. in cano. nemo, de consacra. distinc. j. Card. cõsi. 40. in fine, & Philipp⁹ Deci. cõsi. 20. loquendo de Hospitali, refero infra in. 16. ampliatiõne.

Secunda Ampliatio.

Summa B iijj

Summarium.

<p>1 Ecclesia ab oratorio: in quo differat
 2 Oratorium inconsulto superiore non licet ædificare.
 3 Modus discernendi oratorium ab ecclesia.
 4 Missã in oratorijs celebrare licet.
 5 Campanillæ sunt indicia ecclesiæ.
 6 Oratorium quilibet in proprietate sua ædificare potest.
 7 Duo gña oratorij hic describuntur</p> | <p>8 Oratorium non reducendum ad faciem & similitudinem ecclesiæ.
 9 Oratoria beneficij appellatione non continentur.
 10 An oratoriũ gaudeat immunitate.
 11 Oratoria ad priores usus reuocari non possunt.
 12 Oratorium quomodo ab Episcopo uisitari possit.
 13 Oratoria uulgo capellæ dicuntur.</p> |
|---|--|

Am-
pliatio
secun-
da.

SECUNDO, ampliatur Regula ad heremitas vulgo Heremitas o basilicas, quæ gaudent immunitate, de qua in regula, per supradicta.

Tertio, ecclesia materialis nominatur kiriaca, quia ibi domino dominorum seruitur kirios enim dominus interpretatur, vnde kierieleifon. i. Domine miserere. Sunt verba Ioannis de turre crem. in d. cano. eccle. de consec. distin. i. verbo ad quartum in quo quæritur.

Quarto nominatur ecclesia materialis domus à dogmate, quod græcè dicitur tectum, quia in vna domo habitant, vel communiter sub vno tecto viuunt. Vnde domus dicitur, quasi dans manere vnanimis in se, dicitur autem domus Dei, quia deus in ea specialiter habitat, vnde P sal. 67. In loco sancto suo Deus, qui inhabitare facis vnanimis in domo. Hæc Ioannes de turre crema. in d. cano. eccle. & ista talis domus vocatur etiam ecclesia secundum eundem Ioannem.

An ista domus in qua clerici vel religiosi viuunt sub eodẽ tecto habentes ecclesiam per se in dicta domo gaudeant immunitate, de qua in regula, vide infra ampliatiõe, II. incipiẽti septa ecclesię.

Archidiaconus in can. & hæc. 16. q. 7. dicit, quod domus aliquoties vulgariter in lingua Lombarda ecclesia Episcopalis domus dicitur à dogmate, quod idem est quod tectum, quia in vna domo habitant, vel cõueniunt & sub vno tecto viuunt & secundum hoc appellatur domus p excellentiã, episcopalis, ecclesia dicitur etiã ecclesia specialiter domus orationis, & in d. cano. & hæc dicitur etiã domus dei, quia ibi deus spãliter inhabitat vnde habitates in ea spãliter ptegit deus, domus enim tutissimũ refugium & receptaculum
debet

debet esse l. pleriq; de in ius vocan. ff. Archid. vbi supra.

Quinto, Ecclesia materialis dicitur oratorium, quia in ea populus ad orationem conuenit, qua ratione domus orationis dicitur. Mathei. 21. Ioan. de Turre cre. vbi supra c. decet de immunita. eccle. lib. 6. c. cum ecclesia, eod. titu. cum fimi.

- I Quæro an sit differentia inter ꝑ ecclesiam & oratorium. Inno. in c. fin. de cens. dicit, quod ecclesia dicitur, vbi certa dos statuta est pro sacerdotibus, & clericis in ea deseruientibus, & pro alijs ecclesiæ necessitatibus cano. de consecra. distin. 1. Oratorium autem dicitur vbi oratur: sed missa ibi non dicitur cano. vnicuiq; de consecra. distin. 1. De licentia tamen Episcopi aliquando licet ibi missas celebrare, sed non in magnis solemnitatibus cano. clericos, can. si quis de consecra. distin. 1. & videtur, quod si in oratorij est ordinatus certus minister semper est præsentandus Episcopo, etiam si tale oratorium sit grangeria arg. cano. in parroch. 16. q. 1. Alij contra hæc Inno. vbi supra. Hostien. Ioan. And. referunt eum ad literam, & Card. in d. c. fin. in fin. & Anto. ibi etiam refert ad literam Innoc.
- 2 Refert Card. qui late loquitur in ista materia conf. 8. per totum circa oratorij constructionem dico quod ꝑ construi potest, de licentia diocesani, præter licentiam autem non licet, vt in ipso oratorio possit missa celebrari, tex. in cano. vnicuiq; & can. clericos. cano. nemo, & cano. missarum de consecra. distinct. 1. si ergo constructeretur sine licetia diocesani esset oratorium priuatum, in quo celebrari non posset, per dicta iura, & sic autoritas diocesani, hoc operabitur, quod celebrari in eo possit, & pro predicto est glo. in c. fin. de cens. & ibi Inno. facit differentiam inter ecclesiam & oratorium, & concludit de licentia Episcopi, missas posse celebrari, non tamen in magnis solemnitatibus, vnde concluditur episcopum posse dare licentiam celebrandi in oratorio, cum constructum fuerit, etiam soleniter, & publice exceptis solemnitatibus de quibus tex. facit mentionem, in can. si quis, de consecra. distinct. j. & istæ festiuitates solennes possunt etiam esse, secundum consuetudinem loci. In quo tale Oratorium, quia forte Episcopus, cum suo clero, & populo illas solemnitates induxit, cap. fin. de ferijs, cano. primo de consecra. distin. 3. quod quidem facere potest de sanctis ab ecclesia

ab ecclesia canonizatis, quia antea celebrari non solebant in illo loco. Ita intelligit glo. cap. 3. de consecra. distinct. 1. & glo. in c. 8. de religion. & vene. sancto. lib. 6. dicit etiam Cardina. vbi supra, quod sine Rectoris parochialis consensu, potest Episcopus ex causa concedere constructionem oratorij, & dicit vltterius, quod si per cōstructionem oratorij non præiudicatur ipsi ecclesiæ parochiali in iuribus parochialibu, potest Episcopus libere concedere licentiam. Si vero præiudicatur non potest, sine consensu Rectoris, vel defensoris, nisi causa legitima subesset quæ per Episcopum debet discuti, hæc Card. in d. conf. 8.

Panor. in d. c. fin. de cens. col. 2. in principio post Innocen. & omnes alios, quos supra retuli, quærit qualiter discernatur ¶ oratorium ab Ecclesia, & dicit, quod Ecclesia est illa quæ principaliter deputatur ad celebrandum, & orandum, ac etiam consecratur per Episcopum & constituitur ibi dos pro ministris, & pro cultu diuino, in d. cano. nemo, de consecra. distinct. 1. Oratorium non consecratur, nec constituitur, sibi dos, nec principaliter fit, vt ibi celebretur missa, sed vt ibi oretur.

Vnde ¶ in istis oratorijs priuatis, sine Episcopali licentia non est celebrandum d. cano. vnicuiq; cum simi. nec possunt habere campanam publicam cap. patentibus de priuilegijs, vt latius per Panor. & alios in d. c. fi. de censu.

¶ Philippus Decius conf. 148. refert Panor. ad literam, & vltra eum Fœdericum de Senis, conf. 130. vbi addit considerandum esse, an in tali loco sint campanillæ, ex quo demonstratur quod sit ecclesia, quia Campana publica non debet esse in oratorijs d. c. patentibus, & Panor. ibi. cap. inter dilectos, col. 2. de donatio. & cap. Ioaonnes de homicidijs: vt latius per Philippum Decium, vbi supra.

Philippus probus, in cap. fin. de consue. lib. 6. in additionibus, ad Ioannem Monachum, in principio dicit, quod est differentia ¶ inter Ecclesiam, & Oratorium, in quo non assunt, nec inniuntur beneficia, differentia enim datur, quia ecclesia illa est, quæ deputatur principaliter ad celebrandum & consecratur per Episcopum, & dos sibi constituitur d. cano. nemo de conse. distinct. 1. oratorium vero non consecratur, nec dos sibi constituitur, nec fit principaliter

principaliter, vt ibi celebretur, sed ad orandum. Fœdericum de Senis, conf. 130. & refert Decium, vbi supra.

6 ¶ Oratorium quilibet potest in t̄ proprietate sua ædificare, nō solū in domo, sed etiam extra, dū tamen in eo non celebretur sine licentia Episcopi can. vnicuiq; cū sequenti, de consecra. distinc. 1. can. religiosum. 12. q. 2. can. quidā. 18. q. 2. Paulus de Citādinis in tractatu de iure patronatus, in 3. parte causa. 1. acquirendi. q. 29. in fine fo. 9. col. 2. in prin. & idem Pau. de Citādi. vbi supra. q. 32. in fine fol. 10. col. 1. dicit, quod oratorium est quod quisque ad placitum fundare potest, non tamen in eo sine licentia Episcopi celebrabitur, nec sunt ibi habēdæ campanæ cap. patentibus, de priuilegijs Panor. in c. fin. de ecclesia ædif. Pau. vbi supra.

¶ Guilielmus de monte Laudino, in c. autoritate de priuile. li. 6. dicit: quod oratorium est duplex, quodam solempne, quod Capella, siue modica ecclesia, & de hoc loquitur c. fi. de cens. & cap. patentibus de priuilegijs, est & aliud priuatum, quod cuilibet in domo sua facere licet: & etiam propria autoritate, ca. vnicuique cum sequen. de consec. distin. prima.

¶ Calcaneus conf. 31. col. 2. num. 3. dicit, quod oratoria & religiosa domus & altaria non sunt construenda, nec erigenda, sine autoritate Episcopi, alias erigentes excommunicantur, & Clerici deponuntur, cano. nullus Episcopus de conse. distin. 1. cano. de liguribus, & cano. non vos. 23. q. 5. oratoria enim, quæ autoritate Episcopi construuntur religiosa sunt cano. oratorium. 42. distinc. ca. quidam. 18. q. 2. & dicitur oratorium ecclesia, seu capella, vel altare constructum causa orandi. c. fin. de eccle. ædif. & non sunt cōstruenda sine autoritate Episcopi, quia religiosa & sancta. can. quicumq;. 16. q. 1. hæc Calcaneus vbi supra.

7 ¶ Cardi. conf. 11. col. 2. in fin. quærit an oratorium sit locus ecclesiasticus, & dicit, quod oratoria sunt t̄ duplicia, quædam priuata, quædam publica, publica sunt, quæ non sunt construenda sine licentia Episcopi. Ita loquitur tex. in c. autoritate de priuilegijs lib. 6. Et ista differunt ab ecclesia, quia ecclesia dotatur oratorium vero non. Item in oratorijs nō debet Missa celebrari, nisi in magnis solemnitatibus, cano. si quis, etiam extra de consecra. distin. 1. in ecclesijs vero sic Inno. in. c. fin. de cens.

Quædam

¶ QVAEDAM vero sunt oratoria priuata quæ fiūt etiam sine autoritate diocefani d. ca. vnicuiq; de confe. dist. i. vbi tex. dicit, quod licet vnicuiq; habere oratorium in domo sua, dicit gl. oratorium non sacrum, idest priuatum. Sacrum autem fit auctoritate diocefani, can. nemo, de consecr. distin. i. cano. quidam. 18. q. 2. de talibus oratorijs priuatis, loquitur tex. in d. c. fin. de censi. & tex. in c. patentibus de priuilegijs. Item oratorium publicum & sacrum non potest prophanari, can. lingua, & cano. vestimenta, de consecra. distin. i. regula semel, de reg. iur. in. 6. Sed oratoriū priuatū sic c. inter dilectos, & ibi Inno. de donationi. vbi dicit, quod talia oratoria nisi sint auctoritate diocefani deputata religioni, possunt alienari in quascunq; personas. c. ad hæc de religi. domi. ex quo infertur, quod non sunt loca ecclesiastica, quia si essent, nõ possent ad alium vsum trahi sine licentia sedis Apostolicæ. Cle. quia contigit, de religi. domi.

¶ ITEM caueant quod oratorium nõ † reducant ad faciē, & similitudinem ecclesiæ, scilicet faciendo campanillas, cum campanis, quia tūc in futurū præsumitur, loc⁹ ecclesiasticus per nota. per Archi. in can. nemo, de consecr. distin. i. vbi dicit, quod si dubium est an in constructione ecclesiæ interuenerit autoritas Episcopi præsumendum est, quod sic ex quo habent signa loci ecclesiastici, dixi supra in fine. 2. ampliat. Cardi. vbi supra.

Glossa in d. c. autoritate de priuilegijs, in. 6. dicit, quod publica oratoria non construuntur sine licentia diocefanorum priuatim autem orare in domo sua cuilibet licet, non erigendo ibi altare, neq; missam celebrando, glo. vbi supra, & dicit Archid. ibi in prin. quod duplex est oratoriū, sicut potest colligi, ex can. pen. & fin. 17. distin. vbi loquitur de oratorijs, quæ sunt ecclesiæ. Sunt oratoria priuata. can. vnicuiq; cum sequen. de cōse. distin. prima.

¶ Ancha. in d. c. autoritate, in. 2. notab. notat ex illo tex. quod oratoria non sunt cōstruenda sine autoritate Episcopi. Quæ autē sit differētia inter ecclesiam & oratorium, dicit quod ecclesia est vbi statuta est certa dos pro rectore & clericis & alijs necessarijs can. nemo. de confe. distin. i. oratorium est, quod nõ est dotatum nec ædificatum ad missam celebrandam, sed ad orandum d. can. vnicuiq; de consecr. distin. i. De licentia Episcopi potest ibi celebrari

brari, quam licentiam non concedit in maioribus festiuitatibus, ca. si quis extra. ca. clericos, ea. disti. in auten. vt nullus fabri. ora. §. i. colla. 5. & in auten. vt in priuatis domibus sacra misteria non fiant, colla. 5. & per domi. Philip. Frac. & alios, in d. c. autoritate.

9 ¶ Et ista oratoria † siue sint publica, siue priuata, non dicuntur beneficia ecclesiastica. Bonifa. de vita. in cle. i. de iudi. coll. 2. in fine, nu. 31. Nam ibi dicit, quod Leprosaria & Hospitale non est beneficiu ecclesiasticum, vel officiu ecclesiasticu. Petrus Rebuf. in tractatu nominationu. q. 15. vers. 33. fo. 125. col. 1. num. 53. & melius in tractatu de pacifica poss. in. 10. fallétia. fo. 53. col. 1. nu. 286.

Petrus de perusio, in tractatu de canonica episcopali, fol. 160. col. 2. num. 21. in. 4. volumine, dicit, quod quilibet potest habere oratorium in domo propria, dum modo non habeat formam ecclesie: sed ibi celebrari non potest, sine autoritate Episcopi. can. vnicuique de consacra. disti. 1. & talis locus dicitur pius, quia deputatur ad opera pietatis, & orationis. Secundum Petrum vbi supra & de istis oratorijs remissive per Marianum Sozi. in tractatu de citatione, ar. 7. q. 2. fo. 22. col. 3. in prin.

Rochus de curte, in tractatu de iure patronatus, in vers. costru. q. 19. in 5. volumine, fol. 27. col. 1. nu. 27. querit an possit, quis constituere oratorium, aut statuere, quod ibidem celebretur, & tamen quod locus non sit ecclesiasticus. concludit quod sic, dum modo id faciat cum consensu Episcopi, quia in loco prophano non potest celebrari, sine consensu superioris. c. in his de priuileg. & ibi Ioan. And. & alij allegat Card. conf. II. retuli supra, & iste consensus Episcopi requiritur, vt in oratorio priuato, quotidie celebretur, non autem requiritur consensus Episcopi, in construendo oratorium: talis locus potest construi ad bene placitum, per text. & ibi Panor. in c. ad hæc de relig. domi. vt plenius per Rochum. vbi supra. Poterit tamen Episcopus accedere ad talia oratoria, vt videat quomodo se habent. Secundum Panor. potest alios in c. fin. de cens. & quando tale oratorium construitur autoritate Episcopi, dicitur locus ecclesiasticus, & subest in hoc casu Episcopo, nec potest amplius ad vsum prophanum conuerti, per nota. in c. inter dilectos, de dona. dixi supra referendo Card. & col. sequen. in limitatione ad conclusionem istius oratorij.

C Redeundo

Redeundo ad nostrum propositum, est querendum an ista oratoria gaudeant immunitate, de qua in regula, & vt supra fuit dictum, maxime per Card. cons. II. Oratoria sunt duplicis generis, quædam sunt publica, quædam priuata: aduerte quod ista publica sunt etiam duplicis generis, quædã sunt ædificata in loco publico ad instar heremitorij, seu basilicæ, vel capellæ, & tũ dic. vt supr. in ampliacione præcedenti, quædam sunt oratoria ædificata in loco publico, non ad instar heremitorij, seu basilicæ, vt sunt istæ cruces, seu imagines quæ ponuntur, seu ædificantur in viis publicis, ad fines quod transeuntes per dictam viam publicam, vbi sunt dictæ cruces, seu imagines orient. Nam ista oratoria non gaudent immunitate ecclesiarum: vnde dicit Bonifa. de vitall. in d. clem. j. num. 74. de pœni. & remis. quod ista oratoria simplicia, non gaudent immunitate ecclesiarum, & sic videtur, quod confugiens ad oratorium crucis, vltra rhodanum existens, non gauderet hac immunitate.

Quædam sunt oratoria priuata, quæ vnicuiq; fidelium licitum est, habere in domo sua per tex. in ca. vnicuiq; de cõsa. distin. I. c. autoritate, & ibi glo. & oēs de priuileg. li. 6. & dixi supr. & Bonifa. de vitall. in clem. vnica de baptis. in prin. & Ioan. de selua, in tracta. de benefi. in. 6. q. j. part. fo. 58. col. 2. in prin. Et cõmuniter ista oratoria sunt in angulo domus, seu palatij alicuius nobilis, vel potentis potius, causa inanis gloriæ & delectationis, quam deuotionis, in quo possunt celebrari diuina officia, ex priuilegio. tamẽ ille locus nõ debet dici religiosus. secũdũ Guilliell. de mon. lau. in clem. grauis, de sent. excommuni. Et ibi eum refert Bonifa. de vitall. num. 36. fol. 231. refert etiam eum ad literam Ioannes de Imo. in d. Clem. grauis, in glo. in verbo capellis. Cardi. in d. Clem. grauis, oppo. I. dicit, quod ista oratoria non sunt religiosa loca.

Quæ-
stio.

QVÆRITVR, an ista † oratoria priuata gaudeant immunitate, de qua in regula: communis conclusio, est quod non, etiam si ibi celebrentur diuina: & ratio est, quia non sunt dedicata, quare si hodie sit oratorium, cras poterit fieri camera. secundum Hostiensem. Ioann. And. Henricum Bohic. in c. penul. eod. tit. & secundum Hostien. Ioan. And. Cardi. q. 4. in c.

IO

in c. fin. de censi. & ibi Anto. ver. secundo quæro. quærit an ora-
 torium gaudeat immunitate ecclesiastica. refert Gofre. quod sic
 & Hostiensis, quod non. & sequitur Hostien. Idem tenet Hostien.
 in summa. isto tit. in. §. in quantum. ver. quid de oratorijs, & Ho-
 stien. in summa isto ti. in. 6. lib. tit. 3. fo. 86. & Henricus bohic. in
 c. fin. de censi. & Anch. in c. autoritate de priuilegijs, in 6. in secū-
 do nota. vbi dicit, quod priuata oratoria non habent immunita-
 tem ecclesiarum, nec sunt ab Episcopis visitanda, nec ab eis pro-
 curatio exigenda, nec debent habere campanillam per nota. in d.
 c. fi. de censi. & plenius ibi per Héricum Bohic. Ioan. Fab. in
 §. fin. de his, qui sunt sui, & in l. i. de his qui ad eccle. cōfug. c. di-
 cit, quod capelle, quæ sunt in domibus, non gaudent immunitate
 ecclesiæ, & in additio. ad Panor. in d. c. pen. eo. tit. & Guilielm.
 de mōte lau. in d. clem. i. de pœni. & remis. col. i. dicit, quod ora-
 toria non præstāt immunitatem, licet ibi sint diuina officia cele-
 brata. Secundum Hostien. in d. c. fin. de censi. Idem tenet Imo.
 in clem. i. de pœni. & remis. col. i. in fin. vbi dicit, quod oratoria
 priuata, licet sint ibi diuina officia celebrata, non habent dictum
 priuilegiū. Idem dicit Bonif. de vital. in d. clem. i. nu. 74. Idem
 etiā tenet Guill. de mō. laud. in clem. quia contingit. §. nō omit-
 tūt, de religi. dom. vbi dicit, quod locus, qui est dūtaxat ædifica-
 tus, pro oratorio cum non sit vere religiosus, non gaudet immu-
 nitate. Panor. in d. c. fin. de censi. col. 2. ver. ex his infertur. quærit
 nunquid ista oratoria gaudent immunitate ecclesiastica, dicit,
 quod communis opinio est, quod nō: cum sint loca priuata, hodie
 possunt esse oratorium, cras erit camera priuata, ad voluntatē do-
 mini. Idem tenet Panor. in d. c. pen. col. 2. eo. tit. vers. 2. quæritur
 vbi dicit, quod priuata oratoria, quæ in domibus priuatorū sunt
 hoc priuilegium non habent pro hoc facit, quia illa loca possunt
 reuocari & reduci ꝛ ad priores vsus prophanos autoritate domi-
 norum, per Innoc. in ca. inter dilectos de donatio. Archid. in ca.
 vxor felcis. 17. q. 4. in prin. ver. quæro an ecclesia. dicit, quod pri-
 uata oratoria non habent hoc priuilegium immunitatis. Ioa. bi-
 chis in tractatu de immuni. eccle. fol. 75. col. 4. num. 48. in paruo
 volu. quærit nunquid oratoria, quæ in domibus priuatorum sunt,
 gaudeant priuilegio immunitatis. Refert Gofredum, in d. c. pen.
 C ij cod. tit.

eod. tit. & Hostien. in summa eod. tit. sed nunquid oratoria, quod non gaudent, quia ista oratoria possunt reduci ad priores usus, & ratio quare non gaudeant, dixi supra in principio istius quæstioni. Nam ista oratoria communiter non sunt loca religiosa, ut supra dixi, & sic non possunt gaudere immunitate, dicit tamen Panor. in d. c. autoritate de cens. quod licet Episcopus † non possit 12 visitare huiusmodi oratoria, ut in d. c. fin. de cens. Bene tamen posset accedere ad illa, ut videat quomodo se habeant, & an præter iuris formam constructa sint & an honeste tractentur. Panor. ut supra. secundum Innoc. in d. c. fin. de cens. vbi hoc dicit, & est nota. & eos refert, & sequitur Rochus de curte in d. tractatu de iure patrona. in vers. construxit. q. 19. in. 4. volumine fo. 27. col. r. & idem etiam tenet Henricus bohic. in d. fin. de cens. Et communiter † ista oratoria quæ sunt in domibus priuatis: maxime in do- 13 mibus, seu palatijs nobilium & potentium vocantur, seu nominantur Capellæ. Et sic capitur oratorium pro capella, & e contra & idem est iudicandum, quo ad propositum nostrum de capella, quod de oratorio, & dicit Panor. in c. patentibus de priuilegijs, quod oratoria non gaudent priuilegio ecclesiarum: & dicuntur oratoria, loca apta ad orandum non consecrata, nec habentia dotem, sicut ea quæ habent magni domini in domibus suis, & possunt destruere quando volunt. Ecclesiæ vero consecrate, & habent dotes suas. Panor. vbi supra etiam dicit, quod in istis oratorijs priuatis, non est prohibitum habere campanillam priuatam, & priuatim pulsare.

Cóclu Stat ergo cóclusio, quod oratoria priuata, seu capellæ, quas pri-
fió. uati habent in domibus suis, non gaudent immunitate ecclesiarú
 de qua in regula.

Limi- Limitatur ista conclusio, quando oratorium est constructú au-
tatio toritate Episcopi. Nam tunc gaudet dicta immunitate. secundum
cóclu. Anto. in d. c. pen. eod. tit. in principio, vbi dicit, quod oratorium
 priuatum non gaudet immunitate, nisi autoritate Episcopi sit có-
 stitutum. Card. in d. c. fin. de cens. quærit, an oratoria gaudeant
 immunitate, & dicit quod nó nisi fiant autoritate Episcopi, quia
 tunc gaudent. Panor. in d. c. fin. de cens. col. 2. vers. ex his. quærit
 an oratoria gaudeant immunitate concludit, quod non. Intellige
 quando

quando oratorium non est constructum autoritate pontificis. Nā si intercessit eius autoritas esset publicum & religiosum, & non posset amplius deputari ad humanos vsus. Panormi. in d. cap. pen. eod. titu. col. 2. vers. Secundo quæritur. quærit, an Oratoria priuata gaudeant immunitate, dicit, quod non, secus dicit Vincentius. Si autoritate Episcopi oratorium sit constructum, quod satis placet, dicit Panormi. Siluester, in summa, in verbo immunitas. j. q. j. dicit, quod oratoria non gaudent immunitate, nisi essent facta auctoritate Episcopi. Idem etiam tenet ipse, in d. vers. immunitas. 3. q. 1. Ioann. Bichis in d. tractatu, eod. titu. fol. 72. retuli supra, quærit, an oratoria priuata, gaudeant hoc priuilegio, dicit quod non, nisi autoritate Episcopi esset oratorium fundatum secundum Gofredum.

Et dicit Rochus de Curte in d. tractatu de iure patronatus, in vers. contruxit. q. 19. fol. 27. col. 1. in. 5. volumine. quod quando tale oratorium construitur cum Episcopi autoritate, tunc dicitur locus ecclesiasticus, & subest hoc casu Episcopo, nec potest amplius ad vsus prophanos conuerti: per nota. in cap. inter dilectos de donatio. Nam ibi Innoc. Hostiensis, & Panormi. post alios dicunt, quod locus non dicitur sacer, nec religiosus, sed priuatus, quando non est institutus autoritate Episcopi, ratio fundamentalis istius quæstionis est, eo quod si oratorium est constructum autoritate & licentia Episcopi, dicitur locus ecclesiasticus, & non potest amplius conuerti ad prophanos vsus, per supra dicta. Unde est dicendum. quod si aliquis nobilis, vel alius ædificat Oratorium, seu Capellam in domo sua, cum autoritate, & licentia Episcopi, quod talis locus, seu capella est ecclesiasticus, & non potest destrui, seu reduci ad prophanum vsus, sine licentia Romani Pontificis, per Clem. quia contingit de relig. domi. Card. canf. II. retuli supra. Sequitur, quod si est locus ecclesiasticus, gaudebit priuilegio, seu immunitate ecclesiarum, de qua in regula dicit tamen Panormi. in d. cap. pen. col. 1. eod. titu. quod an ista oratoria priuata, seu Capellæ, gaudeant immunitate, de qua in regula, statur consuetudini, & Guilliel. de monte laudino, in d. Clem. 1. de pœni. & remis. loquendo de oratorijs dicit, quod in hoc multum debet attendi consuetudo, quæ tanquam fauora-

bilis extendi debet. & idem tenet Inno. in d. cle. i. col. 2. in prin.
 Guillielm. Mayne. in l. nemo de domo, de regu. iur. ff. fol. 250.
 col. i. refert Gofredum dicentem, quod oratorium priuatum,
 constructum autoritate Episcopi, gaudet immunitate. dicit ta-
 men hoc non habere locum in oratorijs existentibus, in domibus
 priuatorum. allegat Panorm. in d. cap. eod. titu. ratio, quia talia
 loca priuata possunt reduci ad vsus prophanos secundum Panor.
 in d. cap. penu. vult iste Doctor, innuere, quod oratoria constru-
 cta, autoritate Episcopi, in domibus priuatorum, non gaudent
 immunitate Panorm. vbi supra & alij, quos supra retuli tenent
 contrarium, non obest ratio allegata, quæ procedit, quando ora-
 torium est constructum sine licentia Episcopi, vel alterius supe-
 rioris. Si tamen constructum est cum licentia, & autoritate supe-
 rioris, non potest reduci ad prophanos vsus, & sic remanet de iure
 vera ista limitatio.

Tertia Ampliatio.

❧ Summarium. ❧

1	Ecclesia materialis, Templum dicitur.	10	Monasterij appellatione quid cōtineatur.
2	Ecclesia tabernaculum appellatur & cur ita.	11	Monasteria num gaudeant immunitate?
3	Ecclesia dicitur sanctuarium & quare.	12	Ecclesia cœnobium dicitur, & qua ratione.
4	Ecclesia aula regis appellatur.	13	Quid proprie cœnobium dicatur.
5	Ecclesia monasterium uocatur.	14	Monachorum triplex genus.
6	Monasterij descriptio.	15	Ecclesia, Capella dicitur, & cur ita.
7	Monasterium sine autoritate Episcopi construi non potest.	16	In his, Capellis quando celebrare liceat incōsulto Episcopo.
8	Monasterium quare sic dictum ex Bar. sententia.	17	Capellarum materia remissiuè hic tangitur.
9	An monasteria ecclesiarum appellatione contineantur?		

RIT ergo tertia ampliatio in oratorijs con- Tertia
 structis autoritate Episcopi, quæ gaudent dicta Ampli-
 immunitate, vt dictum est nisi consuetudo esset in atio.
 contrarium vt dictum est.

SEXTO, dicta Ecclesia † materialis, dicitur
 templum secundum illud Psalm. suscepimus Deus misericor-
 diam tuam in medio templi tui. templum enim dicitur, quia
 tectum habet amplum, in quo regi Domino sacrificia offerun-
 tur: vel quia sub vnus tecti amplitudine ad exhibendum cultum
 Deo adunantur fideles. secundum illud Psalm. 28. in templo
 eius omnes dicent gloriam. Hæc Ioann. de turre crema. in d. c.
 Eccles. de consecrat. d. i. col. 3. versi. ad quartum. Adde Archi-
 diac. in c. & hæc. 16. q. 7. vbi dicit. Tempora dicuntur proprie
 maiores Ecclesiæ. quasi tecta ampla, quia populus ibi sub vnus
 tecti, amplitudine adunatur. Archidiacono. vbi supra, & idem in
 cano. vniuersas. 16. q. 3. dicit, quod templum dicitur à contem-
 platione, quod nomina antiqui appellabant, quæcunque ma-
 gna loca, & tempora sunt dicta, quasi ampla tecta. Et nota quod
 quatuor sunt partes templi, antica ad ortum, postica ad occa-
 sum, sinistra ad Septentrionem, dextra ad meridiem. Archidia-
 cono. in d. c. vniuersas. Antica, est hostium anterius, postica poste-
 rius. Guarinus in suo vocabulario, in verbo antica, & in verbo
 postica.

ITEM templum Dei. i. Sancta Ecclesia. i. q. 3. ex multis.
 Alber. in dictionario suo, in versi. templum.

VNDE ergo, si templum capitur pro Ecclesia nemini
 dubium de eius immunitate. vt supra dictum est de Ecclesia.

SEPTIMO, dicitur tabernaculum † quasi habitacu-
 lum militare, continet fideles, qui in hac vita militant. secundum
 illud, militia est vita hominis. Iob. 7. de quibus Zachar. 9.
 circumdabo domum meam, ex his, qui militant mihi. Hæc Io-
 ann. de turre crema. in d. cano. Ecclesia de consecrat. distin-
 ctio. 1. adde Archidiacono. in cano. & hæc. 16. q. 7. vbi dicit,
 quod aliquoties Ecclesia, dicitur tabernaculum: quia conti-
 net Ecclesiam militantem, quæ non habet manentem ciui-
 tatem, sed futuram inquit. vt dicit Apostolus ad Hebræos, &

C iiij Psal.

Pſalmus. Quoniam tranſibo in locum tabernaculi admirabilis uſque ad domum Dei. hoc eſt, ab Eccleſia militante uſque ad triumphantem Archidiac. vbi ſupra, & idem in d. c. vniuerſas. 16. q. 3. dicit, quod Moyſes fuit, qui primus condidit tabernaculum Domino, deinde Salomon Templum. eſt text. cap. 1. de conſacrat. diſtinctio. 1. de tabernaculo. loquitur text. in c. 1. de re iud. libro. 6. & dicit, ibi. Archidiac. ſuper verbo tabernaculum, quod quantum ad literæ declarationem. dicas quod tabernaculum erat domus Deo dedicata, quadrata, & oblonga tribus clauſis parietibus, Aquilonari, Meridionali, & Occidentali: & dicit in d. c. 2. de re iudic. libr. 6. Guilielmus de Monte Laudino col. 2. in princip. tabernaculum eſt domus dedicata Deo. de qua, in Exod. & in gloſ. ſuper ea ad Hæbreos aliquando dicitur tabernaculum, habitaculum militare, de conſacrat. diſtinct. prima in princip. & Archidiac. in d. c. & hæc. 16. q. 7. Item tabernaculum Saluatoris eſt Eccleſia Dei. c. non forſit an de penité. diſtinct. 1. Alberic. de Roſa in dictionario ſuo in verbo tabernaculum. Vnde ergo, ſi tabernaculum accipitur pro Eccleſia, non dubitatur de eius immunitate.

OCTAVO, dicitur Eccleſia † materialis ſanctuarium, quia 3
Deo eſt locus dedicatus, ſeu conſacrat. De quo Pſalm. domum tuam decet ſanctitudo, hæc Ioann. de turr. crem. in d. c. Eccleſia de conſacra. diſtinct. 1. col. 3. adde text. in c. decorem de inſtitutio. vbi text. non conuenit ſanctuarium Dei iure hæreditario poſideri. ad idem text. in c. ad hæc de decimis. Vbi text. quod ſanctuarium de iure hæreditario poſideri non poſteſt, & eſt text. in c. conſuluit. de iure patronatus, & dicit Panorm. in d. c. ad hæc de decimis. quod decima dicitur ſanctuarium, & ſic eſt ius mere ſpirituale ſi accipimus ſanctuarium pro loco Deo dedicato, clarum eſt, quod gaudebit immunitate. de qua in regula per ſupra dicta.

NO N O, dicitur Eccleſia materialis † aula quæ eſt pa- 4
latium regis æterni, vbi conuiuium Solemne cælebratur. Ioann. de turre. crema. in d. c. Eccleſi. de conſacrat. diſtincti. 1. col. 3. hæc Ioann. vbi ſupra. Aula, ſecundum omnes vocabularios, dicitur domus regia, ſpatioſum habitaculum porticibus quatuor

quatuor. cōclusum Guarinus verbo aula. Adde etiam text. iuncta
 glos. in clem. 1. de Baptismo. dixit ibi glos. in verbo, in aulis. au-
 la dicitur sala, vel spaciosum, habitaculum, communiter ha-
 bens quatuor alas. & dicit Cardi. ibi. in princ. quod aula, alio
 modo dicitur. palatium. c. qua fronte de appellationibus. differt
 tamen à palatio, quia palatium est Imperatorum, & regum,
 & principum, & magistratum, aula vero inferiorum. c. conue-
 nit. 13. q. 8. dicit. Cardin. quod aliquādo, vnum ponitur pro alio.
 Nam in d. Clem. 8. dicuntur aulæ Regum, & in hoc non est vis.
 sed aula proprie est palatij pars. palatium est tota domus. Imo.
 in d. Clemen. 8. col. 2. in principio dicit, quod aulas regulariter
 appellamus, Salas, de quibus. 35. distinct. c. Ecclesi. princi. alio
 modo palatium. c. qua fronte de appellat. Sed proprie in hoc
 differunt, quia palatium est Imperatoris. Regum, principum,
 & magnatum, aula vero inferiorum. c. conuenior. 23. q. 8. in d.
 tamen Clemen. vnum pro alio ponitur, quia ibi appellatur au-
 la etiam regum. hæc Imo. vbi supra text. in d. c. conuenior. 23.
 q. 8. loquitur de palatio Imperatoris, & dicit text. ibi. col.
 penul. in princip. ad Imperatores palatia pertinent, ad Sacerdo-
 tes Ecclesiæ. Sequitur quod si aula, accipitur pro Ecclesia, idem
 est dicendum, quod in Ecclesia. si accipitur pro palatio regis, vel
 Episcopi, vel alterius, dico infra.

5 DECIMO, dicitur Ecclesia materialis monasterium, † id est,
 solitarium, vel solitariorum habitaculum. sicut est locus mona-
 chorum, siue religiosorum. qui præ cæteris clericis magis, remo-
 ti esse debent. à conuersatione laicorum. Ioan. de turre crem.
 in d. c. Eccles. col. 3. de consecrat. distinct. secunda. Adde Archid.
 6 in c. 1. de regu. libr. 6. in princip. quid † dicitur monasterium, ha-
 bitatio monachorum. Nam monos vnum, & steron, habitatio
 dicitur. c. si cupis. 16. q. 1. monasterium est locus vbi stant mona-
 chi. l. generali de sacro. san. eccle. C. monasterium dicitur græcè
 cœnobiū, & dicitur à cœno græcè. quod est latinè commune.
 quia religiosi, ibi communiter viuunt. vnde secundum ethimo-
 logiam vocabuli, potest dici cœnobion, omnis locus: in quo
 communiter omnes viuunt. Sic etiam appellatur conuentus, quia
 ibidem conueniunt. c. 1. 15. distinctio. & monasterium dicitur
 monachorum

monachorum, & etiam canonicorum regularium. De primo est text. 16. q. 1. 2. & 3. cum similibus. De secundo. c. intelleximus de æta. & quali. c. cum olim de priuileg. cum similibus. monasteria construenda sunt in solitudine ne populari ¶ accessu deuotio religionis impediatur. c. luminoso. 18. q. 2. & ibi glos. in verbo recessibus, & text. in c. si cupis. 16. q. 1. & ibi glos. in ver. solorum facit. c. nunquam de consacra. distin. 5.

Item monasterium non potest ¶ construi sine autoritate Episcopi in auten. de monacho in princ. colla. 1. Nam ibi tex. dicit quod monasterium non potest construi, sine licentia Episcopi, & ex illo tex. notat Ange. hoc verum, vt sit locus Ecclesiasticus, sed quod bene potest construi diuino intuitu, & esse locus priuatus, prout videmus in hospitalibus. Secundū Ang. in d. auten. de monachis in prin. & est tex. in c. quidem. 18. q. 2. in prin. vbi tex. edificare aut construere monasteria, sine licentia Episcopi, nemo potest: ad idem tex. in quatuor. cc. sequentibus.

Item monasterium habet plura claustra ¶ & vnam clausuram, 8
feu hostium, ad omnia, quæ claudit omnes familiares, & monachos, & totum dicitur monasterium, seu vna habitatio. Secundum Bart. in l. qui sit fugitiuus. §. apud Marcell. de ædili ædific. ff.

Et an appellatione Ecclesiarum veniant ¶ monasteria, quod 9
non. c. 2. de consuetud. c. sciant cuncti cum sequ. de electione. libr. 6. c. 2. & ibi glos. de supple. neglig. præla. libr. 6. cum multis similibus. Panorm. in d. c. 2. in primo not. dicit hoc verum extrictè sumpto vocabulo alias secus. §. ac autoritate. § 4. distin. est sub. c. abbati, & Philippus Fran. in d. c. sciant, & sequenti dicit quod in materia pœnali appellatione Ecclesiarum non veniunt monasteria, vel è contra, vide plenè per Ioan And. Ancha. Dominic. Philipp. Francum in d. c. grandi de suppl. neglig. præla. libr. 6. glo. in verbo monasteriorum.

Ioan. And. in c. 2. de in integrum restitutione. libr. 6. dicit in princ. quod appellatione Ecclesiæ includitur monasterium, & omnis locus pius, & ista æquiparantur. Et idem tenet Dominicus ibi in princip. verbo quæro quid. per c. requisisti de testam. ver. secus.

Et in

Et in † ista quæstione an appellatione Ecclesiarum veniant monasteria, vel e contra non insisto. Quæro tamen appellatione monasterij, quid contineatur glos. in c. i. verb. exempto de priuileg. libr. 6. dicit, quod monasterio exempto, Ecclesia, cimiterium, domus, monasterium atria, hortus, aræ, quæ sunt iuxta Ecclesiam, intelliguntur exempta. allegat aliqua iura, & sic videtur, quod appellatione monasterij veniant omnia supradicta. Hostiens. in d. c. i. col. 3. verbo in loco exempto. qui Hostiensis fuit ante dictam glos. exponit text. ibi in loco exempto, hoc est infra monasteriũ seu septa monasterij. Ná ex quo monasterium exemptum est, domus monasterij sunt exemptæ. Imo. & dicunt quidam quòd horti, aræ, mansi, qui sunt iuxta Ecclesiã exempti intelliguntur, quod potest exaudiri vsq; ad 30. passus vel 40. per c. sicut antiquitus. 17. q. 4. dum tamen sit extra muros. Nam si infra ambitum murorum alicuius ciuitatis, vel loci includantur, hoc passuum priuilegium non habent. c. quisquis. 17. q. 4. vbi text. quod capellæ, quæ sunt infra ambitum murorum castellorum non ponuntur in hac 30. passuum obseruatione. hæc Hostiens. vbi supr. Archidi. in d. c. i. col. 1. in fine. refert ad literam Hostien. Guilliel. de mó. lau. in d. c. i. col. 1. in fi. & col. 2. in prin. de priuilegijs libr. 6. refert ad literam Hostiensem. Ioan. mona. in d. c. i. num. 3. dicit quod monasterio, etiam exempto, non solum Ecclesia, sed etiam domus monasterij sit exempta. dicunt etiam quidam, quod aræ, & horti, & totus mansus, qui sunt iuxta Ecclesiam, sunt exempti. c. i. de cens. Ioannes And. Domini. Philipp. Franc. in d. c. pri. supradi. glos. in verbo exempto. intelligunt glossam, prout Hostiens. & Archidi. vt procedat vsque ad 30. passus vel 40. & quando Monasterium est infra muros alicuius ciuitatis, vel loci, hoc passuum priuilegium non habebit per ca. quisquis. 17. q. 4. facit glo. 2. in c. per exemptionem de priuilegijs, libr. 6. idem dicit Archidiac. in c. nulla. 17. q. 1. vbi dicit, quod monasterio exempto, non solum Ecclesiæ sed aliæ domus monasterij sunt exemptæ: & dicunt quidam quod aræ, horti, & totius mansus, qui est iuxta Ecclesiam, sunt exempti. Idem quod Archid. tenet Domini. in d. c. nulla.

Redeundo

Quæ- REDEVNDO ad nostrum propositum, quæritur an † mona- 11
stio. steria gaudeant immunitate Ecclesiarum de qua in regula, & su-
perius dixi ista monasteria construuntur, seu ædificantur autori-
tate Episcopi & non alias.

ITEM in monasterio est Ecclesia, vt dictum est, vbi celebran-
tur diuina officia, quod ista gaudeat immunitate nemini dubiũ.

ITEM in monasterio est cimiterium, vt dictum est, & an ci-
miterium gaudeat, dico infra in .5. ampliacione in verbo cimate-
rium.

ITEM in monasterio est domus, in qua monachi habitant pu-
ta domus, seu celulæ dormitorium, refitorium, claustrum, vel
claustra, horti, aræ, & aliæ habitaciones, tam pro religiosi,
seu eorum familiaribus, quam pro animalibus. an prædicta
gaudeant immunitate? Est dicendum quod omnia quæ sunt
intra ambitum Monasterij, seu infra septa Monasterij. Et est
vna clausura, seu vnum hostium ad omnia, quæ claudit om-
nia supradicta videntur esse totum monasterium, & vna habi-
tatio. Ideo omnia contéta infra, seu intra septa vel ambitus gau-
dent dicta immunitate, facit lex omnia de Episcopis, & Clericis.
C. vbi omnia priuilegia concessa Ecclesijs, videntur cõcessa mo-
nasterijs, & hinc dicit Ioan. And. in c. 2. de resti. spoli. lib. 6. quod
hospitalia possunt petere restitutionem in integrum ratione le-
sionis, sicut Ecclesia. refert Panor. in c. 2. nota. 2. de consuetudi-
ne dico latius in verbo septa. quod est in 11. ampliacione, & in ver-
bo ambitus. quæ est. 13. ampliatio.

Et an ista monasteria habeant passus, dixit supr. in princ. istius
quæstionis.

VNDECIMO, dicitur Ecclesia materialis † cœnobiũ à cœ- 12
no, quod est commune, quia ibi in commune viuere debent iuxta
formam eorum, de quibus dicitur actuũ capite. 4. erant illis om-
nia communia, & c. Ioan. de turr. cre. in d. c. Eccl. de confac. di-
stin. 1. col. 3. Cœnobiũ. i. monasteriũ. c. 2. de ord. cogni. in prin-
cœnon enim græcè, latinè nouum dicitur. Augu. in Dominica
de passione feria 4. in homelia. refert Alber. in dictionario suo
verbo cœnobiũ. & dixi supra in verbo monasterium.

Cœnobiũ † si capitur pro monasterio, dic vt dixi supra in 13
monaste.

monasterio si accipitur pro habitatione communi, vbi multi cōueniunt & communiter viuunt, dicit Ioan. de turr. crem. in can. placuit. q. II. fol. 3. num. 4. quod omnis religio ad exemplum vitæ apostolicæ est formata, vnde actuum. 4. Super illo, & erant illis omnia communia, dicit gl. communia græcè cœna, vnde cœnobia, idest communiter viuentes, cœnobia, idest habitacula eorum, hæc autem fuit vita apostolica, vt exclusis omnibus per mundum discurrerent, euangelizando, & prædicando, vt patet Math. 10. vbi regula quædã eis inscribitur, ergo ad prædicta potest aliqua religio conuenientissime institui. secundum Ioa. de tur. cre. & dicit aditionator ibi dic cœnobium dictum vbi communis vita ducitur, *κοινος* enim communis dicitur, *βίος* vita, hinc cœnobium penultima producta, qui in commune viuunt. Calepinus
 14 in suo vocabulario, in verbo cœnobium triplex est † genus monachorum. secundum beatum Antoni. in summa, in 3. parte, titu. 16. cap. 1. §. 4. Ad propositum tertij dicuntur cœnobia idest in congregatione viuentes, & isti cœnobia habent diuersos modos viuendi, & ad diuersa deputantur, vel ad actiuam, vel ad contemplatiuam, vel vitam mixtam. secundum regulas & constitutiones eorum, quas profitentur. secundum Florentinum vbi supra. Et eum refert Nicolaus Boherius in tractatu de statu heremitarum, in fin. decis. suarum, fol. 251. col. 2. num. 19. & dicit num. 20. ver. & sub his cœnobitis comprehensi sunt omnes monachi, vt latius per Florentinum, & Boerium, vbi supra.

15 **DVODECIMO**, dicitur Ecclesia † materialis Capella minores enim Ecclesiæ hoc nomine solent nominari à capellarum vsibus, vt quidam dicunt, fertur enim, quod antiquitus nobiles in expeditionibus intentorij habebant domunculas de pellibus Caprarum super testas, in quibus missæ celebrabatur, & inde Capellæ nomen tractum est, & inde custodes, & ministri capellani dicuntur Ioann. de turre crema. in d. cano. eccle. de consecr. distin. 1. col. 3. hæc dicit.

Adde Archi. in ca. cōcedimus de cons. distin. 1. in fine vbi dicit quod capella, pro ecclesia dicta est, quasi capiens laos. i. populum,

D vel

vel laudem, vel quasi campanam, quia paucos capit. Archid. in c. plures. 16. q. 1. dicit, quod minores ecclesie, dicuntur capellæ, quæ sic à caprarum pellibus nominantur: nobiles enim in itinere ecclesias de pellibus caprarum factas, habebant olim, sicut modo habent tentoria, quarum custodes & ministri capellani dicuntur.

Ioan. de turr. cre. in d. c. concedimus in fine, num. 4. & sequenti dicit, capellæ hic dicuntur parvæ ecclesie non consecratæ, & requiritur ꝑ̄ permissio ad divina celebranda. can. missarum ead. distin. vel capellæ vocantur qualiacunq; tuguria, siue domunculæ factæ in ecclesijs combustis, vel iuxta eas coopertæ vndecunq; , vel de pellibus caprarum. secundum antiquam consuetudinẽ, & hoc melius & hæc Ioan. de tur. cre. vbi supra. glo. in d. c. concedimus exponit in capellis. i. in oratorijs non consecratis. In talibus enim non licet celebrari sine licentia, & dicit glo. 2. ibi ad quid opus est permissione, quia dicitur in capellis, dicit gl. quia forte capellæ non erant olim in ecclesia, cum antiquitus dicerentur capellæ tuguria caprarum, pellibus testæ, vel hoc referas ad solemnitates maximas.

De materia Capellæ ꝑ̄ satis bene tractat Paulus de Citandinis in tractatu de iure patronatus, in 3. parte causa. 1. acquirẽdi q. 3. 2. col. 3. fol. 9. col. 4. & quæ dicatur capella & quot modis, & quare ibi per eum, & dicit quod capella dicitur locus in ecclesia priuatus, vel extra ecclesiam, qui debet esse deo consecratus. can. eccle. de consecra. distin. 1. can. ad hæc de relig. domi. quia capellæ tanquam accessoriæ dependent à locis, in quibus sunt, vt accessoriũ cum eis transeat, & dicitur capella, prout Archid. in can. concedimus de consecr. distin. 1. & in can. si plures. 16. q. 1. retuli Archid. sup. & talis capella etiã in domo priuata fieri potest, & haberi secundum Inno. in d. c. ad hæc. de relig. domi. & in cap. ex literis de iure patronatus. Sed cum autoritate Episcopi. Ioan. Fab. in. §. religiosum, de re. diui. insti. Alexand. in l. 1. de relig. & sump. fun. capellæ etiam appellatione venit, ecclesia parrochialis. Pannorm. in cap. exposuisti, nota. 5. de prebend. & latius per Paul. Citand. vbi supra.

Et de materia capellæ, vide etiam Feli. in c. ex parte. ij. de rescriptis, col. 1. & 2. & Domini. in c. si ciuitas. §. fin. de sententia excommunicata.

munica. dicit per illum tex. quod appellatione Ecclesie venit capella ibi cōtigua, & refert Dom. de rota decis. 358. in nouis quod si mandatur prouideri de beneficio ecclesiastico potest prouideri de capella. Sita in claustro ecclesie. Philip. Franc. refert in d. § fin. Domi. Ioa. de Ana. conf. 24. dicit quod quælibet capella dicitur ecclesia, & sic continetur appellatione ecclesie cap. cum capella de priuilegijs c. i. & per totum de cape. monachorum.

¶ Quoad propositum nostrum, si accipimus capellam pro istis capellis, quæ sunt intra ecclesiam, pro, & communiter accipitur. Idem est dicendum, quod in ecclesia, si vero accipimus capellam pro ecclesijs minoribus, puta pro capellis sitis infra parrochiam alicuius: idē est iudicandum sicut de ecclesia, si sunt cōstruētæ autoritate Episcopi. Si accipimus capellam pro istis heremitorijs, seu Oratorijs, quæ sunt extra loca, in loco publico dictum est supra in verbo. heremitoria, & in verbo oratoria si accipimus pro capellis, quæ sunt in domibus nobilium, seu in domibus priuatorum, dic, vt supra dixi in verbo oratorium.

Cimiterium.

Summarium.

1	Cimiterium habet eandem immunitatem quam habet ecclesia.	7	Cimiterium num iure ab ecclesia remotum esse possit?
2	In Cimiterio causa sanguinis non agitur.	8	Ecclesie parrochiales num cimiterium habere possunt?
3	Polluta uel interdicta ecclesia, monasterium pollutum, aut interdictum censetur.	9	Fugiens ad cimiterium num gaudeat immunitate si prius ad ecclesiam non confugerit.
4	Locorum orationi dicatorū diuisio.	10	Cimiterium reconciliari debet eo casu quo ecclesia.
5	Cimiterium cur sic dictum.	11	Violans locum contiguum ecclesie, ipsum locum uiolare presumitur.
6	Cimiterium longe ab ecclesia separatum num gaudeat immunitate?		

D ij Ampliatio

Quarta
ampliatio

AMPLIATIO quarto in cimiterio. Ná cimiterium ꝑ̄ habet eandem immunitatem, quam habet ecclesia per tex. in c. fin. eod. tit. vbi tex. quod committens homicidium, vel mutilationem in ecclesia, vel cimiterio non gaudet immunitate, ecce ergo tex. quod ecclesia & cimiterium eodem priuilegio gaudet, & hoc notat Hostien. ibi facit etiam cap. cum in ecclesia eod. tit. vbi lex, q̄ causæ sanguinis in ecclesia, vel cimiterijs agitari ꝑ̄ non debent, & dicit ibi glo. in verbo cimiterijs. quæ eodem priuilegio gaudent cum ecclesijs. allegat tria iura can. quisquis. cano. id constituimus. 17. q. 4. & c. cõsuluiti de cons. eccl. vel Altaris. Ibi etiam notat idem Hostien. & allegat dicta iura, & d. c. fin. eo. tit. & Panorm. post alios, in d. c. cum ecclesia, nota. 2. dicit q̄ cimiteria gaudet eodem priuilegio cum Ecclesia. Item cimiteria gaudent immunitate sicut ecclesia, & pariter vtrobicq̄ committitur sacrilegiũ. d. ca. quisquis. 17. q. 4. & interdicta Eccl. videtur interdictum cimiterium. c. si ciuitas, de senten. excommuni. libr. 6. facit. cano. 8. de consecr. eccl. vel alta. libr. 6. vbi ꝑ̄ polluta ecclesia, est pollutum Cimiterium ei contiguum facit. cap. is cui de senten. excommu. libr. 6. vbi si alicui interdicitur ingressus ecclesiæ, videtur etiam interdictum Cimiterium, ita quod non possit, ibi sepeliri, & Archid. c. decet, de immuni. eccl. libr. 5. col. fin. c. I. ver. cimiterijs, vbi dicitur quod cimiterium gaudet eodem priuilegio, quo ecclesia, & vt clari⁹ habeatur ista materia est præsupponendum, quod locorum orationi ꝑ̄ dicatorum alia sunt sancta, alia sacra, alia religiosa, secundum Specul. qui late loquitur in rationali diuinorum offi. libr. 1. in cap. de cimiterio fo. 9. col. 4. sacra loca sunt, quæ per manus pontificum rite dedicata, & de sanctificata sunt, vt sunt ecclesiæ. Sancta sunt loca immunitatis, seu priuilegij, seruatoribus & ministris Ecclesiarum deputata, vt sunt atria Ecclesiarum. cano. si quis in atrio. 17. q. 4. & in quibusdam locis, claustra, infra, quæ sunt domus canonicorum in quibus fugientibus securitas præstatur. Sunt loca religiosa, vbi cadauer hominis sepelitur, & de iure ciuili cadauer, locum, in quo est sepultum facit religiosum. l. cum in diuersis. l. cum loca, de religio. & sump. funer. ff. Sed secus de iure

de iure canonico . Nam ex eo , quod mortuus infertur ad locum dicitur religiosus . Sed requiritur autoritas pontificis cap. ad hoc de reg. domi . glo. in can. in ecclesiastico 13. q. 2. & ad hoc quod dicatur Cimiterium requiritur , quod per Episcopum sit solēniter benedictum , per cano. nemo , de consecratio . distinctio . I . glo. in Clem. I . de sepulturis . & ibi Imo . Feli . post alios in . cap. quanto de iud . Calde . in tractatu de interdicto in . 6 . membro , vers. circa hoc primo quæro , col. 70 . Et iste locus religiosus diuersimode appellatur , videlicet cimiterium , & alijs multis modis , de quibus plene per Specu . in rationali diuinorum officiorū . in titu . de Cimiterio , in . I . lib . fol . 9 . col . 4 . & dicit ibi , quod Cimiteriū dicitur à cimen , quod est dulce & sturio , quod est statio , ibi enim dulciter defunctorum ossa quiescunt , & saluatoris aduentum sperant , vel ibi sunt cimices , idest vermes vltra fœtentes , vel dicitur Cimiterium propter multitudinem hominū ibi sepultorum . secundum Specu . vbi supra , & dicitur Cimiterium , cinis mortuorum , Panorm . & alij in rubr . de immunitate ecclesiarum in fine . † dicitur Cimiterium græcè quasi dulcis statio animarum , vel dicitur quasi cinisteriū , quia ibi cinis mortuorum teritur . secundum Card . super rubri . de sepulturis in prin . q . I . dicitur cimiterium quandoque atrium . cano . nulla . 12 . quæstio . I . cano . præcipiendum . 13 . q . 2 . quandoq; dicitur coliadrum , vt in pontificali , quod est vocabulum græcum & idē in effectū importat , quod Cimiterium . secundum Ioan . And . & Card . in c . certificati de sepulturis , an tamē cimiteriū habeat immunitatem quo fugientes ad illud , vt inde nō possint extrahi dicā . col . sequēti .

6 ¶ E S T aduertendum quod in multis † partibus Cimiterium est separatum , & longe ab Ecclesia , est nunc videndum an tale Cimiterium separatum , & remotum ab Ecclesia gaudeat immunitate Ecclesiæ , & quod Cimiterium possit esse contiguum cum Ecclesia , vel separatum , vel remotū ab ea . est tex . in d . ca . vni . de relig . & bene sancto . lib . 6 .

¶ N A M I B I tex . polluta Ecclesia Cimiterium contiguum Ecclesiæ est pollutum . Secus si non est contiguum . Ecce ergo tex . quod possit esse Cimiterium contiguum ipsi Ecclesiæ , & remotum ab ea , & dicit Specula . vbi supra ,

D iij in rationali

in rationali tit. de cimiterio in. 1. lib. fol. 10 in. 1. col. quod antiquitus solebāt homines in proprijs domibus sepeliri, sed propter cadauerum foetorem, statutum est, vt extra ciuitatem sepelirētur, & quēdam locum communem sanctificatum ad hoc deputabāt.

Item facit. c. si ciuitas, de sent. excomm. lib. 6. vbi tex. loquitur, quod interdicta ecclesia cimiterium contiguum videtur interdictum, contigua sunt quorum extrema se inuicem tangunt, glo. in d. c. si ciuitas in ver. cōtiguis. est ergo ibi etiam tex. quod cimiterium potest esse contiguum ecclesiæ, & remotum. Itē facit gl. in c. is cui de sen. excomm. lib. 6. nā vt supra retuli, ibi est tex. quod si alicui interdicator ingressus ecclesiæ, durāte tali interdicto, nō debet in ecclesia vel cimiterio sepeliri. dicit gl. in ver. cimiterio. quod non est distinguendum, an cimiterium sit contiguū, vel nō & sic est clare cimiterium contiguum ecclesiæ & cimiterium remotum ab ecclesia.

Card. in c. penul. † in fin. de sepulturis. quærit, an cimiterium 7
possit esse remotum ab ecclesia. refert Inno. ibi quod licet ordinarie debeat esse circa ecclesiam can. sicut 18. q. 4. potest tamen esse remotum sicut in Francia propter foetorem quod probatur in c. vni. de consacra. eccle. libr. 6. maxime est curandum de hoc tempore epidimiæ. Inno. & Card. vbi supra, & dicit Hostiēsis in d. penul. quod licet cimiterium possit esse prope ecclesiam, tamē potest esse remotum sicut in Francia propter foetorem. Idem Ioan. And. Anto. in d. c. pen. in fine. & idem Ancha. in d. c. pen. in fine. Idem tenet Michael piſtabien. in parrochiali curatorum in c. 6. de sepulturis, fo. 134. col. 1.

Et ista cimiteria ad sepeliendum, de iure communi solum ecclesiæ habentes † populum seu Parrochiam habent: nā istud ius 8
funerandi est de iure parrochiali, quemadmodum sacramentorū exhibitio. Clem. dudum. verum de sepul. Inno. in c. 1. de sepult. Archidia. Ioan. Andr. in cap. 1. eod. titu. libr. 6. dum tamen tale Cimiterium sit deputatum in dicta Ecclesia per Episcopum. Nam Episcopus designat, & benedicit tale cimiterium, secundum formam Canonis. Nemo de consacra. distin. 1. secundum Ioann. And. Panor. & alios in c. certificati. de sepulturis. & per Petrum de peru. in tractatu de canonica parrochiali. c. 12. in 4. volumine

volumine fol. 183. & in tractatu de parochiali curatorū. c. 6. cum sequentibus, & Episcopus potest deputare tale cimiterium dictæ Ecclesiæ, habenti prope Ecclesiam. vel longe ab Ecclesia per superius dicta. & illud solum solum, quod per episcopum fuit designatum, habebit Ecclesia pro cimiterio. Secundum Ioan. And. in d. c. certificati. col. 2. in fine, & quot passus debeat habere cimiterium. dico infra, in verbo passus.

9 IOANNES Bichis in d. c. definiuit nu. 12. fol. 72. col. 3. vult innunere, quod fugientes ad cimiterium nō gaudent, nisi prius fugiant ad eccl. & postea quā ad eccl. confugerint, possunt egredi ad cimiteriū, & ibi gaudebunt immunitate. Nā iura dicūt, & loquuntur de fugientibus ad ecclesiam. non autē de fugientibus ad cimiterium. & si voluissent intelligere de cimiterio, bene sciuisent dicere ad ecclesiam, vel cimiteriū. c. ad audi. de decimis, & sic vult dictus Doctor, quod confugiens ad cimiterium non gaudent immunitate, nisi prius fugiat ad ecclesiam, & sic sentit quod cimiterium de per se, & principaliter non gaudet immunitate, siue sit contiguum, siue remotum. ideo fugientes ad cimiterium duntaxat, non gaudebunt immunitate. & Nicolaus Boheri in decis. quæst. 110. col. 3. refert istam opinionem Ioan. Bichis, & dicit, quod in contrarium videtur arg. c. si quis contumax. c. definiuit. 17. q. 4. dico latius infra. Et istam opinionem Ioannis Bichis videtur tenere Montalbus in glo. sua. super. l. 4. tit. II. in 1. partita. II. Hispaniæ, dum vult. quod si aliquis delinquat in cimiterio ex proposito incontinenti iatrando in ecclesiā, alias non commissurus, non gaudebit immunitate, & si non ex proposito defendi ab ecclesia, sed casualiter deliquit in cimiterio. & statim ingreditur ecclesiam. gaudebit immunitate, sentit, quod cimiterium non gaudet immunitate. & idem in passibus. secūdū Ioannem bichis re. fero eum infra in verbo passus.

Est aduertendū quo diura, quæ loquuntur de his qui debēt gaudere immunitate, loquuntur de fugientibus ad ecclesiam, & non de fugientibus ad cimiteriū. Et sic videtur. quod non debet extensio fieri de eccl. ad cimiterium, nisi in casibus à iure expressis; maximè in isto casu, ne delicta remaneāt impunita. nam reipublice interest delinquentes punire. c. vt fame. de sen. ex. cū similibus

D iiii facit

facit glo. fi. in c. quæsitum. 13. q. 2. quæ dicit, quod priuilegiū concessum ecclesiæ, vt liberetur fugiens ad eam, non extenditur ad illum, qui recipit corpus Christi: quia priuilegium nõ debet trahi ad consequentiam. c. sicut. 17. q. 4. nec aliquod priuilegiū trahendū est ad consequentiam. c. petisti. 7. q. 1. c. hinc. 16. q. 1. glo. in d. c. sicut. c. hinc. 16. q. 1. faciūt etiā quæ per Barb. dicūtur in d. tractatu de præstantia. Card. q. 9. partis primæ. fo. 57. col. 3. in 6. vol.

His non obstantibus est concludendum. Primo, quod fugientes ad solum cimiterium, gaudent eadem immunitate, qua gaudent fugiētes ad ecclesiam. Et hoc probatur per iura, & rationes, in principio istius quæstionis allegatas. Nā licet forte non reperiuntur iura, quæ expresse dicant, quod fugientes, ad solū cimiterium gaudeant immunitate, vt ab eo extrahi non possint, prout confugientes ad ecclesiam: tamen per iura, & casus similes, & rationes, potest concludi, idem, quod in ecclesia retuli sup. vbi dixi, quod cimiterium eodē priuilegio, gaudet, cū ecclesia. Vnde dicit Hen. Bohic in c. pe. eo. ti. col. 4. nu. 3. quod cimiterium, eodē priuilegio gaudet quantū ad immunitatē, quo & ecclesia per. c. cum ecclesia, & c. fi. eo. ti. Vnde etiam Albe. de rosates in dictionario suo, in verbo cimiterium, quod cimiterium habet eandem immunitatem, quā ecclesia: præterq̄ in duobus casibus. scilicet, quod nullus mortuus debet in ecclesia sepeliri, & quod laici in choro esse non debent.

Hostien. in summa. eod. ti. Ioann. mon. in c. decet. de immunitate ecclesiarum. 16. vbi dicit, quod delinquentes in ecclesia vel cimiterio, nunquam habent immunitatem. Albe. in l. nemo. 1. de sacro sancta ecclesia. C. dicit, quod de iure ciuili est ibi text. singularis, quod nullus debet in ecclesia sepeliri. Et idē tenet Azo. in summa de sac. sanct. eccl. C. & Alb. in d. l. nemo dicit contrarium. Tamen videmus continuo de facto fieri. Vide eum, non refero, quia nõ est ad propositū nostrū. Clab. isto ti. q. 3. dicit quod hodie non seruatur, & male. Ioa. And. in addit. ad Specu. isto ti. in 4. parte, ponit decem immunitates ecclesiæ, & in nona dicit, quod hanc immunitatem, habet cimiteriū, & Io. de tur. cre. in c. si quis in atrio. 17. q. 4. quam retuli supr. ponit. 12. immunitates ecclesiæ, & dicit. quod dictas immunitates habet cimiterium

Nam

Nam ibi. q. 3. quærit. vtrum cimiteria habeant eandem immunitatem. Respondet, secundum Ray. & Hosti. quod habent eandem immunitatem, quàm ecclesia, & facit glo. in c. consuluisti, de cõsacra. eccle. vel altaris, quæ dicit, quod eadem gaudet immunitate, ecclesia, & cimiterium. dicit tex. in d. c. consuluisti. quod polluitur ecclesia, & cimiterium, si excommunicatus ibi sepeliatur. vnde dicit Arch. in c. si quis contumax, quod argumentum illius literæ videtur, quod ecclesia, & cimiterium gaudent eodem priuilegio, ad idem. c. si quis eadem causa, & q. & c. fin. eod. titu. & ab hoc dici cõsuevit, quod in quo casu cimiterium indiget recõciliatione. & ecclesia, quia vtrumq; gaudet priuilegio eodem. ad idem in rubri. & in c. cum ecclesia, & c. fin. eodem tit. nam idem iuris. quod est in principali, est in accessorio. C. prudentiã de offi. dele. §. pen. in fine, & cum illa aqua, qua benedicatur ecclesia, & cimiterium. Ioan. And. in d. c. consuluistis, post Inno. & Hosti. ibi, & facit rubr. de cõsacra. eccle. & cimiterij ponit ibi duo tãquam cõnexa, vt sciras quod vno, violato intelligitur aliud violatum, secundum Archidi. in d. c. si quis contumax. Card. in Cle. 1. q. 1. de pœnit. & remis.

Hostien. in d. c. consuluisti. dicit, quod in quo casu cimiterium
 10 indiget † recõciliatione, in eodẽ & ecclesia, quia vtrumq; eodem priuilegio gaudet. allegat iura per Archid. allegata, & Arch. refert Hostien.

Ancha. Card. post Ioan. And. in c. certificati de sepultu. Card. q. 2. Ancha. q. 1. dicunt, quod cimiterium habet immunitatem à
 11 iure, quia non debet † violari. c. inter alia de immuni. eccle. nec pollui. c. cõsuluisti de cele. mis. nec in eo negociationes, vel nundinæ fieri, vel causæ maxime criminales tractari per iudices seculares. c. in eccle. de immunitate eccle. c. decet eod. titu. lib. 6.

Feli. in c. cum pro causa. de sent. excom. dicit per illum tex. & c. sicut antiquitus. 17. q. 4. quod qui fugit ad cimiterium ecclesiæ, est tutus, & dicit etiam quod violans prope ecclesiã, dicitur, violare ipsam cum, ecclesia dicatur per. 40. passus, & l. 2. tit. II. in 1. partita. II. Hispaniarum, expresse disponit, quod quicumq; ad eccl. vel eius portam, vel cimiterium confugerit, non est inde extrahendus. & c.

Ancha.

Ancha. in c. cum in ecclesia eo. tit. in prin. in 2. nota. dicit not. quod cimiteria gaudēt eadem immunitate cum ecclesia, vt quod in vno prohibetur, prohibitum videatur in reliquo. c. 1. de conf. eccle. vel altaris lib. 6.

Claba. in summa isto titu. in princ. q. 6. dicit, quod in ecclesia; vel cimiterio, non debet vlla violentia fieri, vel aliquis violenter extrahi, aut eius confinia frāgi. d. c. sicut antiquus. 17. q. 4. ex prædictis constat, & apparet, quod tam iura, quam Doctores loquentia, & loquentes de cimiterio loquuntur indistinctè, quod gaudet eadem immunitate, qua ecclesia. facit etiam text. in c. decet. eod. titul. lib. 6. in fin. vbi text. dicit, cessent in ecclesijs eorumq; cimiterijs negociationes. & c. Nam ibi datur eadem immunitas cimiterio, quæ datur ecclesiæ.

Albericus de Rosa. in l. in tantum. §. religiosum in prin. de re. diui. ff. vbi dicit, quod ille text. facit in argumentum. quod cimiterium non gaudet immunitate confugientium ad ecclesiam, sed dic contra: quia cimiteria communiter consecratur, ita quod religiosa sunt: non solum per mortuorum illationem, sed per consecrationem. c. vni. de consecr. eccle. vel alt. lib. 6. secundum Alber. vbi supra. Quod cimiterium separatum, vel remotum, ab ecclesia gaudet illa etiam eadem immunitate, qua gaudet cimiteriū contiguum ecclesiæ. Nam iura loquentia de immunitate ecclesiæ, loquuntur generaliter nulla facta mentione, seu distinctione, an sit remotum, vel contiguum, & cum iura non distinguant, nec nos distinguere debemus. l. de pretio de publi. in rem actio. ff. facit glos. in d. c. is cui. de senten. excommu. lib. 6. vbi dicit, quod interdicto mihi ingressu ecclesiæ, est interdictum, & cimiterium. d. c. is cui. nec est distinguendum, an cimiterium sit contiguum, vel non: postquam text. non distinguit. prout, facit, text. in c. si ciuitas de sent. exco. lib. 6. secundum gl. prædictā. facit text. in d. c. si ciuitas, vbi tex. dicit, quod interdicta ecclesia, est interdictum cimiterium contiguum, secus si non est contiguum. c. vni. de cōf. eccle. vel altaris. vbi text. dicit, quod polluta ecclesia, est pollutū cimiterium, sibi contiguum, secus, si est remotum. Nam in prædictis iuribus fit distinctio. de cimiterio contiguo, & remoto. Vbi non fit distinctio expresso iure, nulla est differentia inter ci-

m^{iterium} m

miterium contiguum, & remotum. Ratio. quare in dictis iuribus fit distinctio, ponitur in d. glos. c. is cui, quæ dicit, quod illa distinctio, habet locum, vbi res interdicitur, scilicet ecclesia: tunc res contigua est, etiam interdicta: sed vbi interdictum refertur ad hominem, quid ad eum, an cimiterium sit contiguum, vel non. Nam si non posset persona interdicta sepeliri in contiguo, & in remoto. Sic fieret interdictum ludibrium, & illuderetur censuræ. secundum glo. in d. c. is cui. Et idem tenuit, ante dictam glo. Guilielmus de mon. lau. in d. c. is cui. & quot passus habere debeat cimiterium, dico in verbo passus.

Dormitorium.

Summarium

1 Dormitorium gaudet immunitate.

I

AMPLIATIO quinta in dormitorio. Nam dormitorium gaudet etiam ¶ immunitate. dico de dormitorio communi, vbi clerici, seu religiosi, dormiunt in communi. per tex. in c. quonia, pro causa. de sentent. excommuni. vbi text. dicit, quod iniiciens manus violentas in dormitorio, violat immunitatem eccle. Isti religiosi habent dormitorium suum infra septa monasterij, & dico infra in ver. septa. in II. limitatio.

Quinta Ampliatio

Passus.

Summarium

1	Matrix Ecclesia habet per circuitum 40. passus. minores. 30. quibus gaudet immunitate.	2	Loci contigui Ecclesie non gaudent immunitate.
		3	Maior Ecclesia dicitur baptismatis, &

	lis, & cur ita.		gaudet immunitate.
4	Cimiterium inter illos passus contiguos nū oportet cōmunerare.	7	Loci cōtigni modo prædicto monasterijs, an gaudeat immunitati
5	Cimiterium quot passus cōtinere debeat.	8	Qualiter cōputentur passus contigui Ecclesijs respectu immunitatis.
6	Confugiens ad statuam præfecti		

Sexta
Ampli
atio.

DE I V R E Ecclesia † matrix, quæ est maior habet 1 per circuitū. 40. passus: ecclesię minores habēt. 30. passus. tex. est in c. sicut antiquitus. ca. quisquis. 17. q. 4. & ibi glo. in d. c. sicut quantū continet passus, quæ dicit, passus est mensura quinque pedū. glo. in l. 3. de verbo. signi. dicit, quod passus quinque pedum, & pes est 15. digitorum dict. glo. c. si cui. Bar. in d. l. 3. quot pedum est passus. refert glo. ibi. 5. pedum. & qualiter debent intelligi pedes. dicit, quod secundum ciuitatis. Alex. post Bar. in l. 1. si quis cautionibus ff. & similis glo. in l. itinere, quæ est lex tertia. ff. de verbo. & re. significat. pes est spatium. 15. digitorum. † Capellæ vero quæ sunt 2 infra ambitum minorum ciuitatis, Castri, villæ, non ponuntur in hac 30. passuum obseruatione. glo. in d. c. sicut antiquitus, per tex. in c. quisquis. 17. q. 4. Henricus bohic in c. pen. in fi. & ibi Panor. eod. tit. Hostien. in summa eo. tit. §. in quantum col. 1. in fin. ver. immunitatem, & Antonius in c. fina. eod. tit. Ioann. Faber. in §. fin. de his qui sunt sui, vel alieni iuris. Chassa. in conf. Burg. fol. 57. col. 2. Et idem tenet Ioann. de turre crema. in d. c. sicut antiquitus. Et Ioann. Bichis in repet. ca. diffiniuit. 17. q. 4. not. octauo. fol. 76. col. 4. Ioann. And. in c. certificari de sepulturis col. 1. in fine, & prædicti passus sunt designati pro cimiterio. secundum Archidiac. in d. c. si quis contumax. Panorm. in d. c. pen. eod. titu. tamen si cimiterium in spatio minori præcingitur circa aliquam Ecclesiam; nihilominus ad spatium prædictorum passuum extenditur immunitas Ecclesiæ, dum modo infra illos passus alia domus extranea. i. laicorum non interponatur ca. diffiniuit. 17. q. 4. ita videtur sentire. Antoni. in d. c. inter alia cod. titu. Refert prædicta Ioann. de Bichis. in d. c. diffiniuit. fol. 76. col. 4. ver. 8. nota.

Et maior † Ecclesia dicitur baptismalis, quæ dicitur maior 3
Ecclesia

ecclesia respectu capellarum, quas habere debet. ca. plures. 16. q. 1. secundum Archi. & Ioan. de tur. cre. in d. ca. sicut antiquitus. & ecclesia maior dicitur matrix. Hosti. in summa. eo. ti. §. in quantū in fine. 1. col. Henri. bohic. in c. pe. eo. ti. col. fi.

Siluestrinus in summa, in verbo immunitas. 3. in pri. q. 1. loquitur etiam de istis passibus, prout tex. in d. c. sicut antiquit⁹. maior ecclesia. i. matrix habet. 40. pass⁹ minor. 30. isti pass⁹, gaudet immunitate. quod tamē nō habet locū in capellis, quæ sunt in ambitu castellorum vbi propter loci angustiam obseruari nō potest. d. c. quisquis similiter, & religiosorum monasteria. Siluest. vbi sup.

Iaso. in d. l. pleriq³ col. 3. in pri. refert istos pass⁹ videlicet in maiori ecclesia. 40. passus. circa ecclesiam in alijs 30. per d. c. sicut antiquitus. refert alios Doctores.

4 Restat videre, an prædicti passus gaudeant eadem immunitate, qua gaudet ecclesia, si in prædictis † passibus includitur cimiteriū, dico, vt in verbo cimiterium. sup. & dixi in isto ver. passus.

Si vero cimiterium est remotū ab ecclesia, & ab istis passibus, isti passus an gaudeant ista immunitate?

Refert Ioann. Bichis. vbi supra in ca. diffiniuit. 17. q. 4. fol. 72. col. 3. ver. ex præcedentibus collige, vbi dicit, quod si quis delinquat extra ecclesiam, licet intra 30. passus, vel etiam extra ipsos passus, nisi confugiat ad ecclesiam, non consequitur immunitatem: tamen postquam ad ecclesiam confugit, potest egredi extra ecclesiam, per 30. passus in circuitu, sine receptaculo, extraneorum domorum laicorum, iura loquentia de hac materia, dicunt confugientes ad ecclesiam, consequi immunitatem: non autem confugientes ad illos passus. Et idem Ioann. Bichis. vbi supra nota. 3. fol. 75. col. 3. in princi. notat ex illo textu in verbo ad Ecclesi. confugiens ad Ecclesiam gaudet immunitate. Secus ergo, si ad passus prædictos, ad quos extenditur immunitas. Ad quos quis potest procedere, postquam confugit ad Ecclesiam, & in hoc residet distin. Doctor. nota. 8. fol. 76. col. 4. notat ex illo textu, quod Ecclesia non solum gaudet immunitate, quantum tangit murum, sed habet etiam Ecclesia maior in toto circuitu, 40. passus, intra quos, fugiens ad eam, potest progredi: & gaudet immunitate. in eis

E inferiores

inferiores eccle. habent. 30. passus. vt supr. dixi, & in eis fugiens gaudet immunitate. Erit ergo dicendū secundū prædictum Doctorem, quod isti passus tunc gaudent immunitate, quando quis prius fugerit ad ecclesiā, & postea egressus fuerit ad dictos passus, & tunc gaudebit. Si vero non ingreditur ad ecclesiā, sed fugit ad dictos passus, & ibi remanet, tunc fugiens ad dictos passus nō gaudet immunitate, qua gaudet fugiens ad ecclesiam, & idem est in cimiterio. secundum eum quem retuli supr. in versu. cimiterium. ibi vide.

Et quot passus habere debet † cimiteriū. Car. in ca. certificari de sepulturis. q. 2. post Ioan. And. dicit, quod secundum antiqua iura maior ecclesia in circuitu debet habere. 40. passus: aliæ vero. 30. dicto. c. sicut antiquitus, nisi ecclesiæ sint inter castella, & loca ardua. ca. quisquis. 17. q. 4. & dicit. Ioan. And. in d. c. certificari, quod nec in locis latis seruetur, quod tot passus designentur. illud ergo solum, quod per Episcopum fuit designatum, habebit ecclesia. Idem Card. vbi supra.

Est aduertendum quod tex. in d. c. sicut antiquitus loquens de passibus loquitur indistinctè, cuius verba, sunt statuiamus, vt maior ecclesia per circuitū habeat. 40. passus. capelle vero, vel minores ecclesię. 30. qui autē cōfinia eorū confringere tentauerit, aut personam hominis, vel bona eius inde subtraxerit, nisi publicus latro erit, quousque emendet, & nisi quod rapuerit reddat, excommunicetur. ecce tex. qui vult, quod dicti passus gaudeant immunitate prædicta, sine aliqua distinctione.

Hostiensis in summa isto ti. in §. quantum col. 2. in prin. dicit, quod si aliquis maleficus delinquat, vel alius ad ecclesiam confugiat, infra dictum ambitum si recipiat ecclesia ipsum, saluare debet. cano. reos. 25. q. 3. nec mirum. Nam † ad statuum præfecti vrbis fugientes, saluat lex. l. 1. §. 1. de offi. præfecti vrbis. ff. id quod Hostien. tenet. Henricus Bohic in c. 2. eod. titul. col. fina. in princ. vbi dicit, ita nota. quod hanc immunitatem habet ecclesia, nec dum infra ipsam ecclesiam, sed etiam extra vsque ad 40. passus, si est ecclesia matrix, & ex quo ergo aliquis delinquens, vel ali⁹ ad ecclesiam confugiens, infra dictum ambitum se recipit, ecclesia ipsum saluare debet. d. c. reos.

Anto.

Antonius de butrio in c. fi. eo. ti. quærit in prin. quid si non delinquitur in eccl. sed intra Septa ecclesie infra. 40. passus an gaudeat immunitate. dicit, idem quod in ecclesia. idem si infra. 30. passus in minoribus ecclesijs. ca. si quis contumax. 16. q. 4.

Item monasteria quæ sunt intra. seu infra ambitum murorum alicuius loci, vel ciuitatis. nõ habent hoc priuilegiũ passuum per Osti. & alios, in c. 1. de præben. lib. 6. retuli. supr. in ver. monasterium. vnde dicit tex. in c. quisquis. 17. q. 4. quod capellæ quæ sunt infra ambitum murorum castellarum, non ponuntur in hac. 30. passuum obseruatione. Pano. in c. pe. col. fi. quærit an ecclesia gaudeat immunitate, hac quatenus cingitur muris? & non ita concludit quod hanc immunitatem habet in suo cimiterio. d. ca. si quis contumax. 16. q. 4. & de iure ecclesia maior debet habere per circuitum. 40. passus. capellæ, vel minores ecclesiæ. 30. d. ca. sicut antiquitus. 17. q. 4. vult Pano. quod illi passus qui sunt in circuitu ecclesiæ gaudeant hac immunitate.

Claba. in summa isto ti. in pri. q. 6. dicit, quod in eccl. vel cimiterio. nõ debet vlla violẽtia fieri, vel aliquis violenter extrahi aut eius confinia frangi allegat. c. sicut antiquitus. illa confinia sunt, isti passus, de quibus loquimur.

Siluestrinus in verbo immunitas. 3. in. prin. q. 1. quærit, quæ loca gaudeant ista immunitate. Et inter alios ponit spacium in circuitu eccl. 40. passuum, quoad maiorem. i. matricem, & 30. quoad minores eccl. d. c. sicut antiquitus, & ca. quisq. 17. q. 4. vnde prædicta iura & prædicti Docto. absolute loquuntur, quod isti passus gaudeant hac immunitate, absq. eo, quod prius debeat fugies ingredi eccl. ad hoc, quod isti passus. habeant dictam immunitatem.

Albe. in l. 2. C. de his, qui ad eccl. confu. Nã tex. ibi dicit, quod confugientes ad sacro sanctas eccl. nemini licet abducere. dicit, confug. ad eccl. intelligunt etiã si cõfugiunt sub porticibus eccl. & circunquaq. ad ipsam eccl. ad 30. passus. c. si quis contumax. c. diffiniuit, & per totum. 17. q. 4. in ecclesia maiori, siue cathedrali 40. passus d. c. sicut antiquitus, & ita intelligitur l. fi. de his, qui ad ecclesias cõfugiunt. c. ver. ex his. ergo locis eorumq. finibus expelli, aut eijci nõ possunt. addit Oldr. ibi. eorumq. finibus qui fines sunt 40. passus, in ecclesia maiori 30. vero in alijs ecclesijs. Refert

E ij Oldra.

Oldra. Alber. in d. l. fi. in prin. sed qualiter cōputabuntur isti 30. vel 40. passus. dicit Alberi. in d. l. 2. Referendo scolasticum, & vnum, quod ad eam partem tantum, vbi est cimiterium. Albe. tamen vbi supra contrarium concludit, qui dicit, quod istos 30. vel 40. passus, habet ecclesia in toto circuitu per tex. in c. diffiniuit. ca. quisquis, & in d. c. sicut antiquitus. Et infra dictos passus, nulla domus præter clericorum debet ædificari. ca. nulla. 12. q. 2. & illa etiam gaudet immunitate. d. c. quisquis. hæc Alber. vbi supr.

Ioann. Igne. in l. i. numero. 58. fo. 15. col. i. dicit quod 30. passus immunitatis habet vnaquaque basilica. d. c. quisquis. c. diffiniuit Eccle. vero maior 40. c. sicut antiquitus, licet hic vsus non obseruetur de 30. passibus. secundum eum.

Petrus Belluga, in tractatu de Speculo principum. fol. 49. col. 4. & fol. sequ. in prin. dicit, quod de iure ecclesiæ maiores, habent immunitatem infra 40. passus, minores ecclesiæ, infra 30. d. c. sicut antiquitus. Istud tamen non habet locum in capellis, quæ erunt infra ambitum castrorum, seu castellorum, vel in modicis populationibus propter loci angustiam. d. c. quisquis, & c. quæstio. & scias, quod secundum Isidorum, passus immunitatis, est quinque pedum, & quilibet pes, sexdecim digitorum. glo. in d. c. sicut antiquitus, & in simili. in l. vicena, millia passuum. ff. si quis cautionibus. sed isti passus à quo loquo numerabuntur, aliqui dicunt quod ab ea parte tantum. vbi est cimiterium. Et dicunt, quod ista tenet Bugolinus, & Ioan. And. in c. inter alia, & in c. fi. eod. ti. vbi non fit mentio de passibus nisi de ecclesia, & cimiterio, sed veritas est, quod ecclesia habet istos passus in toto circuitu, & hoc satis probatur per iura superius allegata. Nam maior ecclesia in circuitu 40. passus, & minor. 30. pro cimiterio in d. c. sicut antiquitus, & infra dictos passus, nulla domus etiã clericorum potest ædificari ca. nulla. 12. q. 1. & tenet Oldr. conf. 55. incipi. consuevit dubitari. Hæc Petrus. vbi supr. & idem Albe. in l. 2. retuli supr. ista co.

Oldra. conf. 55. querit qualiter cōputetur † isti 40. passus, intra quos gaudet ecclesia immunitate. Refert, q̄ Hosti. ab ea parte, vbi est cimiteriũ: & ideo in decretal. nõ dicitur de 30. passibus, sed de ecclesia, & de cimiterio. Dicit tamẽ Old. vbi su. ego credo quod istos 30. passus habeat in toto circuitu, & hoc expressè habetur

habetur in c. diffiniuit. & ca. quisquis. 17. q. 4. nam maior ecclesia debet in circuitu habere 40. passus. & nulla domus etiam clericorum, debet ædificari. ca. in illo. 12. q. 1. & illa benè gaudet immunitate, vt in dictis iuribus. hæc Old. vbi sup. Erit ergo conclusio, quod delinquens, fugiens ad dictos passus, gaudet immunitate, etiam si non prius ingrediatur ecclesiam. Valet tamen consuetudo, quod dicti passus non habeant immunitatem. vt supra dictum est.

Porticus.

Summarium.

1	Fugiens ad porticum Ecclesiæ quando gaudet immunitate.		contineatur, & quid in materia pœnali, unde hic late.
2	Porticus Ecclesiæ quid sit.	4	Extrahens fugiē. in Ecclesiæ porticum excommunicari debet.
3	Domus appellatione an porticus		

I **A**N FUGIENS † ad porticum Ecclesiæ, gaudet immunitate? Septima Ampliatio

2 Quæro primum quid † sit porticus. Hostien. in summa. in tit. de accusati. §. res exhibitum. dicit, quod vestibulum dicitur locus ante carcerem, sicut porticus ante domū Bar. in l. cætera. §. hoc Senatusconf. de leg. 1. ff. dicit, quod porticus non habet parietes vndique, & accedit domui. Bart. in l. quod conclaue. in prin. de dam. infec. Dicit item, scias quod porticus est, quidā locus coopertus. de super discoopertus ante, & hoc modo accipitur in l. quod cōclaue, & in l. & c. §. hoc senatus. potest etiā intelligi portic⁹ ista menia seu professa in vulgari. Car. in Cle. 1. §. ciuitas de pœ. dicit, quod portic⁹ est duplex, priuatus, & publicus: si est priuatus, est pars dom⁹. secus si est public⁹, quia tūc nō potest dici pars dom⁹. cū omnib⁹ patet de priuata

E iij uata

uata porticu, patet exéplari, maximè Romæ, vbi aliquæ claudútur porticus. Et vtútur ípſis ſolis tanquam domo. Cardi. vbi ſupr. q. 7. vnde quoad propositum noſtrum eſt dicendum, quod porticus eſt, quæ adhæret, & eſt cóiuncta, & præeſt portæ Eccleſiæ, & eſt de ſuper cooperta, & diſcooperta ante. vel ſecundum Archidiacon. & Ioann. de turr. crema. in d. c. ſi quis contumax, in verbo porticibus, quæ ſunt intra. 30. vel 40. paſſus, qui in circuitu Eccleſiæ ſunt deſignati pro cimiterio. ſecundum prædictos, & communiter iſtæ porticus ſunt ante portas Eccleſiæ, & ſunt coopertæ de ſuper, & diſcoopertæ ante. & Bal. in d. l. quod cóclauē, dicit, quod porticus cadent illis ædibus, ex quibus tantum habetur aditus.

Et an appellatione † domus veniat porticus, & an pœna inſultatis domum habeat locú in inſultanti porticú. vide Bar. & omnes in d. l. cætera. §. hoc ſenatus. 2. de leg. 1. & oēs in d. l. quod cóclauē de dam. infec. ff. Card. in d. c. inter alia. q. 4. & vide Alber. in l. ſi. de his, qui ad eccleſias confug. C. & in dictionario in verſi. porticus. Et in repertorio Brixi. in verbo porticus, & vide plene per Barba. in Clem. cauſam, de electione. fol. 120. col. 2. cum ſeq.

Et de porticu late loqitur Bar. Cępo. in tra. de ſerui. vrb. præd. in tit. de Claſtro, ſeu cóclauī fol. 23. col. 1. & 2. & quid ſit porticus. Refert Bar. in d. l. quod conclaue de dam. infec. ff. retuli ſup.

Et appellatione domus an veniat porticus. ibi per eú plene in 2. q. & Cępola, vbi ſup. ponit, quinque quæſtiones circa porticum.

Angelus in l. pleriq. de in ius vocando. ff. quærit an poterit quis capi, ſi eſt in porticu, dicit, quod ſic, quia nõ extrahitur de domo, quia ibi ſtando aditum ſui præſtat, & publice. ergo & c.

Et quod appellatione domus veniat porticus, tenet ſpeculator, in tit. de immunitate eccl. §. 1. & Marcus de mât. conf. 211. in fin.

Nec in circumſtantijs eccleſiæ poteſt, quis capi ſecundum Bar. in d. l. præſenti. Iaſ. in d. l. pleriq. col. 3. in prin. de in ius voc. ff. vnde videtur velle Bar. in l. meminiffe de offi. Proconf. ff. quod factum in porticu. ſi coheret domui dicitur factú in domo, & Flor. in l. quidam Iberus, quærit an appellatione domus cóprehédatur porticus, quod in materia fauorabili, appellatione domus veniat porticus. ſecus in materia odioſa. Ideo ſtatutum pœnale contra, extra domum, ſine lumine non comprehenderet inuentum ſub porticú

porticu: vnde cōcludit dictus Floria. de sancto Petro, in d.l. quidam, in fin. quod si portic⁹ sit affixa edibus, vt sunt Bononię, quod tunc porticus censetur pars ædium, vel domus .i. quod conclaue de dam. infec. ff. & ideo tunc cōtinetur porticus appellatione domus vel edis, secus, si nihil habeat supra, se quod contingat cū domo, vt patet: tunc enim porticus non comprehenditur appellatione domus. Floria. vbi supra.

Angelus de Aretio, in tractatu de maleficijs in ver. fecit insultū col. 3. in paruo volumine, fo. 97. col. i. refert Bar. & Flor. vbi supra, & dicit quod aut est odiosa dispositio, vt in augendo pœnam insultanti ad domum, tunc porticus non comprehenditur. & dicit Ang. ibi, quod forte isto casu non esset malum dicere vt dicit Flori. in d.l. quidam Iberus. s. vtrū porticus sit affixa domui, & tunc pars domus iudicabitur, alias non, & tum etiam in pœnalib⁹ veniret porticus appellatione dom⁹, & quādo appellatione dom⁹ cōtineatur portic⁹. Ang. ibi col. 4. vers. an autē appellatione domus: vbi refert Ang. in l. pleriq; & l. sequen. de in ius vocando ff. quod licet, quis non possit capi in domo, tamen poterit in porticu, quæ est diuersa & separata à domo. secundum Ange. vbi supr. allegat Imo. post glo. in Clem. causa in verbo in domo de electione. quæ vult quod idem est, quod aliquid fiat ante domū, sicut in domo, & dicit Imo. in d. Clem. super d. glo. col. ii. quod dictio cui aliquando ponitur pro ante, quod nota pro illa quæstio. si statuto imponatur pœna ingredienti aliquem, vel in domo, vel ante domum, si sit in porticu censetur factum in domo. Barba. in d. Clemen. causam col. pen. & fin. Refert Specu. & Ioa. And. in additio. ad Specul. in tit. de iniurijs in 4. parte fo. 120. in paruo volumine, & sequitur distinctionem Ioan. And. quod si porticus est in proprio solo, venit appellatione dom⁹: si vero porticus est in solo publico, nō venit appellatione domus: vnde si porticus ecclesię, est ipsius ecclesię, idem est quod in ecclesia. secundum Ioan. And. Barba. vbi supra, qui latius loquitur.

Guilliel. May. in l. nemo de domo. de regu. iu. ff. fol. 249. col. 1. & 2. quærit an de porticu domus suę, possit quis extrahi: refert Iaco. de Aretio. & Bald. & alios in l. cætera. §. hoc Senatusconsultū. de lega. i. ff. & Bar. in l. meminisse, de off. Procon. & leg. ff.

E iij & Bar.

& Barb. in l. i. §. i. de cloacis. ff. & Bal. super rub. soluto matrim. ff. & Flori. in d. l. quidam, & Ange. in tractatu de malef. in ver. fecit insultu retuli. sup. & concludit cum Floria. & Ang. vult quod si porticus affigitur domui iudicabitur, ut pars domus, alias secus & hoc procedit in quacunque materia etiam odiosa, si vero non est affixus domui, in favorabilibus comprehenditur in odiosis secus, ut latius per Guilielmum ubi supra.

¶ Veniendo ad propositum nostrum, an talis porticus gaudeat immunitate de qua in regula nostra est concludendum, quod sic. per can. si quis contumax. 17. q. 4. ubi tex. quod extrahens et fugiens de porticibus ecclesie debet excommunicari: & unde dicit Card. in d. can. inter alia col. 1. q. 4. quod de porticibus ecclesie adherentibus, dicit, quod idem est, quod in ecclesia. Mattheus de afflictis, in tracta. de iure prothomiteos, in secundo volum. fo. 154. col. 1. nume. 15. dicit, quod fugiens ad porticum ecclesie gaudet immunitate totius ecclesie, per d. c. si quis contumax. 4

Iaso. in d. l. plerique de in ius vocado. ff. col. 3. in prin. dicit quod in porticibus circa ecclesiam, non potest quis capi. & Panor. in d. c. pen. eo. tit. col. fin. dicit, quod porticus ecclesie adherentes gaudent hac immunitate per d. c. si quis contumax, ut ibi per eum idem dicit Ancha. cons. 160. quod fugiens ad porticum ecclesie gaudet immunitate, per d. c. si quis. & hec omnia operatur adnexitas secundum eum intellige conclusionem, quando porticus est affixa ecclesie, & solum est ipsius ecclesie secundum predictos, sed si solum est publicum, secus etiam dicendum. secundum Ioann. & Barba. ubi supra.

¶ Aduerte quod si porticus adheret portis ecclesie nulla est dubitatio, quia est intra passus ecclesie ut supra, in precedenti ampliatione.

¶ Si vero porticus, non est in portis ecclesie, sed est in portis cimiterij, tunc crederem, quod si porticus est affixa cimiterio reputabitur pro cimiterio. secundum Angelum, & Guille. quos supra retuli, & sic gaudebit privilegio cimiterij intelligitur, si solum porticus est ipsius cimiterij secundum Ioan. And. & Barba. ubi supra.

Si vero non est affixa cimiterio, vel solum non est ipsius cimiterij, non gaudebit. per supradicta.

Panor.

Pano. in c. 1. de decimis, co. 2. ver. nouū. ibi in vestibulo tēploꝝ conuiuia fiebant, olim in vestibulo templi, id est in porticu, vel in ædificio templo contiguo: & appellabatur vestibulum, quia ibi vestiebantur egredientes, seu ingredientes in templum, secundū eorum consuetudinem. In templo autem non debet quis conuiuari, ar. c. 1. eod. titu. lib. 6. nisi necessitas aliud vrgeat c. 2. de custo. Ancha. & dicit Panor. quod ex hoc vno tex. collige, & tene mē te, quod dispositio loquens de templo, seu domo, non extenditur ad porticum domus, vel templi. Nā vt vides aliquid permittitur in porticu, non autem in templo, & facit ad quæstionem, statutū grauitur punit percutientem alium in domo sua. Nūquid habeat locum si percutiat in porticu domus. Prædicta faciunt, quod nō. Satis tamen dicit Panor. ponderandam mentem statuti, an ratio verificetur, in porticu, vel non. hæc Panor. vbi supra. Ange. in d. tractatu de maleficijs, in verbo facit insultum col. 4. in fin. fo. 97. col. 2. refert contra communem opinionem c. 1. de deci. Vbi aliqua permittuntur fieri in porticu, seu in vestibulo, quæ non sunt permessa fieri in templo, & ibi Abba. refert eum, quem retuli. refert etiam alios.

Ostium, seu porta Ecclesiæ, vel Cimiterij.

Summarium.

- 1 Ostium Ecclesiæ gaudet immunitate. 2 Domus appellatione, an ueniat illius ostium.

S T I V M † Ecclesiæ est priuilegiatum, sicut ipsa ecclesia, vt aliquis de eo extrahi non possit, nec capi: sicut nō posset de ecclesia. hoc tenet expresse in ostio ecclesiæ. Ange. de aretio in tractatu de maleficijs in ver. 6. quod fama. q. 4. fo. 73. in paruo volumine, & in ver. scalis sanct. Petroni. fol. 102. col. 4. & sequent. vbi captus in ostio ipsius ecclesiæ, videtur esse factum in ecclesia. l. præsentī. §. sane, & ibi Bar. de his, qui ad eccl. cōfug. Vnde

Am̄
pliatio
octaua

Vnde dicit Flor. de s. Petro, in l. quidam Iberus de serui. vrba. præ. ff. in fi. 6. ver. Itē quod fit in confinibus ecclesiæ, dicitur esse factū in ecclesia, & sic cōsistēs in ostio ecclesię nō potest capi. per l. præ. senti §. sane, de his q̄ ad eccl. cōfu. ca. quod bene nota. secundū eā. 2

Et an appellatione † domus veniat ostium, seu porta domus. Ang. in l. pleriq̄ de in ius vocando. ff. & in l. sequen. in fi. vbi querit, quid erit, si in limine ostij stat, dicas, idem si extra clausuram: quia quod fit in limine, non fit in domo, si limen est extra clausuram allegat tex. in §. si ab ostibus. quibus modis, ius patriæ soluitur, institu. l. sane, in fin. de verbo. signifi. ff. hæc Ange. vbi supr. Nam tex. quem allegat Ange. non loquitur, de ostio: Nam secundum communem modum loquendi, limen differt ab ostio, refert Barba. in Cle. causamq̄ de electio. fo. 120. col. 1. in fin. & in prin. col. 2. Nam limen dictum est, quasi finis quidam & terminus per tex. in §. si ab ostibus ver. dictū, quibus modis ius patriæ potestatis soluitur, insti. Barb. vbi supra facit c. quia iudicāte, de præcip.

Vnde dicit Bal. in l. gallus. §. ille casus de liberis & posthumis, in fi. ff. quod id quod fit ī ostio, partim est in domo, partim extra. Idē Bal. super rub. solu. mat. ff. col. 1. in fine. allegat glo. in c. hæc est de pœni. dist. 2. & in c. cū sanctam, in glo. vir ergo. Quæ dicit, q̄ qui in porta est partim intus est, & partim extra, partim videtur, partim absconditur, & refert Bald. & glo. Ange. in d. tracta. malefi. in ver. fecit insultum, col. 4. fol. 97. col. 2. & dicit Bar. in l. meminisse de offi. procon. & lega. num. 4. vbi dicit, de statuto, quod si quis aggreditur aliquē in domo sua puniatur, in tantum si aggressus fuit eum coram ostio an incidat in pœnam, dicit, quod sic. Eum referunt Ang. in d. tractatu de malefi. in ver. fecit insultum. fo. 97. col. 1. & Guilliell. may. in. d. l. nemo de domo. de regu. iu. ff. fol. 249. col. 1. & Barb. in. l. 1. §. hoc interdictū. de cloa. ff. fol. 279. in paruo volumine, dicit quod si aliquid fit in ostio, intra clausuram, dicitur esse factum in domo, si vero fit extra clausuram ostij, non dicitur fieri in domo. Alex. ibi in addi. ad Bar. Querit vtrū factū in ostio dicatur factū in domo, refert plures remissiones, possunt videri. Ioa. and. in c. vni. de cōsa. eccl. vel alta. li. 6. col. 1. dicit, quod iniuriosa sanguinis effusio facta ī porta ecclesię. videtur esse facta in ecclesia. Idē in porta cimiterij, & eū sequitur

sequitur. Anch. ibi in fin. Domi. ibi col. 1. refert Ioan. And. quod intelligit. Imo. dictum Ioan. And. esse verum, quando intra clausuram Ostij, versus ecclesiã facta est pollutio. secus si in parte quæ est extra, versus locum vacuum, extra ecclesiam allegat Bar. in d. l. vnica de cloa. retuli supra. Dominicus concludit, aut est commissum in porta, sed ex parte magis adhærente exterius, & non videtur violatũ, aut ex parte magis inhærente interi⁹, & dicitur violatũ, vt latius per eum. Et Philipp. Franc. in d. c. vni. de consecr. eccle. vel altaris lib. 6. col. 3. in fine, refert Ioan. & Domi.

Ange. & Mayne. quos supra retuli in præcedenti vers. dicunt, quòd in materia fauorabili appellatione domus, venit ostium dictæ domus, licet secus in odiosis, allegant Flori. de sancto Petro, in d. l. quidam Iberus. de Serui. vrb. præd. ff. Bal. tamen super rub. solu. mat. ff. dicit, vbi statutum dicit, quod si quis insultauerit, in domo, sufficit insultare in ostio, licet Cy. in addit. ad l. meminisse. de offi. Procon. & leg. tenet cõtrarium, refert Bal. & Cynum Guilli. May. in d. l. nemo de domo, col. 2. cum sequen. fol. 249. col. 1. vol. & Petrus de Ancha. cõf. 160. col. 2. dicit, quòd illa portio, super qua Ostium sustentatur non dicitur accessoria, sed potissima pars, sine qua reddetur inutilis, vt plenius p Anch. vbi sup.

Veniendo ad propositum, de quo loquimur, an Ostium, seu porta ecclesiæ, vel cimiterij gaudeat immunitate, de qua in regula nostra?

Si dicimus de Ostio, seu porta ecclesiæ, nemini dubium, cum ecclesia habeat certos passus, vt dictum est supra, in ver. passus, & in ver. porticus.

Si vero est ecclesia, quæ non habet passus, vt sunt monasteria, seu capellæ, quæ sunt infra ambitum ciuitatis, vel loci. secundum Hostien. & alios in c. 1. de priuileg. lib. 6. dixi supra in ver. passus & plenius in ver. monasterium. vt sunt etiã Basilicæ & oratoria, vt supra in verbo passus. dicerẽ quod ostium, seu porta dicti monasterij, vel basilicæ, gaudet immunitate per rationes superius allegatas. vnde, cõsistens in ostio ecclesiæ nõ potest capi, per. l. præfenti. §. sane de his, qui ad eccle. confu. C. quod bene nota. dicit Flor. de sancto Petro, in d. l. quidam Iberus, in fin. de serui. vrb. præd. ff.

Idem est

Idem est dicendum in Ostio, seu porta cimiterij, per rationes supradictas.

Vnde dicit Ange. in d. tract. de malefi. in ver. quod fama. q. 4. fo. 73. col. 1. quod ostium scalarum ecclesiæ, & cimiterium, sunt priuilegiata. sicut ipsa ecclesia, vt aliquis inde extrahi non possit. Dicit etiam Ange. in d. tractatu, in ver. in scalis, fol. 102. col. 4. & col. sequenti, quod captus in Ostio ipsius ecclesiæ, dicitur captus in ipsa ecclesia. d. l. præsent. §. sane. De his, qui ad ecclesias cõfugunt. C. & ibi Bar. not. 2. qui dicit. quod priuilegium, quod habet ecclesia, competit etiam finibus ecclesiæ, hoc est, locis circumstantibus: & sic stans in ostio, non potest capi. Et quod ostium, seu porta, gaudeat immunitate. sed quod non possit ibi capi, & lex partitæ, in prima partita. titu. II. l. 2. vbi tex. quicumq; ad ecclesiam cõfugerit, vel ad eius portã, vel cimiteriũ, non est inde extrahendus.

Scala Ecclesiæ, vel Cimiterii.

Summarium.

- 1 Scala Ecclesiæ an gaudeat immunitate. 2 Domus appellatione, an scalarum cõtineantur.

Ampliatio
nona.

ANGE. in tracta. de malefi. in verbo. quod fama, q. 4. fo. 73. col. 1. dicit, quod ostium † scalarum ecclesiæ, & cimiteriũ, sunt priuilegiata, vt aliquis inde extrahi non possit, nec capi. Sicut nec possit in ecclesia. & idem Ang. vbi supra, in ver. in scalis, fo. 103. col. 1. in paruo volumi. dicit quod captus in scalis ipsius ecclesiæ, dicitur esse captus in ecclesia.

¶ Bal. in l. fistulam de fer. vrb. præd. ff. in §. scalarum, dicit, quod scala, quæ est foris extra ostium, non videtur cõtineri appellatione domus, & sic non videtur fieri in domo maleficiũ, quod in scala inferiori fit, arg. glo. d. §. Scalarum, & Flor. de sancto Petro. in d. l. fistulam, in fin. ver. dicit, quod Scala, quæ foris ostium est non cõtinetur appellatione domus, & sic maleficiũ quod fit in scala inferiori

2 inferiori, nō videtur, domi factum. quod not. secundū Bal. Flori. vbi supr. Cēpola in tractatu de seruitutibus, vrb. præd. c. 54. in tit. de scalis, fo. 26. col. 3. querit, † an appellatione domus, veniāt scālæ, dicit, quōd aut Scālæ sunt extra domum, seu extra ostium domus, & tunc non continētur appellatione domus. Idem maleficium, quod fit in scalis exterioribus, extra ostium domus, non dicitur factum esse in domo. secus si essent interiores. allegat Bald. & Flor. in d. l. fistulas. §. finali, de seru. vrb. præd. & sequitur aliud: quo, quis potest capi pro delicto in scalis posterioribus, nec habet locum ius pleriq; de in ius vocan. Ange. in d. tracta. de malefi. in ver. fecit insultum, col. 4. fo. 97. col. 2. dicit, quod appellatione domus non venit scala, quæ est extra ostiū domus, quantuncq; sit contigua cum muro domus, allegat Bal. in d. l. fistulam. §. Scālas.

In prædicto casu est concludendum, quod si scala est ipsius ecclesiæ, quæ habet passus, vt dictum est in ver. passus, clarum est, quod gaudet immunitate sicut ipsa ecclesia. Et hoc, ratione passuum. Cōulc
fio.

Si vero Scala est in ecclesia, quæ non habet passus, vel in cimiterio, non gaudebit. Nam Scala est extra ecclesiā, siue cimiteriū, per supradicta. Nam dicta Ange. quæ in prin. retuli, intelliguntur de Scalis, quæ sunt, in ecclesia, quæ habet priuilegium passuum. & ita vult hoc sentire. Secus alias.

Atrium Ecclesiæ.

Summarium.

- 1 An Atriū ecclesiæ cōgaudeat immunitate. 2 Quid sit atrium.

1

N A T R I V M † ecclesiæ, gaudeat eadem immunitate, qua ecclesia gaudet.

2

Quæro primum. quid sit atrium? Atrium accipitur tripliciter. Primo pro aula: iuxta illud, quod in passione Christi, & Petrus stans in atrio cale-

F faciebat

Ampliatio
decima.

faciebat se ad ignem. Secundo pro cimiterio. Tertio pro loco sancto, vt in breui loco, in ver. atrium. Sed quod ad propositū nostrum, atrium ecclesiæ, dicitur cimiterium. Ita dicit glo. in can. nulla. 12. q. 1. in gl. 1. quæ exponit in atrio, id est, in cimiterio, quod habebit 40. passus, in circuitu ecclesiæ maioris capellæ, vel minoris ecclesiæ. 30. cano. sicut antiquitus. 17. q. 4. hæc glo. in d. c. nulla. Ioan. de tur. crema. in d. §. nec in atrio est, ante d. ca. nullo. 12. q. 1. exponit prout, glo. d. c. nullo. retuli supra. Domini. in d. c. nulla, & in d. §. nec in atrio, exponit atrium pro cimiterio, & idē dicit, in d. c. nulla.

Si ergo, accipitur atrium pro cimiterio dic, vt supra, in ver. cimiterium, & quod atriū ecclesiæ gaudeat immunitate, qua gaudet ecclesia, est tex. in can. si quis in atrio, & in cano. si quis contumax, & in d. cano. constituimus. 17. q. 4. illi tex. faciunt mentionem de atrio, & dicunt, quod fugiens ad atrium ecclesiæ, gaudet immunitate.

Ioan. And. in. c. certificari, col. 3. de sepulturis, vers. ille autem, dicit, quod cimiteria ecclesiarum, quandoq; dicuntur atria. cano. nulli. 12. q. 1. cano. præcipiendum. 13. q. 2. can. si quis cum alijs, sup. alleg. & Sozi. in c. postulasti, col. 6. ver. & quæ dicta sunt, de foro competenti. fol. 99. col. 3. dicit ibi, quod quæ dicta sunt, de delinquentibus, vel fugientibus ad ecclesiam, seruanda sunt, in delinquentibus, vel fugientibus ad locum, vel ad atria ecclesiæ, vel domus Episcoporum, can. constituimus. 17. q. 4. allegat Bar. in. §. Sed neq; in auten. de manda. princi. colla. 4. Bar. tamen ibi non loquitur de atrio, sed de domo Episcopi, & Lodouicus Romanus, confi. 227. in princ. dicit regulam esse quod nemo in atrio hoc est in atrio ecclesiæ potest capi, cum illud ecclesiæ beneficio gaudeat, per cano. id constituimus. 17. q. 4. & sic vult Lodouicus Romanus, quod atrium dicatur claustrū ecclesiæ, & de claustro dico infra, in ampliacione. 12.

Atrium etiam accipitur pro habitatione cœlesti, quæ est mansio æterna in paradiso. Psalm. 83. in. 1. vers. ibi concupiuit anima mea in atria Domini, & c. & ibidem ver. 10. Quia melior est dies vna in atrijs tuis & c. Psal. 91. vers. plantati. In domo domini, in atrijs domus Dei nostri flore bunt. Et psal. 134. vers. 2. Qui statis
in domo

in domo domini in atrijs domus Dei nostri . Et psal. 63. ver. 4. Beatus quem elegisti , & assumpsisti , inhabitabit in atrijs tuis . Et psalm. 121. vers. 2. Stantes erant pedes nostri in atrijs tuis Hierusalem . Et accipitur atrium pro ecclesia militante. Psalm. 115. in vers. final. Ibi in atrijs domus Dei , idest , in ecclesia militante . Et Psalm. 95. ibi in atrio eius ecclesiæ militantis . Et ibi in atrio sancto eius . idest , in ecclesia sancta catholica , quæ est vniuersale atrium eius . Et psalm. 28. vers. 2.

Septa Ecclesiæ.

Summarium.

- 1 Septa ecclesiæ quando gaudet immunitate. 2 Septum ecclesiæ locus sacer dicitur.

I

SEPTA ecclesiæ ¶ an gaudeant immunitate, Am-
 qua gaudent ecclesiæ? Septa exponuntur. idest loca pliatio
 sacra circumdata, & clausa. secundum Arch. & Ioan. vndeci
 de turre crema. in can. metuentes . 17. quæstio. 4. mo.
 Nam tex. ibi loquitur de fugiente ad septa eccle-
 siæ, & etiam tex. in ca. frater. 17. q. 4.

Glo. in Clem. fin. de Hæreticis, in glo. 2. dicit, quod septa, scribitur dupliciter, cum p. & cum c. & quando cum c. dicitur, à sepio is. & est proprie habitus animarum, & propositus, in malo, circa falsam disciplinam, inde tales dicuntur secti, idest separati & diuersi à bonitate fidei & ecclesiæ: Et accipitur pro mala opinione. Et quando cum p. designat clausuram. Hæc glo. in d. Clem. fin. quæ latius loquitur.

In casu nostro scribitur cum p. & significat clausuram, & dicitur à sepio is. Ita dicit glo. in Clem. 1. in ver. septa de statu mona. & Cardi. ibi in. §. præfate, in prin. dicit quod dicitur à sepio, is.

F ij & est

& est clausura, in circuitu monasterij, quam non licet, sine licentia ingredi, & de ista litera facit mentionem. Clem. 2. in fin. de censi. & glo. in Clem. dudum. §. & propterea, in ver. locis de sepul. & tex. in l. 1. §. septa, de riuis. ff. Breuiloquus, in l. 5. septum, dicitur locus circumclusus, vt stabulum pecudum, vel ambitus, & dicitur à sepio is. vnde intra septum templi. idest, intra ambitum per clausuram. Vitalinis in d. cle. fi. col. 1. de. hæreticis dicit, quod septa cum c. notat falsam opinionem, & damnatam. & septa cum p, significat clausuram. can. sicut septa, de pœni. distin. 2. Cardi. in d. Clem. fin. in prin.

Con- Est concludendum, quod † septum ecclesiæ, dicitur locus sacer, 2
clusio. circundatus, seu clausus, vt puta ecclesia circundata, seu clausa, & communiter sunt ista monasteria circundata, seu clausa, & omnia quæ sunt intra dictam clausuram, dicuntur septum, vide supra in secunda ampliacione.

Et an septum ecclesiæ gaudeat immunitate, qua gaudet ecclesia? est dicendum, quod sic. est tex. in can. frater, & in can. metuentes. 17. q. 4. in c. frater, dicit tex. quod quidam Episcopus excommunicauit quosdam, qui violenter extraxerunt fugientem ad ecclesiæ septa. & in c. metués. dicit tex. quod quidam seruus, propter metum domini, ad ecclesiæ septa fugit, qui non debet restitui domino, nisi prius præstito iuramento de impunitate.

Antonius de Butrio, in c. fin. in prin. eod. tit. quærit, quid si nõ delinquit in ecclesia, sed intra septa ecclesiæ infra 40. passus, vel 30. dicit. idem quod in ecclesia.

Ioan. bichis, in d. can. diffiniuit. 17. q. 4. num. 13. fol. 72. col. 3. in fin. & col. sequenti, in prin. dicit, quod septum ecclesiæ idem est quod claustrum, seu clausura, à sepio, is. allegat glo. d. Cle. prim. de statu mona. & Archi. in d. c. metuentes. retuli supra. & dicit, quod fugientes ad septa ecclesiæ cõsequuntur immunitatem. per d. c. frater, & c. metuentes, & d. Bichis intelligit septum, pro ecclesia. & dicit, quod illi 40. vel 30. passus communiter non sunt circundati.

¶ A D V E R T E, quod dicta iura loquuntur, de septo Ecclesiæ, seu Monasterij: & volunt quod aliud sit septum, aliud Ecclesia, seu Monasterium, vide vt supra dixi,
omnia

DE IMM. ECCLE. TRAC:

65

omnia, quæ sunt sub dicta clausura, dicuntur esse intra septum. Septa ecclesie, intelliguntur esse intra passus prædictos, de quibus supra, in verbo passus. Anton. in d. c. fin. Marcus de mantua. conf. 91. in fin. num. 24. tamen si septum ecclesie sit, ultra 40. passus, gauderet etiam immunitate, per supradicta.

Claustrum.

Summarium.

1	Iura de claustris loquen. hic referuntur.	4	Cimiterium à passu quantū differat.
2	Quare claustrum dicitur.	5	Septuaginta passus claustrum cimiterium in quibus differant.
3	Claustrū an gaudeat immunitate?		

DE CLAVSTRO loquitur tex. in c. 2. de consue. in prin. vbi dicit. † Si vero aliquis possessiones aliquas claustris, vel locis religiosis. c. fi. de cape. mona. ibi ipsos ad claustrum reuocet, & c. vni. de statu mona. lib. 6. §. verum in fin. ibi. Si quod in fraudem residentie, siue more claustralis nihil fiat. & in Cle. vni. de sepulturis negli. §. pro missa, ibi ad claustrum, cum oportuerit, remoueri. & tex. in c. fin. 7. q. 1. in fi. ibi inter claustra teneri noluit. & tex. in c. vt famæ. de sent. excommu. ibi carceré fugerent claustrum, & in c. placuit. Secundo ibi sit claustrum suo contetus, & in c. iuxta in verbo, claustrum morari præcepimus. 16. q. 1. c. cū ad monasterium de statu monach. in. §. in oratorio.

XII.
Amplio.
atio.

Archidia. can. fin. 7. q. 1. in fine, in ver. claustra. dicit, quod claustra † dicuntur, quasi clausa, vel castrentia, idest priuantia habitantes in eis, ne passim vagari liceat, arg. c. 1. & c. placuit communi. can. iuxta. 16. q. 1. & hoc est dictum, à quodam animali, cuius nomen est castor, quia cum sentit, venatores sequentes, seipsum, castrat. Ioan. de tur. crema. ibi. in fin. dicit, claustra. idest, clausa loca, & Domi. ibi in d. can. fin. 7. q. 1. dicit, dicuntur claustra quasi clausa, vel priuantia, habitantes in eis, ne possint vagari.

F iij Archi.

Archidia. in c. vnica. col. 2. ver. more. de sta. mona. lib. 6. dicit, claustrum dicitur, quasi claudens, siue castrans. idest, priuans habitantes in eo, ne passim vagari liceat. Ancha. vt fame deessent, excom. dicit, quod claustrum quandoque monacho est loco carceris. Regulariter. vero est eis, quasi aqua piscibus. ca. placuit. 16. q. 1. & d. glo. 1. in d. c. vt fame carcerem. idest, ipsum claustrum quod est eis carcer.

Bar. Cipo. in tractatu de seruit. vrba. pred. in titu. de claustro, seu conclau. fol. 23. col. 1. querit quid sit claustrum, & dicit, quod est quasi claudens, siue clam stans, idest, priuans habitantes in eo, ne passim vagari liceat. refert Archi. in d. c. fin. & in d. c. 1. retuli supra, & vt est locus religiosus c. religiosus.

Breuilocus in verbo claustru, dicit, quod est inhabitatio religiosorum, vel dicitur dom⁹ includens monachos, & moniales, sub certa regula viuentes, & dicitur a claudo: dicitur etiam claustrum. idest, paruum claustrum: & etiam claustrales. idest res claustrum, vel pertinentes ad claustrum, vel dicitur claustralis, vel claustralis monachus, vel monacha stans in claustro, vel cenobio. Item claustrum. idem est, quod clausura, vel sera, Hec Breuilocus, vbi supra. in ver. claustrum.

Albe. in suo Dict. in ver. claustrum. dicit claustrum quasi claudens, siue castrans, siue priuans habitantes in eis ne euagentur. allegat Archidia. vbi supra, & est locus religiosus. c. 2. de constitu. retuli supra.

Vnde est concludendum, quod claustrum est locus clausus priuans, habitantes in eo ne passim vagari liceat.

An gaudeat † immunitate, qua gaudet ecclesia? dicendum est, quod sic. Nam claustrum & septum, idem sunt: Nam septum, est locus sacer clausus dixi supra in ver. septum. & septum ecclesie gaudet immunitate, vt ibi dixi. Ergo idem de claustro. Ioan. bichis, in d. tractatu de immunitate. num. 13. fol. 72. col. 3. in fine dicit, quod septum ecclesie, idem est, quod claustrum, seu clausura: est tamen differentia, inter claustru & septu. Na claustru, est religiosorum locus, septu potest esse religiosorum & secularium ecclesiarum, & quod claustru gaudeat immuni. Lodo. Roma. cos. 227. loquitur de claustro, ex supradictis constat, quod habemus cimiteriu, dor-

mitorium

mitoriū, passus, Porticū, atrium, septū, claustrum. De quibus sup.

- 4 An † differat dicta verba, dixi sup. est tamen aduertendum quod cimiterium differt à passu, quia cimiterium posset esse à longè, extra ecclesiam. vt dixi supra in verbo cimiterium. & propè. Et quando propè, computantur ibi dicti passus.

Et si cimiterium contineret, plusquam 40. passus gauderet immunitate, quod secus esset, si non esset cimiteriū, sed essent passus, sine cimiterio.

- 5 Differunt etiam cimiterium, † & passus à Septo, & claustro. Nam cimiterium potest esse clausum, & non clausum. Idem de passu. prout est communiter. Nam non est clausura communiter in cimiterio, & passibus, prout est in Septo, & claustro. & septū seu claustrum non habet passus determinatos. Nam totum, quod est intra septum seu claustrum, licet vltra 40. passus, gaudet immunitate: & idem crederem de cimiterio. Nam si cimiteriū excedit dictos 40. passus, gaudet totum cimiterium immunitate, per supradicta in dictis verbis.

Sunt alia claustra vulgariter sic nominata, vt sunt ista claustra, quæ sunt annexa ipsis ecclesijs. vulgariter vocantur claustra, & in aliquibus, sunt sepulturæ aliquæ, ad sepeliendum, & sunt ista claustra clausa, & cooperta de super, & coniuncta parieti ecclesiæ. In quo pariete est vna porta seu ianua, ad intrandum ecclesiam. & dicta claustra communiter habet aliam portam, extra ecclesiam. & ista claustra gaudet immunitate, maximè si sunt ibi sepulturæ, ratione cimiterij. Nam cimiterium est, postquam sunt sepulture. supra in verbo, cimiterio. & si non sunt sepulturæ, siue sit septum, vel claustrum, ratione passuum gaudet immunitate per supra dicta.

Ambitus.

Summarium

- 1 Ambitus quot modis accipitur.
- 2 Ambitus Ecclesiæ quādo gaudeat immunitate.

F iij

Tex.

Deci-
ma ter-
tia Am-
pliatio

EXT. † in l. vtimur de sepul. viola. ff. in fi. dicit, 1
vt ad sepulcra, que in fúdis sunt, iter eis, aditus, am-
bitus funeris faciendi causa fit. Exponit gl. in ver.
ambitus. i. circuitus vel ambitus ad redeundum: &
aditus ad veniendum. aliter sumitur, etiam ambi-
tus, vt in rubri. ad l. Iuliam de ambitu. ff. Breuiloquus in ver. am-
bitus. dicit, quod quando est participium, idem est, quod circun-
datus: quando est nomen, idem est, quod circuitus, vel dicitur
transumptiue affectus hominis. s. cupiditas, ab ambio, is. Quia
q̄ vult honores, ambit, & circuit magnates, sicut muri, ciuitatem,
orando, tam per se, quam per amicos vt valeat honores obtinere.
Breuiloquus, vbi supra. Ambitus, idé est, quod circuitus. l. vnica,
si quacunque prædictus potestate. C. fo. 265. col. 1. in paruo volu-
mi. l. per prouinciam. ibi ambitu murali de ædi. priuat. C. c. fi. de
electio. lib. 6.

Si accipimus † ambitum pro muro, seu circuitu ecclesiæ. Si est 2
infra 40. passus, nemini dubium, quin gaudeat. Si vero murus,
seu circuitus distat ab ecclesia, plusquam 40. passus, non gaude-
ret. Si vero est circuitus cimiterij, etiam gauderet, sicut porta ci-
miteri. Dixi sup. in octaua, & nona ampliatio.

Ecclesia interdicta.

Summarium.

1	Confugiens ad Ecclesiam interdi-
ctam an gaudeat immunitate? | 2 | Inijciens manus uolentas in cleri-
cum depositum, est excommunicatus. |
|---|---|---|--|

XIII
Ampli-
atio.

N confugiens † ad ecclesiam interdictam gaudeat 1
immunitate? Hostien. in sum. isto ti. §. in quantum.
ver. sed nunquid. hoc priuilegium. Arg. pro, & con-
tra, & cōcludit, quod gaudet. vt latius per eum. Idé
tenet Hostiēsis in sūma eo. ti. lib. 6. ti. 30. fol. 85. cū
sequenti. Idem tenet Henricus Bohic. Anto. Cardin. Panormit.
in d.

in d.c. penul. eod. titu. Henricus Bohic. col. 4. versi. item nota. Card. q. 3. & Archid. in c. vxor & in ca. frater. 17. q. 4. & Ioann. de turr. cre. in ca. si quis. in atrio. 17. q. 4. Cardina. Anch. Imo. in Clement. 1. de pœnit. & remis. & ibi Bonifa. de vita. nu. 78. Archidia. in ca. frater. 17. q. 4. & in additio. ad Pano. in d.c. pen. eod. tit. Ioann. Faber. in l. 1. de his, qui ad ecclesias conf. Hyppolit⁹ de Marsilijs in rep. l. vni. fo. 15. col. 4. ver. sed in hac materia.

Ioan. Bichis, in d. tractatu de immu. eccle. num. 42. fo. 75. col. 4. in paruo volum. quærit an ecclesia interdicta gaudeat hoc priuilegio. Refert Car. & Panorm. & alios, & concludit, quod sic. Idem tenet Guilliel. de Mon. laud. in Clement. 1. de pœniten. & remis. & Hyppol. ubi supra arguit, pro, & contra. fol. 16. col. 1. Refert Hostien. tenere quod gaudet hac ratione, quia depositus caracterem retinet, & qui in ipsum manus † violentas iniecerit, est excommunicatus. c. dictum. 81. distin. Sed tu dicas, quod contrarium dicit, ibi glo. & glo. in c. accedens. 50. distin. allegat postea ipse Hostien. meliorem rationem, quod reuerētia, quæ debetur ecclesiæ, debetur Deo, & non ecclesiæ. Qui Deus non delinquit ipse, nec ecclesia sua. Ideo cum sine culpa sua interdicatur, ecclesia non est propter hoc violata, nec debet ei fieri duplex iniuria. Sufficit enim Iniuria, quam de interdicto sustinet. vt plenius per Hyppolitum, vbi supra, & Ioann. de Bichis. & alios vbi supra, & Cardina. in Clement. 1. q. 1. de pœniten. & remis. & ibi Ancha. & Imo. Guillielm. May. in l. nemo de domo. de regu. iu. ff. fol. 250. nume. 22. quærit de ista quæstione, & refert Gofredum Vincen. & Guilliel. de monte Laud. tenentes, quod sic. quos sequitur Ioann. Faber. in d. l. 1. de his, qui ad eccle. confugi. C. & Ancha. & Imo. in d. clemen. 1. de pœniten. & remis. quoniam Deus, in cuius honorem fuit data immunitas, non delinquit. Ideo propter delictum ministrorum non debet perdi tale priuilegium Panorm. adducit simile in d. c. pen. de clerico interdicto suspenso, vel excommunicato. qui hoc nõ obstante, retinet priuilegium circa manuum iniectionem. Mayne. vbi supra.

Palatium seu domus

Episcopi.

Summa-

Summarium.

1	An Palatium, seu domus Episcopi
gaudeat immunitate.	40. passus deputatos Ecclesiæ
suo circuitu.
2	Quod uerum quando domus Epi-
scopi distat solum ab Ecclesiæ	3 Familia Episcopi num gaudeat im-
munitate?

Quin-
decim
maAm
pliatio

PALATIUM † seu domus Episcopi, an gau-
deat immunitate? Inno. Hostien. & Anton. col. 2.
in principio, & Cardina. in d. c. inter alia. Henricus
Bohic, & Panorm. in c. pen. eod. titu. in fin. in
4. q. & Anc. in c. fi. eo. ti. quærunt de ista quæstiõe.
& arguit, pro, & contra, maximè Pano. in d. c. pen. & concludunt,
quod gaudet immunitate per tex. in c. id constituimus. 17. q. 4. vbi
tex. id constituimus, quod ab ecclesia atrijs, vel domo Episcopi,
omnino non liceat abstrahere, aliquè, & glo. ibi in ver. vel domo.
Quæ domus erat infra 40. passus. Idem tamen priuilegium ha-
bet. si citra istos est passus. glo. ibi. & Cardi. in Clementi. 1. q. 2.
quærit de ista quæstione. Et dicit, quod gaudet. & Imo. ibi. col.
1. in fine. dicit, quod palatium Episcopi, etiam si sit extra Septa
Ecclesiæ, gaudet immunitate. Ioann. Faber. in l. 1. C. de his, qui
ad ecclesiam confugiunt. dicit, quod domus episcopalis gau-
det immunitate, etiam ultra dictos passus. Angelicus in summa,
in ver. immunitas. ver. 25. dicit, quod palatium Episcopi gaudet
hac immunitate.

SILVESTRINA in ver. immunitas. 3. ver. 1. dicit,
quod palatium Episcopi, etiam si non erit coniunctum Eccle-
siæ gaudet. per d. c. id constituimus. Qui absolute loquitur de
domo Episcopi, etiam si sit extra spacium priuilegiatum. Alle-
gat Panormita. in d. c. penulti. Bartholus, Sozi. in l. plerique.
ff. de in ius vocando. col. 11. q. 21. dicit, quod domus Episcopi
gaudet immunitate. Florenti. in 3. parte summæ, titu. 12. c. 3. §.
1. dicit, quod confugiens ad palatium Episcopi, eodem modo
debet esse tutus, etiam si palatium non sit coniunctum ecclesiæ.
d. c. id constituimus.

Guillielm. de monte Laud. in Clement. 1. de pœniten. & remis.
col. 1.

col. 1. dicit, quod secundum aliquos palatium Episcopi gaudet, dato, quod sit extra Septa Ecclesiæ. d. c. id cōstituimus. Dicit tamen, quod in hoc multum debet attendi consuetudo, quæ tanquam fauorabilis debet extendi. Secundum Innoc. in d. c. inter alia, qui hoc dicit. Idem tenet Imo. in Clement. 1. col. 2. in prin.

Hostiensis in summa eod. titu. in 6. libr. titu. 30. fol. 61. col. 3. quærit, quid de cōfugientibus ad palatiū Episcopi. Nunquid defenduntur? dicit, quod sic. per d. c. id cōstituimus. & hoc intelligunt, quidē simpliciter. alij quando palatiū est iuxta ecclesiā. Io. de tur. cre. in d. c. id cōstituimus quærit, vtrū hoc sit verū, quod fugiēs ad domū seu palatiū Episcopi defendatur sicut fugiens ad ecclesiam: & dicit quod sic. per d. c. id cōstituimus. quidam tamen intelligunt, quādo palatium est cōtiguū ecclesiæ. tamen d. c. id cōstituimus, non distinguit: Sed absolute loquitur.

Hugo ponit duas quæstiones. Prima est, quod si domus habet capellam vbiq; gaudet hoc priuilegio, etiam extra cimiterium. Et hoc priuilegium non intuitu domus episcopalis, sed intuitu capellæ: cui tota domus episcopi pro cimiterio deputatur. Et ideo plus dicit, de domo episcopi, quā canonici. quia domus episcopi, semper solet habere capellā. secundum Hugonē. Si vero cōtingat, quod capella non sit in domo episcopi, & ipsa domus sit extra cimiterium, non puto, quod gaudeat hoc priuilegio. secundum Hugonem. hæc Ioa. de turre cre. vbi supra.

Petrus Belluga in speculo principis. fo. 50. col. 1. quærit. nunquid confugiens ad domum episcopi, gaudeat immunitate? & videtur per d. c. id cōstituimus. Oldr. cons. 55. videtur tenere quod tunc gaudet, cū est infra passus immunitatis, vel secūdū Hugonē potest dici, quod tunc gaudet de iure cū est in domo episcopali, vel capella. facit. c. pen. eo. ti. vbi vero non est capella de se gaudens potest dici, quod si est infra limites, vel porticus ecclesiæ gaudet immunitate. c. si quis contumax. 17. q. 4. Inno. & Anton. in d. c. inter alia. hæc Petrus vbi supra.

Oldradus consilio. 55. in finalibus ver. dicit, quod palatiū episcopi gaudet immunitate. s. cū est intra dictos passus. licet in hoc aliqui contra Alberi. de Rosa. in d. l. 2. C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt. dicit, quod si palatium Episcopi est infra dictos passus gaudet

gaudet immunitate. Ioann. Bichis, in d. tract. de immunitate ecclesiae, ver. circa praedicta. fo. 26. co. 1. nume. 51. Refert opiniones. Prima est, quod gaudet. Secunda est, quod tunc gaudet, quando est infra passus, qui deputantur ipsi ecclesiae, pro suo atrio, & circuito. Nam domus Episcopi, non debet distare ab ecclesia. c. ipsos 41. dist. Tertia opinio fuit Hugonis, quod tunc gaudeat, quando in domo Episcopi, est capella: & dicit, dictus Ioan. Bichis. vbi supra. quod prima opinio placet Panor. in d. c. pen. cod. titu. cum text. in c. id constituimus, loquitur indistincte. Marianus Sozi. in tractat. de cita. arti. 7. q. 5. fol. 22. col. 3. & fo. sequenti. col. 1. dicit, quod palatium Episcopi, secundum aliquos, gaudet immunitate. c. postulasti, de foro competent. col. 6. fo. 99. col. 3. in fine. ver. & quae dicta sunt. nu. 2. Bart. in §. sed neq. in auten. de manda. prin. colla. 3. quærit an fugiens domum Episcopi, habeat eandem immunitatem, quam habet fugiens ad ecclesiam? dicit, quod sic. per glo. in d. c. id constituimus.

Guilliel. May. in l. nemo de regul. iur. ff. fol. 25. col. 1. in fine. num. 33. dicit, quod domus, seu palatium episcopale, gaudet immunitate: secundum Hostiæ. in d. c. inter alia. per ca. id constituimus. 17. q. 4. Illud tamen † tex. quidem intellexerunt, quando domus episcopi distat solum ab ecclesia 40. passus deputatos ecclesiae, pro suo circuito. De quibus in d. c. sicut antiquitus, domus enim episcopi, non debet longè distare ab ecclesia. ca. episcopus. 2. 41. distin. & in hac opinione videtur residere Inno. in d. c. inter alia. quam ponit pro vltima. sed glo. in d. c. id constituimus Panor. Ancha. Imo. & alius, quos supra retuli. tenent, cum d. glos. Nam vt dicit, Panor. in d. pen. col. fin. Nam vides in simili, quod familia episcopi, quamuis sit secularis, gaudet priuilegio Fori. c. fin. cum ibi notatis de offi. Archi. & cum materia ista sit fauorabilis, non debet restringi illa lex. c. Id constituimus, sed ampliauit hæc Mayne. vbi supra. & de palatio episcopi, loquitur text. in. c. qua fronte, de appella.

Ex supradictis constat communem opinionem esse, quod palatium seu domus Episcopi gaudet immunitate ecclesiae. vbi cunq; dicta domus fuerit. Nam si dicta domus est intra passus, nemini dubium quod gaudeat, si extra, si habet capellam etiam gaudet, & vult innuere

innuere Ioann. de turre crema. vbi supra, quod ratione capellæ, rota domus gaudebit: & si non habet capellam, communis opinio est, quod etiam gaudeat. Et quid sit palatium. vide infra in Ampliatione. 25.

Domus quæ sunt

Ecclesiæ.

Summarium.

- 1 Domus Ecclesiæ num gaudeant immunitate? 2 Ratione capellæ quæ est in domo, tota domus gaudet immunitate.

I **A**N dictæ domus, quæ sunt ecclesiæ gaudeant immunitate? Hostien. in d. c. inter alia. eod. tit. in principio dicit, quod domus, quæ sunt infra fines ecclesiæ designatas, vel propè, gaudent, hoc priuilegio indistinctè. per. cano. quisquis. 17. q. 4. vbi text. sacrilegium committitur, si quis fregerit Ecclesiã: vel 30. ecclesiasticos passus, qui in circuitu Ecclesiæ sunt, vel domos, quæ infra prædictos passus fuerint. & dicit glos. in versi. domus, scilicet clericorum. Nam aliæ domus, non debent esse infra ambitum ecclesiæ. cano. nulla. 12. q. 1. ibi text. nulla ædificia in atrio ecclesiæ. Oldra. conf. 55. dicit, quod nulla domus, præter clericorum, debet infra dictos passus ædificari. Idem tenet Petrus de Belluga, quod tituli supra: in versi. passus. in fine. intelligitur, quod domus præter ipsius clerici, non debet ædificari infra dictos passus. domus tamen Ecclesiæ, quæ est pro ipsis canonicis, & clericis, potest ædificari. & de illa loquitur. cano. nulla. 12. q. 1. Henricus Bohic. in d. c. penult. col. fina. eod. tituli. dicit, quod domus, quæ sunt infra designatos passus ecclesiæ, gaudent priuilegio immunitatis, per prædictum cano. quisquis Arch. in d. c. id constituimus: quasi in fi. 17. q. 4. loquendo de

XVI.
Ampliatio.

G do de

do de domo Episcopi, & de domo canonici. dicit, quod domus canonici, si est extra ecclesiam, non gaudet hoc privilegio immunitatis, si non habet capellam. Domus tamen quæ est infra dictos passus, & fines, eo privilegio gaudet indistinctè per d. c. quisquis. Ioan. de turre crem. in d. c. id constituimus. dicit, quod si capella est in domo canonici, gaudet, & si non est capella, & domus est extradiectos passus, non gaudet hoc privilegio. Iacobus de bello Viso in sua practica, in titu. de fuga reorum, eod. tit. fol. 48. col. 1. in fine quærit, nunquid homicida fugiens ad domum, quæ est iuxta cimiterium, si sit captus per secularem, & episcopus petat eum sit ei reddendus. videtur, quod sic, quia in loco religionis est captus. contrarium est verum, quia in domo priuata est captus, quia talis locus, non est destinatus sepulturæ. hæc Iacob. vbi supra.

Albericus in l. 2. de his, qui ad ecclesi. confugi. C. dicit, quod infradiectos passus, nulla domus, præter clericorum, debet ædificari. d. can. nulla. 12. q. 1. retuli supra. ille etiam gaudet immunitate, isti. c. quisquis.

Oldra. & Petrus, quos retuli supra, dicunt, quod nulla domus etiam clericorum, debet infradiectos passus ædificari. per d. c. nullam. c. nulla aliter, dicit. retuli supra. Nam dicti doctores nolunt dicere etiam clericorum, sed præter clericorum cum allegant. d. c. nulla. & ita refert Alberic. in d. l. 2. vt retuli. litera doctorum, Oldra. & Petri est vitiosa. Nam loco etiam debet esse: nisi prout in text. d. c. nulla. Ioann. Buchis, in dicto tractatu eod. tit. fo. 76.

edomo rectoris col. 1. num. 51. quærit de domo canonici, vel alterius ecclesiastici rectoris. dicit, quod gaudet, si habet capellam, vel si est intra passus.

Con-
clusio. Est concludendum, quod si talis domus est ipsius ecclesiæ, pro seruitio, seu habitatione ipsius in clericorum, vel clericorum: Si est infra fines ecclesiæ dictos, est vel extra fines habet tamè capella, prout supra dixi in ver. oratorium, tunc talis domus gaudebit immunitate. per supra dicta, secus alias. Nam si canonicus, vel clericus, siue aliquis ecclesiasticus, habeat domum propriam ipsius canonici, vel clerici infradiectos passus, non gauderet, vel si talis domus esset, ipsius ecclesiæ, extra tamen dictos passus, & sine capella non gaudet.

Et an

† Et an ratione capellæ, quæ est in domo canonici tota domus gaudeat supr. in ver. palatium episcopi in fine. retuli Ioann. de turre crema. qui vult innuere, quod sic, quod secus crederem in capellis domorum priuatorum. Nam licet capella gaudeat immunitate domus extra capellam non gaudebit. ratio differentiarum posset esse, quia domus episcoporum, & canonicorum, seu clericorum, sunt ecclesiæ.

Hospitalia.

Summarium.

1	Hospitalia an immunitate gaudeant.	3	Episcopi quando ius uisitandi ecclesiam habet.
2	Oratoria priuata quæ in domibus priuatorum fiunt non gaudent immunitate.	4	Signa cognoscendian hospitale sit religiosum.

I **V** I D de † hospitalibus, an gaudeant hac immunitate. Arch. in ca. diffiniuit. in prin. 17. q. 4. dicit, super uer. de loco sancto. Nec de hospitali, vel de aliqua domo religiosa debet quis extrahi. Allegat tex. in auten. de eccle. titu. in prin. & in §. ad hoc colla. 9. Bald. in l. si quis ad declinandum de episcopis, & clericis. C. col. 3. 13. ver. sed iuxta hoc quæro. dicit, quod hospitale constructum autoritate episcopi, sanctum sanctorum factum est domino. Et tunc illud hospitale habet priuilegia, tanquam sacra domus. Vnde aufugiens ad tale hospitale ita est tutus à iudice seculari, sicut si aufugeret ad ecclesiam. Allegat Archi. in d. c. diffiniuit, quod est menti tenendum. secundum Bald. Ibi vult innuere Bald. quod si hospitale non est constructum autoritate ordinaria, non debet gaudere immunitate. Pano. in d. c. pen. eo. ti. col. 2. ver. 2. quæro quid de hospitalibus **G ij** an gaudeant **XVII Ampliatio.**

an gaudeant hac immunitate. refert Gofredum . ibi dicentem quod † priuata oratoria, quæ in domibus priuatorû sunt, non ha-
 bent hoc priuilegium: secus si oratorium fit constructum autori-
 tate episcopi. Vult Panormit. quod idem debet seruari in hospi-
 talibus. Idem Panormit. in c. 2. col. penul. de in integrum restituti-
 ti. & in c. accidentibus. nota. 20. de priuilegijs. quod omnia pri-
 uilegia tributa ecclesijs, extenduntur ad hospitalia.

Panorm. in c. 2. de consuetudine. nota. 2. notat arg. ex illo tex. quod hospitalia, & similia loca religiosa, gaudent priuilegio ecclesiarum. clarius probatur in l. omnia priuilegia, de episcopis, & clericis. C. vbi tex. & Bart. huic dicit. Ioan. and. in c. 2. de in integ. resti. lib. 6. quod hospitalia, possunt petere restitutionem in integrum, ratione læsionis, sicut ecclesia. Anch. in c. auditis de restit. in integ. in nota. II. dicit, quod hospitalia fundata auctoritate Episcopi, habent beneficium restitutionis in integrum, sicut ecclesia, & ibi quærit, quid de hospitalibus quæ habent nobiles Senenses, in quibus episcopi non habent institutionem, vel destitutionem. dicit, quod talia hospitalia, non habent priuilegia piæ domus: postquam non sunt fundata, auctoritate episcopi, & præsidentes: talis hospitalibus non gaudent priuilegio clericorû. Specul. in ti. de statu mona. ver. 36. & sic talia hospitalia nõ habent beneficium restitutionis in integrum.

Quid de rebus fraternitatum? Nam licet fraternitates sint licitæ, & capaces. can. si quis clericorum. II. q. 1. & licet sit pium collegium, non habet priuilegium. Bald. in auten. hoc ius porrectû, de sacrosanct. eccle. C. Ancha. vbi supra. Panormita. in c. penul. col. 2. ver. 2. quæritur quid de hospitalibus, an gaudeat hac immunitate. eo. ti. refert Gof. ibi dicentem quod priuata oratoria quæ in domibus priuatorû sunt, nõ habent hoc priuilegiû. secus si oratoriû fit constructû auctoritate episcopi. vult Pa. quod idem debet seruari in hospitalibus. Idem tenet Pa. in c. 1. col. pe. de rest. in inte. & in c. accidentibus. no. 2. de priuil. quod omnia priuilegia tributa ecclesijs extenduntur ad hospitalia. Siluest. in ver. immunitas. I. col. 1. & 2. dicit, quod omnia priuilegia, cõcessa ecclesijs, extenduntur ad hospitalia, auctoritate episcopi fundata. l. omnia priuilegia de episc. & cler. C. & co. 2. dicit, quod hospitale, & priuata oratoria, gaudent

dent immunitate si sunt fundata autoritate Episcopi, alias non: idem dicit in verbo immunitas. 3. in 1. q.

Paul. de castro conf. 350. in antiquis. dicit, quod hospitalia constituta, autoritate dioecesani, dicuntur religiose domus: secus si non sunt fundata cum autoritate episcopi, vbi latius per eum. & idem Paulus conf. 4. in nouis.

Bartholo. Sozi. in l. pleriq; de in ius vocan. ff. col. 11. q. 19. dicit conclude, quod sicut in ecclesia, quis capi non potest. ita nec in hospitale, hoc voluit sentire Archi. in d. c. diffiniuit. Quod dictum refert, & sequitur Bald. in d. l. si quis ad declinandum, dicens esse notabile, & est menti tenendum. Sozi. ibi supradicta.

Felinus in c. de quarta col. 3. ver. 8. fugiens ad hospitale est tutus. allegat Archi. & Bal. vbi supra. Car. in d. clem. quia contingit de relig. domi. oppo. 4. & q. 14. dicit, loquendo de hospitalibus, quod cum non sit uere religiosus locus, non gaudet immunitate ecclesiastica.

Ioan. Bichis in tract. de immun. eccle. fo. 75. col. 4. dicit, quod hospitale etiam gaudet priuilegio immunitatis. allegat Archid. vbi supra.

Barba. in c. 1. de proba. col. 23. in prin. allegat dictum Archidi. in d. c. diffiniuit. 17. q. 4. quod sicut ecclesie gaudent immunitate vt adentes ad ipsas ecclesias, inde non possint extrahi: eodem modo, & hospitalia gaudent eodem priuilegio, quod est singulariter notandum, ad ampliationem. tit. de his, qui ad ecclesias confugiunt C. allegat Bald. in d. l. si quis, & allegat multa, in quibus æquiparatur hospitale cum ecclesia: & dicit, quod prædicta, procedunt quando hospitale est publicum, & fundatum autoritate episcopi: & principaliter celebrantur ibi diuina officia. secus si esset hospitale priuatum, sicut faciunt nobiles in domibus suis, quia talia hospitalia non sunt publica, nec gaudent priuilegio ecclesiarum. de quo per glo. & Archid. in c. quidam. 13. q. 2. Baba. vbi supra.

Iaso. in d. l. plerique de in ius vocand. ff. col. 3. dicit, quod dictum est in Ecclesia, quem capi non posse, procedit etiam in hospitali. allegat Bald. in d. l. si quis ad declinandum de Episcopis, & clericis. C. & Archidia. in ca. diffiniuit. 17. q. 4. Iaso. col. 3. vbi supra.

Iacob. de sancto georgio, in l. pleriq, quærit, an quis possit inuitus extrahi ab hospitali. Refert Bald. si quis ad declinandum, idem quod in ecclesia, vt nõ possit inde inuitus extrahi, dũmodo sit fundatum autoritate episcopi.

ANGEL. de malefi. in ver. quod fama publica. q. 4. fol. 73. col. 1. quod idem, quod dicitur de ecclesia, est dicendum de hospitali constituto, autoritate Episcopi. allegat Archidiano. in d. c. diffiniuit. & Bald. in d. l. si quis. retuli supra. & in addit. ad Angel. de malefic. in ver. quod fama publica. q. 4. fol. 72. col. 3. in litera a.

PHILIPP. Cor. conf. 216. in primo volumine, dicit, quod hospitalia, quandoque construuntur autoritate Episcopi, & tunc censentur loca religiosa. per c. adhæc de relig. domi. & gaudent priuilegijs Ecclesiarum, quandoque construuntur sine autoritate Episcopi, prout construi possunt, per quemlibet c. inter dilectos, de donation. glos. in clement. quia contingit de relig. domi. talia hospitalia non sunt religiosa, nec comparantur ecclesijs, nec habent priuilegia ecclesiarum. per d. c. adhæc, à contrario sensu. & ibi Panormita. allegat Bald. conf. 655. incipiens, viso instrumento. & Angel. conf. 117. incipiens, in canonica portione. Et Bald. in auten. quas actiones, & auten. hoc ius porrectum. C. de sacro. Ecclesi. & Philipp. Cor. refert, & sequitur Hyeronym. Gratus in responsorijs. lib. 2. respon. 142. nu. 10. cum sequenti, fol. 150. col. 2.

BARBATIVS, in c. fina. de testa. col. 5. & 6. loquitur multa de hospitali, scilicet, an appellatione Ecclesiarum, veniat hospitale. & col. 5. in princip. refert Doctores, & aliqua iura, quod appellatione Ecclesiarum, veniat hospitale. & refert alios, tenentes, quod non veniat, vt plene per ipsum, ibi. Sed quoad casum nostrum, scilicet, an fugiens ad hospitale, sit tutus, sicut si fugeret ad Ecclesiam, refert Baldus, & Archidiano. vbi supra. & col. 6. distinguit, referendo. Guiliel. de Monte Laud. in clementi. quia contingit. de religios. domi. in ver. non omittunt. quod aut hospitale principaliter, non est ædificatum ad missam celebrandam, sed ad alia
sacra-

3
 sacramenta celebranda, seu administranda, nec est ibi constitutus Vicarius perpetuus, seu dos, pro eo assignata, licet sit ibi altare, & celebretur de licentia Episcopi pauperibus, & alijs ibi existentibus. Isto tamen casu non celebrabitur in tali altari, in magnis festiuitatibus. can. si quis extra parrochias, de consecra. distinc. 1. secundum Guilliel. vbi supra, qui subdit, quod cum talis, locus non sit vere religiosus, non gaudebit immunitate ecclesiastica. allegat Hostiensem in cap. fin. de censu. dicit etiam Guilliel. ibi quod isto casu Episcopus non habet ius visitandi tale Hospitale, nec in eo exercebit, alia iura Episcopalia, & isto casu non est bene locutus Bald. secundum Barba. vbi supra. aut hospitale principaliter est edificatum ad missas celebrandas, & tunc gaudebit immunitate ecclesiastica: & poterit celebrare in magnis festiuitatibus, & Episcopus visitabit tale Hospitale, & exercebit omnia alia iura Episcopalia. Ita procedit dictum Bald. & sequitur Cardina. in d. ca. fina. de censu. ibi in 4. q. in fine dicit, quod si est locus ecclesiasticus, vt quia inter sit autoritas Episcopi, & fuit institutus ad celebrandum, gaudebit immunitate. alias secus refert eum Barba. vbi supra, & Cardina. in d. Clem. quia contingit quaestio. 12. & melius quaestio. 14. vbi dicit, quod si Hospitale non est principaliter edificatum ad missam celebrandam, sed ad alia sacramenta administranda, nec est ibi constitutus Vicarius perpetuus, seu dos, pro eo assignata, licet sit ibi altare, & celebretur de licentia Episcopi, pauperibus & alijs: non tamen in magnis festiuitatibus, quod vltimum nota. Et ex hoc habes, quod etiam si autoritate Episcopi, sit institutum Altare in Hospitali, non tamen ibi celebrabitur in magnis festiuitatibus, & Episcopus nihil sibi potest vendicare: & cum talis locus non sit vere religiosus, non gaudebit immunitate Ecclesiastica. secundum Hostiensem. in d. cap. fina. & degentes ibi recipiant Sacramenta, ab his in quorum parrochijs sunt loca. secundum Cardina. ibi. Idem Guilliel. de monte Laud. ibi, & eum refert Cardina. & Bonifa. de Vitall. ibi nota. 31. col. 6.

Bonifa.

G iij

Bonifacius de vita. in d. clemen. quia contingit nota. 30. num. 81. cum sequen. dicit, quod quando hospitale, est fundatum autoritate episcopi, tunc est locus religiosus. Si vero non sit fundatum autoritate episcopi, non est locus religiosus. potest tamen habere oratorium, & altare, vbi celebrentur diuina offic. autoritate episcopi.

De hospitalitate, & de hospitalibus, vide scribentes vbi supra maximè in clement. quia contingit, & per Lupum Abbatem in tractatu. de hospitali. in 4. volumine fol. 126. & per scribentes superius allegatos.

Imo. in d. clement. quia contingit col. penul. in fine, & col. fin. in princi. dicit, post glos. in ver. altare. an hospitalia possint erigi, seu fieri, sine autoritate episcopi. dicit glos. quod non: si fiant, cum ecclesia, cimiterio, altari, vel alio iure parochiali, secus: si non fieret cum tali iure, & tunc episcopus, nullam habet iurisdictionem: etiam si sit ibi altare, in quo missa celebratur de licentia episcopi. & talis locus, non gaudet immunitate ecclesiastica cum non sit vere religiosus, vt latius per Imo. vbi supradicta.

Et signa, † ad cognoscendum an hospitale sit religiosum, siue spiritualizatum sunt, primo, quando ibi est campanilla, cum campana, quæ pulsatur publicæ ad homines congregandos, pro diuino officio. vt notat Panormi. in c. patentibus per illum text. de priuileg. vel etiam si ibi celebrentur missæ, tum dicitur religiosum. facit c. unicuiq; de consa. distincti. 1. vel si ibi est altare fixum, & consecratum, vt notat Feli. in c. de quarta. co. 4. de præscripti. & tunc hospitale erit beneficium spirituale. secundum Feli. in d. c. de quarta. Et vide omnia per Ioannem de Selua. in tractatu de benefi. in prima parte. q. 7. col. 3. fol. 60. col. 4.

Nam licet omnia priuilegia, concessa ecclesijs trahantur ad hospitalia, per text. in l. omnia. C. de episcopi., & clericis. in auten. de ecclesi. titul. §. fina. collat. 9. Specu. in titu. de statu mona. ver. 37. hoc debet intelligi, vt procedat in Hospitali publico fundato autoritate episcopi, vel alterius. Secus autem in hospitali priuato, constructo autoritate priuati. Alexan. conf. 9. in prin. in 2. volumine. & licet hospitale priuatum, posset dici locus pius: non tamen dicitur, locus sacer, vel religiosus, vt per Anto. Imo.

in c. inter-

in c. inter dilectos, de dona. & tale hospitale fundatum sine autoritate Episcopi, non habet priuilegia piæ domus. secundum Bal. in auten. hoc ius porrectum, in. 2. co. C. de fac. san. eccl. Et an presumatur autoritas Episcopi. Sic si per spacium tanti temporis fuit appellatum Hospitale, vt vult Bal. in l. si quis ad declinan. in. 2. q. C. de Episcopis & cleri. vide plenius omnia ista, per Franciscum curtium, in conf. 20. & dico supra in secúda ampliacione. Et Bar. de ben. in tractatu de charitatiuo subsidio. q. 38. f. 27. num. 16. ibi quærit, an Hospitale teneatur præstare charitatiuum subsidium Episcopo & alia iura Episcopalia. arg. pro & contra retuli in summa, in tract. Mar. de charita. subsidio. q. 12. Item hospitale nõ dicitur locus pius, nisi stante autoritate Episcopi. Franc. cur. in confi. 120. num. 14. allegat Pau. de castro, con. Barba. confi. 1. num. 11. in. 4. volumine.

Est igitur cõclusio secundum supradictos, quod si hospitale, est fundatum autoritate Episcopi, gaudebit immunitate: lias secus. **Cõclu** fio.

De fugiente ad corpus Christi.

Summarium.

1	Damnatus ad mortem si recipiat corpus christi non gaudeat immunitate.	2	Itẽ quid de fugieñ. ad sacerdotũ.
		3	Quid de eo qui fugit ad eucharistiam.

PANOR. post omnes alios in c. sane de celebra. missa. glo. pragma. sanctio. in tit. de inter. in disse. Deci. non ponent. fol. 186. & in tit. quomodo diui. offi. maoc. sunt celebranda. fol. 161. & plenius in consue. Burtun. fol. 57. col. 3. ver. 19. & Barto. Sozi. in l. ple. Am. risq; de in ius vocando. col. 21. q. 22. Iaco. de bello viso, in sua pra. pliatio. etica, in titu. de fuga reorum: & iuri. eccle. fol. 48. & Hostien. in summa, in sexto libro. titulo. 30. fol. 86. omnes isti con. cludunt, quod si damnatus † ad mortem, recipiat corpus Christi

christi non gaudet, esse glo. in ca. quæsitum. 12. q. vltima. Si vero præbitero deferenti corpus Christi, obuiet, delinquens & adhæreat, gaudet immunitate. Idem tenet. Ioan. Faber in d. l. i. de his q. ad eccle. cõfu. C. & Hostien. in summa isto titu. §. inquantũ, in fi. Idem etiam tenet Ioan. Bichis in d. suo tracta. fo. 75. col. 4. in fine, nu. 50. licet secus sit in incarcerato, qui recipit corpus Christi. c. fin. 13. q. fin. & ibi glo. refert Hostien. in d. c. sane. Ioan. igneus in l. i. in prin. ff. ad fili. col. 3. dicit, quod Hostien. & Ioan. And. in d. c. sane faciunt differentiam inter eum, qui fugit ad sacerdotem tenentem corpus Christi, & eum, qui captiuus recipit corpus Christi. Nam † qui fugit ad sacerdotem, liber fugit: 2 qui vero detentus recipit, iam liber non est: primus gaudet, secundus non gaudet.

Maria. Sozi. in tractatu de cita. arg. 17. col. pen. & fol. 23. col. i. ver. sed extra prædicta, quæro quid de fugiente ad eucharistiam vtrum possit realiter citari? & ad hoc quæstio procedat, † quãdo 3 eucharistia portaretur in via, vel esset in loco non priuilegiato. & Maria. ibi refert duas opiniones. Prima, quod talis põt, realiter citari, nec ratione eucharistiæ defendi debet. secundum Hugo. Laud. Vinc. Gofre. in d. c. sane moti. quia Eucharistia est cibus animæ in c. non iste panis, de consecra. distin. i. ideo animã tantum liberat: ecclesia vero tendit ad res corporales defendendas. can. si quis obijcerit. i. q. 3. Et ideo non mirum si liberat etiã corpus, & ad se fugientes defendat. l. præsentis, cum alijs in prin. allegatis, ideo priuilegium ecclesiæ non extenditur ad eucharistiam. arg. c. sane de priuile.

Secunda opinio est quod fugiens ad eucharistiam gaudet immunitate, & est defendendus, & vt quidam dicunt, vsq; ad sanguinem etiam per ecclesiam defendendus: & ista opinio, quod est defendendus, est magis æqua catholica & laudanda. secundum Marianum, vbi supra, quia nihil est in ecclesia hoc sacramento maius Clem. i. de religio. & vener. sanct. cano. nihil, de consecratio. distinctio. 2. & ex quo propter honorem Dei deferretur Ecclesiæ, multo fortius est, deferendum Deo. per autem. multo magis, de sacr. sanc. eccle. C. & ibi propter quod vnum quodq; tale est, & illud magis. Item si statua principis & præfe-
ti

eti, saluant hominem ad eam fugientem. §. hoc tempore de his, qui sunt sui instituti. dixi supra in prin. in vers. statua, multa ergo fortius corpus Christi: & istam opinionem tenent doctores in prin. allegati. Vnde dicit Henricus Bohic in d. c. sane, quod si quicumque magistri contrarium dixerunt, non vult stare eorum interpretationi. & ista opinio placet Mariano, vbi supra. nec est tolerandum quod lictores & nuncij admittantur ad capiendum fugientem ad eucharistiam, ne forte contigat, quod ex tumulatione, aut rixa eucharistia frangatur, aut cadat, & forte in lutum, vel alio loco vituperetur.

Non obstat, quod est cibus animæ, quia nihilominus est corpus Christi, & in saluatione corporum corporali ecclesiæ est præferenda. c. iul. ii. q. 3. nec obstat, quod priuilegium, non debet extendi. Secus est in terminis nostris, cum priuilegium dicatur ecclesiæ in honorem Dei, & potius debetur honos creatori quam creaturæ.

Prædicta tamen non procedunt in citatione verbali, quia illa, in utroque casu fieri possunt. secundum Sozi. vbi sup. Bar. Bal. & alij in d. l. plerisque, de in ius vocando. hæc Maria. Sozi. vbi supra. Limitatio.

In additionibus ad Panor. in d. c. sane dicit, quod fugiens ad corpus Christi, gaudet immunitate. allegat Archidiano. in cano. quæsitum. 13. quæstio. 2. Archidiano. ibi dicit, quod fugiens ad corpus Christi liberatur, licet non recipiens, per glo. ibi & dicit, tu defendas, quot talis, etiam per ecclesiam defendendus, quia corpori Christi, aliqua res non debet anteponi, & hanc sententiam dicit Hostien. esse defendendam, usque ad sanguinis effusionem, in d. c. sane, & Archi. in d. c. ad eius, col. i. in fine dicit, quod fugiens ad corpus Christi liberatur, licet alij contra, & se refert ad dicta in c. quæsitum. 13. q. 2. Hostien. in d. c. sane, col. i. in fine, quærit an homicida, vel alius flagitiosus, qui mortem meruit, confugiat ad sacrificium, non portatur in via: nunquid talé defendat ecclesia, vel saluabit, videtur quod sic, quia nihil est maius hoc sacrificio: Magistri tamen communiter voluerunt contrarium, quia hoc priuilegium collatum, est tantum ecclesiæ, vt honor ipsius conseruetur: & ideo ei tantum attribuitur. Ratio diuersitatis est, quia corpus Christi, est cibus animæ. Ideo animam tantum

tantum liberat, ecclesia vero est res corporalis, vnde & corpus liberat, & cum sit spirituale priuilegium, non est excedendum. secundum Hugo. & omnes modernos, concludit Hostien. tu defendas, vsq; ad sanguinem, quod talis est per ecclesiam defendendus nullum enim habent priuilegium ecclesie, nisi ob honorem dei, & dicit idem, quod Sozi. supra refert, & late loquitur Hostien. in d. c. sane.

Bal. & alij in l. addictos. C. de appellationibus. Martinus Lau. in tractatu de Cardi. q. 6. Cepola in cautela. 2. Iaso. in l. 1. in fi. C. ne liceat poten. Fel. in c. quærenti de offi. delega. col. pe. Iaso. in §. pœnalis, instit. de actio. & Castaldus in tractatu de Imperatore q. 97. fol. 166. num. 3. refert prædictos remissive. Bonif. de vitall. in Cle. I. de pœnitent. & remiss. col. 4. num. 33. quærit, de ista quæstione, & dicit, quod putat verum, quod talis confugiens ad corpus, vt dictum est, gaudet immunitate.

Montalbus in sua glo. l. 4. titu. II. in prima partita, & in l. 7. in glo. I. tit. 5. in I. lib. fori, & glo. in l. 15. in glo. I. in prin. lib. 3. fori, quod fugientes ad corpus domini, quod sacerdos defert, ad infirmum, gaudent immunitate. Marcus de Mantua conf. 211. in fi. dicit, quod fugiens ad sacerdotem, corpus Christi deferentem, tutus est. allegat Hostien. & glo. in d. can. quæsitum. 13. q. 2. retuli supra

Si obuiauit Cardinali.

Summarium.

Ductus ad patibulum si obuict cardinali an morte liberetur.

Deci-
ma no-
na Am-
pliatio

NALLE, † qui ducitur ad mortem, si obuict Cardinali in curia Romana, liberatur à morte, de consue. secundum Bal. in d. l. addictos. C. de appella. & idem tenet Pau. & Sali. ibi dicit. Bal. in d. l. addictos, & nota quod contra hanc legem faciunt cardinales ex quodam priuilegio, nam si obuict ei, qui ducitur ad mortem habent ex consuetudine hoc priuilegium, quia possunt eum a morte liberare. Pau. de Castro, ibi refert

refert. Bal. quod cardinales habent hanc prærogatiuam ex consuetudine, quod si obuiant alicui, qui ducatur ad iusticiã, possunt eum eximere de manu familie, ponendo capellũ super caput eius, & ita de facto seruatur. Sali. in d. l. addictos, in fin. dicit, quod cardinales non seruant hanc legem, habentes ex consuetudine priuilegium, vt si obuiant, ei qui ducatur ad suplicium possint mittẽdo suum pileum illum liberare à morte. Iaso. in. §. pœnales col. 24. in prin. ver. 3. & vltimo de actionibus, instit. refert Bal. & Sali. Marti. laud. in tractatu de cardin. q. 6. refert Bal. & dicit quod est singulare dictum Cæpolæ in cautelis, cautela secunda, in prin. dicit, quod quando aliquis ducitur ad iustitiam, vel patibulum, procuret, vt ducatur per viam, vnde transitum faciat aliquis Cardinalis. Nam si obuiam faciat aliquis Cardinalis, dicto ducto ad mortem, ipse reus condemnatus liberabitur, habent Cardinales de consuetudine, vel priuilegio, vt possint ad mortem condemnatos, eis obuiando liberare. allegat Bal. & Pau. in d. l. addictos, & hoc ponendo capellũ suum, super caput eius, qui ducitur ad mortem: & ita de facto seruatur. est cautela ad liberandum, quem à morte procurare, vt aliquis Cardinalis sibi obuiant faciat, vt ponat capellum, super caput eius. Ideo debet esse cautus dominus iustitiæ, ne duci faciat condemnatum per loca, in quibus obuiari possit, aliquis Cardinalis. Idem tenet Feli. in c. quærenti de offi. deleg. in fine, & Ioann. de bisau. in silua nuptiali. fo. 19. col. 3. in principio.

Barto. de Belenzinis, in additionibus ad Panormitanum, in d. cap. sane, dicit, quod si ille qui ducitur ad mortem obuiat Cardinali in curia Romana, liberatur à morte, de consuetudine. secundum Bal. in d. l. addictos. quem sequitur Paulus de Castro, ibi, qui dicit, quod istud fit ponendo capellum suum super caput eius, qui ducitur ad mortem, & quod ita de facto seruatur, & allegat Cæpo. vbi supra, & in consuetudi. Burg. fol. 69. col. 3. refert Bal. in d. l. addictos, & Iaso. in d. §. pœnales. fo. 56. col. 2. ver. & pro decimoquarto. refert Bal. in d. l. addictos, & Paulus de Castro, quos retuli supra, & dicit Cassan. in d. versiculo non credo, quod apud nos istud obseruetur.

Barbatus, in tractatu de præstantia Cardinalium. quæstio. 9.

H prime

primæ partis in sexto volumine . fol . 57 . loquitur late , de ista quæstione , & concludit , quod si hoc habent ex priuilegio Pape , seruabitur in terris suis , secus extra . Si habent , hoc ex consuetudine , argu. pro & contra , an talis consuetudo valeat & posito quod valeat , ponit fallentias , & in fine ver. dicit , quod si Papa in terris suis , vel Imperator in terris suis , sciret illam consuetudinem , & toleraret eam , valeretur : vt plenius per Barba . vbi supra , qui latius , quam aliquis loquitur in ista quæstione .

Castaldus in tractatu de Imperatore . quæstio . 97 . fol . 165 . numero . 3 . refert remissiue , plures Doctores , loquentes de isto casu .

Alberi . in titu . episco . vel Abba . in vsu feudo . in princ . co . 7 . dicit , quod Cardinales habent ex speciali priuilegio , vel consuetudine , vt liberent damnatum ad mortem , si obuiat ei dum ducitur ad iustitiã . allegat Bal . in d . l . addictos . Math . de affli . in tit . de pace iura . fir . in princ . col . 5 . num . 80 . fol . 133 . dicit Cardinalis sedis Apostolicæ potest propria autoritate , auferre condemnatum à manibus Officialium , & hoc Cardinales habent ex priuilegio . allegat Bald . in d . l . addictos . Zazius in . l . acta . de re iudi . ff . dicit quod Cardinales vsurpant hoc priuilegiũ , sed ne hoc iure relatum , sed quadam propria consuetudine vsurpant .

Ecclesia destructa.

Summarium.

1	Ecclesia omnino destructa sic q̄ nulla ædificij uestigia remaneant , num gaudeat immunitate?	toritas desideratur , & ibi multa similia.
2	Domus omnino destructa , non est eadem quæ antea erat.	4
3	In refectione Monasterij , omnino demoliti no ua Episcopi au-	5
		toritas desideratur , & ibi multa similia.
Semel Deo dedicatum , non est ad prophanos usus reuocandum.
Ecclesia perdit priuilegiũ quando destruitur autoritate superioris , alias secus.

Si ecclesia

SI ECCLESIA † fuerit totaliter destructa, ita Am-
 quod non remanent, aliqua ædificia: Sed solum dū- platio
 taxat, constat, quod olim fuit ecclesia, cōfugiens ad Vigesi
 dictum locum an gaudeat immunitate, non reperi ma.
 istam quæstionē tactam ab aliquo in istis terminis.

Et quod talis locus non gaudeat immunitate faciunt sequētia.
 Hosti. in summa de eccle. ædifici. in fin. dicit, quod si domum, vel
 2 ecclesiam destruas, vsq; ad fundamētum non est † eadem dom⁹.
 Ideo ædificando ecclesiam dirutam, requiritur autoritas Epif-
 copi. ca. si quis. 16. q. fin. ad idem glo. in ca. de monachis. 17. q. 2.
 3 quæ dicit, quod † in refectioe monasterij totaliter destructi, re-
 quiritur autoritas episcopi. secus in monasterio, non totaliter de-
 structo. allegat c. Iudæi, de Iudæis & Sarracenis, & glo. 1. in c. 3.
 de iure patro. quæ dicit, quod reficiens ecclesiam, omnino fundi-
 tus destructam dicitur nouam facere, & efficitur patronus. secus
 si non destructam funditus reficiat. Idem Inno. in rub. de consec.
 ecclesiæ vel alta. vbi dicit, quod si ecclesia est funditus, diruta, &
 est reparata ex toto de nouo cōsacrada, & ibi ponit tres casus, in
 quibus ecclesia de nouo cōsacratur, & tertius est iste. facit glo. in
 Clem. si. de rescriptis, vbi si beneficium fuit omnino distinctum.
 Ita quod fuit titulus omnino extinctus, & post modum creetur
 dicitur nouum beneficium, & ibi omnes, & Feli. qui multa
 refert, in c. cum accessissent, co. pen. post Barba. & alias, de con-
 sti. non refero quia possunt videri, & ibi Philippus deci. in fin. &
 per Panorm. & plenius per Anna. in c. consuluit de Iudæis, &
 Sarracenis, vbi dicit Panorm. quod si Sinagoga funditus cor-
 ruit, non est licitum eam reficere, quia esset nouum facere facit
 text. in l. l. §. si quis ædificium, de no. ope. nun. ff. & ibi Barto.
 & alij, qui dicunt, quod reficienti ædificium ex toto destructū
 potest nunciari nouum opus. secus si nō esset, ex toto destructum,
 & hoc refert Iaso. in repeti. l. quo minus, in 9. quæstio. fin. de flu-
 mi. in q. quam ponit, an reædificanti. ff. Molendinum possit, nun-
 ciari nouum opus, & concludit, quod sic, quando ex toto erat
 destructum. allegat tres glo. & tres text. glo. in d. cap. de mo-
 nachis, & in d. cap. 3. & glo. in l. damni. §. si his qui ædes iu-
 bes, augeri, de dam. infec. ff. quæ tenet, quod si Rusticus pro-

H ij misit

misit militi aquam frigidam in æstate in domo, quam miles habet quod si domus comburatur, & alia reædificetur quod rusticus amplius non tenetur, quia est noua domus, & Feli. in d. c. cū accessissem, de constitu. allegat etiam tex. in l. inter stipulantem. §. sacram, in fin. de ver. obliga. & ibi gl. quod domus deposita vsq; ad aream, non est eadem domus. Feli. vbi supra, & idem est in ecclesia, quod in domo. Nam si ecclesia est funditus destructa, & reædificata non est eadem, sed diuersa. Gofre. in summa de ecclesia ædifican. in fin. Feli. plene vbi supra. & Iaso. in l. inter stipulantem. §. sacram, in fin. verb. quid autem. ff. de ver. obliga. facit etiam tex. in l. si ita legatum. §. si. ff. delegat. i. vbi si testator postquam legauit domum, & eam funditus destructam, reficit extinctum est legatum, postquam est alia domus. facit etiam text. in l. qui tamē quibus modis, vsus amittatur. ff. vbi demolitis ædificijs in totum & nouis constructis, finitur vsusfructus. ista & multa alia possent allegari pro corroboracione prædictorum. remitto me ad Feli. in d. c. accessissent, & Iaso. in d. l. quominus. q. fin. ff. de fluminibus.

Item pro corroboracione etiam prædictorum facit. c. abbate, sane in fin. de ver. signifi. & ibi glo. in ver. donec. vbi si priuilegiū datur alicui monasterio, destructo monasterio, destruitur priuilegium. Nam cessante causa cessat effectus. c. suggestum, de deci. cū simi. facit etiam c. cum ibi glo. in can. & hoc diximus. 16. q. 7. in ver. destructa, quæ dicit, quod ecclesia destructa non remanet locus priuilegiatus. facit etiam can. generaliter. 16. q. 1. & ibi glo. in ver. non deuagantes in fine, quæ dicit, quod si aliquod priuilegium datum est religiosis, cessante religione, cessat priuilegium can. fin. 25. q. 2. dicto c. abbate, de ver. signi. facit c. 2. de noui operis, nun. & ibi glo. in ver. principale, quæ dicit, quod destructa re, destruuntur priuilegia. allegat plura iura, vnde etiam dicit glo. in §. sacra, in ver. manet de re diui. institu. locus definit esse religiosus, quando ea remouentur, quæ talem eum reddebant. allegat l. sacre. ff. de reb. diui. l. antepe. ff. de relig. & sumptifune.

Per prædicta ergo, videtur, quod si ecclesia sit totaliter & funditus destructa, definit esse ecclesia, & per consequens perdit priuilegium

uilegium prædictæ immunitatis, & pro prædictis etiam faciunt notata, in c. prophanis de restit. spoliatorum.

4 Pro parte contraria, quod dictus locus, seu dicta ecclesia totaliter, & funditus destructa, retineat & gaudeat dicta immunitate. faciunt sequentia prima regula. semel Deo de regu. iur. in libr. 6. vbi quod semel Deo dedicatum † est, non est ad vsus humanos vltius transferendum. c. ad hæc de relig. domi. cum simi. vt per glo. in d. regu. semel Deo: & in d. can. ad hæc. can. nec semel. 19. q. 3. l. ædem. ff. de contrahenda empti. glos. in d. c. nec semel, quærit si Monasterium destruat, nunquid poterit locus ille, vel ædificio monasterij ad alium vsus conuerti. cõcludit glos. quod ad priuos vsus non poterit conuerti, locus autem remanet sacer, licet dirrutum sit ædificium, & d. l. ædem ff. de contrahen. empti. quæ dicit, quod ædes sacra terræ motu dirruta, locus ædificij non est prophanus. Ideo vendi non potest, exponit glo. ibi in ver. prophanus. idest, non desinit esse sacer, per text. qui hoc expresse dicit in l. in tantum. §. semel, autem. ff. de re diui. & ibi glo. ad idem text. in §. sacra res, in fine institui. de re diui. ex quo sequitur quod indulgentia & priuilegia concessa ecclesiæ, etiam dirruta ecclesia durant. secundum Ange. in d. §. sacra res, in princ. nota. fin.

5 ¶ I T E M pro ista facit. glos. in regula priuilegium de regul. in sexto, quæ dicit, quod tunc ecclesia, vel alius locus perdit priuilegium, † quando destruitur ecclesia, vel locus auctoritate superioris, si autem destrueretur ab hostibus, vel alias retinet omnia sua priuilegia, vt plenius per glos. Idem tenet glos. in can. & hoc diximus in ver. destructa. 16. quæstio. 7. & glos. in c. statutum de electio. lib. sexto. Panorm. in c. 2. col. 2. ver. nota. quod destructa. de no. ope. nun. vbi Panorm. dicit quod si ciuitas destruat auctoritate superioris omnia priuilegia Ciuitatis sunt sublata. secus si ex facto alicuius Tyranni, vel ab hostibus Ecclesia destrueretur, vel ciuitas, quia tunc remanent omnia priuilegia. secundum Panorm. ibi & idem tenet Panormita. licet non ita in d. c. Abbate. col. penul. in glos. fin. de ver. signi. & plene per Innocen. Anton. & alios in d. c. secundo de noui ope. nun. & ibi Anton. ex dictis Innoc. dicit

tres quæstiones. Prima est, an destructa Ecclesia, pereant eius priuilegia, & concludit, quod non, nisi autoritate superioris esset destructa, vt plenius per Anton. & Ancha. in d. cap. secundo.

Et dicit Henricus bohic, in d. c. secundo, in ver. super eo quod id quod dictum est, de locis, quæ destruantur ab hostibus, quod retinent priuilegia sua intellige quando destruantur terræmotu, vel alias, quam autoritate superioris. secundum Henricum bohic. in d. c. penul. in fin. & ibi Cardinal. col. 4. ver. quæro in eo. Ioann. Andre. Ancha. Philippus Francus, in d. regula priuilegium. Idem etiam tenet Guilielmus de monte Lauduno in d. regula priuilegium, qui dicit, quod si destruat authoritate superioris, non retinet priuilegia, alias si per hostes, vel incendio non amittit priuilegia, imo plenarie retinet.

¶ ALEXAND. in d. l. inter stipulantem. §. sacram. c. fin. ver. extra glo. quærit an ecclesia destructa, postea reedificata dicatur, eadem dicit post Barto. & alios.

Idem est in Ecclesia, quod in domo, & hoc facit, an Ecclesia totaliter destructa perdit priuilegia, sibi concessa post plura per ipsum allegata dicit, quod communis opinio & conclusio est, quod destructa Ecclesia, etiam non resecta, retinet priuilegia. fallit, nisi sit destructa superioris autoritate & sit sine spe refectionis.

Idem tenet ibi Iaso. & Alexand. in l. si grege. ff. de lega. primo, & Feli. in c. cum dilecta. col. fin. de rescriptis.

Quæ- ¶ QUID TENENDVM in prædicta quæstione. scilicet, an Ecclesia funditus destructa gaudeat dicta immunitate, dico, quod si Ecclesia est destructa autoritate superioris, vel per rerum naturam, sine spe reparationis perdit priuilegia, & sic non gaudet dicta immunitate: cum idem sit, quod Ecclesia sit destructa autoritate superioris, vel per rerum naturam sine spe reparationis. secundum Bald. in l. non ambigitur. ff. de legibus, & Bald. in proæmio. ff. col. prima & ibi allegat

allegat Iacobum de Rauena, dicentem, quod duo senatores non faciunt senatum, nec habent autoritatem veteris senatus, quia non est spes reintegrationis formalis numeri, & ordinis senatorum, per d.l. non ambigitur. ff. de legi. vbi idem Bal. in prin. ver. iuxta hoc quæro. Ideo dicit, Domini. in c. licet cano. col. 3. ver. 4. casu. de elect. lib. 6. quod si fiat legatum pro alimentandis pauperibus in certo hospitali, vel clericis, pro officiendo ecclesiã de extructo hospitali, vel ecclesia non debet legatum Ludo. Roma. conf. 417. vbi quærit, an census, qui debetur sub priori, ab rationem castri debeat castro diruto.

Bald. in c. 1. col. 2. de elect. ver. quæstio extat, quærit vtrum collegium pœnitus desolatum, postea reparatum sit vnum, & idem an vero nouum. concludit, quod est nouum, nisi remansissent, aliqua reliquæ puta in materia, vt muri, & campanillæ. Ita eum refert. Feli in d. c. cum dilecta. col. finali. litera in meo Baldo est corrupta, vbi debet esse, nisi remansissent, dicit etiam si remansisset.

Alexan. conf. 43. in 1. volu. dicit. quod castrum destructum, sine spe refectionis, nõ retinet iura quæ ante habebat. refert eum Fe. in d. c. cum dilecta. co. fi. Idem Alex. vbi supra col. 1. ver. quinimo dicit, quod ciuitas, vel claustrũ, funditus destructum, siue spe noue constructionis, nõ retinet iura quæ ante habebat, sed illa perdit. allegat l. si vsufructus. §. quib. mod. vsus amitta. ff. l. pater. §. Tusculanus, & ibi dignus. de legat. 3. ff. & Innocent. in d. c. abbate. de verbor. signification. allegat etiam glos. dictæ regulæ priuile. & can. & hoc. diximus 16. q. 7. & ca. statutum de electio. lib. 6.

G V I D O P A P A. in regula priuilegiarum de regula iuris, in libr. 6. in lectura dictæ regulæ, quam ponit, in fine lecture decretalium. col. antepenulti. in fine. dicit, quod quomodocunque destructa sit Ecclesia, vel ciuitas durante destructione tolluntur priuilegia per text. qui hoc videtur dicere in l. si vsufructus quibus modis vsufructus amittatur. ff. est tamen differentia, quantum ad recuperationem priuilegiorum, quia destructa ciuitate ab hostibus, & postea resecta bene renouantur priuilegia, licet secus, quando superioris

H iij autoritate

autoritate. Ita potest saluari glo. & communis sententia in c. pastoralis. 7. q. 1.

Petrus de perusio in tractatu de muta. status ecclesi. co. 2. dicit, quod quando semel res dedicatæ Deo, vel Sacræ remanent, in suo statu, & consecratione, quia tunc non possunt ad humanos vsus trāsferri, sed quando eorum rerum mutatur status, vt quia in totum destruitur Ecclesia, vel res sacræ ante dedicatæ Deo redduntur totaliter ad non esse, tunc possunt ad prophanos vsus trāsferri. Refert eum Blasius Aurioli. in additio. ad Guillielm. de monte Laud. in d. regula semel Deo de regul. iur. libr. 6. & sic prædicti Doctores, scilicet Guido, & Petrus de perusio videntur concludere, quod ecclesia totaliter destructa durante destructione non gaudet priuilegio immunita.

Archidiacon. in cano. & hæc 16. q. 7. prope finem dicit, quod quando Ecclesia, vel ciuitas, vel alia loca, siue sacra, siue prophana autoritate superioris destruiuntur propter delictum eorum, de cætero nullus debet vocari clericus illius ecclesiæ, vel municipis, illius loci, & ille locus perdit priuilegia. c. 2. de nou. oper. nun. ca. placui de consecratio. distinctio. 1. & in d. c. & hæc si autem ab hostibus destruitur, tunc retinet omnia sua priuilegia, & antiqui clerici remanent, ibi clerici. cano. pastoralis. 7. q. 1. 19. q. 3. c. qui semel, & idem videtur si autoritate superioris transferratur ad alium locum, vel alij vniatur per nota. per Innocen. 1. in c. 1. ne se vacant. & c. quia Monasterium. de religios. Domini. & idem intelligitur de ciuitate, & alijs locis prophanis, secundum Innocen. in d. c. 2. de no. ope. nunc. & per Archidiano. in c. 2. de consecratio. distinctio. 1. hæc Archidi. vbi supra.

Cóclu **C O M M V N I S** opinio est, quod si Ecclesia sit destructa autoritate superioris, vel sine spe reedificationis non gaudet, nec retinet priuilegium immunitatis: secus si alias sit funditus destructa sine autoritate superioris, & est spes refectionis, quia istis duobus concurrentibus, retineret priuilegium immunitatis, & alia priuilegia.

Palatia nobilium, seu

Dominorum.

Summarium

Summarium.

- 1 Palatia nobilium, an gaudeant exemptione.
- 2 Consuetudo, in hoc spectanda.
- 3 Quemadmodum, & statutum municipale.

IN PALATIA † nobilium, seu dominorum, Ampliatio. XXI.
 sint de iure exempta, vt ab eis non possit delinquens extrahi.

BA L D. in l. plerique de in ius vocando. ff. in ver. sed pono, quærit aliquis est in palatio dominorum Priorum. nunquid potestas, potest illum citare re, & verbo? dicit quod sic, & dato quod palatium sit locus publicus, & securus, tamen ibi potest fieri citatio, & captura, per l. sed etiam de in ius vocando. ff. Nam ibi dicitur de teatro, quia est locus publicus. hæc Bald. vbi supra: aduerte, quod Bald. non loquitur de palatio alicuius priuati, sed de palatio publico, prout sunt palatia, vbi iudicia fiunt, prout sunt palatia parlamentorû, vt in Francia vocantur palatia, vbi iudices, & domini de parlamento congregantur.

IA C O B I de sancto Georgio, in d. l. plerique, num. 7. ver. quid autem, si essent in palatio priuatorum ciuitatis certè bene possunt inde extrahi, per l. sed etiam de in ius vocand. ff. dum loquitur de teatro.

Alexand. de Impo. in d. l. plerique col. 3. in prin. ver. nota. in l. sed etiam, in ver. Teatro dicit, quod quis potest capi, & citari in palatio dominorum. secundum Bald. ibi.

BA R T H O L. Sozi. in d. l. plerique, de in ius vocand. ff. col. II. q. 20. dicit, quod Bald. concludit, quod sicut potest, quis capi in teatro, quod est locus publicus, vt in d. l. plerique, & l. sed etiam. Ita pari ratione poterit capi in palatio dominorum, & hæc procedunt de iure. hodie vero ex consuetudine, vel municipali censura non est licita captura. sunt verba Bartholomei Sozi, vbi supra.

De palatio

Valet † consuetudo.

2

- 2- Quod palatia dominorum, seu theatra, vel certa alia loca gaudeant dicta immunitate. f. quod non possit quis inde extrahi: secū dum Bartol. Sozi. vbi supra. retuli in proximo casu in fine, licet Barba. loquens de consuetudine, quam Cardinales habent, quod obuiantes eis gaudeant immunitate conetur reprobare, istā consuetudinem retuli eum supra. in ver. Si obuiavit Cardinali. in Ampliatione.

Valet † statutum municipale.

3

3. Valet statutum municipale, quod palatia dominorum gaudeant dicta immunitate. secundum Barto. Sozinum in d. l. plerique. retuli in verbo palatij sup. col. i. & in regno isto Nauarræ, est lex regni, quæ disponit, quod palatia de infancones gaudeant ista immunitate. refero legem regni infra.

Quæritur ad propositum. d. legis quis dicatur infancon. & in multis legibus regni fit mentio de isto verbo infancon.

In libro qui vocatus nobiliario, quem fecit Fernandus mexia. 24. de Iacn. lib. i. fol. 188. querit. Quien son llamados infancones. refero eum vt iacet

Ay infancones, otros que llaman Balbafores, son algunos Señores de tierra, pero, no grandes, que no tienen mucha tierra ni iurisdicció, que en los tales mas es su noblezay linaje que grádeza

En España infancones se dizen aquellos que en Italia llaman Capitanes, y Balbafores. Esta declaracion de infancon se halla en la secóda partida. tit. primo. l. 13. que a si lo afirma. dize la dicha ley, cathanes, & balbafores son aquellos hijos dalgo en Italia aqui les dizen en España infancones, & como quiera que estos vengamēte de buen linaje. & ayá grádes heredamiētos, pero no son destos grádes Señores que de suso dezimos. Y en sus tierras no tienen alguna Iurisdiccion. Y quales son los grandes que no son Emperadores la ley. ii. en la seconda partida. tit. primero, dize, son Principes, Duques, Condes, Marquezes, Iuezes, Vizcondes,

Infancon

Vizcondes, y porque se llama así declara la dicha ley, & quis dicitur tyrannus. ibidem. in l. 10.

Qui sunt in fancones magnates generosos, ricos hombres, & de alijs. vide in consilijs meis. conf. 14. in 2. vol. omnino.

Ité en el regimiento de principes se afirma, que infancones, no quiere decir, taluo menores infantes. en comparation de los infantes maiores es assaber, de los hijos de Reys, que se llaman infantes y a los otros menores, que son nobles, y de linaje llaman infancones. Essas tres exposiciones, o declaraciones de infancones pone el decho mexia en el nobiliario. lib. 1. c. 88.

Qui dicantur Balbafores, vide glos. in c. fundamenta in ver. marchio, de electio. lib. 6. & plenius per legistas, in tit. quis dicitur dux. Marchio, Comes, Capitaneus, Balbafor.

In isto regno Navarra, est lex regni, per tres status facta in titulo de iglesias, in 3. lib. in primo ti. c. 3. est tenoris sequētis, Si algún malechor entrare en la iglesia, o en palatio de infancon no deve ser sacado, si no fuere ladrón manifestto, o traidor probado, o preso si fuere, o hubiere pleiteado, aya su Juridition y dado fiador, empero el fiador, debe y puede sacar de iglesia, o de palatio a aquel malechor por el qual entro fiador.

*el cap. 3.
lib. 3. tit. 1. de
Fueros.*

Sepulchra etiam Iudæorum.

Summarium.

Sepulchra Iudæorum immunitate donantur.

SEPULCHRA † Iudæorum gaudent immunitate per c. sicut. §. ad hoc de Iudæis. vbi text. dicit, Ampli cimiteria Iudæorū, nemo audeat mutilare, aut inuadere, siue obtētu pæcuniæ corpora humana effodere, & ad istud propositū Card. in d. c. inter alia. q. 1. de im- XXII. atio.

de immuni. eccle. & Maria. Sozi in tracta. de cita. arti. 17. fol. 22. col. 3. & Ioa. and. in d. c. inter alia, in glo. 3. dicit, quod Sepulchra Iudæorum, gaudent immunitate, per d. c. sicut, & dicit Anto. in d. c. inter alia. col. 2. in fine. quod ipso iure sepulturæ, gaudent immunitate per d. c. sicut.

Statua principis, seu præ- fecti Urbis.

Summarium.

1	Fugiens ad statuam principis gaudet immunitate.	3	Fugiens maliciose ad statuam principis, non gaudet immunitate.
2	Fugientes ad puteum olim salui erant.		

XXIII
Ampli-
atio.

FUGIENTES ad statuam principis † gaudent immunitate. Ita quod nō possunt inde extrahi, per text. in l. 1. in prin. ibi seruos, qui ad statuas confugerunt. ff. de offic. præfecti Urbis. dicit text. quod quando domini sæuebant in seruos suos, ipsi fugiebant ad statuas, & conquerebantur de dominis suis, & præfectus de hoc cognoscebat, & dicti serui erant securi à dominis suis. ad idem facit text. in l. 2. §. ideoq̄ ibi ad statuam confugerunt. ff. de his, qui sunt sui, vel alie. iur. facit etiam tex. in §. nam Antonius, & in §. finali instit. de his, qui sunt sui, vel alie. iur. vbi tex. æquiparat ædem sacram, & statuam principis. Nam fugientes ad eas gaudet immunitate. facit etiam text. in l. vnica. C. de his, qui ad statuas confugiunt. vbi text. dicit, qui confugiunt ad statuas principis ab omni violentia, debent esse tuti. & ibi dicit Placentinus, fol. 39. titu. 15. hij, qui ad principis statuas cōfugiunt, si causas habuerint, ob quas confugere debuerunt, etiam legibus, & adiudicibus defenduntur. Si vero per malitiā cōfugiunt, vt in alios creetur inuidia, vinculis publicis mancipabuntur. l. capitaliū. §. & vt generaliter. ff. de pœnis. Oldra. in d. l. 1. de offi. præfecti Urbis. Idem tenet, & Salicetus in d. l. vni. C. de his, q̄ ad statuas cōfugiūt, dicit, quod

quod fugientes ad statuas principis à pœna liberabuntur, nec possunt extrahi de iure, per dicta iura. Idem Hostien. & Cardin. in c. penulti. de immunita. ecclesi. qui dicunt, quod statua præfetti vr̄bis, gaudet immunitate. allegat dictum. §. fina. instit. de his qui sunt sui vel alieni. Maria. Sozi. in tractat. de cita. arti. 17. q. 5. col. penulti. fol. 23. col. 1. ver. item probatur. vbi dicit, quod fugientes ad statuam princi. gaudent immunitate. & Paul. de castro. in d. l. vnica de his, qui ad stat. confug. C. dicit, præmitte, quod sicut olim fugientes, ad ecclesiam erant tuti, vt ibi non possent capi, nec extrahi. vt de his, qui ad ecclesias confugiunt, per totum, ita & fugientes ad statuas principis, per d. l. vni. hoc est verũ, quando non fit malitiose, nec causa alicui nocendi. sed causa se defendendi, secui si faceret causa nocendi. Nam erant multi, qui hoc fauebant ad famandum aliquem eorum inimicum, dicebant recepisse minas, de interficiendo, vel aliquid faciendo iniuste tales debent puniri, vt latius per Pau. & idem Salicet. ibi Cassa. in consuetu. Burg. fol. 57. col. 3. ver. 18. dicit, quod fugientes ad statuas principis, à pœna liberantur, nec possunt extrahi. de iure, per d. l. vni. & per l. capitalium. §. ad statuas de pœ. ff. & in hoc multum debet attendi consuetudo. secundum Guilliel. de mon. lau. in clementi. 1. de pœnitent. & remissio. & eum sequitur Imo. ibi. Castaldus perusinus, in tractatu de Imperatore. q. 96. fol. 166. quærit de statua Imperatoris, & eius priuilegium quale sit, & quod fugientes ad ipsius statuam, sunt tuti, & securi: allegat aliqua iura, quæ supra retuli, allegat etiam Paul. de Castro. quem retuli, & refert multos hoc tenere: Dicit tamen, quod dato, quod Imperator ipse viuens, & animatus haberet idem priuilegium, vt Cardinalis propter identitatem rationis, & maioritatem tamen in statua ipsa. secus videtur dicendum per rationes ibi per eum allegatas, dicit tamen, quod relinquit, hoc cogitandum, quia de consuetudine in statuis, non videtur admissum, nec receptũ, & casu eueniente, seueri iudices nõ obseruarent, vt latius per d. Castaldum: & istam fallentiam tenet Marcus de mantua. conf. 211. numer. 18. vbi dicit, quod olim fugientes ad statuas, salui erant. allegat supra dicta iura, Imo. † ad puteum fugere licebat, quia erat sacer. & ab eo fas nouerat, sicut nec à templo, & statuis

I quemquam

quemquam extrahere. secundum Marcum vbi supra.
 Cōclu
 fo. COMMVNIS conclusio Doctorum est quod fugientes
 ad statuas sunt securi per iura satis aperta, quæ supra retuli.
 FALLIT † primo quando maliciose quis confugeret, vt 3
 supra retuli.

FALLIT secundo, nisi consuetudo esset in contrarium.
 CONFUGIENTES ad puteum, olim gaude-
 bant immunitate: Nam erat locus sacer. retuli. Marcum de man-
 tua. supra in fine præcedentis fallentiæ, & iste puteus erat ille.

Persona principis, seu regis.

Summarium.

1 Confugiens ad principis personam securitatem habet.

Ampli
 atio.
 24.

CONFUGIENTES ad personam prin-
 cipis, seu regis habent securitatem. Nam si ad sta-
 tuam à fortiori, ad personam. Cassa. in consuetu.
 Burg. fol. 57. co. 3. ver. 8. & Castal. perusinus in di-
 cto tractatu de Imperatore. q. 96. fol. 166. retuli
 supra in causa præcedenti.

Palatium regis.

Summarium.

- 1 Palatium principis immunitate gaudet.
- 2 Quid palatium appellatur.
- 3 Differentia inter palatium, & aulam.
- 4 Palatium in quo à pratorio differat.

Id quod

I **D** Q V O D dicitur de ecclesia, est tenendum Ampli
de palatio regis, quod nullus delinquens est ab eo atio
extrahendus, nisi de speciali mandato regis, vel nisi XXV.
commiserit proditiōē, vel à leue. Hoc tenet Mon
talbus in sua glo. l. fori. l. 7. in i. lib. ti. 5. in. fi. gl. pe.

De palatio nobilium dominorum dixi supra ampli. 21.

Basilica dicitur palatium regis regum. dixi supra, in prima am
plia. in ver. Basilica.

Dicit palatium locus vbi rex se palam adiudicandum, come-
dendum, vel à mcena loquendum, præbet: & dicitur palatium,
quia omnia sunt ibi palam, nec in tali loco ad aurem. vel signis,
sicut faciunt monachi, est loquendum, nec nimis alte, vel secreta
est lex partite. l. pe. titu. 9. in secunda partita concordat lex vnica
de pala. & domi. lib. II. C. fol. 234. co. i.

Lucas de pēna. in rubr. d. l. vnic. dicit, quod palatium à pallade
arcadiæ principe dictum est, in cuius honorem arcades oppidum
construxerunt.

Ioann. de platea, super rubri. d. l. vni. dicit, quod palatium est
diuersum à domo. Nam dicitur palatium. i. ampla domus, in qua
multa vagari possunt. Inde Palatinus. l. de palatio existens. secun-
dum Catholiconem. Ioann. de platea, vbi supra text. in d. l. vni.
dicit consecratas nouis cedes. id est inclita palatia, ab omni priua-
torum vsu, & communi habitatione, & dicit ibi Lucas de pēna,
quod palatio regis, non debent cohære reedificia priuatorum: de
sacro palatio, etiam loquitur Rubri. & text. in l. i. de comitibus,
& Archiatus sacri palatij, lib. 12. C.

De palatio episcopi loquuntur text. & Doctores, sup. in 15. am-
pliatione, in ver. palatium, seu domus episcopi.

Et inter palatium, & aulam est differentia, quia palatiū est Im-
peratoris regum, principum, & magnatum, aula est inferiorum.
c. conuenior. 23. q. 8. secundū Imo. Car. in cle. 8. de baptif. & tex.
in d. c. conuenior, loquitur de palatio Imperatoris, vel palatium
dicitur, totum aula propriè est pars palatij. Car. in cle. vni. in prin.
& aliquando vnum pro alio ponitur, vt in d. elem. facit lex pen-
de priuileg. eorum, qui in sacro palatio militant vbi tex. ex aula
nostræ, & c. Nam ibi aula capitur pro palatio.

Aula dicitur sala, vel spaciosum habitaculum, cōmuniter quatuor habens alas, glo. in clem. vni. de baptif.

Et de palatio etiam loquitur text. in titul. quæ sunt regalia, & sunt domus regales. secundum Præpositum. ibi col. penulti. post Yfernã, & alios, & in rubri. l. 2. & fi. de priuileg. eorum, qui in sacro palatio militant. libr. 12. fol. 250. in 1. volum.

Item palatium, & prætorium differunt, vt colligitur ex l. fina. de offi. rectoris prouintia. ff.

Item palatium non debet in libello de necessitate confinari. Nam valet libellus de crimine commisso in palatio, licet palatium non sit, in eo confinatum. Nam certum est ex quæ est vnum in loco. secundum Bart. in l. demonstratio falsa de cond. & demonst. ff. num. 17. ver. & per hanc, quod si aliquis accusatur de maleficio commisso in palatio potestatis Perusino, nõ est necesse quod inferantur confinia, cum satis ille locus sit demonstratus. Bart. in l. 2. de lib. & posthu. quærit de ista quæstione, & se refert ad dicta per eum. in d. l. demonstratio, & idem tenet. ibi Alex. & Bart. in l. libellorum de accusati. ff. & in l. cum seruo. §. fi. de contrahenda empti. Bald. & Imo. in l. siquis. in fundi vocabulo de legat. 1. ff. Ange. & Imo. in l. cum pater de legat. 2. ff. Bal. & Ludo. in l. si certi, si certum petatur. ff.

I A C O B V S Spigiel in voca. iuris ciuiliſ in ver. palatium, dicit palatium à Palatino Monte deriuari. Sacrum ob Imperatoris venerationem, cuius sedes vocatur, vt in rubri. de comitti. & Archidiano. sacri palatij. & in Rubri. de priuilegijs eorum qui in sacro palatio militant. C. lib. 12.

*palatinus: sedes
in l. 2. de priuileg.*

Palatinus largo modo dicitur, qui habet officium in palatio. Lucas de penna. in l. 1. de palatinis sacrarum largitionum. C. lib. 12. & fo. 253. co. 2.

Breuiloquus, seu Guarinus in suo vocabulario dicit, quod palatium. i. ampla domus, in qua multi vagari possunt. & ibi latius per eum.

C A L E P I N V S in suo vocabulario. in ver. palatium mons Romæ appellatus est. ponit ibi alias expositiones, vt ibi per eum.

Venio ad

Venio ad Fallentias.

Summarium. 1. Fallent.

- 1 Publicus latro non gaudet immunitate.
- 2 Quis publicus latro dicatur.

PRIMO, fallit dicta regula in publico latrone. Nā si est † publicus latro nō gaudet immunitate. p. tex. **1. Fall.** in c. inter alia. eo. ti. vbi Pan. dicit, in vlti. nota. illum à publicū latronem, qui palam & publice furatur, vel prædatur, vt sunt pirate, vel publice stantes in stratis itineribus & vijs publicis, vel habentes arcē, vel castrum, vt vi & armis prædentur

transeuntes: & eum refert Guilielm. May. in d. regula nemo, de domo sua. ff. de reg. iur. fo. 249. co. 3. num. 17. & vltra Pano. allegat l. capitalium. §. famosos latrones, & §. grassatores. ff. de pœn. per notata. ibi per glo. & docto. & l. 1. & 2. C. quando liceat vnicuique sine iudi. vend. & refero istum casum in sequenti fallentia, & eius rationem, & cum dicto c. inter alio concordat lex fori Hispaniæ. lib. 1. ti. 5. l. vnica. & concordat etiam lex 4. 1. partitæ legū Hispaniæ. ti. 11. Quæ lex ponit casus, in quibus quis extrahitur ab ecclesia, scilicet, publicus latro qui palam, & publice furatur, vt sunt pirate, & c. prout supra retuli. ponit etiam d. l. alios casus referam infra.

Montalbus glo. d. l. vni. fori. querit, quis dicatur publicus latro, & dicit, quod publicus latro † dicitur manifestus, non solum, qui cum furto deprehenditur, sed etiā inuentus in domo ad furandū, vel in oliuis, vel vineis, vel quādiu fur tenet rem furatum, & deprehensus, vel visus est, cum ea in publico, vel in priuato à domino, vel ab alio, anteq̄ deponatur in loco destinato. §. manifestus. insti. de oblig. quæ ex deli. na. l. furtū cum duabus sequen. ff. de furtis. licet talis vir non fuerit visus furari. & ibi Bar. Itē si fit

I iij visus

vifus cum furto, & clametur contra eum: quia tunc est manifestus fur. l. si quis in seruitute. §. i. ff. de fur. & ibi Bar. Dicitur etiã publicus latro, contra quem furtũ probatur, vel per confessionẽ, sine per probationem vel facti euidentiã. c. vestra. c. fi. de coha. cler. c. cum olim. de ver. fig. alij. dicunt, quod latro publicus dicitur, qui palam furatur, alij intelligunt. c. inter alia. & leges sup. dictas de latronibus, & raptoribus stratorũ, qui hoc faciunt publice. secundum Bar. in l. capitali. §. famosos latrones. ff. de pe. & concordat lex 18. ti. 13. in 7. partita legũ Hispaniã, quã loquitur de frequentantibus itinera, vel de præcedentibus in mari, vel ingredientibus ad furandum vel depredandum per vim in domibus, vel locis, vel Thesaurum de ecclesia, vel regis tributa.

De quo latrone intelligatur d. c. inter alia, dico in fallẽtia seq.

Summarium. 2. Fallent.

1	Nocturnus populator immunitate non habet.	4	Hæc uera sunt quando infidiose delictum commissum est.
2	Quis sic populator nocturnus.	5	Publicus latro in ecclesia occidi potest.
3	Cur magis alijs quã his securitas conceditur.		

2. Fall.

SECUNDO, fallit dicta regula in nocturno populatore agrorum per text. ca. inter alia. eod. titu. vbi text. ponitur istos duos casus. Nam si † est nocturnus populator agrorum, non gaudebit immunitate. De qua in regula nostra. nocturnus † populator agrorum est. secundum Panormit. vbi supra in præcedenti fallentia. Qui obsedit stractam publicam, prædando homines transeuntes, & differt à publico latrone, quia non publice, vt latro, sed clandestine moratur, & furatur in loco, vel secundum Innocent. in d. c. inter. quem Panormitan. refert vbi supra dicitur nocturnus populator agrorum, quia in nocte segetes destruit, vel comburit, dum ibi se abscondit, vel latet, etiam propter homicidia, & rapinas, quas facit in stractis illis. Idem voluit Hostiensis in summa eod. titu. §. in quantum prædicta. refert Guilliel. may. vbi sup. in præcedenti fallentia, & istos duos casus. refert gl. in c. sicut antiquitus. 17. q. 4. in glo. fi. & Hosti. in d. §. in quantum co. 2. ver. sin autem

ver. fin autē longe, refert etiā istos casus. & dicit ibi Hostiē. quod depopulator, seu populator agrorū, exponitur. i. vastator, seu cōbustor, quia de nocte cōburit, segetes vicinorū & dicitur à populo popularis, seu depopulator depopularis, quod in mala significatione accipitur, quasi destruo is. seu dispergo is. Hostien. vbi sup. Hostien. in d. c. inter alia. col. i. in fin. ver. vel nocturnus, dicit, sic dictus, quia de nocte segetes destruit, dum ibi latet, vel se abscondit propter homicidia & rapinas, quas committit, in stracta publica agros eorum, qui ei non seruiunt destruit, & comburit, populator dicitur. i. collector fructuum, in spicis pendentium, alias depopulator. i. vastator, seu destructor, & est melior litera loquitur enim de vastatoribus messium, maxime, qui de nocte comburunt messes. Idem quod Hostien. tenet Ioan. and. in d. c. inter.

Istam fallentiam ponit etiam lex fori Hispaniæ. l. 3. lib. i. titu. 5. scilicet nocturnus depopulator agrorū vel q̄ publicas stractas obsidet aggressiōis infidijs verba. 5. d. l. foris sūt, La iglesia no defiēda robador conosciendo, ni hōbre que de noche quemare messes, o derracare viñas, o arboles, o racare los mojones de las heredades. Idem dicit lex 4. titu. ii. in prima partita, & ibi glo. dicit, quod nocturnus depopulator agrorum differt à publico latrone, quia iste clandestine furatur, & moratur in loco oculto. Ideo dicitur nocturnus depopulator agrorum, quia in nocte segetes destruit, & inde latet. allegat Inno. in d. c. inter alia. retuli Inno. supra.

Antonius de butrio in d. c. inter alia. co. i. in fin. dicit, dicitur depopulator fructuum in agro pendentium deuastator, & dicitur, nocturnus, qui in nocte segetes destruit, cū ibi iacet, & in illis se abscondit. & refert Hostien. in d. c. inter alia, quem & supra retuli, & dicit Anto. co. 2. in prin. quod proprie latro, dicitur ille, qui itinera frequentata, & stractas publicas obsidet, infidijs.

Car. in d. c. inter alia not. 4. idē tenet. refert Inno. & Hosti. ibi & Hosti. dicit, quod melior est litera depopulator, vt sup. retuli. dicit Car. quod vtraq̄ litera habet eūdē sensū, & dicitur à populo is. & nō à populo as. quod in bona significatur. scēcū dū Hosti. vbi sup. Vnde dicit Ioa. and. in d. c. inter alia, col. 2. in prin. quod prædicta duo genera hoīm, si in stractis publicis fuerint aggressi aliquē p̄ infidias, ista immunit. nō gaudēt, vt saluētur ab ecclesia:

si vero non in *tractis*, sed extra, vel in *tractis*, sed nō infidiose, sed impetu & casu fortuito, hæc committunt, tunc immunitate gauderēt. secundū Ioan. and. ibi quē sequitur Anto. ibi col. 2. in prin.

Sed quærit Ioan. and. ibi, col. 2. in prin. quare decretalis ista, de his, pluiquā de alijs expressit, dicit, quia de alijs præsumitur, quod non infidiose hoc fecerint, nisi contrarium probetur.

Ancha. in d. c. inter alia. co. 2. ver. sed dices, quare magis alijs, quam istis cōfugientibus est cōcessa immunitas. refert Ioan. and. vt eum retuli, & dicit Ancha. quod miratur de hoc dicto, quod si infidias accipimus pro dolo, semper dolus præsumitur, postquam constat delictum fore commissum c. 1. de præsumpt. l. si non conuinci, de iniurijs C.

Et secundum hoc nullus delinquens postquā constiterit de delicto, gaudebit immunitate, & sic Anch. reprobatur rōne Ioā. and.

Panor. in d. c. inter alia, co. 6. in fin. ver. sed quæro refert Ioan. and. & dicit, quod Ancha. reprobatur istam rationem: sed dicit Panor. quod ipse credit, quod Ioan. and. intellexerit, quod alij non præsumuntur, ex pposito prius deliberato deliquisse, licet in actu delicti præsumatur dolus: in istis autem, qui stant in *tractis* publicis, præsumitur, quod ex proposito deliberato hoc fecerint, ex quo in illis rapinis se as ne fecerint. Debet enim inspicere hominis consuetudo. l. qui semisses de vsu. ff. Panor. ibi etiam allegat aliam rationem, & glo. fin. in c. fi. eo. tit. ponit etiam aliam rationem.

Ioan. bichis in d. tract. de immu. fo. 73. ver. 3. fall. est in paruo uoluntate. refert istas duas fallentias, & refert Panor. qui dicit, quis dicatur publicus latro, & nocturnus populator. refert etiam Ioā. Ancha. Panor. quare plus in istis quam in alijs. retuli omnes supr.

Conclusio. Est communis conclusio, quod c. inter alia, procedit quādo infidiose, illi casus † committuntur. secundum prædictos, & idē tenet Ioan. Igne. in l. 3. §. subuenitur. ff. ad fillam. num. 103. fol. 223. col. 2. ver. Hostien. vero.

Loquitur tex. c. inter alia, de *tractis*. *tracta* dicitur via publica & munita, quasi lapidibus vurgitrita & est de lapidibus *tracta*, & partita. vnde dicitur dilapidata. secundum Guarinum in suo breui loquo, seu vocabulario in ver. *tracta*. Bar. in l. 1. ff. de via publica. Alberi. in suo dictionario, in ver. *tract*. Calepin⁹, in suo vocabulario

bulario, in ver. stractu dicit, quod stracta dicitur via lapidibus testata. vt sunt vie Romanæ ideo plus sceleris, latro, prædo, percussori committit, si in via stracta viatoré ingraffetur. secúdu Cale. vbi sup.

Marcus de mantua. conf. 91. num. 16. dicit: quod sicut publicus latro potest in ecclesia capi. Ita potest in ecclesia occidi, arguendo de tēpore à loco, vt per Ias. in l. vinú, & ibi oēs. ff. si certú petatur, & c. inter alia de imm. eccl. c. 1. de hom. & à quocúq; & quacúq; etiá die feriato. l. fin. C. de maleficijs, & Math. & l. 1. C. de sum. tri. l. accusatiões. C. de accu. quod possit occidi in eccl. dubitaré.

Delinquens in ecclesia vel cimiterio. Summarium. 3. Fallent.

1	Delinquens in ecclesia vel cimiterio hac securitate nõ fruatur.	6	Committens furtum in ecclesia immunitate non gaudet.
2	Etiã si sine spe immunitatis delinquat.	7	Idem in eo qui sacrilegium in ecclesia committit.
3	Quod si ex pposito nõ delinquit sed fortuito aliud cõstituendũ	8	Et in eo qui adulterium in ecclesia perpetrat.
4	Conclusio in hac quaestio.	9	Vel raptum.
5	Cõmitēs quæcũq; graua crimi. in ecclesia nulla securitate donetur.	10	Sed & in alijs delictis idẽ existimãdum est.

TERTIO, fallit in delinquente in ecclesia, vel cimiterio, per tex. expressum, in c. fin. eo. titu. vbi dicit text. quod committentes † homicidia, vel mutilationes membrorum in ecclesia, vel cimiterio, nõ debet gaudere immunitate per rationes, quas tex. ibi ponit Inno. in c. inter alia, eo. tit. dicit, quod is, qui in ecclesia aliquem occiderit, ecclesia eum non defendit, quia ecclesiam violat. arg. can. de viro. 12. q. 2. & c. an sit de appella. c. quia frustra de vsu. alij tamẽ contrariũ dicunt, sed dic in his, quæ pia sunt, consuetudinẽ seruadã, sed dic vt in c. fin. eo. tit. sunt verba Inno. vbi sup. Idẽ dicit Car. in d. c. inter alia. q. 10. sequitur etiã, quod violatores eccle. nõ gaudet immunitate, dico infra, in fi. istius fallentiã,

PRIMO, ampliatur ista fallentia, etiã si delinquat sine spe immunitatis † nam taliter delinquens in ecclesia vel cimiterio non gaudebit immunitate. secundum Panormitanum in d. ca. fi. col. 2. vers. sed circa prædicta, & refert Hostiens. tenentem istam

1. Am-
pl. isti?
fallent.

istam ampliacione, licet postea videatur ab ea recedere, & dicit Hostiē. in d. c. fin. in prin. nemo sub spe veniæ peccare debet, nec est subueniendum per iura per eum allegata. & dicit, post in ver. quem nisi sicut, præsumitur, ipso facto præsumptione iuris, & de iure. Nam si de hoc non constet, & si huius voluntatis non esset nihilominus locum habēt, causæ sequentes, quæ finales fuerunt, huius statuti, hæc autem compulsiva. vult dicere Hostien. quod præsumitur, quod delinquens in ecclesia delinquat hoc animo, vt defendatur ab ecclesia, & si de voluntate non constat, vel etiam si non sit huius voluntatis non gaudebit. vult quod delinquens in ecclesia sine spe immunitatis non gaudebit, dicit vterius Hostiē. subueniretur, tametsi contrarium probaretur, puta quod nullas habebat inimicitias. Sed ex verbis ibidem inter eos ortis ad homicidia peruenerunt, & ita debet intelligi, quot notat Hugo. eū refert glo. in d. c. fin. vult ergo Hostiē. quod si cōstaret, quod quis deliquit in ecclesia sine spe immunitatis, debet gaudere. Ioā. and. & Anto. de but. in d. c. fin. referūt, & sequuntur. Hostiē. Car. in d. c. fin. in prima oppositione, & in 4. q. vsq; ad finem, concordat cū Hostien. quod si ex proposito, sub spe immunitatis delinquat in eccle. quod alias nō deliquisset, nō gaudebit, sed si cōstat † quod 3 alias erat commissurus, delictum, gaudebit per literam d. c. fi. intelligendo, quod illa non sit causa impulsiva, sed finalis, quod bene sonat litera, licet non sit tutum bene hoc tenere, tamen sapit æquitatem, quia ex proposito, tunc non violant immunitatē eccle siæ, sed ciuilitate, ita euenit indubio præsumitur, quod alias non erant cōmissuri. id est, quod deliquerint sub spe immunitatis. hæc Cardin. vbi supr. Petrus de Ancha. in d. c. fin. ver. quæro, quærit, quid si sine tali credulitate immunitatis fuissent, alias commissuri. refert Ioann. And. ibi quod ista est præsumptio iuris, & de iure quod illa non fuit sola causa, quare denegetur immunitas, sed fuit causa impulsiva, & aliæ sequentes fuerunt causæ finales, concludit Ancha. quod si quis casu non ex proposito deliquit, in Ecclesia videtur habere immunitatem, puta si non propter inimicitias, sed ex verbis contumeliosis ibi ortis homicidium est commissum. secundum Hostientem. & sic Ancharanū Sequitur Hostientem, Innocen. in ca. inter alia, eodem titulo in
fine

fine. dicit, quod is, qui in ecclesia aliquem acciderit, non debet ab ea defendi: alij tamen contrarium dicunt: retuli Inno. supra in fallen. Collecta. in d. c. fin. in prin. quærit, quid si intra ecclesiam quis committat sacrilegium, homicidium, vel aliud crimē. refert Inno. vbi supra, quod statur consuetudini. refert etiam Hosti. tenentem cum Ray. in summa, quod etiam si alias quis non esset commissurus non debet gaudere. tex. tamen, in d. c. fi. videtur cōtra dicere à contrariori sensu. sed potest dici, quod semper præsumitur, quod hoc fecerit in ecclesia, vt possit per eam defendi, & sic non gaudet, & refert Ioan. an. in d. c. fi. quod si non ex proposito, vel ex veteri odio, sed casu fortuito hoc fieret, gauderet, & hoc quantum ad homicidium. secundum Hostien. Sed quantum ad furem, tenet indistincte Hosti. quod non gaudet, sed ratio diuersitatis est nimis tenuis: hæc collecta: vbi supra.

Panor. in d. c. fi. refert Hostien. & dicit, quod communiter doctores transeunt cum sua opinione, quæ opinio est magis equa, sed non placet Panor. per ratione text. c. fin. & sic opinio Pano. est, quod delinquens in ecclesia, etiam sine spe immunitatis non gaudebit. Ioanes bichis in. d. c. diffiniuit. 17. q. 4. num. 27. ver. 4. fallentia. fol. 73. col. 4. quærit, de ista quæstione. refert Hostien. & Panor. & num. 30. dicit, quod opinio Pano. videtur probabilior de iure: & magis sustentabilis in disputando: tamen in iudicando non esset recedendum ab opinione Hostien. quæ suffulta est omnium opinione Doctorum.

Ioan. de tur. cre. in d. c. diffiniuit. 17. q. 4. ver. secundus est. dicit, quod si quis in ipsa ecclesia commisit maleficium speras se ab ecclesia defendi, quod semper præsumitur, nisi cōtrarium probeatur, non debet per ecclesiam defendi, per d. c. fin. eod. titu.

Ange. de Claba. in summa, in ver. immunitas, ver. 22. ponit aliquos casus, in quibus quis non gaudet immunitate, & tertius casus est illorum, qui aliquod maleficium enorme committunt in ecclesia, vt defendantur ab illa: secus si committeret extra ecclesiam, vel cimiteriū sub spe, vt defenderetur ab ea, quia gauderet, vt in d. c. fin. eo. tit. quærit post, quid si commisit maleficiū in ecclesia, sed nō sub spe, vt defendatur ab ecclesia. refert Panor. quod non defendetur. alij contra & magis placet, per d. c. fin.

Stepha.

Stepha. aufre. in decis. cape. Tolo. q. 432. in prin. refert Claba. vbi supra, dicentem, quod si quis commisit maleficium in ecclesia, sed non sub spe, vt defendatur ab ea quod debet. gaudere immunitate, per d. c. filicet Panor. cōtradicit. Aufrerius vbi sup. quod opinio sua seruaretur.

Siluestrinum in summa, in ver. immunitas. 3. q. 2. ver. tertiū est, dicit, si autem commisit, quis maleficium in ecclesia vel cimiterio sed non sub prædicta spe. secundum Panor. nō defendetur, alij vero contrarium & verius, quia in alijs nōn habet locū, ratio illi⁹ capituli, quæ est in delinquente in ecclesia vel cimiterio subdīcta spe: qui etiam sub prædicta spe extra ecclesiam, vel cimiterium delinquit gaudet immunitate. Arg. d. c. fi. hæc Siluestri. vbi supra.

Cōclu
sio. Conclusio ꝑ ex prædictis resultat, quod si non ex proposito, vel veteri odio, sed casu fortuito, quis committat delictum in ecclesia, gaudebit immunitate: alias non ista est communis opinio.

Panor. in d. c. fin. indistincte, tenet quod quomocunq; deliquerit, quis in ecclesia, non gaudebit immunitate.

Opinionem Panor. credere fore veriolem per rationes suas: & posito quod prima causa, seu ratio d. c. fin. effet finalis, aliæ etiam rationes sequentes illius text. sunt etiam finales: licet vna deficiat si aliæ remanent, non deficit d. l.

Petrus de belluga in speculo principum. fo. 51. col. 1. ver. restat videre de illo, qui violat immunitatem, quod non gaudet illa per d. c. fi. eod. tit. quod videtur verum si immunitatem violet animo vt defendatur ab ecclesia: dic quod in dubio præsumitur præsumptione iuris, & de iure contra quam non admittitur probatio, in contrarium facere hoc, vt defendatur ab ecclesia. allegat Anton. in d. c. fin. retuli supra dicit vltorius D. Petrus vbi supr. quod etiā si de illa voluntate non constet, vel etiam si non sit huiusmodi voluntatis locum habent, aliæ causæ, de quibus, in d. fi. quæ fuerunt finales dictæ constitutionis, hæc autem impulsiva. Subuenitur tamen ei, si contrarium probaret. allegat Anton. vbi supr. & in hoc residet. vult ergo dictus doctor, quod si probetur delictum, commississe, non animo se defendendi in ecclesia, gaudebit immunitate: & ista est communis, vt superius dixi.

Vnde sequitur, quod violatores ecclesiarum non gaudent immunitate

munitate dixi. in principi. istius fallent. & refero in fallent. 33. infra ibi vide.

Guilliel. May. in l. nemo. ff. de reg. iuris. fo. 250. co. 2. in fi. nu. 28. quærit, quid si in ecclesia, vel cimiterio aliquis delinquat, non tamen sub spe veniæ; vel eo animo, vt ab ecclesia defendatur, an possit extrahi secundum tenorem. c. fina. eo. ti. videtur quod non quia ille text. videtur se fundare sub spe veniæ: quam ille non habuit ergo cessante causa. Hostien. tenet contrarium, & Panorm. in d. c. fin. retuli supra. qui præcise tenet eum extrahendum, per decis. d. c. fina. vbi text. in sua decis. allegat duas rationes, quæ videntur procedere in isto casu. Vna est, quia in eo, quo quis deliquit debet puniri: altera quia frustra legis auxilium implorat, qui committit in legem. l. auxilium in fin. ff. de mino. c. quia frustra de vsu. c. cum olim de offi. deleg. & in delictis præsumuntur animi dolus, & animus malus. c. i. de præsump. Hæc May. vbi supra, & sic refidet cum Panorm.

SECVNDO, ampliatur dicta fallen. 3. quod licet ille tex. c. fi. loquatur in committentibus homicidia, vel mutilationes membrorum habeant etiã locũ in alijs ¶ criminibus extra homicidiũ & mutilationẽ. Pan. ibi. col. i. ver. sed ego vltra alios quæro. arg. pro & contra. tandem dicit, quod satis potest dici, quod in omnibus grauib. delictis habet locum d. c. fi. tũ propter identitatem rationis: tamen quia rationes, quæ ibi ponũtur, sunt generales, ad omnia delicta, saltim enormia, & no. hoc dicit Pa. vbi sup. Idem tenet Anch. in d. c. fi. in pri. vbi notat tex. ibi quod pro excessibus commissis in ecclesia delinquens immunitatem nõ consequitur, & ponit tex. exemplum de mutilationibus: & homicidijs. idem dicas in alijs delictis intus ecclesiam perpetratis puta in adulterio raptu virginum, & idem in furto. secundum Hosti. & Ancha. vbi supra. Idem tenet Steph. aufre. in quæstionibus Tolosanis. q. 422. in prin. vbi dicit. refert, & tenet, id quod Panor. Ioan. de Bichis. in d. c. diffiniuit. 17. q. 4. co. 11. fo. 74. in fi. ver. dicit. Panor. nu. 2. quærit de ista quæstione, & late prosequitur eam referendo plures doctorum opiniones. Faciunt ad prædictam ampliationes sequentes. Car. in d. c. fi. tenet contrariũ .s. quod committens delictũ
k in ecclesia

2. Ampliatio istius fallen.

in ecclesia, citra homicidium, & mutilationem, gaudet immunitate. refero eum in fall. sequenti. Communis opinio est contra eum & retuli sup. & refero in sequenti ampliatione. Collecta in d. c. fi. eod. ti. in prin. quærit, quid si intra ecclesiam, quis committit sacrilegium, homicidium vel aliud crimen. Refert plures doctores, pro & contra, & residet cum Hosti. quod non gaudet. Refert Gofredum. vbi supra, qui indistinctè dicit, quod tales ecclesia defendere debet, quia si repelleret eos videretur esse atrix. sanguinis, sed Hosti. vbi supra hoc non approbat, nec expresse reprobatur in lectura. Refero eum in sequenti fallen.

Siluestrius in summa, in ver. immunitas. 3. ver. 3. refert Panor. quod c. fi. habeat locum in omnibus delictis grauibus, secus in non enormibus ibi commissi, quia gaudet. Siluestrius vbi supra.

Claba in sua summa in ver. immunitas. q. 17. Idem tenet Nicolaus Boheri in decis. q. 119. col. 3. nu. 4. refert Panor. in d. c. inter alia fo. 115. in prin. Sali. in aut. si quis ei. C. de adult. dicit, quod ecclesia cum suo cimiterio habent immunitatem, præterquã, quando in eis aliquis occiditur, vel membrum mutilatur in d. c. fin. & dicit Sal. quod forte per rationem. d. c. fi. potest extendi, ad quodlibet delictum per quod ecclesia violatur: eum refert, & sequitur Angel. de maleficijs, in ver. quod fama publica. q. 8. fo. 73. col. 3. colla. Boheri, in suis decis. q. 100. col. 3. nu. 4. refert Pano. in d. c. inter alia est fo. 15. col. 3. in prin.

3. Ampliatio
istius.
fallen. **T**ERTIO ampliatur in committente stritum in ecclesia, vt non defendatur ab ea. Hast. in summa isto ti. in 6. libr. ti. 30. fo. 86. Hosti. in c. fi. eo. ti. in fi. quærit quid si quis committit furtum in ecclesia, dicit, quod non defenditur, licet Gofre. contra. in l. si quis in hoc genus. C. de epis. & cler. Hosti. in summa eo. ti. §. in quantum co. 3. in prin. quærit, quid si committit. quis furtum in ecclesia, nunquid defendetur? non videbitur. Quia secundum Augu. nemo ad supplicandum debet admitti ibi, vbi sacrilegium commisit. c. frater. 17. q. 4. c. frustra de vsu, sed Gofr. dicit contra, quia duo genera hominum excipiuntur. c. inter alia eo. ti. d. l. si quis in hoc genus. c. de epis. & cler. quæ potius facit contra. secundum Hosti. vbi supra & idem. quod Hosti. tenet Ioa. and. in d. c. fi. eo. ti. in fi. & idem Anto. Cardi. in d. c. fi. referunt Hostien. & dicit Cardi. in d. c.

in d.c.fina. quod ad l. si quis, potest responderi: quia licet clerici de honestate non debeant deponere ultionem proprie iniuriæ, non tamen ex hoc debent omittere, qui persequantur iniuriam ecclesiæ. Itē ob delictum cōmissum in ecclesia perditur immunitas. d. c. fi. eod. ti. sed quia d. c. loquitur in homicidio, vel mutilatione possumus restringere, quod nō habeat locū in alio casu. sed stet regula, quod sit locus immunitati extra duos casus, de quibus in d. c. inter alia. & sic saluabitur opinio Grofre. ista solutior est mitior. Hęc Car. in d. c. fi. & sic vult Car. innuere. quod d. c. fi. solum habeat locū in homicidio, & mutilatione: & nō in alijs delictis, quia cōmittens delictum in ecclesia citra homicidiū, & mutilationem gaudet immunitate. Collect. in d. c. fin. quoad furtum sequitur Hosti. & ipse collect. in d. c. fi. in pri. quærit, quid si intra ecclesiam, quis commisit sacrilegium. Referero sup. in præce. ampliatione. ad 3. fallen. glo. in c. frater. 17. q. 4. in ver. ab omnibus cogit. arg. ex illo text. quod si aliquis committit furtum in ecclesia non gaudet immunitate. & idem etiam tenet Ioann. And. in c. decet, de immunitate eccle. libr. 6. & ibi Ioan. monachus. & Domi. co. 2. in fi. Idem tenet Cassane. in consuet. Burg. fol. 57. co. 1. ver. secundum ergo canones, dicit, quod committens furtū in ecclesia, non gaudet immunitate. dicit tamen quod lex si quis in hoc genus sacrilegij dicit, contrarium facit ampliatio 5.

Conclusio est, quod cōmittens furtum in ecclesia non gaudet immunitate. Cōclusio.

5 **Q**UARTO, ampliatur † etiam si fur. cū re furtiua fugit ad ecclesiam, nam talis non gaudet immunitate. secundū Ioa. de ana. in c. fi. co. pe. in fi. de furtis, post Anto. & alios vbi quærit de ista quæstione, & cōcludit, quod non gaudet immunitate, quia mutatione iurisdictionis, nouum committitur furtū iuxta doctrinam Bar. in l. si dominum. ff. de. furtis loquēdo de fure, quod vbi reperitur cum re furtiua, videtur ibi furtum cōmittere. & potest ibi puniri vt plene. per Ana. in d. c. fi. & Barba. in c. postulasti co. 47. in prin. refert dictum Ana. Nam ipsi dicūt quod quidam fur fugit ad ecclesiam cum re furtiua, & fuit extractus ab ecclesia, & suspensus, & ille qui fecit extrahi, dubitauit in foro conscientiæ

k ij an hoc

an hoc de iure poterat facere, & fuit facta sibi conscientia à suo cōfessore. Ista quæstio dependet adiecta doctrina Bar. in d.l. si dominum. Nam si sua doctrina esset vera, talis fur non gaudet immunitate: si non est vera gaudet. Barba. in d. c. postulasti. co. 48. cum sequen. concludit contra Bart. & Rapha. Fulgo. cō. 149. dicit, quod multi consuluerunt, cōtra Bar. Maria. Sozi. in d. c. postulasti. co. 5. in prin. q. 8. refert. Bar. & se refert ad dicta per eum. in c. i. de rpto. vbi dixit, quod collegium Bononien. consuluit contrarium. Cassa. in consue. Burg. fo. 44. nu. 15. refert plures remissiones ad doctrinam Bar. vt in additio. ad Bar. in d. l. si dominum, vide late istam quæstionem, pro, & contra, & in finali verbis refert Bal. conf. 150. in 5. volu. dicentem, quod opinio Bar. est de iure vera, licet de facto non seruetur.

5. Ampliatio **Q**UINTO, ampliatur ꝑ quod cōmittens sacrilegiū in ecclesia ꝑ si nō gaudet immunitate. dico in fal. 31. q. collecta. in d. c. fi. co. ti. retuli in ampli. præce. & expresse tenet hoc Nicol. Boer. in decis. q. 110. fo. 116. nu. 3. in 1. parte.

6. Ampliatio **S**EXTO, ampliatur quod perpetrans ꝑ adulterium in ecclesia ꝑ non gaudet immunitate. Ancha. in d. c. fi. in princ. retuli supra. in 2. ampliacione.

7. Ampliatio **S**EPTIMO, ampliatur quod ꝑ committens raptum virginū ꝑ in ecclesia non gaudet immunitate. Ancha. in d. c. fi. in princ. retuli supra. in 2. ampliacione.

8. Ampliatio **O**CTAVO, ampliatur d. c. fi. etiam ad alia ꝑ crimina præter ꝑ homicidium, & mutilationem. secundum Colle. in d. c. fi. in prin. vbi quærit, quid si intra ecclesiam, quis committit sacrilegiū homicidium, vel aliud crimen. cōcludit, quod non gaudet, & sic videtur extēdere. d. c. fi. ad alia crimina, nisi velimus dicere, quod intelligitur dictum Collecta. in criminibus grauibus, prout Pan. & alij, quos retuli supra in 2. ampliacione.

Existens in ecclesia vulnerans

existentem extra.

Summarium

Summarium. 4. Fallent.

- 1 Existens in ecclesia, si uulneret constitutum extra non habet securitatem.
 2 Quando principium, uel finis, in istis spectand. fit.

I

QUARTO, fallit quando ille, qui stat in loco 4. Fal. immunitatis percutit † existentē extra locū immunitatis. Nam talis non gaudet: imo habet locū d. c. fi. de immunitate ecclesiastica. secundū Pa. in d. c. fi. co. pe. in fi. vbi quærit, quid si existens in loco immunitatis percutiat enormitet existentem extra ecclesiam, an habeat d. c. fi. dicit, quod credit, quod sic, quia delictum principiatū fuit in ecclesia, licet alibi cōsummatū. Facit c. i. & ibi Pa. de p̄sum. & pernotata per Ioā. and. in regu. inspiciamus. de re. iu. in 6.

Anch. in. d. c. fi. quærit, quid si existens in ecclesia vulnerauit, eū balista existentem extra ecclesiam, vltra 40. passus remittit se ad Bar. in l. libellorum. ff. de accusati.

Ange. de Claba. in summa, in ver. immunitas. q. 23. quærit vtrū existens in ecclesia vulnerans existentem extra violet immunitatem. dicit, quod sic. allegat Pa. in d. c. fi. quia delictum fuit ibi principiatum, & habebit locum d. c. fi. s. vt non defendatur.

Siluest. in summa, in ver. immunitas 3. q. 6. ver. secundū qui existens. refert Pa. in d. c. fi. quod habeat locum d. c. fi. vt non defendatur ab ecclesia quia delictum fuit ibi principiatum, licet alibi consummatum. refert tamen Bar. in l. quod ait, de adul. ff. vbi dicit, quod portans aliquem de platea extra plateam, & ibi eum percutit, non punietur, tanquam percutiens in platea. & ibi dicit, quod quando initium, & finis loci, & temporis sunt illiciti fauore rei inspiciamus finē, ne de vtroq; puniatur: sed quādo principium est licitum habens causam licitam, illud principium inspiciamus, per l. qui cum maior. ff. de be. lib. 2. dicit Sil. vbi sup. quod tunc est dictum Bar. verum, vbi plures actiones sunt, vt aggressio, sequutio, & percussio. dictum vero Pa. vbi est vna actio tantum puta vnus motus tali proiecti qui incipit in vno loco, & in alio finitur. & pro ista fallē. faciunt notata per Ioā. and. in reg. in obscuris de re. iuris in 6. vbi si existens in vno territorio percutit existentem in alio territorio potest ratione huius delicti conueniri in vtroque

k iij loco

loco per tex. in c. 1. de præsum. & ibi Feli. no. 3. post Pan. & alios: & ibi refert plures Doctores hoc tenentes. & hoc etiam Maria. Sozi. in c. postulasti, co. 3. nu. 5. de foro competenti, tenet: & refert alios Doctores in 1. q. & in 5. fo. 98. col. 4. & fo. sequen. co. 1.

In ista materia, † an inspiciatur initiū vel finis, datur doctrina, 2 quod quando vtrumque est illicitum. s. initium & finis, tunc finis attenditur, sed quando initium est licitum, & causam habet licitam, tūc ipsum initium inspiciamus. tex. in l. quod ait lex. §. quid nam. & ibi Bart. ff. de adulte. l. qui cum maior. §. 1. de bo. libe. ff. refert prædicta Marcus de mantua. confi. 91. nu. 15.

Existens in ecclesia mandans committi, dictum extra ecclesiam.

Summarium. 5. Fallen.

1	Constitutus in ecclesia, mādans extra ecclesia delictum cōmittit non fruitur immunitate.	3	Quando locus percussarius inspici) debeat.
2	Existens in uno loco, si mandet delictum, alio committit ubi conueniri debeat.	4	Committens delictum in ecclesia si post ea, aliud committat, an possit gaudere immunitatis privilegio.

Fallēt.

5.

VINTO, fallit quando existens in ecclesia mandat cōmitti † delictum extra ecclesiam, an gaudeat immunitate. Ista quæstio dependet ab illa mandator, vbi dicitur delinquere an in loco, vbi mandauit, vel vbi delictum fuit expletum. Panor. in d. c. fi. in fine, format istam quæstionem in istis terminis, & non decidit: sed se refert ad Bal. in l. si vt proponitur de fideiusso. ff. & in l. non solum. §. si mandato. ff. de iniu. & Ancha. in d. c. fi. etiam quærit de ista quæstione, & se refert ad Bar. vbi supr. & ista quæstionem etiam quærit Ange. in ver. immunitas. q. 24. & Siluestri. in ver. immunitas. 3. q. 6. ver. 3. & dicūt, quod ista quæstio dependet ab illa, vbi dicitur delinquere mandator. & referunt Bar. vbi supra. Panor. vbi supra allegat text. in clem. pastoralis. §. necnon iuncta glo. in ver. de districtu. de re iudi. Vult innuere, quod dicitur delictum committere, vbi delictum fuit secutum, vt plenius per

per Bar. vbi supra. Silue. vbi supra, dicit quod tex. d. Cle. pastoralis iuncta glo. videtur innuere, quod ibi delictum committitur. vbi illud sequitur, vel expletur: quia dicitur in d. cle. quod citatio facta infra fines imperij citatū extra imperium constitutū non ar-
 2 de fideiusso. quærit de quæstione. Si existens in vno loco ꝑ mandat delictum committi in alio loco, an mandans possit accusari. vbi delictum est expletum, seu commissum. refert vnā opinionem, quod sic. refert aliā, quod non potest conueniri, nisi in loco in quo fuit mandatū. Dicit Bar. quod oportet prius scire. vtrum mandās delictum committi puniatur ex delicto, vel mandato. cōcludit Bar. ibi quod ex delicto puniatur: & idem Bar. in l. non solū. §. si mandato. ff. de iniu. & per Bart. in l. libello. ff. de accusa. Ista quæstio de delicto cepto in vno loco & finito in alio, est satis trita per canonistas. plene maximè per Feli. in c. si. co. 6. de foro compe. vbi ponit tres conclusiones, & refert plures Doctores, & in mandate concludit, quod delictū mandantis punietur à iudica loci, in quo delictum est factum, & non in quo est mandatū. & refert plures Doctores, vt ibi per eū, & per Domi. & alios in c. de homi. lib. 6. & ibi per Phil. probum, nu. 12. refert Alex. cons. 216. in 6. volu. vbi dicit, quod debet puniri in loco, ad quem ordinabatur executio mandati. allegat Philip. prob. Bar. vbi supra. & alios Doctores. facit etiā glo. singu. in cle. i. vt li. pe. & ibi Ancha. & alij. & Feli. in c. i. de præsum. co. pe. ver. facit etiam iste tex. Bar. in d. l. libellorum. ff. de accu. ver. sed quæro. Aliquis percutit Titium
 3 in platea, qui postea moritur in alio loco, quis ꝑ locus debeat inferi, dicit, quod locus percussiois, & non locus vbi moritur: quia ibi videtur interfectus, vbi est percussus. & Bar. ibi. ver. Vltorius quæro, quid si aliquis in platea cum ballista, percutit aliquem extra plateam, quis locus inspicitur. cōcludit, quod inspicitur locus vbi quis percutitur. Si tamen est statutū, verba statuti sunt inspicienda. faciunt quæ dīco in fallentia sequenti: maximè in 10. fallen. & 14. & faciunt aliæ quæstiones, quas refert Alex. in additio. ad Bart. in d. l. libellorum,

Ioan. Bichis, in d. tractatu de immu. eccle. col. 15. ver. quid si existens in ecclesia mandauit delictum ibi committi, vel econtra,

k iiij existens

existens extra ecclesiam mandauit delictum committi in ecclesia dicit, quod hæc quæstio dependet ex alia ubi mandator dicatur delinquere. an in loco ubi mandauit delictum committi, an vero in loco ubi ex tali mandato fuit secutum. refert tex. in cle. pastoralis de re iudi. qui tex. videtur dicere delictum committi, ubi fuit secutum, & si existens in ecclesia, mandans homicidium committi, extra non priuatur immunitate. refert Panor. in d. c. si. de immunita. eccle. qui se remittit ad Bar. retuli supra, & I. Bichis residet in hoc, in ista quæstione & Felij. in d. c. i. de præsum. col. pe. & sic prædicti Doctores volunt innuere, quod si existens in ecclesia mandat delictum committi extra ecclesiam, quod debet gaudere immunitate,

Et faciunt differentiam inter istam Fallen. & Fallen. præcedentem. scilicet quod aliud sit per se percutere, seu delinquere, & aliud mandare delinquere, seu percutere per alium.

Maria. Sozi. in d. c. postulasti, co. 3. ver. circa secundam quæstionem de fo. compe. fo. 98. & col. 4. quærit quid si Florentinus mandat Florentiæ titio, ut interficiat seium, in Ciuitate Bononiæ: & ita secutum est homicidium, quæritur coram quo iudice debeat iste Florentinus puniri. dicit, quod coram Bononiensi, & ista est communis conclusio doctorum in locis superius allegatorum. Ioann. and. in reg. in obscuris de reg. iu. lib. 6. & in c. i. de consec. eccle. vel alta. Ancha. & alij, in d. c. postulasti. q. 2. & Maria. se refert ad dicta per eum in c. i. de raptio. Dicit tamem idem Maria. quod melius potest dici distinguendo quod aut loquimur de pœna imponenda ratione mandati, aut ratione delicti, si ratione mandati debet puniri, ut fuit mandatû: si est statutû de pœna mandantis seruetur statutû: si nõ est statutû de iure cõi punietur pœna extraordinaria, ut latius per Maria. in d. c. postulasti. In secundo casu rõe delicti venit puniendus per iudicem loci, in quo delictum est commissum, per supradicta, & Ancha. in d. c. postulasti. q. 2.

Aduerte nam supra, in ista fallen. retuli Bar. dicentem quod mandans punitur ex delicto, ac si ipse deliquisset, si ergo ipse delinquit non gaudebit per præcedentem Fallen. Item qui per alium facit, & licet quo ad forû procedant superius dicta: tamen quo ad hoc, quod talis delinquens gaudet immunitate nõ crederem

rem

rem quod procederet, quod talis mandans, gaudeat immunitate, sed quod non debet gaudere.

In isto casu & in sequentibus fallen. sunt duo cōsideranda. Primo, quod in ecclesia fuit mandatum committi delictum. Secūdo quod extra ecclesiam fuit delictum executum, seu consummatum vel finitum, & sic sunt duo delicta. Primum fuit in ecclesia ratione mādati. Secundum extra ecclesiam, quia ibi fuit finitum: nam si iste talis mandans, aufugit ad ecclesiā ratione secundi delicti, quia pceditur cōtra ipsum, videtur, quod debet gaudere p̄ superius dicta, quia ibi delictum est finitum. ibi videtur perpetrātū, vt dictum est. Si ratione primi delicti, eo quia mandavit in ecclesia, videtur, quod nō debet gaudere, quia violavit ecclesiam, ratione mandati, & posset agi contra ipsum: tanquam contra violatorem ecclesiæ, & in isto casu non gauderet, quia violatores ecclesiarum non gaudent, vt dico infra.

4 Et pro decisione istius casus procedit quæstio, † an committēs delictum in ecclesia, & post extra ecclesiam committit aliud delictū, & fugit ad ecclesiam, an debeat gaudere. dico infra in fallé. II. & consistit etiam, an sint hæc duo delicto, quod solum mandatum sit vnum delictum, & effectus mandati. scilicet, percussio sic aliud delictum.

Existens extra ecclesiam, percutit
seu vulnerat existentem in ecclesia.

Summarium. 6. Fallent.

1 Existens extra ecclesiam vulnerans, aut percutiens constitutum in ecclesia quando gaudeat immunitate.

3
I **S**EXTO, fallit † Si existens extra ecclesiā vulnerat, seu percutit existētem in ecclesia, nō gaudebit immunitate, quia delictū est cōmissum in ecclesia per not. in p̄cedēti fallé. ergo nō gaudebit per d. c. fi. Itē alia ratione. Nam ecclesia remanet violata per effusionem

effusionem sanguinis, & sic violans eam, non gaudebit immunitate. vt dicam infra, in ver. violatores. & dixi in fine fallentiæ præcedentis.

Existens extra ecclesiam mandauit delictum committi in ecclesia.

Summarium. 7. fallen.

1 Existens in ecclesia mandans delictum committi, an etiam securitate ponetur.

Fallét.

7.

ALLIT septimo, Si existens † extra ecclesiã mandauit percuti, seu delictum committi in ecclesia, & iste casus potest intelligi duobus modis. Primo quod existens extra ecclesiam mandauit alicui, vt iret ad ecclesiam, & ibi percuteret, seu vulneraret, vel occideret existentem in ecclesia. Secundo mandauit alicui existenti extra ecclesiam, vt inde percuteret sagitta, vel alio modo existentem in ecclesia, talis mandans, seu mandator in vtroq; casu priuatur immunitate ecclesiæ per rationes præcedentis fallentiæ.

Existens in ecclesia mandat alicui, vt extrahat talem ab ecclesia.

Summarium. 8. Fallent.

8 Extrahens in aliquem de ecclesia quando gaudeant immunitate.

Fallét.

8.

CTAVO fallit, si existens in ecclesia mandat alicui, vt talem in ecclesia † existentem extraheret ab ecclesia, non gaudebit immunitate, quia ecclesia fuit violata per istum mandantem, vt supra dixi in proxima fallen. & idem est dicendum in mandatario.

Si quis

Si quis extrahit aliquem per vim ab ecclesia.

Summarium. 9. Fallent.

1 Quid de eo qui alium per vim ab ecclesia extrahit.

NONO, Fallit si quis existens † in ecclesia extrahit existentem in ea contra suam voluntatem, & extra ecclesiam eum vulnerat, non debet gaudere immunitate duabus rationibus. Prima, quia videtur vulnerari in ecclesia, ut supra dixi in fallēt. Secunda, quia per talem extractionem est violata ecclesia, & violatores non gaudent immunitate, ut inferius dico. Item etiam facit, quo ad istam fallen. sequens fallen. Fallēt. 9

Si fuit extractus per vestem seu claudem, vel mantellum.

Summarium. 10. Fallen.

- 1 Extrahēs aliquē ab ecclesia p partē claudis, aut mantelli an violet immunitatem.
- 2 An extrahēs clericū excōicatur.
- 3 Percussus ī ecclesia, an dicatur qui per mantellum quod extra pendebat tractus est.
- 4 Quidem alia hic obseruanda ex snia authoris legitur.

DECIMO, fallit si extās extra cimiterium trahit eū qui stat intus per partē mantelli, quę manet, exteri⁹ offendit † immunitatē ecclesię, & q sic extraheret clericū incideret in canonē c. nuper † de sen. excō. sunt verba Ioa. and. qui allegat vim. in c. fi. co. 2. in prin. de immu. eccl. Card. in d. c. fi. in. 1. quęstione. & Anto. ibi in prin. quærunt de ista quęstione, & concludunt cum Ioann. And. Petrus de Ancha. in d. c. fin. refert plures quęstiones, & quærit, quid si stantē intus p partē mātelli, quę manet exterius ipsum trahit extra ecclesiā, & ibi occidit, an habeat imunitatē. si cōfugiat ad ecclesiam Fallēt. 10

ad ecclesiam, dicit, quod Ioan. and. tangit istam quæstionem de mantelo, & dicit, quod detrahens sic clericum incidit in canonē c. nuper, de sen. excommu. Panor. in d. c. fin. col. penul. in fine dicit, quod talis extrahēs per partem manteli, dicitur offendere immunitatem. secundum Vincen. Nam si sic traheret clericum esset excommunicatus, per d. e. nuper. Ioa. bichis, in d. c. diffiniuit. fol. 77. col. i. ver. sed circa præcedentia quærit, quid si existens extra monasterium, trahit eum, qui est intra per partem manteli, an dicatur violare immunitatem. refert Vincen. in d. c. fina. quod si refert Panor. in d. c. fin. Siluestrius in summa, in ver. immunitas. 3. q. 6. Idem tenet. Nam quærit, si existens extra cimiterium, vel ecclesiam trahit violenter eum qui est intra per partem manteli, seu clamidis exterius existentem, offendit hanc immunitatem. secundum Vincentium, in d. c. fina. Nam sic extrahens clericum incidet in canonem c. nuper. In additi. ad Panor. in c. fi. refert Bal. in c. i. §. iniurio. co. 5. de pace iura. firman. vbi ponit de illo, qui p mantelum extrahitur, & postea percutit, an dicatur percutere in ecclesia: concludit quod non. hæc in additi. ad Panor. vbi supra.

Bal in §. iniuria col. 4. in prin. ver. quærūt Doctores. fo. 83. co. i. quærit, † an dicatur percussus in ecclesia, qui per matélu, quod 3 extra pendeat, tractus est extra ecclesiam & percussus. Ioann. and. in c. fi. de immunitate eccle. in nouella. dicit, quod non, quia aliud est trahere, aliud percutere, & discrepāt ad inuicē, natura & effectu. l. neq. ff. de furtis. Nota enim dicit Bal. ibi, quod quando actus non determinatur, ad vnum terminū. nec ad vnam speciem delicti, ibi est pluralitas, etiam pœnarum, sed quando determinatur ad vnū finem: ibi sunt duo propter vnum. Ideo vtrobiq; tantum vnum. hæc sunt verba Bal. vbi supra.

Ioan. Igneus, in l. j. ff. ad Silla. fo. 14. volu. 4. nu. 57. in ver. Bal. in §. iniuria. refert Bal. ibi tenentem, quod si existēs in cimiterio tractus sit per vestem, aut clamidem pendentem extra cimiteriū percutiēs ipsum nō videtur percutere in ecclesia, & sic fugiens ad eam gaudet immunitate. retuli Bal. vbi supra. & dicit Ioa. Igne. vbi supra. quod Ioa. and. tenet contrarium, in d. c. fi. de immuni. eccle. retuli Ioan. and. & alios in d. c. fi. supra. Bal. vt eum retuli. allegat Ioa. and. in nouella pro opinione sua, in d. c. nouella. Ioa. and.

and. fuit, & est super 6. decreta. & ibi nihil dicit. in decret. super c. fina. retuli supra. & ipse & alij, quos retuli, concludunt, quod talis extrahens offendit ecclesiam: tamen an videatur per casus in ecclesia, expresse non dicunt.

IN casu isto, sunt consideranda duo attendenda intentione scribentium. Primo, an iste, qui per mantellum † extrahit existentem in ecclesia, vel cimiterio: & postquam extraxit, percutit eum & post fugit ad ecclesiam, an debeat gaudere immunitate. In prædicto casu, est videndum ubi est delictum commissum: an in ecclesia à qua fuit per violentiam extractus, an extra ecclesiam, ubi fuit consummatum, dixi supra fallen. 5. Secundo, est considerandum, an ecclesia propter dictam extractionem sit violata, & quod sit offensa in isto casu & sic violata. omnes tenent, quod sic, in d. c. fi. & retuli supra in prin. istius fallen. Itaque si ratione offensæ, seu violationis procedatur contra violatorem. Nam de iure punitur talis violator crimine læsæ maiestatis. De iure vero canonico punitur pœna pecuniaria, & alijs pœnis. de quibus in ca. si quis contumax. 17. q. 4. dico plenius infra. Si proceditur contra istum violatorem ad pœnam violationis, & iste fugit ad ecclesiam, an debeat gaudere, non debet defendi ab ecclesia dico.

Si tamen proceditur contra istum, non ad pœnam violationis, sed ad pœnam alterius delicti, quod commisit post violationem extra ecclesiam, & iste talis fugit ad ecclesiam, an debeat defendi ab ecclesia? Ista quæstio dependet ab illa, Si committens vnum delictum in ecclesia propter quod non debet gaudere immunitate, & post committit aliud delictum extra ecclesiam, & fugit ad ecclesiam, an debeat gaudere, postquam non proceditur contra eum, ratione primi delicti commisi in ecclesia, sed ratione secundi delicti commisi extra ecclesiam, dico in fallen. sequen.

Delinquens in ecclesia vna fugit AD ALIAM.

Summarium II. Fallentia.

- 1 Delinquens in una ecclesia, si fugit in alteram, num hoc privilegio donetur.
- 2 Tres Conclusiones, in hac materia legito.

L Undecimo

Fallét.

II.

VNDECIMO, fallit, quando quis commisit delictum in ecclesia, † & propter aliud delictum, per eum commissum, fugit ad ecclesiam. Nam talis non debet gaudere immunitate: in istis terminis concludit decisio Capellæ Tolosanæ. deci. 422. per c. ad episcopos, cum sequen. 17. q. 4. & d. c. si. isto tit. & Aufre. in d. decis. dicit. Idem videtur tenere Siculus in c. si. eo. ti. quia puniri debet quis in eo, quo deliquit, quia frustra legis auxilium. Panor. ibi non loquitur in terminis istius fallen. Nam ibi Panor. quærit an delinquens in ecclesia, non sub spe veniæ, gaudeat immunitate. arg. pro & contra. & concludit quod non, ex quo deliquit in ecclesia, non debet reportare aliquot commodum occasione ecclesiæ. de ista quæstione, sub spe immunitatis, dixi supra in prima ampliatione ad tertiam fallen. In additio. ad Panor. dicitur propter quod videtur, quod si delinquens in vna ecclesia, confugiat ad aliam, non gaudet immunitate, quod etiam videtur voluisse. glo. in c. frater noster. 17. q. 4. glo. ibi dicit, quod sacrilegus in nulla ecclesia, tutus erit, cum in ecclesiam delinquat, & facit d. c. ad episcopos, eadem causa & quæstione. vbi tex. dicit, non est dignus ingressu ecclesiarum, qui eas violat.

Ioannes de tur. cre. in c. diffiniuit. 17. q. 4. col. 2. quærit, si quis commisit maleficium in vna ecclesia, nunquid defendetur confugiendo ad aliam. non. secundum Guilliel. cum vna sit ecclesia in toto orbe, & qui iniuriam facit vni & omnibus, licet de consuetudine apud aliquos, aliter obseruetur. hæc Ioan. vbi sup.

Siluestr. in sum. in ver. immunitas. 3. q. 2. ver. tertium est, vbi dicit, quod delinquens in vna ecclesia, ab alia, si ad eam confugiat, non defendetur: quia cū vna sit per orbem ecclesia, licet sint multæ particulares, qui facit iniuriam vni ecclesiæ, facit & omnibus. contrarium tamen de consuetudine seruetur apud aliquos, forte reputantes, quod sicut minor vtitur suo priuilegio contra alium minorem. Ita vna ecclesia contra aliam. Hæc Siluestr. vbi sup.

Ioan. bichis in d. tra. de imm. nu. 64. fo. 77. co. 1. quærit, an fugiens ad ecclesiam pro vno delicto, possit extrahi pro alijs prius commissis. Videtur dicendum quod non, cū iura simpliciter loquantur, nisi forte prius tale delictum commissum esset: pro quo non debet

debet gaudere immunitate, vt publicus latro, & sic delinquens in vna ecclesia, si confugiat ad aliam, non gaudet immunitate: quia est vna ecclesia. c. loquitur. 24. q. 1. hæc Ioan. bichis, vbi sup.

Henricus bohic, in c. pe. eo. ti. col. 3. dicit quod delinquens in vna ecclesia, non defendetur ab alia, si ad eam cõfugerit cum vna sit ecclesia in toto orbe terrarum, licet sint multæ aliæ particulares ecclesiæ, quia qui iniuriam facit vni, & omnibus.

Cassane. in consue. Burg. fo. 57. co. 1. ver. in decis. quærit de ista fallen. & refert decis. Tolo. quàm supra retuli, & residet cum ea.

Et istam quæstionem in terminis fallen. ponit Nicol. boe. in decis. q. 110. nu. 10. in 1. part. fo. 116. co. 3. in fi. refert Ioan. bichis. retuli supra. Et contra eum refert decis. cappellæ Tolo. etiam retuli sup. allegat etiam Cassan. retuli supra. & concludit d. Nico. boer. Si de delicto pro quo immunitate, gaudere non debet, quis fuerit penitus pro alio delicto commissio, ratione cuius immunitatis non priuatur: Tamen cum sit priuilegium ecclesiæ vnico, non perditur actu etiam punito. per glo. in c. cum accessissent. de consti. & ibi Feli. co. 17. ver. fallit. 1. dicit. Tamen Boeri, vbi sup. cogita die, vt sequitur.

- 2 Ex prædictis ¶ resultant sequentia. Primo, quod delinquens in vna ecclesia, si propter istud delictum fugiat ad aliam, non defendetur: Ista est communis, nisi de consuetudine aliter seruetur. Secundo, delinquens in ecclesia, si fugit ad aliam, an possit extrahi pro alijs delictis, non nisi essent delicta, propter quæ non deberet gaudere immunitate. Tertio, Si quis committit delictum in ecclesia, & post committit aliud extra ecclesiam, an possit extrahi propter secundum delictum. dico, quod si primum delictum commissum in ecclesia, est purgatum, seu punitum: ita quod non agitur ad eius punitionem. sed ad punitionem secundi, debet ecclesia defendere eum. Nam nimis rigorosum esset quod delinquens, semel in ecclesia remaneret semper priuatus immunitate ecclesiæ.

Sed quid si aliquis, existens in ecclesia, blandis & dolosis verbis, alicuius exit ab ea, & extra eam, capitur per Ministros iustitiæ, an iste taliter captus, debeat gaudere immunitate. dico infra fallen. 22.

Quando voluntarie exit ab ecclesia, Summarium 12. Fallent.

1 Si quis voluntarie exeat de ecclesia, si postea puniatur,
non uidetur offensa ecclesia.

Fallēt,
12.

FALLIT XII. quando † voluntarie exit ab ecclesia, & sic si extractus voluntarie, condemnatur ad mortem, vel ad aliam pœnam corporalem, non est offensa ecclesia, secundum Hostien. collecta. Ioan. and. Anto. Card. Ancha. Panor. in d. c. fi. eo. ti. & fuit opinio Gofredi secūdum prædictos, & etiam eum refert Siluestr. in summa, in ver. immunitas. 3. q. 6. adde etiam, Si dolo decipitur, secundum eum vide infra in fallen. 15. quia canon solam violentiam condemnat, quæ non fit volenti. c. inter alia. §. i. eo. ti. & volenti non fit violentia, neque iniuria. regu. scienti. de reg. iu. in 6. & pro ista fallen. est tex. in c. frater. in ver. reluctantem. 17. q. 4. & idem tenent Hugo. & Archid. in c. reum. eadem causa, & quæstione & tex. & ibi Arch. in c. id cōstituimus. 17. q. 4. & in c. vxor. eadem causa, & quæstione, & ibi Archi. Car. in cle. i. q. 3. de pœni. & remis. & Ioan. igne. in d. l. i. ff. ad filla. fo. 14. col. 4. ver. prædicta limita. Ioan. bichis, in d. tract. eo. ti. in 6. notabi. fo. 76. co. 3. nu. 56. not. ex illo. text. c. diffiniuit. 17. q. 4. in ver. extrahere, quod licet fugiens ad ecclesiam, nō debet inuitus extrahi: tamen si voluntarie velit exire, potest extrahi etiam contradicentibus ministris ecclesiasticis, cum talis fugiens: per hoc renunciet privilegio, quod licitum est sibi. c. vxor. 17. q. 4. vbi dicitur, quod sola violentia punitur. vt supra dictum est.

In homicida insidioso.

Summarium 13. Fallen.

- 1 Homicidia insidiosus hac securitate careat.
- 2 Tres casus, quibus homicida ab ec-

- 3 Homicidia insidiosus privilegio clericali, apud Gallos, non gaudet.

4	Vulnerans proditorie, & per infidias quando gaudeat hac immunitate.	7	elegantem legito hic. Animus occidendi, quomodo cognoscatur.
5	Vulnerans mortifere, si non moriatur, an teneatur de occiso.	8	Agrediens aliquem animo occidendi, aut vulnerandi, an gaudeat securitate.
6	Duas Conclusiones in hac materia		

FALLIT in homicida infidioso: nam talis non gaudet immunitate. c.1. de homicid. licet Panor. in d. c. inter alia. co. tit. teneat contrarium. f. quod gaudeat. sed Feli. post alios in d. c. 1. tenet quod non gaudet, & in quæstionibus delphinatus. q. 121. & ista est communis, & seruatur. & Ioan. fab. in l. 1. C. de his, qui ad eccle. confug. dicit, Quod homicida pensatis infidijs, non gaudet. & istam quæstionem, latissime prosequitur Ioan. igne. in l. 1. §. si dominus. fo. 157. cum fo. sequen. co. 3. in fine. in d. §. ver. 2. conclusio. Dicit 2. conclusio. ex communi omnium opinione est vsu, & sententia iudicum sæpius recepta, occidentem hominem per infidias, seu alias proditorie, non gaudere immunitate. c. 1. de homici. & probatur hoc multis iuribus, maxime diuino, vt scribitur 3. regum. 2. cap. & 2. regum. capite de Ioab, qui Abner filiū Ner principem militiæ Israël, proditorie occidit. similiter & Amazam filium Lether, principem exercitus Iudææ amplexando interemit. vt legitur. 2. regum. 2. capite. Quem postea Salomon iussit in templo occidi, & Banaias filius, Io y ayde. in templo ad quod confugerat Ioab iuxta altare, apprehendit, & gladio interfecit. Banaiam demum exercitus, sui ducem præfecit. Ecce quomodo homicide voluntarij, seu qui proditorie aliquem occidunt, immunitate gaudere non debent. Ioan. igne. in d. l. 1. §. si dominus. co. 9. fo. 158. & col. 2. Ioan. bichis in d. tracta. eod. tit. in §. fallen. fo. 75. col. 2. refert istam fallent. refert etiam glo. in d. c. sicut antiquitus. & ibi Archid. 17. q. 4. tenentes contra istam fallen. & Panor. in d. c. inter alia, dicit, Quod talis, gaudeat immunitate. & ad dict. c. 1. de homicidijs, respondet quadrupliciter. Primo, quod ille text. loquitur secundum antiqua iura veteris testamenti. Secundo, quod potest intelligi, prout loquitur. c. fi. eo. ti. sed quando homicidiū commissum esset in ecclesia infidiose.

L iij Tertio,

Fallét.

13.

Tertio quod verbum moriatur, intelligitur. i. deponatur. Quarto quod intelligitur de incorrigibili, qui post appositionem traditur curiæ seculari. c. cum non ab homine. de iudi. Ita residet Ioan. bichis. Sed communis opinio & obseruantia, est pro ista fallent. Ioan. de ana. in d. c. l. co. i. in fi. dicit, quod † triplex homicida, non gaudet immunitate ecclesiæ. videlicet, qui occidit in ecclesia, qui occidit veneno, & qui alias proditorie occidit. per d. c. i. ibi per industriam. Nicol. Boe. in decis. q. 109. co. 2. refert opiniones Doctorum, & dicit, quod opinio quæ dicit, quod homicida insidiosus, non gaudet. obseruatur in Parlamento Parisiensi, vt plenus per d. Nico. vbi sup. & dicit Cassa. in consue. Burg. fo. 57. col. i. in fi. ver. aduerte, quod in Gallia practicatur. quod mortuarius ex proposito, & per insidias, non gaudet immunitate. Nec etiam † priuilegio clericali, & alias fuit dictum per arrestum, vt dicit Ioan. Gallus in suis questionibus. q. 172. in §. per arrestum fo. 152. col. 2. refero in fi. istius fallen. Mayne. in l. nemo de reg. iu. ff. fol. 245. nu. 20. dicit, quod quicquid aliqui dixerint, quoad homicidas, qui per insidias, & ex proposito occidunt hoies. Sepissime vidit iudicari, & praticari in casibus occurrentibus de consilio maximorū doctorū sequentiū glo. & Abbatem antiquum, quod talis de ecclesia extrahatur, nec proderit illis immunitas ecclesiæ per illa, quæ post Petrus Ancha. notat Ioan. de ana. in d. c. i. de homici. licet hoc non placeat Panor. qui tamen in fi. dicit illud c. vt sonat secundum intellectum glo. & Abba. antiq. posset intelligi in homicidio tali qualificato, vt non videretur sufficere etiam in clerico, quod deponeretur, nisi degraderetur, & traderetur brachio seculari. vt per Mayne. vbi sup.

Dubitatur, an ista fallen. pcedat extra homicidiū: Nam † aliquis per insidias & proditorie vulnerat aliquem, seu percutit, & non moritur, vel nondum moritur, & iste vulnerans fugit ad ecclesiam, an gaudeat immunitate. s. antequam sequatur mors. Ioā. ign. vbi sup. in d. l. i. §. si dominus. col. 4. fo. 157. co. i. querit de ista questione: & primo arguit, quod non procedit fallen. extra homici. per d. c. i. de homicidijs, vbi tex. vtitur verbo occiderit, & non loquitur de vulnerato etiam si per insidias: sed de occiso per insidias: Nam verba, quæ de occiso loquuntur, requirunt actum perfectum

perfectum & consummatum. l. i. §. hæc verba. ff. quod quisq; iur. l. i. ff. de extraord. crimi. vnde dicit Bar. in l. damni infecti. §. sabinus. ff. de dam. infe. Quod si † statuto caueretur, quicumque occiderit, morte moriatur: si quis aliquem vulnerauerit mortifere, & non moritur, non tenetur de occiso. cum ver. statuti sint stricte, & in proprio significato accipienda. l. 3. §. hæc verba. ff. de neg. gest. l. vnica. §. hoc interdictū. ff. de fonte. & ibi Bar. c. in nostra. & ibi Panor. de iniurijs, & alij. vnde dicit Rapha. cuma. in d. l. damn. infecti. §. sabinus, quod antequam mors secuta sit, quamuis vulnus lætale fuit de homicidio inquiri non potest: & multominus puniri. vt latius p d. Ioan. igne. in d. §. si dominus. co. i. & 2. cū sequ. & quo ad casum nostrum facit ratio. l. sunt persone. ff. de relig. & sumpt. fu. in qua Iurisc. dicit strictam rationem insuper habemus, quæ nonnunquam in ambiguo religionum quæstionibus, omitti solet. Nam summam esse rationem, quæ pro religione facit, sed cum id casus in stricta iuris disputatione dubius sit. vt per Bar. & alios, in d. §. sabinus, & in d. §. si dominus. maxime si vbi de statuto hominum tantum. quæstio est in stricta verborum interpretatone, extra proprium significatum, trahi non debet. l. non aliter. ff. de lega. 3. quanto magis vbi de ecclesiastico priuilegio autoritate legis diuinæ confirmato contēnetur, per quod salus homini concedi potest. facilius est facienda pro religione & ecclesiastica immunitate interpretatio, ne homo pereat, sed impunitus euadat: & sic fauore immunitatis priuilegij, verbum occiderit, debet capi proprie & in proprio significato, sicut in statutis hominum.

Item facit c. 21. Exodi, dum ibi dicitur primo, Qui percusserit hominem, volēs eum occidere, morte moriatur. Sequitur secundo qui autem non est insidiatus: sed Deus eum tradidit in manus eius, constituent tibi locum, in quo fugere debeas. Sequitur tertio in eo. tex. si quis per industriam occiderit proximum suum, & per insidias ab altari meo euellēs, quod moriatur. Hæc tria vero contextu leguntur in d. c. 21. Iste text. ponit istos tres casus prius in vulnerante animo occidendi. Si intelligamus insidiosē, dicit text. morte moriatur: Sed nō dicit, quod ab altari euellatur, sicut in 3. casu. & sic facit text. differentiam, inter primum casum & tertium. Sequitur ergo, quod percutiens, seu vulnerans animo

L iij occidendi

occidendi per insidias, gaudet immunitate. Secus si per insidias, occidat. Ita inducit istum tex. pro ista parte Ioan. igne. in d. l. i. §. si dominus. col. 4. in fi. Nicol. boer. in decis. q. 109. col. pe. in fi. refert text. Exodi.

Glo. l. 4. ti. ii. i. partite, tenet quod homicida insidiosus ex proposito, gaudet immunitate. retuli sup. in 4. præsupposito. l. 4.

Prædictis non obstantibus, concluditur, Quod si quis per insidias aliquem percusserit, animo occidendi, non gaudet immunitate. & hoc probatur per d. c. 21. Exodi. retuli supra. dum in eo dicitur, qui percusserit hominem, volens occidere, morte moriatur, qui non est insidiatus. Sed Deus, illum tradidit in manus eius constituam tibi locum, in quo fugere debeas. à contrario sensu. Si per insidias percusserit, volens occidere, non est constitutus locus, in quo fugere debeat, sicut nec ei, qui per insidias occidit. Nam primus casus d. tex. nõ loquitur de insidioso. Nam talis habet locum in quo fugere possit, sed ex casu. 2. elicitur à cõtrario sensu, quod si talis percussio fieret per insidias animo occidendi, quod non datur sibi locus vbi fugere possit: & sic æquiparantur isti casus percutiens per insidias animo occidendi, & occidens aliquem insidiosè. Vnde in illo c. Exodi, consideratur non factum ipsum morte puniri, sed solos insidias cum voluntate occidendi, vt siue sequatur homicidium, siue nõ. Si tamen ad aliquem extrinsecum actum cum insidijs deuentum est, vt si ex animo seu voluntate occidendi, tantum vulnerauerit, morte moriatur. Vnde ergo requiritur, quod animo occidendi, fiat percussio. & per insidias. p. d. tex.

Item pro ista opini. est etiam tex. in c. inter alia. eo. tit. vbi tex. quod publicos latro, vel nocturnus depopulator, qui dum itinera frequentata, vel publicas striccas, obsidet aggressions insidijs ab ecclesia extrahi potest. Nã ibi summus pontifex singulariter considerauit insidias, vt propter paratus insidias, latro etiam si hoïem non occiderit, sed homini ex animo hoïem occidédi, insidias parauerit, immunitate nõ gaudet. & ratio est ex illo tex. cum enim. secundú cano. & ll. tales impune occidere, etiã ppria autoritate licet. l. i. & 2. C. quãdo liceat. vnicuiq. c. cū hõ. 23. q. 5. & c. 2. & 3. de homici. glo. in d. c. inter alia. in ver. latro. cū simi. quasi à lege & canone diffidati sunt. & ob id extra ecclesiam sunt, quamuis
intra

intra limites templi sint, non mirum si ecclesia eos non custodit. secundum Ioan. igne. in d. l. i. §. si dominus. co. 7. in fi. & ibi sup. in 1. & 2. fallen, vbi me refero ad istam fallen.

Nam verbum occiderit etiam verificatur in eo, qui vulneravit animo occidendi. l. i. §. diuus. ff. ad l. cor. de fica. & plenissime per d. Ioan. igne. in d. §. si dominus. co. 5. & 6. vbi late examinat istam nostram conclusionem.

6 Erit ergo conclusio † si quis per insidias aliquem occiderit, vel Cōclū infidiose vulneraverit animo occidendi, licet non consequatur fio. mors, nō gaudet immunitate. facit tex. in c. i. de homicidio, li. 6. dico infra in 16. fallent. refero dictum tex. c. i.

Erit alia conclusio, Quod vulnerans aliquē per insidias, non aīo Cōclū occidendi, licet sequatur mors, gaudet immunitate, per d. l. i. §. si fio. diuus. ff. ad l. cor. de fica. vbi q̄ hoīem occiderit. Si nō occidendi aīo admiserit, absolui posse. Nam verbum occideret, in l. cornel. positum, non ab euentu, sed ab animo iudicat, vt is occidisse videatur, qui animo occidendi vulneravit. facit l. aut facta. §. euentus. ff. de pœnis. vbi tex. non minus. lex, eum qui occidendi hominis causa cum telo ferit, quia eum, qui occiderit, puniat. Et sic quamuis legis verba, vulnerantem etiam ex animo, sub verbo occiderit. sua significatione non comprehendat sententiam: tamen legis amplectitur, quæ sufficit etiam in pœnalibus. l. sed sciendum in fi. ff. ad l. pompeiam de parri. l. si quis id quod. ff. de iurisc. omnium iudicum. Feli. in c. nuper. notabili. 8. de sent. excom. & ista sententia, est conformis iuri diuino. l. c. 21. Exod. retuli supra.

7 - Et quando cognoscatur † animus occidendi, ponit text. in l. i. §. diuus. ff. ad l. cor. de fica. Nam dicit tex. qui hominem non occiderit: sed vulneraverit, vt occidat, pro homicida damnandum. & ex re constituendum est. glo. ibi. in ver. ex re. interpretatur. l. ex causa † Non ita exponitur, sed ex re, seu telo, vel instrumento percussum. Et hoc probat ratio illius legis, quæ sequuntur, Nam si gladius extrinxerit, & cum eo percusserit, indubitate occidendi animo, id admisisse. & sequitur. Sed si claua percusserit, aut cucuma ~~lex~~ rixa, quamuis ferro percusserit. tamen non occidendi animo, leniendam esse pœnam. Refert plenius d. Ioan. igne. in d. §. si dominus. col. 6. & quando cognoscatur animus occidendi.

facit

Quæ-
stio.

occidendi facit text. in c. significasti secundo de homicidijs.
 Quid si aliquis insidiosè aggreditur † aliquem animo vulneran- 8
 di, vel occidendi, nõ tamè occidit, nec vulnerat, quia non poterat:
 & iste talis fugit ad ecclesiã, an debeat gaudere immunitate. Si di-
 cimus punitur affectus: licet nõ sequatur effectus. per l. si quis non
 dicam: cum pluribus similibus. Feli. in tractatu qualiter conatus
 puniatur, ponit istam regulam cum fallen. in c. i. de præsump. Da-
 ta regula pro vera. Idem dicendum est ac si occidisset, vel vulne-
 rasset. Dicta tamen regu. non procedit hodie ex consuetudine ge-
nerali, secundum Speculatorem in tit. de accusatore. Refert eum
 Feli. in d. tracta. octaua fallentia: & Ang. de maleficijs in ver. sem-
 pronium. fol. 56. in paruo volumi. & Alexan. post Ange. & Paul.
 in l. i. quod quisq; iuris. Vide Feli. vbi supra. Nam dictum Specu-
 latoris intelligi debet, quando delicta veniunt punienda, per sta-
 tuta ciuitatis. Nam tunc non punitur conatus. Specu. tamen indi-
 stinctè loquitur: & Alexan. post alios in d. l. i. quod quisque iuris;
 & Ang. in d. ver. Sempronium, &posito, quod dictum Specula-
 toris procederet. credo tamen, quod talis consuetudo excusaret
 quem à pœna ordinaria. tamen si venit puniendus pœnaextraordi-
naria, non gauderet. Nam si nulla esset pœna non indiget immu-
 nitate.

Nonobstan. in contrarium allegata, maximè dictum Bar. quod
 verbum occiderit, debeat in proprio significato accipi, maximè
 in statutis: verum est nisi ratio publicæ, disciplinæ suadeat mentè
 magis, quam verba ipsa considerari. l. i. in princ. ver. nec quisq; ff.
 nautæ. caupo. stabularij ibi, nisi hoc esset statutum materia dare-
 tur. & c. & clarius in l. ita vulneratus. §. quod si quis. ff. ad l. aquil-
 liam. vbi text. multa in iure ciuili: contra strictam rationem di-
 sputandi pro vtilitate communi recepta esse. Item vbi lex non
 simpliciter mortem considerat, sed principalem qualitatem licet
 incidenter mortem spectet, eo casu magis habenda est ratio qua-
 litatis præambulæ, quam ipsius euentus mortis. d. l. aut facta. §.
 euentus. ff. de pœn. cum simili. Quæ refert d. Ioan. Igne. in d. §. si
 dominus co. 12. & 13. fo. 159. in casu nostro, principaliter confide-
 ratur infidiæ, licet consideretur etiam mors. Ideo si insidiosè quis
 vulnerauerit, animo occidendi licet non sequatur mors, eo quia
 insidiosè,

infidiose, non gaudebit immunitate, maximè quando verba legis sunt satis clara. Nam vt superius dixi. verba Exodi satis clare probant, vulnerantè infidiose animo occidèdi non debere gaudere & nõ est ille tex. aliter inducendus. Prout inductus fuit in principio.

Et isti, qui per infidias interficiunt, non solum non gaudent immunitate, vt dictum est, verumetiam nec priuilegio clericali. secundum Ioan. Gall. in suis quæstionibus. q. 172. in ver. per arrestu fo. 107. co. 2. refero etiam supra in prin. istius fallen. Guido Pape. q. 121. in additi. ad Ioan. bichis in d. tracta. eod. tit. fo. 73. co. 1. & hoc vltimum. s. quod nõ gaudeat priuilegio clericali seruatur in Gallia ex consuetudine. secundum prædictos, & refert Cassa. in consuet. Burg. fo. 57. co. 2. in prin. & quis dicatur infidiosus dico in fallentia sequenti.

Ille qui aliquem per infidias deducit.

Summarium. 14. Fallent.

- 1 Infidiose ducens aliquem in locum ubi occisus est, non gaudet immunitate.
- 2 Infidiosus quis dicatur.

I

FALLIT XIII. in illo, † qui aliquem per infidias deducit, & iste deductus ab alio est occisus. Nam si talem deducens confugiens ad ecclesiam non gaudebit immunitate, licet ipse non occiderit per l. item. Si obstetrix iuncta glo. ver. in factu l. qua actione. §. sed si quis de ponte. l. item mela. §. item, & cum eo. ff. ad l. aquil. glo. in §. pe. in sti. de le. aquil. l. de pæcoribus. C. ad l. aquil. & sic licet is, qui parat infidias tantum: & aliter nõ occidit, proprie non possit dici occidisse cum alius occiderit, tamè vt l. aquil. tenebitur, ex sententia verborum. l. aquillia, & sic sola infidie in l. aquil. puniuntur, & imputantur sicut, & mors in ipsa actione directa. per d. iura. Ioan. igne. in d. l. i. §. si dominus. co. 9. in fine & co. sequè. & vide fallen. 23. infra, & pro maiori declaratione

Fallent.
14.

2 ratione istius & præcedentis fallentis, quæritur, quis dicatur ¶ in-
 fidiosus. c. i. de homic. dicit tex. si quis per industriam, occiderit
 proximum suum, & per infidias, ab altari meo euelles, & c. Dicit
 ibi Ancha. quod homicidium committitur, quandoque per infi-
 dias, & per industriam. Exemplum est, Quando aliud verbis, aliud
 mente gerit. Ideo si veniens tecum, tanquam socius itineris te
 percutit: dicitur hoc fecisse proditorie, & dicit Ana. ibi co. i. quod
 delictum quandoque committitur per industriam. i. per infidias.
 refert exemplum, quod ponit Ancha. retuli supra. Feli. in d. c. in
 prin. dicit, Nota ibi per industriam & infidias, quod exponitur
 & proditorie. puta quando aliquis vnum habet in verbis, aliud,
 in corde. allegat Ancha. ibi, & sic per prædictos infertur, quod in-
 fidiosus, seu infidiator. idem est, quod proditor. Quis dicatur pro-
 ditor, prædicti doctores dicunt, prout retuli. Glo. in c. clericus. l.
 46. distinct. ponit sex modos prodicionis. & ibi Domi. & Propo.
 addunt alios duos. Feli. post Ancha. & Ana. ponit sex exempla
 prodicionis. Bar. in l. respiciendum. §. i. in prin. ff. de pœnis. dicit,
 quod aliquando delictum, committitur ex proposito. proditorie
 est autem prodere vnum actibus ostendere, aliud mente gerere.
 Unde si veniens tecum, tanquam socius itineris, nulla interue-
 niente rixa te percutit: dicitur fecisse proditorie, quia aliud gere-
 bat in animo, quam illud quod gerebat in actu. secundum Bar.
 in d. §. i. & ibi ponit alia duo exempla. & Alex. ibi in addit. ad
 Bart. quærit, quis dicatur proditor. Refert Bald. in c. 2. qui.
 mo. feu. ami. co. 4. ver. de proditore. dicit, quod vulgari nun-
 cupatione est ille, qui sine causa vlla, & sine vlla diffidatione
 eum, qui de eo confidebat, vulnerat, vel grauiter offendit.
 allegat Bart. in d. l. respiciendum. & Bald. in d. c. 2. ponit tres
 modos prodicionis. Alb. in tit. an ille, qui interfecit fratrem
 domini. & in vsu feu. col. 2. ver. nota quod refert Andr. de Yfer.
 quod ille est proditor, qui tradit aliquem non diffidendo: sed di-
 cit, dic clarius. secundum Bar. in d. l. respiciendum. §. i. ff. de pœn.
 Prodere est, quando mente vnum geritur, & aliud actibus osten-
 ditur. ponit 4. exempla Alb. vbi supra. Prodere etiam dicitur, qui
 vadit ad hostes, vel mittit literas, vel nuncium in damnum Do-
 mini, vel reipublicæ. l. i. ff. ad. l. Jul. mage Præposit. in c. i. §. por-
 ro. qui

ro. qui sit causa. c. prima beneficij admittendi. co. 3. nu. II. & quo ad casum nostrum sufficiunt supradicta. & Feli. vbi supra. & Alex. in addi. vbi supra. referunt plures remissiones.

Ille qui facit interfici per assassinos

in assassinis, & in committentibus
assassinatum.

Summarium 15. Fallent.

1	Assasinis multo immuni. priuilegio iuuatur.	7	Occidens hominibus pro pecunia, num assassinis dicatur?
2	Qui assassini dicantur.	8	Plures opiniones in materia pulchretis referuntur.
3	Sex Quæst. 13. priuilegi in hac materia remissive hic inseruitur.	9	Fautores assassinorum, non gaudent immunitate.
4	Assasinis soli mandato, tametsi nullus affectus sequutus sit punitur.	10	Quid in assassinis olim statuendum sit, hic legitur.
5	Occidens alium, & sine pecunia, ut dno plaudat assassinis dicitur.		
6	Cap. j. de homi. in uiam locum habet in omnibus assassinis.		

FALLIT 15. in assassinis. † De his assassinis nullibi proprio nomine, mentio facta est, nisi in c. i. de homi. lib. 6. dicit Marcus de Mantua, in 10. libris obseruationum, in 41. obseruatione, pagina. 148. in tit. de assassinis, & Bal. in l. non ideo minus, co. i. de accusationib. C. refero eum infra.

Dicit Hostien. in d. c. i. col. 2. de homi. lib. 6. nam glosauit decret. Inno. 4. quæ sunt in 6. & ista lectura est in lectura decretalium in fine 5. libr. fo. 132. quod assassini, † dicuntur genus hominum pessimum, qui sic nutriti, credunt omnimodo se saluari, si præceptum domini sui temporalis perficiant, vt latius dicit Hostien. vbi supra. Eum refert Probus in d. c. i. in princ. in additio. Prob⁹ ad Ioan. monachum.

Archidiaconus in d. c. i. dicit, quod assassinis est genus pessimum hominum. & possunt dici à scindo scindis. quia ascindunt
M animam

animam à corpore iuxta velle ad mandatum sui domini, cuiuslibet Christiani. Idem tenet Ioan. and. in d. c. i. col. 2. refert Arch. Idem etiam dicit Ancha. ibi in 6. not. & idem dicit Guill. de monte lau. in d. i. col. i. in prin. & Domi. ibi in 5. cum igitur. in princi.

Quæ-
stio.

Quæritur, qui dicatur affasini. Archi. in d. c. i. col. i. dicit, quod vulgariter affasinos appellamus illos, qui pro pecunia, occidunt homines, ad instantiam aliorum. Sequitur Ioan. ibi. col. fi. in glo. probabiliter. & dicit Archi. ibi. not. 6. quod secundum communem loquendi modum affasini dicuntur, qui pretio conducti delicta committunt. & isti atrocius de consuetudine puniuntur, quam si gratis mandato suscepto delicta committerent. Et eum refert Ioan. and. ibi. Idem tenet Domi. in d. c. i. 5. cum igitur, in fine. 5. referendo Archi. & Ioá. and. quos supra retuli. Idem etiam dicit Philip. Fran. in d. c. i. col. 3. in fi. quod vulgariter affasini vocantur, qui pro pecunia homines occidunt. Idem etiam dicit Ancha. ibi. col. 3. in prin. quod secundum communem, atq; vulgarem loquendi, modum affasini dicuntur, qui pretio conducti delicta committunt. allegat Ioan. and. ibi.

Summa pisana, in ver. affasinus, dicit, affasini fuerunt, & forte adhuc sunt, quidam infideles, qui ex quibusdam falsis opinionibus de facili mittebant ad occidendum, quemlibet Christianum, non curantes, si ob hoc occidendi essent ipsi, cõtra quorum pestem fuit conditum per Inno. 4. c. i. de homi. lib. 6.

Summa Rosella, in ver. affasinus. de verbo ad verbum dicit, id quod summa pisana, & ambo referunt contenta in dispositione. d. c. i. & in d. summa rosella, in ver. excommunicatio. 24. fo. 145. co. 3. dicit idem quod in ver. affasinus.

Summa Angelica, in ver. affasinus, dicit, quod secundum Archi. in d. c. i. affasinus, dicitur à scindo is. quia scindunt animum à corpore. & isti proprie sunt serui, qui sunt sub domino alicuius: alij vero volunt, quod sunt quidam infideles liberi, qui pro pecunia faciliter quærent interficere homines, non curantes si ipsi interficiantur. & quod sint sub dominio alicuius, vel infidelis, dum modo pro pecunia eis data homines interficiant. Non refert secundum Imo. & Domi. in d. c. i. de homi. lib. 6. hæc Ange. vbi sup.

Summa

Summa Siluest. in ver. affasini, dicit, quod affasini dicuntur dupliciter. s. proprie, & transumptiue per quandam similitudinem, siue vulgariter affasini proprie qui fuerint. sunt opiniones. Nam quidam dicunt, quod sunt quicumque sub alicuius dominio pro pecunia, occidunt homines ad alicuius instantiam. & iuxta istam opinionem, nunc mundus plenus esset affasini, vel receptoribus eorum: & innumerabiles subijcerentur pœnis. d. c. i. nec haberet locum. d. c. i. in certo genere hominum, quod non obseruat consuetudo: & etiam ratio non patitur: vt ibi per eum.

Beatus Antoninus, in sua summa, tit. 24. in 3. parte suæ summæ, refert verba dispositiua. d. c. i. de homic. lib. 6. dicit, vltius affasinos, hoc est pessimū hoim genus, & possunt dici à scindo is. quia abscindunt animā de corpore iuxta velle, & mandatum domini sui, cuiuslibet Christiani. refert Archi. vbi supra. Refert etiam summam pisanam ad literam. retuli supra.

Summa Caietana, in ver. affasinus, dicit, quod affasino, est nomen equiuocum. Est enim nomen proprium, quorundam infidelium, qui facile inducebantur ad occidendos Christianos: & non contra ipsos, vt pote infideles: sed contra mandantes per ipsos aliquem Christianum occidi. promulgauit Inno. in d. c. i. excommunicationem, & c. Est etiam nomen vitij, pro quanto apud quosdam iuristas, ceu vulgariter dicuntur affasini, qui pro pecunia occidunt homines ad alicuius instantiam: & hij non apprehenduntur sub censura dicta, quamuis digni sint morte, & temporali, & æterna: quia conditor canonis de primis tantum loquitur, ex eo quod sine additione aliqua illos nominet, vtpote tunc temporis notos, & meminit eorum domini: & ex eo quod meminit opprobrij Christianæ dignitatis, & nullius pretij, seu mercedis. Hæc Caietanus. vbi supra.

In additionibus ad Dominic. in d. c. i. de hæreti. libr. 6. habetur in litera b. affasinus dicitur, qui accepta pecunia committit homicidium ad mandatum alicuius. allegat Bart. in l. Cicero. de pœnis. ff. Bart. ibi dicit, Nota quod grauius fit, quod per pecuniam, quàm quod fit sine pecunia, quod facit contra affasinos, qui occidunt aliquem pro pecunia. & Bart. in l. non solum. §. si mandato. nume. 14. in paruo volumi.

M ij quod

quod vulgariter dicuntur affasini, quando aliquis facit, vel fieri, facit delictum, mediante pecunia, & ibi remissiones per Alex. in additionib. Idem tenet Ange. in l. qui sepulchra. de sepul. viol. C. vbi dicit, quod hij proprie sunt affasini, qui corrupti pecunia faciunt homicidium. & in l. i. §. si. de eo per quem factum sit. ff.

Alb. in dictio. in verbo affasinus, dicit, quod affasini fuerunt quidam infideles, qui ex quibusdam falsis opinionibus miserantur ad occidendū Christianos, cōtra quorū pestem fuit statutum. c. i. de homi. li. 6. & est pessimū genus hominū homicidarū. Ibidem per eum in ver. affasinus, & in ver. alsifij, dicit, quod affasini exponunt se morti, vt dominis suis obediant in malum, in. d. c. i.

Paris de put. in trac. de sindicatu, in paruo vo. f. 138. nu. 12. dicit, quod hij sunt pprie affasini, q̄ pecunia corrupti, delicta cōmittūt.

Ang. de malef. i ver. & semproniu Rodul. f. 55. i paruo vol. dicit, quod illi q̄ sunt pecunia corrupti, sunt affasini. refert plures doct.

Salice. in l. non ideo minus. co. fi. dicit, quod delictū cōmissum per pecuniam in vtroque iure censetur atrocius, quā si pecunia nō interuenisset, ideo pœna potest augeri: videtur casus, in c. i. de homi. lib. 6. vbi affasini grauius puniuntur. & quod affasini vocātur vulgo, qui pecunia recepta, vel promissa homicidia committunt, & interpretatio vulgi est attendenda. l. cum de lanio. §. asinum, de suppellecti. leg. ff.

Bal. in l. nō ideo minus, co. i. ver. i. glo. 2. de accu. ff. dicit, quod istud nomen affasinum, non est nomen artis: & ideo non habemus de eo factam mentionem in iure ciuili: sed per æquipolentiam. l. non solum. §. si mandato, de iniu. ff. vbi tex. loquitur de eo, qui facit delictum pro pecunia, licet litera nō appellet eum affasinum, sed locatorem & dominum conductorem.

Anto. Capuc. in decis. nouis Neapolitanis in ista materia, ponit sex ¶ quæstiones, & 13. specialia, & nu. 12. & dicit, quod affasini ³ vocantur, vulgo hij, qui recepta pecunia, vel promissa homicidia committunt. allegat Sali. in d. l. non ideo minus. retuli supra.

Matthæus de affli. in l. si feudorum, in tit. de capit. qui curia vendidit. fol. 124. num. 19. dicit, quod affasini dicuntur, qui mediante pecunia aliquem offendunt.

Matthæ. de affli. in constitutio. Neapo. in rub. 12. fo. 49. dicit, quod

quod Affasinus dicitur, qui propter pecuniam datam, occidit homines, & contra istos affasinos, semper solet augeri pœna. Idem Matthæ. de affli&. in rub. 3. fo. 194. nu. 9. dicit, quod affasinum dicitur homicidium commissum per pecuniam.

Petrus Paulus, conf. 66. in 4. vol. co. 1. nu. 3. dicit, vere ille affasinus dicitur, q̄ pretio cōductus, vel pecunia homicidium cōmittit. allegat omnes Canonistas, in d. c. 1. de homic. lib. 6. & Bart. & Alex. in addit. in l. cicero. ff. de pœnis. & Ang. de malef. retuli eos supra. & Francif. de curte senior. conf. 20. nu. 87. fo. 26. co. 1. ver. omitto postremo, qui dicit, quod committens homicidium propter promissionem pecuniæ, dicitur cōmisisse delictum affasinenti, incurrendo in pœnas. d. c. 1.

Hierony. gratus in responsorio 52. nu. 47. in 2. lib. dicit, quod proprie est affasinus, qui pecunia & promissione corruptus est. & nu. 51. dicit, quod secundum communem vsū loquendi, verbum affasinandum signat interficere clam cum magna copia, non vocando illum, vt se defenderet, & intellige interueniente pecunia, vel promissione, & communis vsus loquendi, præfertur proprietati verborum. l. quod labeo de supelle&. leg. ff. & per omnes, in rub. de ope. no. nuncia. ff.

Philip. cor. conf. 259. in paruo vol. col. 2. in litera k. dicit, quod affasinus dicitur quando quis pecuniam recipit, vel de ea recipiendo cōuenit, pro interficiendo aliquem. per d. c. 1. de homi. li. 6.

Bart. Sozi. in l. 1. §. fi. ff. de eo per quem factū erit. ff. refert Ang. ibi, quod huiusmodi delinquentes per pretium, appellantur affasini. secundū eum in pluribus partibus de consuetudine, trahuntur ad caudem equi: de quibus affasinis late habetur in c. 1. de homi. lib. 6. & est tex. in d. l. non solum. §. si mandato, de iniu. ff. vbi ille, qui dat pecuniam istis affasinis. vt aliquid mali faciant, conductor nominatur. Bal. conf. 283. nu. 1. refero infra.

Fulgo. in d. l. 1. §. fi. loquitur de istis affasinis, qui sunt, qui pro pecunia interficiunt homines.

Bal. con. 256. in 2. vol. dicit, quod non dicitur affasinus ille, qui nec pro pecunia, nec pro spe præmij: sed reuerentia paterna, vel amicitia, delinquit. Vult ergo, quod qui pro pecunia, vel spe præmij, delinquit, est affasinus.

Bal. conf. 383. nu. 1. dicit, quod affasinus est, qui pro pretio, vel promissione recepta aliquem interfecerit. Similiter affasinus fit, & esse intelligitur: qui pretio dato, vel promisso fecerit aliquem interfici. & dicit Bal. ibi, quod in aliquibus locis cauetur lege municipali, quod si quis affasinaverit, vel affasinare fecerit aliquem, trahatur per caudam equi usque ad furcas, & ibi suspendatur, taliter quod moriatur. & ibi latius per eum. Sozi. in d. l. 1. §. fina. de eo per quem. ff. retuli supra.

Areti. conf. 165. co. 10. ver. propterea dicit, quod vulgariter appellantur affasini, qui pro pecunia occidunt.

Item, dicitur etiam affasinus ꝛ non solum, quando delictum est subsecutum. verum etiam, si non sit consummatum: nam ex solo mandato est delictum perfectum. secundum Ioan. and. in regu. in pœnis. co. pe. in fi. de regu. iur. lib. 6. Domi. Phili. franc. in d. c. 1. super glo. in ver. mandauerit, quæ glo. dicit, quod ex solo mandato est ligatus. Ratio est, quia per ipsum mādatum, est delictum consummatum, & pœna imposita ipso iure. vnde pœnam ipsam non euadet, quantumcunque reuocet. secundum Domini. & Fran. vbi supr. allegant Ioan. and. in regu. in pœnis. Nam per solā conuentionem, seu receptionem pecuniæ pro homicidio perpetrādo est consummatum delictum affasinitus. secundum Philipp. corn. conf. 249. co. 2. in litera n.

Hostien. in c. pe. de cleri. nō resid. super ver. afsifios, dicit quod afsifij possunt etiam dici, quasi affasini. Sicut enim affasini exponunt se morti, dominis suis obediendo etiā in malum. c. 1. de homici. lib. 6. Ita dicti afsifij inducendo mulierculas dominis canonicis. Hosti. vbi supra. & Ioan. and. & Car. in q. 5. & Panor. ibi. & sic prædicti doctores volunt innuere, quod q sine pecunia ꝛ, occidit, vt domino placeat, vel obediat, dicitur etiam affasinus. In addit. ad Domi. in d. c. 1. in ver. 6. idem dicitur. allegat Ioan. and. vbi supra. & Ange. de malef. in ver. semproniu. Rodulph. fo. 50. co. 4. in paruo volu. ibi refert. Ange. conf. 14. vbi videtur velle, quod potest esse verus affasinus, sine pecunia.

Cōclu Ex omnibus supradictis, resultat primo vulgariter affasinus, dicitur, qui pecunia recepta, vel promissa delicta committunt ad instantiam alicuius.

I

Item affa.

*p. es de hōm. mō.
p. m. ad 9. v. 1.
affasini*

Item, affasinus etiam dicitur, quādo aliquis fieri, facit delictum mediante pecunia. retuli supra. Bar. in l. non solum. §. si mandato retuli eum. Bald. conf. 383. num. 1. vbi dicit, quod affasinus intelligitur esse, qui pretio dato, vel promisso fecerit aliquem interfici. Ange. in l. pen. in prin. de sepul. viol. C. post Cyn. ibi.

Item affasinus etiam dicitur, licet delictum non sit consummatum. secundum Ioan. And. in d. reg. in pœnis de reg. iur. lib. 6. retuli eum, & alios supra. 3

Item Affasinus dicitur, qui sine pecunia occidit, vt suo domino placeat, vel obediat. Hosti. & alij in d. c. penu. de cleri. non resid. retuli supra. & alios. 4

6 Dubium † remanet, an pœna decretalis. primo de hom. lib. 6. habeat locum in omnibus Affasinis, quos supra retuli. Frā. Areti. conf. 155. co. 10. ver. 3. allegant. Querit de ista quæstione: & refert duas opiniones. Prima est Archi. & Ioan. And. tenentium, quod c. 1. solum habeat locum in certo genere personarum, & non generaliter in alijs. Archi. in d. c. 1. co. 1. in ver. dominio dicit, quod d. c. 1. non loquitur, de his, qui non sunt, sub dominio alicuius, & dicit etiam Ioan. And. ibi, qui refert, & sequitur Archi. col. fina. ver. in glo. probabiliter. Idem Guilielm. de mon. lau. in d. c. 1. in ver. dominio. Vbi dicit ergo ista decretalis: non extenditur ad illos qui sub nullius dominio sunt: licet pro pecunia homines occidant. & sic prædicti Doctores volunt: quod d. c. 1. habeat solum locū in subiectis domino. vt in seruis: & non in liberis hoībus.

Secunda opinio est Imo. & Domi. refert Imo. in d. c. 1. in §. cum igitur in fine. vbi etiam refert Archidi. & Ioann. Andr. dicit tamen, quod Ioan. de Imo. tenet contradictum Arch. per glo. ibi: in verbo præsertim. Nam ista fuit causa impulsiva, & non finalis. & ideo cum causa finalis, sit periculum animarum: & correctio peccatorum, concludit etiam, etiam Affasinos non subiectos dominio alicuius. ergo in illis etiam habet locū. d. c. 1. & hanc partem dicit Domi. credit veram: quia text. in prin. §. cum igitur loquitur de facientibus interficere: per Affasinos, nec distinguit, an Affasini sint serui, vel liberi, sed simpliciter de Affasinis. Ita etiam loquitur. §. sacri dist. c. 1. ergo indistincte intelligitur. c. si Romanorum. 19. dist. hæc Domi. vbi supra.

Philip. Franc. in d. c. i. col. 3. ver. in glo. in ver. præsertim, tenet idē quod Domi. quod prædicta decr. i. habet etiā locum in affasinis non subiectis dominio alicuius. per d. glos.

Bart. in d. l. non solum. §. si mandato num. 14. in paruo volum. vbi dicit, quod quando aliquis facit, vel fieri facit mediante pecunia, delictum dicitur magis atrox: & propter hoc pœna posset augeri. & de facto videmus augeri in istos: qui vulgariter dicuntur affasini, & videtur expressum. Hodie in d. c. i. de homi. lib. 6. vult quod decretalis, illa de hom. lib. 6. emanauit cōtra illos, qui pro pecunia occidunt homines, & sic sine aliqua restrictione.

Sali. idem dicit in d. l. non ideo minus. retuli eū supr. & multi, quos supra retuli dicunt illos esse affasinos, qui pro pecunia homines occidunt.

Areti. in d. cons. 165. col. 10. dicit, quod si opinio prædictorum. s. Domini. & aliorum esset consuetudine approbata standū esset, ei virtute consuetudinis semota autem consuetudine dicit, quod consuleret. secundum opinionem Archid. & Ioan. And. quos supra retuli, mouetur Aretini. quod licet in princ. text. loquatur de affasinis simpliciter. tamen post in ver. sequenti, loquitur de certo genere personarum. & se refert ad nominatos in prin. per dictionem eorundem affasinorum, & sic ostendit, de quibus intellexit in prin. cum affasinos simpliciter nominat: declarat nominatos in prin. esse eos, quos in illo ver. nominat, vnde sequentia hæc declarant præcedentia. hæc Areti. vbi supra.

Mouetur etiam d. Areti. alia ratione. Nam si Romanus pontifex intellexisset in genere de omnibus, qui pro pecunia occidunt, & vulgariter appellantur affasini, eandem pœnam imposuisset facientibus scelus, sicut mandantibus, cum ergo nullam pœnam imponit facientibus, hoc non est ex alia causa, nisi quia dispositio illa sit solum contra illos, qui ~~inter~~ tenebant cædes, per illos Infideles: de quibus Papa nihil disponit: quia de his, quæ foris sunt, nihil ad nos. 2. q. 1. c. multi nec debet extendi decretalis illa cum sit pœnalis, & exorbitans præterea in alijs non est eadem ratio, illi enim cōtēnentes mortē vltra omnes homines, vt ibi rāgitur per Doctores. Facilius, & frequentius talia delicta committebant contraria opinio est pro alia parte, quæ forte consuetudine approbatur. hæc

Areti.

Aretin. vbi supra.

Mathæus de affli. in tit. de capi. qui curiam vendidit in vfi feu. fo. 124. refert Archidia. & Ioan. And. in d. c. i. quod ille tex. procedit in certo genere affafinorum. Retuli supra. & refert etiam Bart. aliud volentem. in d. l. non solum. §. si mandato de iniurijs. ff. & Ange. in l. i. de eo per quem fac. erit §. si. refert etiam Areti. confi. 165. Retuli eum supra. & in hoc refidet. & idem Math. de affli. in tit. an ille qui interfecit fratrem. fol. 84. col. 4. nu. 32.

Summa Rosella in ver. excommunicatio. 34. in ver. additio. fo. 7 145. col. 4. quærit an occidens † hominem pro pecunia dicatur affafinus: & sic incurrit pœnam. d. c. i. de homi. lib. 6. dubium est an d. decretalis disponat solum respectu certi generis hominum, qui dicuntur affafini: & erant Infideles, an vero contra omnes, qui pecunia accepta, vel promissa, promittunt aliquê occidere. d. Rosella. vbi supra. Refert Fran. Areti. in d. conf. ante pe. & conf. 165. co. 10: & refert eum ad literam, & in hoc refidet. retuli eum supra.

Siluestrinus, in sua summa. in ver. affafinus. q. i. est fo. 49. col. i. quærit, vtrum dicta constitutio. d. c. i. locum habeat solum in certo genere personarum. i. affafinis proprie, an generaliter in omnibus affafinis etiam vulgo dictis, qui licet sint Fideles, tamen affafinorum more Christianos occidunt. accepta pecunia. Refert Ioan. de Imo. & Domi. in d. c. i. qui tenent: quod d. c. i. habeat locum generaliter, nec refert quod sint sub alicuius dominio, vel Infideles, sed solum: quod pro pecunia occidat, & dicit Siluestri. vbi supra. quod istam opinionem sequuntur multi, vt Bar. in d. l. non solum. §. si mandato: & Sali. in l. ea quidem, & est in l. non ideo minus. retuli supra. Refert etiam Archi. & Ioan. And. tenentes quod dicta decretalis habet locum solum in certo genere hominum. & personarum. retuli eos supra. Refert etiam Fran. Areti. in d. conf. ante pe. qui etiam dicit, quod si opinio Imole efflet approbata consuetudine standum esset ei, virtute consuetudinis, quare mota nõ consulerem (inquit) secundum eam mouetur pluribus rationibus. retuli Areti. & eius rationes supra. & cum hoc refidet. d. Siluestri. vbi supra.

Ioann. Andr. in d. c. i. dicit, quod pœna illius c. i. de homicidi. lib. 6. non habet locum in affafino interficiente Infidelem, Sed solum

solum procedit in interficiente Christianum, & eum sequuntur
ibi doctores, & Philip. cor. conf. 249. co. 1. in fine in ver. 2.

Ex omnibus † supradictis resultant opinione sequentes.

8

I. Opini-
nio.

Prima opinio est Archidiac. Ioan. And. Guilliel. de mont. lau. quos supra retuli, quod decretalis. c. de homici. libr. 6. habet locum in illis, qui sunt sub dominio alicuius: & sunt infideles serui. secus si dicti infideles, non sunt sub alicuius dominio, & sic volūt prædicti Doctores, quod d. decretalis procedit solū in seruis Infidelibus, & non in hominibus liberis, & istam opinionem semota consuetudine, tenent Areti. Rosella. Siluestr. quos retuli supra.

2. Alia opinio est, quod d. decretalis. i. procedit in omnibus affasinis etiā vulgo dictis: siue sint Infideles serui, vel liberi, vel Fideles, qui more affasinorū Christianos interficiunt pecunia recepta, vel pmissa, & ista opinio fuit Imo. & Domi. & aliorū quos retuli su.

3. Alia opinio est, quod pœna decretalis, non procedit in affasino interficiente Infidelem. secundum Ioan. and. in d. c. i. retuli sup.

4. Alia opinio est, quod pœna dictæ decretalis non habet locum quando delictum non est subsecutum. punitur tamē extraordinarie. Ita fuit opinio. Din. & Ang. in l. apud labeonem, §. si curauerit, de iniu. ff. Bart. Hochinus, in suo repertorio. in ver. affasini. Refert Din. & An. vbi sup. retuli sup.

*Inter lo q̄ ubi arri
n rafa p̄cti p̄m
curs p̄mittentē
11. Sese. / p̄m d. 10
hinc p̄ p̄ce arri*

Contra istud dictum Din. & Ang. tenet eos referendo Philip. cor. cōf. 249. Nam ibi late loquitur vsu. per istam opinionē. tenēs cōtra Ang. per. d. c. i. & ibi refert alios maxime Ioā. And. in reg. in pœnis retuli eum cū alijs su. & Mathæ. de affli. in ti. an ille qui interfecit fratrem in vsu feu. fo. 34. co. 4. nu. 32. cum sequ. quærit de ista quæstione. & allegat pro, & contra. & idem affli. in tit. de capitaneo, qui curiam vendidit in §. si voluerit, in vsu feudor. fol. 223. col. 4. numer. 19. quærit affasini non deduxerunt homicidium ad effectum, sed attentauerunt, an puniantur, ac si illa fecissent. Allegat Bald. in l. i. de public. iudic. ff. quod sic, & glos. & Angel. in d. l. si hominem. §. si mandato de iniur. ff. & scribentes in d. c. i. de homicidi. libr. 6. & Angel. conf. 14. & Bart. in l. cicero de pœnis. ff. & de ista quæstione latissime loquitur. Angel. de malefic. in ver. Sempronium Rodulphi.

phi. fo. 55. co. 4. in paruo volu. videtur concludere contra dign.

Matheus de afflictis, in constitutionibus Neapo. in rubri. II. fo. 49. nu. 16. dicit, quod delictum inceptum. & non perfectum non punitur, tanquam consummatum. Fallit in affasino qui per pecuniam datam sibi, vt hominem occideret. Ludo. Boloqui. conf. 8. co. 2. loquitur etiam de ista quaestione. Cassan. in consuet. Burg. fo. 14. in nouis. co. 2. nu. 7. concludit, quod in affasinameto etiam si non fuerit peruentum ad actum punitur: tanquam homicida. Refert plures doctores. non plus insisto, in ista q. Nam in locis superioribus allegatis potest videri, de ea ad plenum.

Handwritten notes in a cursive script, including the word "Cōmu" and "nis opi nio." and other illegible text.

Dico tamen, quod communis opinio est, quod punitur tanquam affasinus, licet non sit consummatum delictum, & si punitur poena ordinaria. & dicit Ange. in d. ver. sempronium. fo. 56. col. 2. in paruo volum. quod licet hodie de generali consuetudine mundi, non puniatur affectus, nisi sequatur effectus. Fallit in affasino. Punitur enim capitaliter: licet non consummauerit delictum. Allegat Angel. conf. 14. Nam valet consuetudo generalis, quod non puniatur affectus, si non sequatur effectus. secundum Specul. in ti. de accusa. Refert Feli. in tract. quando conatus puniatur in 8. fallentia. & Feli. in c. 1. de praesump. tamen fallit, in affasino: vt dixi. Idem tenet Marcus de Mantua. in libris obseruationum. libr. 5. obseruatione 41. fo. 149. in fi. refero eum infra.

Handwritten notes in a cursive script, including the word "Cōmu" and "nis opi nio." and other illegible text.

Venio ad fallentiam nostram. scilicet an affasinus fugiens ad ecclesiam gaudeat immunitate ecclesiae, si dicimus de affasino, qui consummauit delictum, tenendo communem opinionem, quod insidiosus non gaudet immunitate, vt dico in fallé. 13. supra affasinus non gaudebit. quia insidiosè commisit delictum.

Si dicimus, quod non commisit, delictum, sed attentauit: dico communem opinionem, quam retuli supra in affasino. Idem est attentare, quod committere. Imo etiam tenedo aliam opinionem quod non fit idem, quoad poenam ordinariam, sed quod puniatur extraordinarie. vt retuli supra. non gaudebit immunitate, quia eo quod punitur extraordinarie commisit delictum, si delictum fuit insidiosum, ergo non gaudet. & quod affasinus non gaudeat immunitate ecclesiae, tenet expresse Marcus de mantua. in libr. obseruationum legalium. libr. 5. obseruatione 41. fol. 149. in titul. de affasinis

de affafinis. allegat Panormit. in c. inter alia col. 4. de imm. eccl. Panor. non loquitur de affafino.

Nec fautores ꝑ eorum gaudēt immunitate, nec in eis habet locum consuetudo contra rigorosam decisionem. l. si quis non dicā de epis. & cleri. C. Alex. in l. i. in fi. quod quisq; iuris. ff. hæc Marcus de mantua. vbi supra. Angel. & Pau. de castro. & Alex. in d. l. i. referunt dictū Speculatoris in titu. de accusatore. §. i. retuli Felii. eum allegantem supra eo. & plenius in fallen. 13. supr.

Quæ-
stio.

Quid si ꝑ affafini fuerint clerici. habebit ne locum pœna d. c. i. text. ibi quod sic. Sed quæritur an possit talis clericus affafinus puniri per iudicem secularem. Domin. in d. c. i. in fi. ver. secundum præmissa quærit clericus committens tale delictum possit puniri per iudicem secularem, absque alia degradatione, cōcludit, quod sic: vt latius per eum. Steph. Aufr. in repe. clem. i. de offi. ordi. in i. regula. fall. 18. fo. 23. & Hyppolitus de marsil. in tractatu causarum criminal. fo. 98. & Ioan. igne. in §. non ad alias. l. necessarios ad fille. ff. fo. 177. co. 3. nume. 488. & Nicol. Eberardi. in tractatu de modo arguendi. fo. 264. & Paris de puteo in tractatu de findicatu. fo. 138. nume. 12. tenent cum Dominico, quod si affafinus sit clericus, poterit puniri per iudicem secularem, quia ipso iure videtur degradatus. & cuicumque datur potestas ipsum occidendi. per d. c. i. de homicid. lib. 6. & videtur spoliatus omni priuilegio clericali. & Hypp. de mars. in l. vni. de raptu virginum. C. fol. 14. co. 3. in fi. in paruo vo. & Pet. Pau. conf. 166. in 4. vo. & conf. 151. in 4. vo. & Anto. capuc. in decisio. nouis Neapolit. in 9. speciali: dicit, quod iudex secularis in hoc crimine est iudex competens, etiam contra clericum. Allegat Lupum. in d. c. i. de homi. lib. 6.

Marcus de mantua in 10. libris obseruationum. in tit. de affafinis. pagina 148. dubitat de ista decisi. & sibi videtur, quod per secularem non debet puniri, talis clericus affafinus, vt latius per ipsum ibi. Communiter tenetur contrarium, quod per secularem iudicem potest puniri.

Fallent. 16.

Quando mandato Papæ extrahit.

DECIMO

FECIMOSEXTO, fallit, quando de mandato papæ, ecclesiasticus iudex, extrahit malefactorem ab ecclesia. c. vxor. felicis. secundum vnum intellectum. 17. q. 4. quia papa est supr. ius. c. proposuit. de concessione præbendarum, cum simili. Istam fallent. ponit dict. Ioan. bichis, in d. tract. eo. tit. col. 6. ver. fallit primo. in paruo vol. fo. 72.

Fallent. 17.

In seruo.

FALLIT, XVII. in seruo post cautionem immunitatis, præstitam per dominum. Nam tunc ecclesiasticus iudex eum expellet ab ecclesia. c. diffiniuit. in fi. c. metuentes. 17. q. 4. c. inter alia, in fi. eo. tit. Nam si seruus, fugit ad ecclesiam, gaudebit immunitate, tamen si dominus illum, repetit præstita cautione per dominum, quod non male tractabit, debet rector ecclesiæ, illum restituere domino: & si oblata tali cautione, rector ecclesiæ noluerit eum restituere suo domino, si seruus fugiat, tenetur rector restituere, aut damnum emendare. prout voluerit dominus, vel iudex ecclesiasticus. c. denique. 16. dist. & glo. fi. in d. c. diffiniuit. 17. q. 4. & quod dictum est, quod præstita cautione, est restituendus: est verum nisi forte esset, vel præsumeretur de magna sæuitia domini, quia hoc casu haberet locum. §. fi. de his, qui sunt sui, vel ali. iu. insti. quia tunc non redditur seruus domino. Sed ex quo eius sæuitia est intolerabilis, compellitur dominus vendere seruum, secundum Anto. Panor. & alios, in d. c. inter alia. §. fi. plenius per Henricum bohic, in c. pe. col. pe. eod. tit. & Ioan. de bello vis. in sua practica, in tit. de fuga reorum, fo. 47. col. 2. Cynus in l. præsentis de his, qui ad eccle. confu. C. Mari. Sozi. in tracta. de citatione, in 5. quæstione, co. 2. & 3. fo. 30. Ioan. de bichis, in d. tract. eod. tit. col. 6. ver. 4. fallit. fo. 72. co. 4. fol. 77. co. 3. ver. nota existo tex. de iure ciuili si fugit, se abstrahendo à seruitio domini, sine armis, pcedunt prædicta: Si vero cum armis irruit

N domino

domino, & propter hoc fugit incontinenti extrahitur non præstita cautione. per l. si seruus. de his qui ad eccle. confug. C. & hanc opinionem sentit Hosti. in summa, eo. ti. §. in quantum. ver. cum quis ad ecclesiam. tamen text. in d. c. inter alia. non curat de ista distinctione, nec est curandum, secundum prædictos vbi sup. Mari. Sozi. in tract. de citatione. 18. articulo. fo. 22. co. 3. ver. secundo casu. quærit de ista quæstione, & distinguendo, dicit, aut seruus fugit ad ecclesiam religionis causa, & tunc debet reddi domino, si infra triennium repetat. recepta cautione à domino, quod ipsum non puniet. in auten. de mona. §. si vero infra triennium. aut aufugit causa immunitatis cõsequedæ, tunc aufugit propter nimiam sæuitiam, & magnam domini atrocitatem, dominus cogitur eum vendere, nisi velit ipse seruus redire. in d. §. si. de his, qui sunt sui. insti. aut seruus fugit propter modicam sæuitiam, tunc habet locum. d. c. inter alia. & lex præsentis. §. sane restituetur domino recepto iuramento à domino de immunitate ipsius. Si vero nulla est sæuitia domini, sed forte aufugit, vt dominum defraudaret operibus suis: hoc casu restituendus est domino. d. l. præsentis. §. sane. Hęc procedunt, quando seruus non fugeret ad ecclesiam, propter delictum: Sed si fugeret propter delictum, dicit Maria. quod non intendit ibi hoc tractare: sed in locis præallegatis, in isto casu est dicendum, quod si propter delictum commissum, per seruum ipse fugiat ad ecclesiam, gaudebit immunitate. per c. inter alia. & ibi omnes in d. l. præsentis.

Glo. in l. 3. tit. II. I. partitæ, distinguit etiam. retuli supra in 4. præsupposito.

Signo. de homo dis. in repet. l. nemo. C. de sacrosanct. eccle. col. 6. in 5. quæstione, dicit, quod aut confugit ad ecclesiam propter immensam iniuriam domini: & tunc habet locum l. 2. ff. de his, qui sunt sui, vel alie. iu. & inst. eodem §. si. retuli supra. Interdum fugit propter modicam iniuriam domini, vel propter nullam causam, vel propter modicum delictum, sui tunc restituendus est domino, data per dominum securitate, quod ob dictam causam, ipsum non offendit, aut ob delictum immensum ipsius, vel ob maleficium, & tunc non est danda securitas. l. 3. C. de his, qui ad ecclesias confug. Interdum fugit

fugit, ob bonam conscientiam, quia vult effici monachus, tunc intra triennium domino restituetur: data tamen securitate à domino, quod ipsum non offendet. Post terminum, nullatenus audietur dominus. §. si quis. in auten. de sanct. episcopis. & §. si vero. in auten. de monachis.

Marcus de Mantua. conf. 201. nu. 15. & sequen. dicit, quod seruus non habet hoc priuilegium immunitatis. per d. l. 2. C. de his, qui ad eccle. confu. forte ea ratione, quia ciuili & prætorio, pro nihilo reputatur. l. quod hætenus. ff. de regu. iur. l. 1. C. de iure delibe. & mortuo comparamus. l. seruitutem. ff. de regu. iur. imo pecudibus. l. 2. ff. ad l. aquil. hæc Marcus vbi supra. Tamen dictus Marcus, conf. 60. tenet, quod seruus gaudet. co. 2. in prin.

Tene distinctionem Sozini vbi supra.

In Iudæo, Pagano, seu Hæretico, ET APOSTATA.

Summarium 18. Fallent.

1	Iudæus, paganus, Hæreticis, non donetur immunitate.	3	Christianam an recipiendum sit.
2	Iudæi communibus irretiti aut mole debitorum grauati ad fidem	4	Quid in Apostata.
			Conciliario opinionum in hac materia.

DECIMO OCTA VO, fallit, in Iudæo & Pagano, seu Hæretico, qui non gaudent immunitate ecclesiæ. per tex. iuncta glo. in l. 1. C. de his, qui ad eccle. confug. & glo. in l. 2. eo. tit. Nam fugientes ad ecclesiam, non sunt extrahendi ab ea. per d. iura fallit, si non est Christianus, vt ibi facit. etiam tex. in auten. vt liceat matri & auie. coll. 8. Idem etiam tenet glo. in ver. cogentur, in fi. in auten. de man. prin. §. publicorum. coll. 3. & Cynus, in d. l. præsentis. q. 1. C. de his, qui ad ecclesias confu. & Sali. in d. l. 1. dicit eccle. non esse tutelam eorum, qui non sunt. Sub ea, idem etiam tenet Oldra. conf. 54. circa finem, & Archi. in c. diffiniuit. 17. q. 4. & Héri. bohic, in c. eccle. isto ti. co. 2. ver. aut ille, q fugit, vbi dicit istam opinionem esse veriore. Iacob. de bell. vi. in sua practica, in ti. de fuga reorú. fo. 47. co. 2. dicit, quod nõ gaudent.

N ij Ioan.

Ioan. fab. in l. j. C. de his, qui ad eccle. confug. in prin. dicit, quod non gaudent vbi simulate accedunt. alias secus. per glo. in d. c. inter alia. glo. in pragma. sanctio. in tit. de inter. indiffer. non ponendis. fo. 196. co. 3. in ver. Iudæo. quærit de ista quæstione: & concludit quod non gaudet, vt clare patet in d. l. i. de his, qui ad eccle. confug. C. & in extrauagan. Martini, & Ioan. directis Inquisitoribus franciæ, in quibus cauetur, quod si hæreticus, iudeus, vel apostata fugiant ad ecclesi. non ad remedium salutare, sed causa euitandæ pœnæ Inquisitores, possunt eos ab ecclesia extrahere, & contra illos procedere, sicut si non fugissent ad ecclesiam. Istam opinionem etiam tenet Hosti. in summa. eod. tit. §. in quantum. co. 2. in princ. in ver. & si Iudæus. & in repertorio inquisitionis, in ver. captura. co. 5. in princ. quærit, An hæreticus confugiens ad ecclesiam, gaudeat immunitate ecclesiæ, taliter quod non posset capi & extrahi ab ecclesia. concludit quod non. quia vbicumque potest capi ad incarcerandum. per d. glo. in auten. de manda. prin. & glo. in d. l. publica. C. de his, qui ad ecclesiam confug. Idem etiam refertur in d. repertorio Inquisitionis, in verb. immunitas. Ancha. in d. c. inter alia. co. 2. idem tenet, dicens, quod qui non est catholicus, non gaudet hac immunitate. Item tenet Signoro. de homo deis, in l. nemo. C. de sacro san. eccle. co. 6. in 5. quæstione.

Placen. in d. rubr. de his, qui ad eccle. confug. dicit, quod pagani, vel iudæi, si ad fores ecclesiæ veniunt, vt intrent etiam si Christianæ legi, se iungi velle simulent, admitti non debet. s. multo fortius. Si criminibus fuerint ¶ irretiti, vel mole debitorum grauati: etiam si forte denuo vellent Christiani fieri, nisi primo innocentiam suam purgauerint, vel debita vniuersa reddiderint, quæ dicta sunt, oportet intelligi, nisi forte creditor vel accusator, sua autoritate, & non ex iudicis vel iuris permissiones paganos, vel iudeos prosequatur vt occidat, tunc debent admitti, nunquam tamen si admisi fuerint, vel inopinato irruerint, extrahi debent, nisi forte in ecclesia fecerint. Vult ergo prædictus Doctor, quod si pagani, vel iudæi, intrauerint semel in ecclesiam, quod debent gaudere.

Angeli. in sua summa, in ver. immunitas. co. 2. in fine, quærit,

An iudæus

An Iudæus fugiēs ad eccle. gaudeat isto priuilegio. & dicit, quod non, per glo. in d. l. i. C. de his, qui ad eccle. confug. quæ glo. est verior, quàm glo. d. c. inter alia. allegat Panor. in d. c. inter alia. refero infra. dicit Angel. vbi supra. Ego dicerem, quod si venit ad ecclesiam, & petit baptismum, quod gaudebit. alias non. quia videtur venisse, vt effugiat, & non causa fidei. Panor. in d. c. inter alia. co. 2. ver. 1. Igitur quæro, An iudæus fugiens ad eccle. gaudeat immunitate. allegat glo. ibi quod sic, dummodo absit dissimulatio. per d. l. i. de his, qui ad ecc. confug. C. Vult dicere quod si iudæus fugit ad ecclesiam, & vult effici Christianus, gaudere debet hac immunitate. Dicit Panor. glo. fore contrariam, in d. l. i. quæ dicit, quod etiam cessante dissimulatione, non gaudebit Iudæus hac immunitate. & istam glo. l. i. credit Pano. esse verior. Nam. l. i. C. de his, qui ad eccle. confug. inducit præsumptionem iuris, & de iure contra dissimulationem, quia præsumitur fugere: non propter zelum fidei, sed propter euasionem delictorum, vel criminum, vt latius per Panor. vbi supra. Istam opinionem etiam tenet Ana. in c. Iudæi. i. co. i. de iudæis. vbi quærit, An Iudæus fugiens ad eccle. gaudeat immunitate. concludit quod non. allegat Oldra. & alios.

Hippoli. de mars. in l. ex senatusconsulto. ff. de sicarijs. co. pe. fo. 41. co. i. quærit, Vtrum an Iudæus gaudeat immunitate, & quod non gaudeat. allegat aliqua iura: quæ superius retuli, & quod gaudeat. allegat etiam aliqua iura, quæ infra refero: qui tamen concludit, dicens, quod opinio communior est, quod non gaudeat per allegata superius. & idem Hippoli. in l. vni. de raptu virg. C. fo. 15. co. 3. ver. dubitari potest. quærit de ista quæstione. Allegat primo, quod non gaudet. & post dicit quod sic. Dicit tamen, teneo indubitanter quod distinctio, quàm supra feci. de Christiano fugiente ad eccle. debet fieri in iudæo. Vult dicere, quod id quod dicitur de Christiano, erit dicendum de iudæo. & istam distinctionem ponit Hippolit. in d. l. vni. co. 3. fol. 15. col. prima.

Mari. Sozi. in tracta. de citatione, arti. 17. fo. 22. co. 3. quærit de ista quæstione, & arguit pro & contra. Dicit tamen, quod ista opinio, quod infidelis non iuuat. videtur magis æqua

per c. fi. eod. tit. priuilegio uti non debet, qui cum nititur impug-
nare: consuetudinem tamen approbatam fore tenendam.

De apostata † loquitur. d. extrauagans. allegata in glo. prag. 3
sanctio. quam retuli supra. & loquitur etiam Nico. boer. in decif.
q. 110. nu. 6. in 1. parte. fo. 116. co. 2.

Marcus de Mantua. cōs. 211. nu. 17. tenet, quod Iudæus non gau-
det immunitate: quia de his, quæ foris sunt, nihil ad nos. c. gaude-
mus de diuor. & ad propositum. d. l. i. C. de his, qui ad eccle. con-
fug. sed solus fidelis, & christianus. Marcus ubi supra.

Alia opinio est, quod Iudæus, paganus, & hæreticus, fugientes
ad ecclesiam, gaudent immunitate. & pro ista opinione allegatur
glo. in d. c. inter alia. in ver. extrahendus. quæ dicit, quod Iudæus
etiam non est extrahendus, dummodo absit simulatio. per d. l. i.
& vult dicere, quod si Iudæus fugit ad ecclesiam, volens effici
Christianus gaudebit: alias non. quia videtur venisse, ut fugiat:
sed non causa fidei. & istam opinionem. f. quod indistincte gau-
deat, tenet Guilliel. de monte laud. Ancha. Cardi. & Imo. in cle-
ment. pri. de pœni. & remis. laud. ibi col. 2. dicit, quod Iudæus
gaudet, dum tamen fîcte, vel simulate non currat, nec petat suf-
fragium. Anchar. ibi. col. 2. q. 2. quærit, Quis criminofus confu-
giens ad ecclesiam, consequatur immunitatem. dicit, quicumque
fit etiam Iudæus.

Imo. col. 2. in princ. ver. 2. quæritur, Quis gaudet hoc priuile-
gio. dicit, quilibet cuiuscunque conditionis existat, etiam Iudæ-
us, qui non fîcte, vel simulate confugit. Card. ibi. co. 1. q. 3. quæ-
rit, Quis gaudet immunitate. dicit, quod quicumq; , cuiuscunque
conditionis fit. Vitalin. in d. clemé. 1. co. 8. num. 80. dicit, quod
Iudæus, vel alius infidelis, confugiens veraciter, ut ibidem prote-
gatur, non autem fîcte vel simulate, gaudet hac immunitate.

Ioan. de tur. cre. in d. c. i. diffiniuit. 17. q. 4. co. 2. in prin. quærit,
Vtrú Iudæus vel paganus, gaudeat hoc priuilegio? refert Hugo.
dicentem, quod sic licet quidam dubitét. tamen Guilliel. dicit,
quod idem de eo, sicut de alijs. dicit tamen d. Ioan. de tur. cre.
in hoc consuetudinem approbatam esse seruandam. Hostien. &
Ioan. and. in d. c. inter alia. & ibi Cardi. q. 1. idem tenent. Dicit
Hostien. quod etiam si Iudæus fit, non debet extrahi ab ecclesia.

Idem

Idem Ioan. And. ibi supra. glo. 3. & Car. allegat. c. Iudas. 17. q. 4. Siluestri. in ver. immu. 3. q. 3. quærit de ista questione: & arguit pro, & contra. & concludit, quod indistincte gaudet. Idem tenet Floren. in summa. in 3. parte ti. 12. c. 3. §. 1. quod Iudæus, & Paganus non debet per vim ab ecclesia extrahi. Mari. Sozi. in tractatu de citatione. arti. 17. fol. 22. col. 3. quærit de ista questione: & arguit pro, & contra. & dicit, quod vtraque opinio esset satis subtentabilis. retuli supra in præcedenti opinione. Collecta. in c. fi. isto titu. dicit, quod gaudet. Feli. in c. Iudæi. in princ. quærit, de ista questione: & arguit pro, & contra: & concludit, quod gaudet. & etiam pessimo viris ecclesia concedit hanc immunitatem. Petrus de Belluga in speculo principum dicit, quod etiã Iudæus gaudet, simulatione cessante. fo. Ioan. bichis in d. tracta. de immunit. eccle. col. 7. ver. nota. 2. ibi fugientes. dicit, quod ille tex. c. diffiniuit. 17. q. 4. loquitur generaliter. Et sic debet intelligi generaliter. c. 2. coniu. lepro. ergo omnes fugientes ad ecclesiam, siue sint Iudæi, siue Pagani: vel eorum serui gaudent hac immunitate, vt ibi per eum. Ioan. igne. in l. 1. ff. ad fillani. fol. 13. co. 2. in fi. & fol. sequent. idem concludit. Spoli. in d. l. vni. de raptu virgi. C. retuli in præcedenti opinione, dicit, indubitanter distinctione de Christiano fugiente ad ecclesiam debere seruari in Iudæo, Pagano, & Hæretico.

Et vt videtur, sunt duæ opiniones super ista fallent. stante consuetudine, pro vna, illa seruabitur, prout dicunt Ioann. de tur. cre. in d. c. diffiniuit: & Mari. in d. tractatu de citatione. retuli supra. Nam in conflictu opinionu illa est tenenda, quam approbat consuetudo etiam contra communem. Vide Deci. post alio in c. atf clericici. co. 15. de iudi. Rochus de curte in repet. c. fi. de consuetu. fo. 15. col. 1. ver. limita. 3. & 51. co. 4. ver. 6. limita. Ioan. de rebus. in filua nuptiali. fo. 207. refero in consilijs meis. conf. 58. co. pe. in prin. infra co. lib. & conf. 21. in 5. volumi. in 1. fallen. regule secundi generis. realis in conf. meis.

- 4 Prædictæ opiniones possent concordari, † prout sentiunt glo. in d. c. inter alia ibi. & Panorm. & ibi Ang. in summa, in ver. immunitas. co. 2. in fi. retuli supra. quod quando Iudæus, seu infidelis fugiunt ad ecclesiam, & petunt baptismum, & volut effici Chri-

stiani gaudebunt immunitate, & isto casu procedit ista opinio. 2. si vero fugiant ad ecclesiam non propter zelum fidei, sed propter euasione[m] delictorum, seu criminum nō gaudebunt. & hoc tenet Nico. boeri. in deci. q. 110. in prima parte fo. 116. nu. 4. dum dicit, licet iudæi, & infidelis gaudent hac immunitate, quādo nō fiēt, & simulate, cōfugiunt ad ecclesias. sed alias non. vt dictū est.

In excommunicato, & interdito, & degradato.

Summarium. 19. Fallent.

- 1 Excommunicatus uel interdictus quando gaudeat immunitate.
- 2 Quid indegradato.

Fallēt.
19.

FALLIT. XIX. in excōmunicato, & interdito ꝛ se-
cundū Host. in c. fi. eo. ti. qui dicit, quod excōmuni-
catus non gaudet immu. si est excōmunicatus ab ho-
mine seruato ordine iudiciario, alias secus nisi esset
in mora petendi absolutionem. & Hosti. in summa
de imm. eccl. §. in quantum ver. quid ergo. vbi dicit, quod excom-
municatus non gaudet hoc priuilegio, si ab homine excōmuni-
catur iuris ordine seruato: secus si à canone, vel in vtroq; nō debet
gaudere. Si est in mora petendi absolutionem, dicit tamen Host.
quod Gofre. sequitur communem opinionem magistrorum. vide
in fine istius fallentiæ.

Contra istam fallē. tenent Guill. de mō lau. & Imo. in cle. 1. de
pœ. & rem. & ibi Bonif. de vital. q. 5. nu. 79. qui dicunt, quod ex-
communicatus gaudet imm. Idē tenet Ioan. fab. insti. de his, qui
sunt sui, vel aliæ iur. & in l. 1. de his, qui ad eccl. conf. C. allegat
Host. in summa eo. ti. §. quid ergo, retuli in prin. istius fal. Idē te-
net Hen. Bohic. in c. eccl. eo. ti. co. 4. nu. 4. vbi dicit, quod excō-
municatus debet gaudere dū modo aliud canonicū nō sit, quod
obsistat: & ideo est, quia in hoc delictū excōmunicati, nō attendi-
tur, sed potius fauor dei cui cōpetit iste honor qui non peccauit.
& concludit opinionē istam esse veriorē. & glo. pragma. sanct.
in tit.

in ti. de inter. indiffe. non pon. in ver. inde est. fo. 196. co. 3. arguit pro, & contra: & concludit, quod gaudet. Idem tenet collecta. in c. fi. eod. titu. qui dicit: quod excommunicatus: & interdictus debent gaudere. Ioann. de turr. crema. in c. diffiniuit. 17. q. 4. dicit, quod excommunicatus debet gaudere. Idem Siluestr. in summa. in ver. immu. 3. q. 3. & sanctus Anto. in summa. in 3. parte. titu. 12. ca. 20. §. 1. glo. consu. Burg. fo. 57. co. 2. Refert Pano. in d. c. inter alia. Panorm. ibi nihil dicit, & Bonifacius de Vitalli. in clem. 1. de sen. excommunic. 22. vbi dicit, quod si excommunicatus fugit ad ecclesiam propter delictum non debet extrahi. si tamen excommunicatus est, in ecclesia sua voluntate: & nō ad fines immunitatem se consequendi, & ex sua statione impeditur celebratio, potest inuitus extrahi, vt ibi plenius, per dictum de vitallin.

Maria. Sozi. in tractatu de citatione art. 17. fol. 31. co. 1. in prin. dicit, quod hoc priuilegio gaudet excommunicatus: Si aliud canonicum non resistit ei, ratione est, quia in hoc nō attenditur delictum excommunicati, sed fauor Dei, cui competit ille honor. Allegat Guilliel. de mon. lau. & Zenzi in d. cle. 1. de pœni. & remis. & Hostie. in summa eod. titu. in §. quantum retuli supra. in prin. quidam vero distinguunt, quod aut quis est excommunicatus ab homine seruato iuris ordine, talis non gaudet, aut est excommunicatus à canone, talis gaudet, alij vero dicunt, quod utroque casu non gaudet priuilegio ex quo est in mora petendi absolutio- nem. Secus si non esset in mora. c. rursus. ca. quicumque. 11. q. 3. sed glo. Guillielm. supr. summa Raymundi. in titu. de immu. ecclesi. Frater Iacob. in summa illius tituli. q. 5. ver. quid de Iudæo tenet indistinctè quod excommunicatus non gaudet tali priuilegio, & quod realiter potest capi. Sed primam opinionem Guilliel. quod non possit capi, dicit esse tutiorem Hostien. & eam tenet Gofre. in summa istius tituli. quam etiam Hugon. in c. pe. de immunitate ecclesiastica dicit esse veriorem, in hoc residet Maria. vbi sup. Nico. boeri in decis. in prima parte. q. 110. co. 2. ver. sed in excommu- nicato: dicit, quod communis est, quod excommunicatus gaudet immunitate. Et id quod de excommunicato est dicendum de in- terdicto. hoc expresse tenet collecta. vbi supra.

2 De degradato † est dicendum, quod gaudet priuilegio immu-
nitatis

nitatis. Nam retinet priuilegium; nisi esset incorrigibilis. Nam tum fecus. per c. cū non ab homine de iudi. Hosti. in summa: §. in quantum. colla. 3. ver. sed nunquid in fine. & Maria. Sozi in d. tra ctatu de citatione arti. 17. fo. 31. col. 1. in prin.

Quo ad forum pœnitentialem.

Summarium 20. Fallent.

¶ Quando episcopus, aut alius ingratus eriminosum ecclesia eximere poterit, ut penitentiam agat.

Fallēt.
20

FALLIT. XX. quoad forum pœnitentialem, & pro declaratione istius fallen. quæro de quæstione sequenti.

Vtrū episcopus, ¶ vel eius officialis, possit extrahere de ecclesia clericum homicidam, vel alias eriminosum: & eum ponere in carcere, vel detrudere in monasteriū. Ancha. & Imo. in d. c. 1. de pœni. & remissi. dicunt quod sic. allegant Inno. in d. c. inter alia. Guillielm. de mont. laud. in d. cle. 1. in q. 5. quærit. nunquid episcopus, aut eius offic. poterit clericum homicidam extrahere ab ecclesia adponendum eum in monasterio arcto, ad pœnitentiam peragendam. Refert Inno. quod sic, in c. inter alia. eo. ti. in ver. ad pœnam corporalem. i. sanguinis effusionem, possit tamen in monasterium retrudi, ad pœnitentiam agendā. Arg. c. si episcopus. 1. distinctione. & auten. si nouo de adul te. c. sunt verba Inno. & idem ad literam. Refert Host. Inno. Refert etiam Hugo. idem notare in c. rectum. 17. q. 4. quia à sola pœna sanguinis defendit eos cano. & aliter eos punit, vt in d. c. 1. inter alia quod credit. d. Guillielm. verum, vbi non esset arctum nimis, nec esset in carcere perpetuo, maximè cum hodie carcer pro pœna introductus sit. c. quamuis de pœni. & remis. libr. 6. & in eo non datur, nisi panis doloris, & aqua angustie. c. nouimus de verbo. significatio. vt latius per d. Guillielm.

Ancha, in d. clemen. 1. q. 5. quærit de ista quæstione in eisdem terminis

terminis, & verbis: vt Guilielm. & concludit, cum Guiliel. per iura per ipsum allegata. Card. in d. clem. 1. q. 7. quærit de ista questione, in eisdem verbis: vt Guilielm. & dicit, quod laudi. in d. clem. 1. Refert Inno. in d. c. inter alia, qui tenet, quod sic. dicit tamen Cardin. quod ipse contrarium tenet. in d. c. inter alia q. 5. dicit tamen, quod opinio Inno. secundum Lau. posset procedere vbi monasterium non esset nimis arctum, nec esset carcer perpetuus, alias secus: maximè cum hodie sit carcer, inductus etiam ad pœnam. per d. c. quamuis, vt latius per Car. vbi supra.

Imo. in d. clem. 1. q. 5. quærit: nunquid episcopus, vel eius officii poterit talem fugientem extrahere de ecclesia, & ponere ad monasterium, ad pœnitentiam peragendam. Imo. non loquitur de clerico fugiente ad eccl. Sed loquitur generaliter. supradicti alij doctores loquuntur de clerico criminoso, fugiente ad ecclesiam vt sup. retuli. Imo. in d. clementi. 1. Refert Guilielm. de mont. laud. & eum sequitur. retuli supra.

Ioann. and. in d. c. inter alia. in ver. pœnam corporalem. Refert Inno. quem supra retuli, & dicit, quod per illam glo. videtur sentire, quod fugiens ad ecclesiam potest per ecclesiasticum iudicem inde extrahi, & puniri ecclesiastica pœna. pro hoc facit, quia contra seculares potestates: & non contra ecclesiasticas potestates videtur inuenta immunitas. ca. frater 17. q. 4. ibi, quod neque potestatibus, quidem vel principibus vnquam licuit & c. & c. diffiniuit. 17. q. 4. vbi violans puniri iuuetur, se veritate regia: ergo de laicis loquitur. Facit c. cum instantia de censu. ecclesia non videtur priuilegiasse. contra se. Item Iudæe ecclesiasticus non imponit pœnam mortis, uel truncationis.

Ioan. and. vbi supra dicit, quod non putat Inno. sic intellexisse. Imo. abstractio violenta: per ecclesiasticum iudicem: vel dominum de subdito, vel seruo fieri non potest. per l. 2. de his, qui ad ecclesiam confu. ibi nemini licere fugientes. & c. reum. 17. q. 4. ibi ad ecclesiam fugientem nemo abstrahere audeat. & c. diffiniuit. 17. q. 4. ibi nullius audeat confugientem ad ecclesiam & c. vniuersale negatiuum etiam ecclesiasticos includit. facit c. vnicum de natis ex li. C. conquærente. in prin. de restit. spoli. Item patere legem & c. c. cum omnes de constituto. ad id quod dicitur ecclesiasticum iudicem non

non imponere pœnâ mortis, vel truncationis, ratio. quod de omni pœna loquitur tex. in d. c. inter alia, & apertius tex. in c. id eõstituimus. 17. q. 4. & glo. in c. inter alia. in ver. pœna. & glof. Inn. non loquitur de pœna, sed de pœnitentia. hæc Ioan. and. vbi sup.

Henricus bohic in c. fi. de immu. eccl. col. 4. in princ. dicit, modo data immunitate ecclesiæ, nihilominus potest seruari ius. s. punitiois maleficij, & hoc si exeat volútarie, & supposito, quod ibi remaneat, detrudetur in monasterium ad pœnitentiã peragendam. allegat Inno. & Host. in d. c. inter alia. & Host. in summa. §. alias, eũ quis ad eccl. ver. alias autẽ, & hoc credo verius. dicit Hêric. vbi supr. & per hanc glo. videntur Inn. & Host. sentire, quod fugiens ad ecclesiam, bene potest per iudicem secularem inde extrahi. & refert Ioan. and. in ver. per hanc glo. citra.

Card. in d. c. inter alia q. 5. & 6. quærit de ista quæstione, & refert Inno. & Ioan. and. de verbo ad verbum. prout supra retuli: & concludit, cum Ioan. and.

Antonius de Bu. in d. c. inter alia. co. 2. ver. quæro, quam pœnã euitet hic fugiens ad ecclesiam, dicit, euitet pœnam corporalem, & sanguinis effusionem. c. id constituimus. 17. q. 4. posset tamen detrudi ad monasterium: ad pœnitentiã peragendã. secundum Inno. ibi: propter quod dicit Anto. videtur Inn. sentire, quod per iudicẽ ecclesiasticũ posset inde extrahi, & puniri: confugiens ad ecclesiam. dum tamẽ puniatur ecclesiastica pœna. ratio huius est. quia contra seculares potestates, & non contra ecclesiasticas videtur hæc immunitas ad inuenta. Refert Ioann. andr. ad literam prout superius retuli. & refidet cum Ioan. and.

Ancha. in c. inter alia. in fin. quærit, vtrum ecclesiasticus posset extrahere, fugiẽtem ad ecclesiam. quidam dicunt quod sic. refert, & sequitur Ioan. and.

Collectarius. in d. c. inter alia. co. 2. in fi. ver. sed nũquid possunt per ecclesiam extrahi detrudiq; in carcerẽ ad perpetuam pœnitentiã. Refert Inno. & Host. dicentes quod sic, per c. nullus. 17. q. 4. & 82. Idem tenuit. in d. c. inter alia, & istam sententiã probat litera, cum dicit, rectores ecclesiæ debent seruare vitam, & membra, sed alias sunt legitimæ puniendi. Sed Innocenti. super ver. membra. dicit, quod nunquam propter hoc in carcerem mittendus

mittendus est, & detrusio in monasteriū, est loco carceris. c. gaudemus, de conuer. coniu. & pene per consequens. c. quamuis de pœni. & remis. & sic hæc iura fraudarentur. arg. c. quanto. in fi. de diuor. refert etiam Guill. in d. cle. i. de pœni. & remis. vbi dicit, quod possunt detrudi in carcerem, dummodo non sit minus arctus & perpetuus. refert etiam Ioan. and. qui credit quod omnis extractio est interdicta per iudicem ecclesiasticum. nec credit Inno. intellexisse contrarium: quia esset contra iura. c. nullus. 17. q. 4. cum similibus. hæc collecta vbi supra.

Panor. in d. c. inter alia. co. 3. ver. sed dubitatur an iudex ecclesiasticus possit istum confugientem arcere & constringere: præfertim, si est persona ecclesiastica. refert Inno. & Ioann. and. ad literam, quos supra retuli. & dicit Panor. vbi sup. in fi. co. 3. Aduerte quia Ioan. and. aperte tangit, quid in subdito, vel seruo domini iudicis ecclesiastici, vel in iudice ecclesiastico respectu secularis personæ. concludit, quod per istos violenta abstractio fieri non debet. quod placet Panor. & allegat ad hoc text. in c. nullus. 17. q. 4. vbi text. expresse dicit, quod nullus clericorum, seruum, aut discipulum suum confugientem ad ecclesiam extrahere audeat, vel flagellare præsumat. & dicit Panor. quod potest dubitari, circa duo. Primo, an iudex ecclesiasticus possit fugienti ad ecclesiam, inuito iudicare pœnitentiam. dicit, quod Ioan. and. post Inno. videtur sentire, quod sic. facit glo. in c. de raptoribus. 36. q. 1. quæ videtur sentire, quod talibus potest iniungi pœnitentia. & placet Panormi. dummodo inuitus non extrahatur ab ecclesia. vt sic consulatur pariter immunitati ecclesiasticæ & animæ illius fugientis, & sic possunt reduci ad concordiam. Laurent. & Zenze. qui in hoc videntur contrariari in clem. i. de pœniten. & remis. Nam immunitas non intelligitur concessa in præiudicium animæ. potest etiam quis compelli, ad agendam pœnitentiam de peccato publico. c. i. de spons. c. fin. 26. q. 6. nec ecclesia excusat eum, cum hæc pœnitentia imponatur in hæc ecclesia. vt in c. in capite. 50. distinct. Hæc Panor. vbi supra.

Guilliel. mayne. in d. l. nemo. de reg. iu. ff. fo. 250. co. 4. nu. 31. refert Guill. Ancha. & Imo. in d. clem. i. & Ioan. and. & Inno.

O & Panor.

& Panor. in d. c. inter alia, quos retuli sup. & alios. & concludit cum Inno. & Io. and. & Panor. f. quod fugiens ad eccle. si crimen est publicum, potest compelli ad agendam pœnitentiam publicam in ecclesia, cum hæc pœnitentia publica imponatur in ecclesia. per d. c. in capite. 50. distinct. & ab ecclesia tamen violenter extrahi non debet. vt dictum est.

Ioan. fab. in l. i. de his, qui ad eccle. confu. C. dicit, quod Episcopus, potest clericum extrahere pro pœnitentia iniungēda: sed non pro incarcerando, pernotata per Inno. in d. c. inter alia. sed Ioan. and. contra. hæc Ioan. fab. vbi supra.

Bonifa. de vital. in cle. i. de pœni. & remis. nu. 70. ver. 3. quæro, dicit, quod iudex ecclesiasticus, non potest clericum confugientem ad eccle. extrahere inuitum & punire. tum quia nullo iure hoc cauetur: tum quia ipse iudex ecclesiasticus, quemadmodum debet seruare immunitatem ecclesiæ, contra alios extrahere nites. ita debet ab hac extractione abstinere. secundum Zenze. in d. cle. i. per c. reum. 17. q. 4. quod est contra Inno. retuli supra.

Bonifa. vbi supr. vult defendere Inno. vt ibi, per eum. dicit tamen, sed certe videmus, etiam taliter practicamus, quod nemo inuitus de ecclesia extrahitur nedū pro delicto. imo nec pro debito pecuniario propter immunitatem ecclesiæ, per d. l. i. C. de his, qui ad eccle. confu. & cum ista consuetudo sit pia fauore ecclesiæ, est seruanda. c. ad apostolicam de simo. c. super eo. de cogn. spi. vt latius per Bonifa. vbi sup.

Aduerte multi ex prædictis doctoribus, quos supra retuli, quærunt de clerico homicida vel criminoso, An possit per Episcopū, vel eius officialem extrahi de ecclesia, ad quàm confugit: & eum ponere in carcere, vel detrudere in monasterium. & alij doctores, quærunt generaliter, de criminoso fugiente ad ecclesiam, an possit per ecclesiasticum iudicem extrahi.

Quoad laicos fugientes ad ecclesiam concluditur, vt supra dixi. f. quod compellitur per ecclesiasticum ad pœnitentiam publicam, quæ in ecclesia imponitur: sed violenter, vel eo inuito nõ debet extrahi ab ecclesia, nec per ecclesiasticum, nec per alium.

Quoad Clericos, sequitur

Quæstio sequens.

Summarium 21. Fallent.

- 1 Persona ecclesiastica, an gaudeat immunitate.
- 2 Variæ Doctorum opiniones, conciliantur in hac materia.

VICESIMOPRIMO, fallit persona ecclesiastica. Nunquid ꝑ hæc immunitas concessa sit clericis, vel religiosis, vt non possint, per iudicem proprium in ecclesia arceri, vel violenter extrahi.

Fallét.
21.

Panor. in d. c. inter alia. co. 4. ver. 2. principaliter dicit quod hanc quæstionem, expresse, non attingunt doctores in d. c. inter alia. & dicit, quod ipse non reperi aliquem text. qui expresse prouideat de hoc: sed ipse Panor. salua meliori deliberatione, tenet, quod hæc immunitas non habet locum in eis, si iudex ecclesiasticus, causa disciplinæ, & non odij, vult eos arceri in ecclesia & punire, & extrahere, vt duci faciant ad carcerem. Et pro ista sua opinione, adducit sex fundamenta: & quia possunt videri, non refero hic. & dicit, quod putat omnia esse verissima. reliquit tamen hoc consuetudinem, quæ in hoc multum debet attendi.

Guill. may. in d. l. nemo. de reg. iu. ff. fo. 251. co. 1. quærit de ista quæstione. & refert Panor. quasi ad literã. & dicit Guill. vbi sup. plane possumus cõfiteri sua dicta pcedere in clericis, vel religiosis delinquentibus in ecclesia. per d. c. fi. eo. ti. sup. alijs vero videãt sapientiores, quid sit in istis iudicandum. hæc dicit Guill. vbi sup.

Clab. in sum. in ver. immunitas. ver. 14. & Siluest. in ver. immunitas. 3. q. 2. ver. tertium clerici. & gl. in c. nullus. 17. q. 4. idem tenet quod Panor. vbi sup. Idem etiam tenet Io. fab. in l. 1. de his, q. ad eccle. confu. C. vbi dicit, quod Episcopus põt clericum extrahere p pœnitentia iniungenda: sed non p incarcerationem. pnotata p Innõ. in d. c. inter alia. sed Ioa. and. ibi cõtra. retuli in pcedẽ. q.

Io. bar. in suo viatorio iuris, fo. 17. co. 4. in tit. de violatoribus immunitatum, dicit, quod clericus, qui disciplinæ fugiendæ causa, confugit ad ecclesiam, potest extrahi. eum refert Nico. boeri, in decis. q. 109. fo. 115. nu. 3.

Io. bichis in tract. de imu. ecc. fo. 72. co. 1. & 2. in paruo vol. refert Panor. ad literã, & dicit, quod allegationes Panor. sunt vere:

O ij Tamen

Tamen quoad propositam quæstionem, non credit esse veram suam opinionem, cum sit contra casum expressum, in c. nullus. 17. q. 4. vbi tex. nullus clericorum, seruum, aut discipulum suum fugientem ad ecclesiam, extrahere audeat, vel flagellare præsumat, & multa alia. allegat Ioan. bichis, vbi supr. co. 1. & 3. & respondet ad iura per Pastor. allegata. & dicit quod opinio Panor. seruatur in practica. Opinio tamen contraria forte esset verior de iure. per d. c. nullus, & per alia per ipsum allegata. Ludo. cõ. 227.

Ludo. roma. conf. 234. dicit, quod non solum in laico: verum etiam in clerico habet locum dispositio. l. præsentis, de his qui ad eccle. confug. C. adducit tria fundamta. Primo, quia tex. dictorum canonum, loquuntur indistincte, non distinguendo clericum à laico. ergo l. de prætio, de publi. ff. cum simi. Secundo, quia maior ratio est, in clerico, vt in ecclesia capi nõ possit, quàm in laico. cum clericis domus propria, quodammodo ecclesia sit: in domo aut propria neminem capi permissum est. l. pleriq; de in ius vocan. ff. l. nemo. de reg. iu. ff. Tertio, hoc priuilegiũ, quod in ecclesia nemo capi possit, est concessũ loco ipsius ecclesie. ergo habet locum, in quolibet ibi reperto, siue clerico, siue laico, facit in simili, quod notat Bar. in l. si. de testa. C. & in l. cunctos populos de sum. tri. C. & Bal. in l. si non speciali, de testa. C. dicens priuilegia locis, concessa ad quaslibet personas ibi stantes, extendi, forenses, vel extraneas. per l. si. de testa. mili. C. Et plus dicit Ludo. vbi sup. quod etiam si quis in ecclesia deliquerit, habet hoc beneficium, quod ibi capi nõ possit. per glo. singu. in c. frater. 17. q. 4. nec ob. c. si. eo. tit. quoniam ille text. loquitur in casibus specialibus, & exceptuatis à regula. d. l. præsentis, inter quos iste non est. d. ergo glo. c. frater, debet teneri, quia nullum habet contradicentem. & Ludo. refert additionator Ange. de malefi. in ver. fama. q. 4. in litera a. Glo. in d. c. frater. in ver. ab omnibus, in principio, dicit, quod sacrilegus, in nulla ecclesia erit tutus, cum in ecclesia delinquat. & dicit d. glo. in fin. Tamen decre. in termi. de immunita. ecclesi. tantum duas personas excipit. Vult innuere, quod exceptis illis personis, aliæ delinquentes, etiam in ecclesia gaudent immunitate. Ista gl. non probat dictũ Ludo. nam non sequitur. Dicta decret. inter alia accipit duos casus.

ergo

ergo nō sunt alij casus excepti. Nam plures sunt alij casus, in quibus fugiens ad ecclesiam, non gaudet immunitate, vt patet per discurtium istius tractatus. Item c. fi. eod. tit. est contra dictum Ludo. nam tex. ibi clare dicit, quod delinquens in ecclesia, non gaudet immunitate. vt latius dixi supra, in fallen. 3. Nec est bona respons. Ludo. ad c. fi. quod ille text. loquatur in casibus specialibus exceptuatis à regula l. præsent. casus exceptuati sunt, homicidæ, adulteri, raptores, exactores tributorum: de quibus in aut. de mand. princip. §. neque auten. col. 3. & isti si delinquant, non gaudent immunitate: nemini dubium si delinquentes extra, confugiunt ad ecclesiam, non gaudent à fortiori. Si delinquant in ecclesia, & dicti speciales non procedunt de iure canonico. vt dixi in fallent.

Ioan. Bernardus de luco, nunc episcopus Calagurriten. in practica criminali, in c. 115. fo. 99. co. 2. tit. ab ecclesijs, ad quas confugerint, quærit de ista quæst. & refert Card. & Ludo. roma. tenentes, quod gaudent etiam clerici. retuli eos supra. refert etiam Panor. tenentem, quod non gaudent. Refert etiam Ioan. bichis, qui refert opinionem Panor. & concludit contra eum. retuli supra. & dicit prædictus Episcopus, quod opinio verior, & communior est, quod gaudent. Panor. relinquit cōsuetudini quæ in hoc multum debet attendi, secundum eum, quæ quidem iam videtur recepta, vt clerici à suis iudicibus extrahantur ab ecclesijs, & ita feruatur. Limitatur hoc per d. Dominum Episcopum in casibus, vbi clericus post degradationem esset tradendus curiæ seculari: tunc non est extrahendus: aut si extrahitur post degradationem & verbalem in sententia traditionem curiæ seculari ad ecclesiam reducendus esse videtur, sibi æquissimum. Opinio ergo Ludo. & Ioan. bichis est, quod clerici delinquentes, si fugiant ad ecclesiam, gaudent immunitate.

Opinio Panorm. est, quod non gaudent, & relinquit consuetudini possent † concordari. prout sentit Guilliel. mayne. quem supra retuli. vbi dicit, quod plane possumus confiteri dicta Panormi. procedere in clericis & religiosis delinquentibus in ecclesia, per c. fina. eod. tit. In alijs vero, viderint sapientiores quid sit in istis iudicandum posset, dici, quod alij gaudeant.

Cōclu
sio.

O iij prout

prout expresse dicit Ludo. vbi supr. Nam clerici, vt plurimum maxime hodie, alibi quàm in ecclesia viuunt, & resident. secundum Ludo. & Ioan. bichis vbi supra.

Hodie tamen opinio Panorm. indistincte seruatur. & ita vidi practicari.

Castellantes ecclesiam, vel INDE PUGNANTES.

Summarium 22. Fallent.

- 1 Castellantes ecclesiam, vel inde pugnant. an exemi possunt ab ecclesia.
- 2 Ecclesia, an cancellari possit.

Fallét.
22.

VICESIMOSECUNDO, fallit, in castellantibus ecclesiam, vel inde † pugnantes. Ná tales. s. castellantes ecclesiarum, vel inde pugnantes, non gaudent immunitate. arg. c. si. cod. tit. Nam ibi text. quod delinquentes in ecclesia, non gaudent immunitate. Dixi supra in 3. fallent. Castellatio ecclesiarum, est prohibita. c. sanctorum. 10. q. 1. c. si. 17. distin. in d. c. sanctorum. est text. quod ecclesia à laicis in castellari, non debet. dicit glo. ibi, vt inde fiant propugnacula. Dicit Hostien. in summa istius tit. in §. in quantum, in prin. quod ecclesia in castellari non debet: nec ibi debent ædificari propugnacula, vt inde fiat guerra, vel ibi recipiantur hij, qui guerram faciunt, præcipue prædones, quàm ius autoritate episcopi tempore, iustæ necessitatis, hoc fieri possit ad tempus: puta propter metum paganorum, piratarum, latronum. & pro defendendo iura ecclesie, cum forte non inueniatur locus. Ita congruus, ad hoc cessante tamen necessitate, cessat castellatio, vt latius per Host. vbi supr. Inno. in c. cù ecclesia. eo. ti. dicit, quod ecclesia nõ debet castellari ad offensionem alicuius: sed ad hoc, vt ibi fugiant & defendantur Christiani, vel alias boni à malis, satis licite potest in castellari. Idè Host. Ioan. and. ibi, & Henr. bohic, in d. c. cù ecclesia, in prin. querit, † an ecclesia possit in castellari. dicit, quod non ad offensionem alicuius. c. sanctorum. 10. q. 1. Sed

Sed ad defensionem bonorum eorum. qui in casu licito ad eam cōfugiunt, tunc potest incastellari. per d. c. cum ecclesia: Sed à clericis bene potest incastellari, si laici vellent facere insultum, contra ecclesiam, vel propter oblationes, vel propter aliud: vt ipsis laicis resistatur. secundum Henricum. in d. c. cum ecclesia. & Arch. in c. sanctorum. 10. q. 1. Idem etiam tenet, quod Héricus Bohic. Card. Anton. Ancha. Panorm. in d. cle. cum eccl. quod ad offensionem alicuius non debet incastellari, sed vt defendantur Christiani, & boni viri à malis potest incastellari. Idem tenet Ancha. conf. 96. col. 2. quod ecclesia potest incastellari pro tuitione fidelium. Claba. in summa. in ver. immunitas. q. 13. quærit. vtrum fugientes ad ecclesiam tempore belli sint capiendi. dicit, quod non. si ipsi non incastellauerunt, aut inde pugnauerunt. ar. c. fi. eod. tit. Idem tenet Siluestrius. in summa. in ver. immunitas. 3. q. 2. ver. 4. Sequitur ergo, quod castellantes ecclesiam, aut inde pungentes, nõ gaudet immunitate. intellige de incastellantibus, sine causa iusta. vt supra dictum est, & quoad pugnantes, de ecclesi. dic vt sup. dixi in 3. fallent.

Signoro de homo. in rep. l. nemo. de sacro sanct. eccle. C. num. 10. fo. 24. co. 2. ver. & primo quæro, quærit an tēpore guerræ, per laicos possit ecclesia occupari: vt ibi fiant forte aliqua fortalicia ad defensionem Reip. arg. pro, & contra. & concludit, quod sic: quia cum hoc fiat ad vtilitatem Reipu. præferendum est priuatæ l. vtilitas de primi pilo. C. Item non est absurdum ecclesias opprimi. ob publicam vtilitatem. l. vnicus nullum. de sacrosanctis eccl. C. cum fimi.

Quando datur carcerato

LICENTIAM AD AV-

diendam missam.

Summarium 23. Fallent.

¶ Incarcerato si detur licentiam missam audiendi in ecclesia, inde extrahi potest.

O iiij

Fallit

Fallét.

23.

FALLIT, XXIII. quando † datur carcerato
 licentia ad audiendam missam. Nam iste talis nō
 debet gaudere immunitate: imo si non vult redi-
 re ad carcerem, potest extrahi ab ecclesia, & redu-
 ci ad carcerem. Ioan. and. in additionibus ad Spe-
 culato. super rubr. de iure iurando. col. penul. quærit de ista quæ-
 stione, quando dimissus de carcere, vt vadat ad audiendā missam
 cum iuramento de redeundo, & vadit ad ecclesiam, & non vult
 redire. Ioann. Andre. refert plura dicta aliorum: & concludit,
 quod si iniuste detinebatur, vel à non habente potestaté, nō tene-
 tur redire per glo. singularem. in cle. pastoralis. in verbo per vio-
 lentum de re iudi. Si vero iuste detinebatur, tenetur redire. non
 debet tamen pati illum extrahi, nisi præstita impunitate, de mem-
 bro vel morte. Idem Panormit. in c. inter alia. in fine. eod. titu. &
 Henricus Bohic. in c. pe. eo. ti. in fin. Ioan. de bichis. in d. tractat.
 eod. titu. co. 28. ver. quæro aliquis. fol. 77. col. 4. in paruo volum.
 ibi refert Ioan. and. & Panormi. vbi supra. & idem in decis. Cap-
 pellæ Tholo. decis. 422. co. 1. & Bartho. brixien. in quæstionibus
 dominicalibus. q. 37. in 2. volum. tractatum fol. 54. co. 3. quærit
 carcerat⁹ iuravit custodi carceris, quod rediret ad carcerē, si per-
 mitteret eū die aliqua solemni audire missam, custos recepto iura-
 mento: permisit eum intrare ecclesiam carceratus, non vult exire
 allegans immunitatem ecclesiæ, quæritur, an compellatur exi-
 re. Primo dicit, quod posset compelli: post arguit, quod non, tan-
 dem concludit, quod si iniuste detinebatur non tenetur redire, &
 si iuste detinebatur, debet redire: verumtamen ecclesia nō debet
 eum reddere, nec debet extrahi per violentiam de ecclesia, nisi
 prius fuerit ad vitam, & membra securatus. dicta decis. Tolos. eū
 refert, & sequitur, allegat etiam Panor. vbi supr. & Clabafium in
 summa. in ver. immunitas. ver. 19. idem tenet, quod Bart. brixien.
 & allegat Bart. in l. relegati. ff. de pœn. & Ioan. and. vbi sup. retu-
 li Soci. Andr. Bart. non loquitur in nostris terminis Cassa. in con-
 suetut. Burg. fo. 57. col. 2. in fi. refert Panormit. in d. c. inter alia.
 Bartho. brixien. refert, & sequitur. Guillielm. Mayne. in l. nemo.
 de regu. iu. ff. fo. 250. co. 2. in prin. num. 24. & dicit, quod ista fuit
 opinio Tancredi, & hoc sequitur Alberic. in l. fideli. C. de hisqui
 ad eccle.

ad ecclesi.confugi.

Faciens mala sacrificia,
seu blasphem.

Summarium 24. Fallent.

- 1 Sacrificia irreprobata facientes, non habet immuni.
2 Nec blasphemantes.

FALLIT, XXIII. in facientibus † mala sacrificia. Nam tales si fugiant ad ecclesiam, nō gaudent immunitate. Hippo. de mars. in l. ex senatusconsulto. ff. de sicca. co. 3. in fi. mala sacrificia sunt, sacrificantes more paganico, vel ille, qui offendit maiestatem diuinam. idem de percutiēte imaginem Dei, vel sanctorum, vel scindente maiestatem Dei, ligneam, vel sanctorum. secundum Ange. de perusio. in d. l. ex senatusconsulto. & ibi Hippoli. vel iurans per capillos, vel aliter verecunde. Nam isti tales non gaudent immunitate. secundum Hippo. vbi supra. ver. quæro etiam fol. 40. co. 3. & sequen. Istam quæstionem an † blasphemator Dei, & virginis Marie, gaudeat immunitate. Ponit Nicola. Boheri in decis. quæstione. 100. in prima parte. fol. 116. & concludit, quod non gaudet, per rationem. c. fi. eod. titu. quia frustra legis implorat auxilium & c. c. quia frustra de vsu. cum simili. Nam qui delictum in ecclesia, vel contra Dei sponsa commiserit, non debet gaudere immunitate d. c. fi. eo. titu. c. conquæst. c. cum proca. de senten. excomm. Ioan. Fab. in d. l. i. C. de his, qui ad ecclesias confugiunt. & Doctores, quos supra retuli. in prin. à forciori gaudere non debet, si contra Deum sponsum ecclesiæ, & caput, ac diuinam commiserit maiestatem, quam longe grauius est offendere, quam temporalem. c. vergentes de hæretic. cum simili. Nam si læditur per hæresim, vt ibi sic etiam per blasphemiam, quam tolerare non debet ecclesia. Cum Christus nostra pertulerit crimina. c. in nonnullis de iudæis. tenet Calde. cons. 2. in titu. de iudæis. col. i. in princ. dicens, quod hoc crimen sapit hæresim si scienter

Fallēt.
24.

si scienter, & appensate fiat, & maximè si sæpius reiteretur, vt latius. per Calderi. vbi supra. ergo si quis delinquit in ecclesia, non gaudet, vt dictum est: ergo, nec qui in Deum ex quo propter honorem Dei defertur ecclesiæ. multo fortius deferendum est Deo iuxta illud ppter vnumquodque tale. & illud magis autem. multo magis de sacrosanct. eccle. C. iniuria quæ fit Deo, censetur ecclesiæ facta, & è contra: & hoc est clarum: vt latius. per d. Nicol. boe. vbi supra. refert etiam Archidi. in c. quid ergo. 23. q. 5. vbi dicit, quod dominus dixit ad Moysen. educ de carcere blasphemum: & ponant omnes, qui audierunt manus suas super caput eius, vt lapidet eum vniuersus populus. Sic factum est. dicit vltèrius Archidiacon. in d. c. quid ergo. 23. q. 5. peccatum blasphemix, quæ ponit in cælo os suum omni peccato, horribilius est. vt latius ibi, per eundem Archidia. & per Nicol. boeri. vbi supra.

In delinquente prope eccle- SIAM ANIMO CONFUGI- endi ad eam.

Summarium 25. Fallent.

Delinquens prope ecclesiam animo confugiendi ad eam.
quando gaudere possit immunitate.

Fallét.
25.

FALLIT, XXV. in delinquente ꝑ prope ecclesiam i animo confugiendi ad eam. Nam talis non gaudet immunitate. secundum Host. in summa eo. ti. 5. in quantum. co. 2. & in addi. ad Pa. in d. c. fi. eo. ti. vbi dicitur, quod dispositio illius. c. habet etiam locum in eo qui delinquit extra ecclesiam. s. prope ecclesiam animo confugiendi ad eam. alias non. allegat Host. & plures alios doctores. Idem tenet Ioan. Fab. in l. i. C. de his, qui ad eccl. conf. & Mari. Sozi. in tractat. de citatione. in 5. quæstione. fol. 22. co 3. ver. & quid si non delinquit in ecclesia, nec lóge ab ecclesia, sed prope ecclesiam, non tamen infra circuitu, infra quæ ecclesia gaudet dicta

dicta immunitate distinguitur, an ex proposito, ibi prope ecclesia deliquerit, vt citius posset ad ecclesiam habere refugium, traditur. per Hosti. in summa eod. titu. §. cum quis, & per Hugo. in d. c. pe. eod. titu. in hoc residet. Maria. Sozi. vbi supra. Hostien. vbi supra. in d. §. in quantum. col. 2. ver. Si vero maleficium commiserit, infra ecclesiam, aut prope intendens per ecclesiam liberari, alias non commissurus, puta interfecit hominem in cimiterio, vel prope ecclesiam, & intrauit ecclesiam incontinenti, talem nõ defendet ecclesia. c. fi. eod. titu. & sic potest intelligi auten. de manda. princi. §. Sed neque colla. 3. ver. homicidas, adulteros raptores virginum, non gaudere immunitate. alij dicunt, quod d. auten. corrigitur. Nam tales defendit ecclesia, non habita. dicta distinctione: & hoc dicunt magistri communiter. secundum Hosti. sed potest intelligi, vt dictum est. s. quando rapina prope ecclesiam facta esset. & sic loquitur lex. sed c. fi. quando à longe venit, & insequeretur, & ideo ad ecclesiam confugit. hæc Hostiensis. vbi supra. facit, quod statutum puniens vulnerantem in ecclesia vt habeat locum in vulnerante iuxta ecclesiam. Ioan. and. in titu. de immu. ecclesi. in additionib. ad Specul. in fi. ver. ex practicis. eum refert Marcus de mantua consi. 211. in fine.

Qui blandis verbis facit quem

extrahere ab ecclesia.

Summarium 26. Fallent.

1	Qui blandis, & dolose verbis ab ecclesia eximuntur, an restitui debeat.	2	Ingressus monasterij, aut professio dolo facta, an vitietur.
2	Quis locus spectetur ubi in platea existens aliud extra platea constitutum persistet.	6	Distinctio circa dolum bonum, & malum notanda.
3	Testamentum quo per blanditias instituitur hæres num ualeat.	7	In principali quæstione pulchra ponitur hic distinctio. & uarie opiniones referuntur.
4	Matrimonium dolo contractum, an ualeat.	8	Iudex malefactori, fidem præstitã, an seruare teneatur.

Fallit,

Fallét.
26.

FALLIT, XXVI. in illo qui blandis † verbis
& dolosis facit, quem exire ab ecclesia. & iste ca-
sus potest exéplificari duobus modis. Primo, quan-
do delinquens est in ecclesia, seu in loco immuni-
tatis, & verbis blandis, & dolosis alterius exit ab
ecclesia, & capitur extra ecclesiam: an debeat gaudere immunita-
te, iste talis, qui exiuit ab ecclesia blandis verbis. Secundo potest
exemplificari quando quis verbis blandis, & dolosis extrahit, quē
ab ecclesia. & sic extractum interficit, seu occidit, vel vulneravit
eum, & post fugit ad ecclesiam, an debeat iste talis gaudere im-
munitate.

Quoad primum, & secundum exemplum Siluestrinus in sum-
ma. in ver. immunitas. 3. q. 6. dicit, quod extrahens quem violen-
ter per partem clamidis ab ecclesia, seu cimiterio, violat ecclesiā.
dixi supra. in 10. fallentia. Secus secundum Gofredum, Si quis de
loco immunitatis, trahat ~~violenter~~ ^{volens}, quia canon Solam violen-
tiam condemnat, quæ non fit volenti. dixi supra. in fallen. 12. ad-
de etiam si dolo decipiatur. secundum Siluestr. vult ergo, quod si
dolo quis extrahitur ab ecclesia, & capitur extra eam non vide-
tur violata ecclesia, & sic non gaudebit: taliter extractus immu-
nitate.

Petrus de Ancha. in c. fina. de immu. eccle. quærit, quid iuris si
stantem intus per partem mantelli, quæ manet exterius ipsum tra-
hit, vel blandis, & dolosis verbis de ecclesia exire facit, & occi-
dit: an habeat immunitatem postea confugiens ad ecclesiam. Iste
sunt pulchre quæstiones, & dubitales. dicit Ancha. vbi supra. &
refert Ioan. and. tangentem istam quæstionem de mantello, & de
illo, qui trahit volentem: & eum ad mortem, vel detrúctionem
alicuius membri condemnat. & de istis duabus quæstionibus, di-
xi supra. in fallent. 10. & 12. dicit Anch. ego de prædictis quæstio-
nibus me remitto ad notata in simili. per Bart. in l. libellorum de
accusationibus. ff. hæc Ancha. vbi supra. Bart. in d. l. libellorum.
ver. Sed quæro aliquis percussit titium, in platea, qui postea mori-
tur in alio loco, quis locus debeat inferi. dicit, quod locus percuf-
sionis, & non locus vbi moritur, quia ibi videtur interfectus, vbi
est percussus. Et Bart. ibi. ver. vltimus quæro, quid † si aliquis
existens

existens in platea, cum ballista percussit aliquem extra plateam, quis locus inspicitur? Concludit, quod inspicitur locus, ubi quis percutitur. Verba tamen statuti, sunt inspicienda. ut ibi per Bart. dixi plenius in quarta fallent. & in sequent. fallent. quinta. maxime in quinta, & decima fallent. quo ad nostram fallent. esset dicendum, quod si dolose, seu blandis verbis, quis extrahitur ab ecclesia, & extra eam capitur, vulneratur, seu occiditur, debet attendi locus percussionis. & sic in primo exemplo. Ille, qui blandis verbis, seu dolosis, exiit ab ecclesia, non gaudebit immunitate. & in secundo exemplo, Ille, qui aufugit ad ecclesiam, gaudebit immunitate.

Pro ista opinione, facit text. in l. si. C. si quis aliquem testa. 3 prohi. ubi text. dicit. Iudicium ꝑ vxoris posthumum in se prouocare maritali sermone, non est criminofum. dicit glos. ibi, maritali. i. blando mariti sermone. l. fina. ff. eod. & dicit Bart. in dicta l. fina. C. licere blandicijs prouocare testantem, ut sibi prouideat. & omnes, in dicta l. fina. C. dicunt, institutionem blando sermone factam, non esse viciosam. & ibi Iaso ponit regulam, cum tribus fallent. & etiam ponit istam regulam cum fallent. Bernardus de Luco, Hispanus, in regulis Sozi. in litera V. est regula 498. & Palati. Rube, in rep. rubri. de donat. inter virum & vxorem. co. 360. ver. secus tamen. dicit, quod si blandis verbis vxoris, vir inductus est ad donandum, valet donatio. arg. l. non eum. ff. de inoffic. testamen. & dicta l. fina. C. si quis aliquem testa. prohi. ut latius per eum. & Bened. in repetit. cap. Raynuccius. de testa. in verb. condidit. 2. fo. 168. co. 1. nu. 25. ubi etiam refert latius prædicta.

Item ad prædicta, facit glo. singularis, in c. penul. quod metus 4 causa. in glos. fina. ubi dicit glo. quod ꝑ matrimonium dolo contractum, est validum. P. m. ibi. Iaso, in l. pacta nouissima. co. penul. ver. & nota. ꝑ matrimonium. C. de pactis. ubi dicit, quod si matrimonium contrahitur dolo, nedum valet mero iure. imo & in effectu. quia non potest rescindi actione de dolo. allegat d. glo. d. ca. pe. quàm Panor. bis multum exclamat pro singulari. & est glo. similis. in ca. si. 2. quæstione 3. quæ dicit, quod matrimonium contractum, non rescindit dolus

P & Ia.

& Iacob. vbi supra . refert Imol. in d. c. penulti. quod metus causa. vbi dicit, quod si mulier dolo persuasit se habere amplas facultates, & ita dolo circumuenit iuuenem, vt eam accipiat in vxorem, & postea reperiatur nihil habere, iste dolus nihil officit matrimonio, & est similem quod determinat Bald. in l. Arthemidoram. C. vt in posse lega. de Socero, qui promisit instituere generum hæredem, vt capiat filiam suam in vxorem: & postea eum decipit, quia nihil sibi reliquit in testamento non officit matrimonio. & allegat etiã gl. in l. adiuo. ff. de ritu nuptiarum. ibi glo. dicit, quod matrimonium non dissoluitur propter dolum. Iaso. in §. actionum. col. 7. in fine. numer. 38. institutio. de action. refert quasi supra dicta. & allegat. c. dilecti. de emption. & vendit. & Iaso. in dictis locis refert Chassa. in consuetudin. Burgun. fol. 132. col. 1. ver. 3. dic. & ibi refert prædicta, & idem videtur sentire Innocenti. in c. ex parte de restitutione spoliatorum. in finalibus verbis. Imo. in d. l. penultim. in glos. fina. dicit, quod licet doctores transeant cum d. glos. tamen reuera iura, quæ allegantur per glo. non probant dictum glossæ. sed loquuntur quando alter coniugum dolose inducitur ad consentiendum alteri trãseunti in religionem. glo. prædicta potest dicere verum quia licet dolose induxerit aliquem ad contrahendum matrimonium forte dicendo se valde diuitem cum eis fuerit, non per hoc retriãbitur matrimonium. hæc Imo. vbi supra. Ioann. de Nebifanis in filua nuptia li. fol. 88. col. 2. in fine dicit, quod dolus non annullat matrimonium. allegat Iacob. & alios. Purpuratus in l. pactum quod dotali. col. 3. ver. 5. ampliatur. post Alexandrum, ibi refert d. glos. final. c. penultim. quod metus causa, & Panormitan. Imo. & Bal. & Ia. vbi supra, & summa angelica in ver. matrimonium. in §. impediãtum quartum. vbi dicit.

Philippus Decius. in l. pactum quod dotali. C. de pactis. numer. 8. cum sequent. col. 3. in princip. ver. 10. & vltimo ampliatur. fol. 128. col. 2. in princip. concludit matrimonium dolo contractum valere. allegat Bald. in d. l. cum Arthemidoram. c. final. C. vt in posse lega.

Seruiunt ista ad probandum, quod voluntarie exiuit ab ecclesia

clesia. & sic non gaudebit. vt supra dixi in 12. fallen. Nam in matrimonio libera requiritur voluntas. c. cum locum, cum similibus de sponsalibus. si matrimonium dolo contractum tenet. ergo est ibi libera voluntas.

In testamento etiam requiritur libera voluntas. Si ergo testamentum dolose cum ver. blandis, tenet, ergo est ibi libera voluntas. videtur per prædicta, quod si blandis verbis & dolosis exeat quis ab ecclesia, non est ecclesia violata, quoad primū casum, nec quoad secundum vt fugiens ad eam, non debeat gaudere immunitate.

Item pro ista opinione, facit text. in d. c. inter alia. vbi tex. dicit quod non potest quis de ecclesia extrahi violenter. ponderatur ibi verbum violenter. quia sine violentia potest extrahi. vt dixi supra in 12. fallen.

Item facit glo. in c. ex parte 2. & in c. dudum de conuer. coniu. quæ glossæ dicunt, quod † ingressus monasterij, vel professio, per dolum vel fraudem facta, tenet. c. constitutus. 20. q. 3. Feli. in c. in præsentia. c. 6. & Decius ibi. col. 5. ver. 8. nota de proba.

Contra prædicta, facit lex eleganter. ff. de dolo malo, cum pluribus similibus, vbi contractus dolo factus est nullus, si constat de dolo. videtur, quod omnia mala, secuta sunt per dolum. c. ex litteris de dolo & contu. cum similibus.

6 Est dicendum, quod aut † dolus est bonus, aut malus, si bonus actus valet: & ita intelliguntur iura, quæ loquuntur in testamento, matrimonio, & ingressu religionis, aut dolus est malus: & tunc talis dotis nulli patrocinari debet. In casu nostro, est videndum, an ille dolus, per quem delinquens existens in ecclesia extrahitur & capitur, sit dolus bonus. Iacob. de bello. vis. in autent. de manda. princip. §. nec autem. colla. 3. in fine. dicit, quod est dolus bonus. Vnde si Iudas dat fidantiam delinquenti in ecclesia, & cum ista fidantia exit delinquens, iudex non debet eam seruare, quia est bonus dolus, & hoc procedit. dico inferius.

Cynus, in d. l. fi. C. de his, qui ad eccle. confug. in fi. quærit, poene quidem interfecit hominem, & fugit ad ecclesiam tandem à securatus per iudicem, exiuit, iudex nihilominus eum capit, & punit capitaliter ad mortem, nunquid bene fecit?

P ij Refert

Refert Iaco. de Rabena, qui videtur sentire, quod bene fecit. Sed Petrus cōtra, quia securatio debet seruari. & in istam opinionem videtur Cynus inclinare cum distinctione, aut extraxit ab ecclesia in casu, in quo debeat gaudere immunitate, tunc eum punire non potest, aut extraxit in casu, in quo non debeat gaudere, tunc non obstante fide, potest eum iudicare. quia in hoc versatur ius commune & publicum, cui renunciare non potest. l. relegati. ff. de pœnis. male tamen facit, frangendo fidem: quia in frangenda fide, nihil boni, nec dolus bonus esse potest. Plenius per Fortunū Garfiam, in l. conuentionum. co. 8. in fi. ver. infertur. ff. de pactis. refero eum latius infra eodem.

Aduerte † in ista quæstione, quod aut iste qui verbis blandis & dolosis extrahit, quem ab ecclesia, est priuata persona, aut est iudex, aut eius officialis.

Si est priuata persona, & extrahit verbis blandis, & dolosis existentem in ecclesia extra eam, & ibidem eum interfecit, seu vulnerauit: tunc clarum est, quod iste, qui occidit, seu percussit, est insidiosus, seu proditor. per glo. in c. clericus. r. 41. distin. qui dicit, quod qui maliciose circumuenerit alium, & callide seducit, vt in periculum salutis tradat, dicitur proditor. Idem est interficere per dolum, & interficere per industriam. c. 1. de homi. & ibi collecta, qui exponit per industriam. l. per dolum. vt supr. dixi in fallen. 14. & iste talis: Si confugiat ad ecclesiam, non gaudebit. vt dixi in d. fallentia xiiij.

Si vero iste talis priuatus nō occidit, nec percutit illum, quem verbis blandis & dolosis extrahit ab ecclesia: sed detinet eum ad fines, vt officialis iudicis eum capiat, vel ipse tradit, istum extractum iudici. tunc est videndum, an iste sic extractus ab ecclesia debeat gaudere immunitate ecclesiæ, & videtur quod non, per supradicta.

Distin
ctio.

Aut iste, qui extrahit ab ecclesia existentem in ea, verbis blandis & dolosis, est ipse iudex, vel eius officialis: tunc est quærendum, an ecclesia sit violata.

Bal. in l. 1. §. non fuit. ff. de dolo quærit, quid si iudex vult † punire malefactorem, & promittit sibi fiduciam: & postea non vult seruare fidem, vtrum hoc possit legitime facere. videtur quod sic.

quod sic. quia est bonus dolus, vt in d. §. non fuit. ecōtra videtur, quod etiam hostibus est seruanda fides, in treuga pmissa per ducem belli. l. commercium. ff. de pactis. dicit Guiliel. de cuno, quod si est talis, quod potest extrahi inuitus ab ecclesia, vel alio loco exempto, tunc non debet seruari fides secundum eum. Sed Petrus dicit, quod semper debet seruari fides. & hæc est æquior opinio. secundum Cynum, in l. præsentis. de his, qui ad eccle. confug. C. Bal. concludit, quod aut iudex dedit licentiam causa cognita: & tunc est seruanda fides. pernotata in l. his, qui reus. ff. de publi. iudi. aut sine causæ cognitione. & tunc non est seruanda in præiudicium Reipu. l. relegati. ff. de pœnis. Hæc Bal. vbi supra.

Ange. in d. l. i. §. non fuit, quærit de ista quæstione. & refert Guill. & Petrum, & Bal. & dicit, quod sibi placet dictum Bald. Ange. de male. in ver. quod fama publica. q. 5. fo. 73. col. 3. in paruo volu. refert Guill. Cy. Bal. & Ang. vbi sup. & Ludo. Ro. in l. 3. §. si quis seruum. ff. de acqui. possess. Iaco. de bell. in auten. de má. prin. §. sed neque. coll. 3. loquitur latius, quàm aliquis, quomodo sit danda fidantia. & dicit, quod regulariter non est danda: tamen si detur, an sit seruanda: arguit pro & contra. & distinguit, aut datur hostibus, aut subdito, aut aliquo nõ subdito. vt ibi late per eum. sed quoad propositum nostrum in finalibus verbis. quærit dictus Iacob. quid si fidantia data est homicidæ vel alteri, & à iudice non est seruata, & decapitatus est: an iudex bene fecerit. glo. in d. §. sed neque dicit, quod sic. & est bonus dolus per l. i. §. non fuit. ff. de dolo. Sed quidam dicunt, quod malefecerit, & istum. §. sed neque. aliter intelligunt, quàm nos, & male, & distingue. vt supra dixi. Sunt verba d. Iaco. & distinet. sua quoad casum nostrum est, quod si fidei datur subdito, si à lege datur, seruari debet. l. 2. & l. præsentis. cum similibus. C. de his, qui ad eccle. confug. Nam lex dat securitatem existenti in ecclesia. Si autem datur ab homine, autoritate legis, seruanda est. vt in d. §. sed neque de manda. princip. colla. 3. vbi text. dicit, quod in causis ciuilibus, causa cognita, potest dare Iudex securitatem. & facit lex Quisquis. C. ad l. Iuli. maiesta. Si autem sine autoritate legis, datur fides subdito, seruari non debet. vt in d. §. nec autem.

& ratio est, quia eam non dat secundum legem, nec ad utilitatem Reipub. ergo potest contrauenire. Iaco. vbi supr.

Feli. in c. accedens vt lite non contestata. co. 2. ver. an autem liceat aliquo casu rumpere fidem datam in saluum conductum. refert Imo. in l. is qui reus. co. pe. & vltima. §. de publi. iudi. vbi vult, quod quando esset iniuste concessus, & reus esset in loco, in quo alias de iure capi possit, licite sibi frangitur saluus cōductus, qui fuit impetratus, solum, vt delictum esset impunitum, & infert ad iudices maleficiorum promittentes impunitatem reo, si confiteatur. Qui non tenentur seruare promissionem, in foro contentioso, per id quod habetur in l. ius publicum. C. de pactis. Tamen in foro conscientiae, putat oppositū, quia non licet mentiri. c. 1. 22. q. 1. secundum Imo. vbi supra. & dicit Feli. quod ad hoc facit mirabile verbum Archi. in c. vtilem. 22. q. 2. vbi dicit, quod Alex. papa tertius, promisit immunitatem cuidam Ēpo simoniaci ei secrete confesso, si idem confiteretur coram Cardinalibus, quod cum fecisset deposuit eum. Nam excusatur à dolo, secundum Archi. per illum tex. vbi utilis simulatio laudatur. Hęc Feli. vbi supr. & idem in c. afferte. in 1. notabili. Refert Archi. in d. c. vtilem. 22. q. 2. refert etiam Domi. in c. nos quemq̄. 2. q. 1. co. 3. in prin. ver. ad tertium. vbi dicit, quod iudex promittens delinquenti remittere sibi delictum, si confitetur, ex tali confessione, potest eum damnare, & excusatur iudex, ex tali simulatione referunt Alexandrū papam tertium, quem supr. retuli. Feli. vbi supr.

Ioan. de Imo. in d. l. is qui reus. co. pe. ver. item aduertendum, & co. si. quærit de ista quæstione prædicta. f. an promittens impunitatem reo, teneatur eam seruare. Refert Cy. Iaco. de bellovi. & Guill. de cu. & concludit, quod aut potestas dat saluum conductum ex causa, puta propter inuestigandam veritatem alicuius rei, & tunc debet seruare: aut dat absq̄ alia causa, & tunc si dat existenti in loco, de qua poterat extrahi, seu vbi poterat capi. videtur, quod non teneatur seruare. ex hoc sentit Bar. in d. l. is qui reus. & Iaco. de bellovi. licet Cy. sentiat contrarium in d. l. præfenti, de his qui ad eccle. confug. C. aut ille, cui datur saluus conductus, est in loco, vbi non poterat capi: & est maius dubiū propter dictum Guilliel. in d. l. 1. §. non fuit. de dolo. ff. videtur, quod cum

cum sit permiffum fine caufa iudici dare faluum conductum homicidæ, non videtur tutum fe tunc committere literis falui conducti. per c. accedens 42. vt lite non conteltata, & faciunt, ad id quod quotidie faciunt iudices maleficiorum . quia dicunt capto pro maleficio , quod permittunt fibi quod fi dicat veritatem non patietur aliquod malum . Nam talis promiffio videtur nulla. per iupradicta. & per l. ius publicum de pactis. ff. & hoc in foro contentiofo. in foro autem confcientiæ, forte non eft licitum mentiri. c. 1. 22. q. 2. & pro latiori concludione dicit, quod poffunt confiderari tres cafus prout tetigit Iaco. de bello vilu. in §. neque autem de mand. princ. colla. 3. retuli fupra. f. aut fiducia datur hofti, aut datur fubdito , aut datur alij non fubdito . vt latius per eum. vult Imo. vbi fupra, quod fi fidutia datur fine legis autoritate nõ eft feruanda. Hippoli . de mar. in practica caufarum criminalium in ver. poftquam fol. 19. col. 1. dicit , quod quando iudex dixiffet reo, confitearis delictũ libere, quia promitto tibi parcere, vel promitto , quod nullam pœnam patieris hoc cafu. Si ipfe reus confiteatur delictum, non poteft ex tali confefione condemnari. allegat Imo. conf. 109. nam Imo. in d. confi. dicit, quod confefio ex torta per dolum , ex quo fuit inductus ad d. confefionem faciendam proteftationem gratiæ fibi faciendæ. nõ debet nocere. allegat multa fimilia, vt ibi per eum. allegat Hippol. vbi fupr. Nicol. milis . in repertorio. in verbo confefio. ver. confefionis perfuafione. fo. 25. co. 3. vbi dicit, quod fi confefio eft perfuafione facta, poteft probata perfuafione reuocari. allegat etiam Iaf. in l. error de iur. & facti igno. C. co. 4. ver. capio glo. fin. quod quando quis inducitur dolo, feu perfuafionibus ad confitendum poteft. Iste talis reuocare talem confefionem. vt latius per Iaf. vbi fupra. allegat etiam Paris de pu. in tractatu de findicatu. §. Sequitur quæftio fol. 295. col. 2. in paruo volum. vbi dicit, quod quidam inquisitus de crimine, fuit confefus crimen fine tortura ad perfuafionem officialis, an poffit eam reuocare, dicit, quod fic. fecundum Dig. in tractatu de quæftionibus qui admonet iudices, quod non faciant iftas perfuafiones in fpecie, vt latius per paridem de puteo, vbi fupra. & idem etiam Hippoli. in l. fiquis obrepferit, de falis. ff. vbi etiam refert prædictos Doctores fo. 86. co. 3. & Hippoli. in l. 1. §.

P. iij quæftioni

quæstioni.co.pe.de quæstio.ff.& in singulari.202.rubr.deproba.
C.fo.16.in paruo volu.col.2.

Idem Hip.conf.32.nu.2.cum sequentibus.fo.54.dicit ibi Hip.
quod si reus est confessus delictum persuasione iudicis, qui sibi pro-
misit, quod si sibi confiteretur delictum, eum liberaret, & ei face-
ret gratiam, non potest ex tali confessione condemnari, nec talis
confessio ei præiudicat. allegat Imo.conf.109.retuli sup.& Hip.
vbi sup.allegat aliqua motiua Imo.1.c. cú contingat, de iu.iur.c.
quamuis de pact.vbi iuramentum per dolum extortum, nõ nocet
iuranti, eadem ratione confessio dolo ex torta, non debet nocere
confiteri. Item adducit.c.sane de renunc.vbi dicit tex. quod non
valet renunciatio illius, qui fraudulenter inductus fuit ad renun-
ciandum.ad idem glo.in l.item si pretio loca. ff.in glo.fi. & facit
glo.in l.2.in gl.pe.quádo.actio de pecu.est annalis. ff. quæ dicit,
quod confessio facta persuasione aduersarij potest reuocari. Item
hosti est fides seruanda secundum æquitatē, & bonos mores.text.
cum glo.in can.Noli.22.q.1.& in ca.Innocens.22.q4. glo.in ca.
Dominus autē 23.q.2 gl.in l.cõuentionem de pactis.vt latius per
Hippol.vbi supra.

Philip.Dec.in l.vni.de sen.quæ pro eo quod interest profer.c.
in 2.lectura in 7.not.nu.23.dicit, quod propter veritatē inuestigã-
dam iudex fingere, & simulare potest.c.afferte de præsu.c.si quili-
bet.22.q.2.c.vtilē.22.q.2.vbi dicit, quod etiam iusti viri quãdoq;
simulare possunt, & per illum tex.dicit Arch. post Hug. quod iu-
dex potest delinquenti impunitatem promittere, si delictum confi-
teatur, & postea ex tali confessione illum punire nõ obstante eius
promissione. Sequitur Feli.c.afferte, sed adde dicit Deci. vbi su.
quod contrarium tenet in terminis Imo.cõf.109.quia fides hosti
seruari debet c. noli æstimare 22. q. 1. Refert etiam Paridem de
puteo.in tractatu de sindicatu. retuli supra. Iaso.in l.si mora. ff.
solu.matr. in 3.nota. ponderat ibi text. quod sic reperire dolum
bonum, & circa hoc dicit esse mirabilē decisionem. Archidia. in
c. vtilem 22. q. 2. Nam dicit, quod Alexand.Papa tertius alias
obseruauit vnum dolum. De quo fuit valde laudatus. Quidam
Episcopus confessus fuit, soli Papæ totam simoniam, quam fecit
in acquirendo episcopatũ Papa dixit ei, volo tibi parcere, si hoc
coram

coram cardinalibus dixeris, ita fecit episcopus. dicit Archid. vbi sup. quod papa postea eum priuauit episcopatu. eodē modo dicit Archi. quod si quis diceret sarracenis, quod vult sequi eorum sectā vt eam cognosceret, & eam cognitam postea confunderet, quod non peccat, imo meretur. ita etiam dicit Dom. in c. non in quemque. 2. q. 1. hęc Iaso. vbi supra. vult ergo Iaso. quod talis promissio non est seruanda.

Philippus Decius. in reg. ca. est natura de reg. iu. ff. fo. 83. dicit, quod iudex ad veritatem inuestigandam potest vti cauillationibus. & etiam simulare. prout in c. afferte de presumptionibus. Nā propter vtilitatem publicam ad finem bonum, permissa est simulatio. c. vtilem 22. q. 2. & per illum text. dicit Arch. & ibi, & Domini. in c. nos in quenquam. 2. q. 1. quod iudex potest delinquenti promittere impunitatem, & liberationem. si confiteretur delictum & poterit iudex, ex tali confessione ipsum condemnare, & iudex excusatur, secundum Archid. in c. vtile. & refert Alexan. Papam tertium, ita fecisse cum quodam episcopo. simoniaco, & sequitur Feli. in d. c. afferte, de præsump. adde tamen quod contrarium tenet Imo. in istis terminis cont. 109. vbi concludit ex pluribus quod virtute illius confessionis ex torte per dolum reus condemnari non potest. Retuli Imo. supra. & dicit Decius supra, in dicta regula ea est natura. quod ista videtur verior opinio, quia fides data seruari debet. l. 1. in prin. de constit. pec. ff. & etiam hosti fides seruanda est. c. noli æstimare 23. q. 1. & ideo iudex præsertim qui publicam personam gerit fidem seruare debet pernotata, per Bar. in l. 1. §. non fuit de dolo. ff. non obstat, id quod Bar. dicit. in d. §. non fuit, quod à priuato non fit fides seruanda hosti dictum Bart. non est verum quia etiam priuato debet seruari fides. per dicta iura, quæ loquuntur generaliter. non obstat d. §. non fuit, quia non videtur probare illud, quod Bart. dicit ibi. quia ibi de fide data nullum est verbum, sed solum dicit, quod quis potest vti solertia, & machinatione contra hostem, & ista sunt notāda, quia sæpe eueniunt. dicit Decius vbi supra.

Fortunus Garfia. in l. conuentionum de pact. ff. col. 4. in fi. ver. infertur declarat Cyn. in l. fi. de his, qui ad ecclesi. confugi. C. retuli supra. Cyn. ibi dicit, quod aut extraxit in casu permissio, tunc non est

non est seruanda fides, aut in casu non permisso. tunc est seruanda fides. secundum Cyn. ibi Fortunus Garfia concludit, quod etiam in casu in quo poterat ab ecclesia extrahi, si iudex dedit fidem, iterum eum ad ecclesiam daturum debet fidem seruare, & eum ad ecclesiam ducere, licet fides de non condemnando ad mortem, vel ad cruciatus non possit seruari, quia tenetur eum condemnare, tamen fides data, eum iterum reponendi est seruanda, quia poterit eum salua fide deducere ad ecclesiam, & postea eum extrahere, in casu, quo debet extrahi. facit c. debitores, & nota ibi de iu. iur. & refert dictus Garfia. quemdam comitem Hispaniæ, qui præerat prouintiæ cui de fidem dedisse, & quidam accessor dicto comiti. vt eum retineret, non obstante fide. at ipse comes (inquit) tu leges alias medoceas, contrariam ego legem à fidei ratione didici, itaque instinctu quodam naturali ipse comes fidem in illo casu seruauit. hæc Fortunus Garfia. vbi supra. dictu. Fortunus Garfia vult innuere quod fides de non condemnando ad mortem, vel cruciatur non debet seruari.

Io. de Rip. in c. de iu. co. 43. ver. huic iudex, qui non potest aliter veritatem habere, potest vt simulationibus, & multa reo promittere, & nihil obseruare secundum Arc. in d. c. vtilem. 22. q. 2. allegat Feli. in c. afferte de præsum. in 1. notabili. & Iaso. in d. l. si mora. 3. notabili. ff. solu. matri.

Ange. in auten. de lenonibus. colla. 3. in fi. dicit, quod si statuto caueatur, quod quicumque mulierem inuitam adulterauerit, puniatur pœna capitis, tamen si volentempœna. 100. librarum. accusatur titius, quod adulterauit se iam ipsam decipiendo, cum auidatione: an puniatur tanquam inuitam adulterantem: an tanquam volentem. dicit Angel. quod in d. auten. videtur casus tanquam inuitam. nam propter deceptionem videtur adulterium committere. hæc Ange. vbi supra. facit ergo quoad propositum nostrum, quod extractus ab ecclesia per deceptionem, videtur inuitus extrahi. ergo est restituendus.

Salic. in l. vni. de raptu virgi. C. co. fi. nume. 39. dicit quod persuasio dolosa, plus est quam violéta coactio. allegat l. si quis seruo de fuer. C. & l. 1. §. persuadere de ser. corrup. ff. & l. 2. §. si quis volentem de libe. homic. extra ff. d. l. si quis seruo dicit, quod si quis seruo

seruo alieno suaserit, vt aliquam rem domini sui furripiat, ipse furti actione propter dolum suum tenetur, & etiam actione serui corrupti. dictus §. persuadere dicit, persuadere autem est plusquā compelli atq; cogi sibi parere. dictus §. si quis volētem dicit, quod si quis volentē retineat, non videtur dolo malo retinere. Sed quid si volentem quidem retineat, non tamen siue calliditate circumuentum, vel seductum, vel sollicitatum, neque bona, vel probabili ratione hoc facit. recte dicitur dolo malo retinere, & dicit Albe. de rosa. in §. persuadere per illum text. quod plus est persuadere, quam cogere. allegat c. tanta nequitia. 86. distin.

Petrus Rabenacis in alphabeto aureo in ver. in vers. fo. 117. co. 4. in fin. quærit: an stuprans aliquam iuenculam cum auridatione videatur inuitam, & nolentem stuprare: concludit, quod sic. allegat Ange. in d. auten. de lenonibus. retuli supra. allegat etiam d. l. vni. de raptu. l. 2.

Ioá. baptista seuerinus. in repe. l. cunctos populos de summa trin. C. nume. 61. & 62. refert tex. d. auten. de lenonibus, & ea quæ ibi dicit Ange. supra.

Hippoli. de mars. in repe. d. l. vni. de rap. virg. co. 10. in prin. refert Ange. vbi supra. & dicit, quod pro dicto Angeli facit d. l. vni. ante fi. & d. §. persuadere. l. i. de ser. corru. allegat etiam Phi. Decium conf. 170. Paulo post principium. Refert Angel. vbi supra.

Item dicit Bar. in l. i. in prin. ver. & per hoc dico. de eo per quē fur erit ff. quod persuasio aduersarij est iusta causa cōcedendæ restitutionis in integrum, & ille dicitur persuasor, qui aliquid persuadet ad sui commodum Bald. in l. non solum. §. si mandato co. i. de iure iurando. ff. & persuasio nimia per quam inducitur quis ad aliquid faciendum habetur loco coactionis, & compulsio. l. eum qui de apostatis. C. l. i. ante fi. de rap. vir. C. Paul. de castro allegat dictos tex. ad istud propositum conf. 164. conf. 75. in antiquis col. 1. Sozi conf. 263. col. 2. lib. 2. Refert eū Curtius Iunior conf. 141. num. 7. & sequenti ver. ad primum, & Calcaneus conf. 25. col. 13. in prin. & conf. 123. col. 6. & dicit Oldra. conf. 36. co. 1. ver. ad primum quod persuasio ad malum plus est, quam compulsio. per d. §. persuadere. l. i. de seruo corrupto. ff. per distinct. & multa alia in materia persuasiva. Refert Crauete con. 122. col. 6. num. 12.

nume .12. cum sequent. vide eum in ista materia persuasionis, qui late loquitur,

De securitate multa loquitur Bart. in l. illicita. §. ne potentiores. ff. de offi. presi. & in fine dicit, quod est quedam alia securitas, quæ petitur à iudice, & eam potest ex causa concedere de qua in §. sed neque de mandat. princip. colla. 3. & ex causa etiam banito potest dari sicut relegato, vt in d. §. sed neque, & in l. is. qui reus ff. de publicis iudicijs, sed quærit Bart. in d. §. ne potentiores. Nunquid tenetur eam seruare iudex. glo. in d. §. sed neque dicit, quod non. dicit Bar. tu dic. vt notatur per Cy. in d. l. præsent. C. de his, qui ad eccle. confug. retuli supra. Cy.

Guillielm. mayn. in regula probatorum pactionibus. ff. de reg. iur. ff. fol. 56. col. 4. in d. reg. nume. 9. dicit quod dicta regula facit ad quæstionem, vtrum iudex malefactori fugienti ad ecclesiã teneatur seruare fiduciam datam, vel saluum conductum. d. regu. facit quod non teneatur seruare, quia iudici non licet donare ius publicum l. 3. §. penulti. quod vi, aut clam. ff. facit 1. §. non fuit de dolo. ff. vbi mouetur hæc quæstio, & d. Guilliel. vbi supra. refert opiniones. l. prima. Fuit aliquorum doctorum, dicentium cautelam esse, quod iudex seruet fidem datam, sed superior puniat malefactorem.

1. Opinio.

2. Opinio.

3. Opinio.

4. Opinio.

Secunda opinio fuit Guillielm. de cuno. in d. §. non fuit quam recitat Bald. & Alberi. ibi quod illi, qui alias inuitos poterat extrahere fiducia seruanda non est. vt in §. neque autem homicidas. in auten. de mand. prin. colla. alias secus.

Tertia opinio fuit Petri. cuius opinionem secutus fuerat Cyn. in l. presenti de his, qui ad eccle. confug. C. qui tenet semper fiduciam datã esse seruandam. Oldra. vt refert Alberi. in §. non fuit. d. l. I. de dolo. ff. istam quæstionem disputauit Paduã, & post multa tenuit indistinctè fiduciã debere seruari mouebatur, quia talis fuga facta videtur contemplatione ecclesiæ, quia in hoc videtur priuilegiata, alias ecclesia læderetur, & posset restitui. l. iurasse. de mino. ff.

Quarta opinio fuit Bal. quem sequitur Ange. de perusio. in d. §. non fuit, fatetur fiduciam datam esse seruandam, si cum causã cognitione fuit data. per l. is. qui reus de public. iudicijs. ff. vbi per Bart.

per Bart. & Imo. secus si sine causæ cognitione : quia tunc illam non potuit Iudex concedere in præiudicium Reipu. l. relegari. de pœnis. ff. & hoc sequitur Ang. Areti. in sua inquisitione, de malef. in ver. quod fama publica, in §. q. fo. 73. in paruo vo.

Quinta opinio, est glo. in d. aut. de mandatis princip. §. neque. quæ tenet fiduciam datam, non esse seruandam. & eam sequitur ibi Iacob. de bellovisu. dicens, quod non obstante tali saluo conductu, poterit decapitari de iure, cum non teneatur. vt in d. c. accedens. 2. vt lite non contestandæ. vbi tex. quod quis non debet se committere fidei inimici capitalis, etiam cum saluo conductu. & sic non debet credi Iudici maleficiorum, dum dicit ipsi capto pro maleficio, quod confiteatur veritatem, quia non patietur aliquod malum. nam talis promissio est nulla, cum sit contra ius publicum. vt l. ius publicum. de pact. & pro ista opinione facit glo. singularis. in c. cupientes. in ver. malignantium de electis. lib. 6. vbi dicit, quod fouens iustam causam, in principali, cauillationes, & malitias, aduersarij, potest per alias repellere. Idem glo. in c. diuifin. 23. q. 2. & contra dictas glo. est glo. in c. exceptionem obijciens. de reg. iu. li. 6. & non insisto in istis glos. & in varijs locis doctores loquuntur de ma. d. glo. nō refero eos, sed refero me ad Barba. in c. i. co. 34. & sequ. de mutui petitione. & ad dicta per Præposi. in c. per tuas, qui fi. sunt legi. co. 2. not. II. ibi dicit, quod contra dictam glo. c. cupientes tenet Theologi: quia non est licitum mentiri. & Imo. in l. decem. de verb. oblig. ff. allegat d. glo. exceptionē. licet Bal. in d. l. data, q. accusa. possunt. c. dicat, quod per fas vel nefas, licitum est defendere.

Dictus Guill. vbi sup. dicit, quod quidam moderni sequuntur Guiliel. de cug. dicentes, quod si detur fiducia residenti in loco, in quo poterat capi de iure. non tenetur securitas. secus, si in loco, de quo non poterat extrahi inuitus, vt in d. l. præfenti. §. sane. de his qui ad eccle. confug. C. vnde si Iudex dat saluum conductum p homicidio homicidæ existēti in territorio suæ iurisdictionis, in quo poterat capi, nō tenetur seruare securitatem. secus si in alieno territorio: nā captū in ecclesia vel in alieno territorio, iudex loci, poterit eum repetere. per glo. singu. in l. si quis sit fugitiuus. §. apud Labeonem. & §. idem Celsus. de ædil. edict. ff. & tali capto Iudex capiens vim facere videtur. l. plerique. de in ius vo-

Q can.

Quinta opinio.

can. ff. potest etiam dici ille spoliatus sua libertate, & per consequens ante omnia restituendus in pristinum statum. l. 1. & 2. de libe. homi. exhi. ff.

Dictus Guilliel. vbi supra, co. pe. refert Imo. in d. l. is qui reus, de publi. iudi. ff. qui refert tres calus. non refero cum potest videri. & dictus Guilliel. vbi supra. refert supradicta.

Feli. in c. accedens. 2. refert Imo. in d. l. is qui reus, co. 2. ver. an autem liceat, & ver. 2. vt lite non contestata. & an ista fiducia seu permissio, quæ datur delinquenti sit seruanda. Hippo. de mars. in practica causarum criminalium, in ver. postquam. co. 7. fo. 19. co. 1. in paruo volu. refert plures Doctores. & in l. si quis obrepserit. de falsis. ff. co. 3. & plene per Ioan. igneum in l. 3. §. si ex stipulatu ad filinianum. ff. 252. cum sequen. & aliquid per Feli. in c. 2. col. 1. de præscript. in c. 1. co. 3. verbo fallit tertio. de officio delega.

Matthæus de affli. in tit. de pace iura. firman. §. item sacramenta. ver. in glo. 4. nu. 65. co. fi. fo. 152. co. 3. in vsibus seu. in 2. parte. 2. libri, dicit, quod Bal. quærit ibi, an securitas data hosti, bannito vel alij delinquenti per iudicem, & cum iuramento sit ei seruanda. dicit, quod non. per l. iuncta glo. in auten. de man. prin. §. sed neque. hæc refert Imo. in l. is qui reus de publi. iudi. ff. Lucas de penna. in l. 1. de palatijs & domibus dominicis. lib. II. Refert d. affli. vbi supra plures Doctores, hoc tenentes.

Et dictus Matthæus vbi supra. ver. 3. not. nume. 13. fol. 148. co. 1. nume. 22. quærit, Si minor iurauit super contractu, sed constat quot sunt inductus blanditijs alterius partis ad iurandum, an iuramentum obliget. Refert Andre. de Ifernica ibi quod sic. Nam secundum eum, est differentia inter dolum & blanditias, in dolo est deceptio, in blanditijs non est deceptio; quia sic, & seipsum decipit. Dict. Matth. dicit, quod suasiones, siue blanditiæ æquiparantur dolo, & dulus æquiparatur errori, vt latius ibi per eum.

Et quod Iudex non teneatur seruare hanc securitatem, nec sub eius prætextu, cum cui hæc est concessa securitas impunitum ferre delinquentem. tenet glos. institutionum forensium Galliæ. lib. 3. §. vbi reus est. c. 6. in ver. violetur. est in litera c. pagi. 382. allegat

allegat Bar. in l. illicitas. §. ne potentiores. Retuli Bar. supr. ibi non refidet in ista opinione.

Idem glo. institutionū forensium in §. nunc demonstramus. est c. 9. in fi. pagi. 402. in princ. Nam text. in d. §. in fi. vult innuere pollicitationem immunitatis seruandam fore. dicit glo. vbi supr. Huic opinioni assentitur Philipp. Dec. in l. ea est natura. de reg. iur. ff. Tamen si post detectum pollicitationis huiusce dolum reus in priori perseuerat confessione ex ea potest condemnari. secundum Alciat. in l. natura de verbor. signifi. ff. hęc glo. in d. §. nunc demonstramus.

Alciatus in d. l. natura cauillationis de verb. signifi. ff. fol. 277 loquitur de cauillatione, & col. 2. quærit, an huiusmodi cauillationibus vti aduocatum deceat, & dicit graui viro conuenit, nunquam vti cum lationibus. c. dominus. 23. q. 2. neque enim debet quis de victoria magis quam de veritate sollicitus esse, quoniam id vitium refert etiā licere aduocato bonam causam falsis rationibus tueri, & dicit, nescio cuius pontificis factum laudatur qui nocenti impunitatem promiserat, vt delicti confessionem extorqueret, huiusmodi. ergo dolum probare non possum, nec ex simili confessione damnari reum arbitror, cum ea fiducia fateri potuerit, vt quamprimū litium, carcerisue molestiam euitaret cum crederet fore, vt sibi fidem iudex seruaret. nisi ergo spe huiusmodi deceptus reus priorem confessionem ratam habeat liberabitur. Ita Imo. & Deci. scripserunt in l. ea est. de regul. iur. ff. licet in contrariam sententiam itum fit. sunt verba Alciati. vbi supra. vult ergo, quod promissio est seruanda.

IOANNES Igneus. in tractatu: an Rex Francie recognoscat Imperatorem. col. 57. ver. 7. numer. 115. fol. 75. Refert Honorium Papam quartum, qui induxit, quendam episcopum, vt confiteretur simoniā coram cardinalibus pollicitus ei veniam, si peccatum detegeret, qui confessus iuxta promissionem papæ, postea priuatus est episcopatu, & inhabilis ad obtinendū beneficia, tamque simoniacus, aliqui laudauerunt. tamen text. in l. quisquis ad l. Iuli. maiestat. C. vult pœnam remitti detegentibus similia. & hęc forsan melius. hęc Ioan. igne. vbi supra. vult ergo

Q ij quod

quod promissio est seruanda. Nouissimo Andreas ab ex ea, in libro pactorum. fo. 269. cum simi. ver. quinquagesimo principalia fallent. quærit de ista quæstione, quando Iudex promittit delinquenti impunitatem, si delictum confiteatur, an Iudex teneatur promissionem adimplere. Refert Dec. in l. ea est natura. & Doctores pro & contra. & quod teneatur promissionem adimplere refert Decium in l. ea est natura. de reg. iur. ff. Hippol. in l. i. de quæstio. ff. §. quæstio. in & super Rub. de proba. C. & in l. si quis obrepserit, de falsis. ff.

Et quod non teneatur promissionem ad implere, refert Dominicus post alios, in c. nos in quenquam. 2. q. 1. Feli. in c. afferte. de præsumpt. & glo. institutionum forensium Gallix refert Honorium Episcopum, qui dixit, quidam episcopo, & c. & Archi. in c. vtilem. 22. q. 2. & Iaso in l. si mora. in tertio nota. solu. mati. ff. & Io. igne. in tract. an rex Franciæ. & Feli. in c. accedens. 2. vt lite non contestata. Omnes istos, & plures alios Doctores, pro & contra retuli supra.

Diſtus Andreas ab ex ea, in hac materia, facit
quatuor Casus.

Prim⁹ Casus. PRIMVS, quando agitur de delicto vnus solus, & Iudex per illam promissionem, nullis præcedentibus inijs extorquet à delinquente confessionem. & tunc aut volumus quærere, vtrum Iudex ex sola illa confessione, possit illum punire. & credit sine dubio, quod non: quia talis confessio videtur extorta per dolum: & ideo non præiudicat confitenti. Et hoc casu, bene militantes rationes Imol. in d. conf. 109. nec inciuilibus confessio per dolum extorta non præiudicat. Specu. in tit. de confes. §. sequitur. ver. secundo. Sozi. conf. 92. co. 3. vt plenius per d. Andream, vbi sup.

Secū- dus ca- sus. SECVNDVS, quando præcedebant iudicia ad torturam sufficientia, nec potest haberi alia probatio, quàm per confessionem, & indicia præcedentia. Iste casus videtur dubius secundum Cun. & dicit, ideo propter difficultatem, nunquam consulerem iudici, quod per istum modum promittendi extorqueret confessionem, sed potius deueniret ad torturam. Si tamen delinquens esset talis, quod verisimiliter pateretur torturam, potest Iudex
ex causa

ex causa prædicta torturam omittere, & in promittendo impunitatem delicti, veritatem extorquere. Sed hoc casu, non debet puniri pœna ordinaria, sed potius alia extraordinaria, & mitiori pœna. Hæc tamen intelligit d. Andreas, Si in sua confessione perseverat. In hoc residet in isto secundo casu. & in quantum dicit, si in sua confessione perseverat. vide Alcia. in l. natura. de verb. signifi. ff. retuli supra.

TERTIVS est, quando ultra confessionem, delictum plene probatur: Nã tunc venit puniendus: nã non est hoc in potestate iudicis. Reatus enim indulgeri non potest. Bal. in c. innotuit, de electio. & purpuratus in l. i. co. 3. in prin. de iurisdic. omnium iudicum. ff.

3. Casus.

QUARTVS, quando sunt plures delinquentes, & Iudex vni ex delinquentibus promittit, veniam, si alios detegeret: & aliter veritas criminis haberi nõ potest. dicit d. Andreas ab ex ea, quod credit, quod iudex tenetur obseruare promissum, per tex. in l. pe. ff. de custo. reorum. Iaco. de bello visu, in sua practica criminali. in tit. de quætionibus. nu. 139. fo. 86. co. i. in fi. & sequent. concludit esse seruandum promissum. vt plenius per eum, & per eundem Andream. vbi supra.

4. Casus.

Isti quatuor casus, videntur mihi fore multum æquem, & iuri conformes.

Vnde quo ad casum nostrum, tutior opinio est, quod fides est seruanda, tam per publicam personam quàm per priuatam, ex quo patet, quod si aliquis verbis blandis & dolosis persuasione, seu promissione de non capiendo, vel alia quacunque causa extrahit aliquem de ecclesia, seu de loco priuilegiato, debet talis extractus restitui ad ecclesiam.

Conclusio.

Et ultra casum ecclesiæ, dico per præmissa, quod promissio est semper seruanda. & ista, est communis opinio per suprascripta.

Fugiens propter Debitum.

Summarium 27. Fallent.

Qij I Fugi

1 Fugiens ad ecclesiam propter debitum, quando gaudeat immunitate. 2 Quid in debito civili. 3 Quid si pro tributo principis debitum contractum sit. 4 Modus procedendi in casu proposito. 5 Qui iuravit tenere obstagium pro	debito, si aufugit ad ecclesiam, an compelli possit ut redeat ad obstagium. 6 Debitor obligans sua bona & personam ad soluendum debitum, si aufugiat ad ecclesiam, an gaudeat immunitate. 7 Diversas opiniones in hac materia hic legito.

Fallét.
27.

FALLIT XXVII. in fugiente † ad ecclesiam propter debitum. Iſtam quæſtionem, an fugiens pro debito ad eccleſiam, debeat inde extrahi, format Oldra. con. 54. & concludit, quod in ſpecto iure communi, ſecundum quod liber homo non capitur pro debito, nec debet creditori ſeruire. c. lator de pigno. l. ob çs. de actio. & obliga. C. non debet inde extrahi: quia etiam ſi eſſet extra eccleſiam, non extraheretur, ſi velit cedere bonis. Sed in ſpecto iure municipali, ſecundum quod liber homo pro debito capitur, & traditur in ſeruitium creditoris, tunc debet extrahi. vt latius per Oldra. vbi ſupra.

Archi. in c. id conſtituimus. 17. q. 4. dicit, quod in debitore debet ſeruari l. præſenti. de his, qui ad eccle. confug. C. & c. inter alia. de immu. eccle.

Cy. in l. præſenti de his, qui ad eccle. confug. C. dicit, quod ſi fugit propter debitum tributorum, tunc extraheretur ab eccleſia. in auten. de mand. prin. §. publicorum. ver. tributorum. co. 3. licet Petrus dicat, quod debitores tributorum, non debent extrahi de eccleſia, ſed ibi citantur, & ſe defendunt: vere quidem alioquin proceditur ad miſſionem in poſſeſſionem bonorum. & ita intelligitur d. §. publicorú, aut fugit propter aliud debitum, tunc dantur ſibi 30. dies, in quibus ſecure exeat, & ſi ſententia fertur intra illos dies, Iudex exequitur ſententiam. Si autem poſt illos dies, fugiat ad eccleſiam, Iudex exequitur eo modo, quo melius pòterit. ſecundum Pe. licet. glo. in d. auten. de mand. prin. §. ſed neque. aliter ſentiat, quod debetur ſibi ſecuritas exeundi, & extandi extra eccleſiam per 30. dies, intra quos reſpondebit vocatus ad iudicium. Et ſi Iudex ferat ſententiam intra illos dies, tunc Iudex dabit ſibi electionem, aut impleat iudicata, vel renūciet

ciet securitati, vel redeat in ecclesiam. Hæc Cyn. vbi supra.

Iac. de bel. vi. in sua practica, in ti. de fuga reorú in prin. fo. 47. col. 2. cum sequent. vbi dicit, quod si liber homo fugiat ad ecclesiam propter terrorem creditorem, tunc aut erat debitor publicus, & tunc ecclesia eum non tuetur, vt in §. publicorum. co. 3. aut est debitor priuatus, & tunc habent locum, quæ dicuntur in l. præfenti. §. 2.

Hostiensis in summa eod. titu. §. in quantum. co. 2. ver. aut liber indistinctè tenet, quod infra fines ecclesiæ non est aliqua violètia inferenda, & est tunc infra fines præsentandus iudici, vt possit defendi per se, vel alium sicut elegerit: alias, contra ipsùm procedetur, & distrahentur bona, si qua habet.

Henric. Bohic. in c. penul. eod. titu. col. 2. in fine. ver. si fugiens ad ecclesiam, dicit, quod si propter debitum tributorum fugiat ad ecclesiam, tunc extrahetur de ecclesia, in aut. de manda. princ. §. p. & §. nec autem. ver. publicorum colla. 3. & §. volumus, & §. necessitatem. in aut. vt iud. Sine quoquo suffragio. co. 2. refert Lãber. & Cy. in d. l. præfenti. Refert etiam Petrum de bella perti. dicentem, quod non extrahetur de ecclesia, sed ibi citabitur, & si se defendat bene, alias procedetur in missionem, in possessionem bonorum. Si est propter aliud debitum, dabuntur sibi 30. dies in quibus secure exeat, & si feratur sentètia infra illos 30. dies, iudex exequitur sententiam. Si autem post illos dies fugiat ad ecclesiam, inde exequitur eo modo, quo melius poterit. Intellige secundum Iacob. de rabena, quod dabitur sibi securitas exeundi, & extendi extra ecclesiam per 30. dies infra quos respondeat, vocatus ad iudicium, & sic iudex dabit sibi electionem, vt impleat iudicata, & renunciet securitati. & redeat in ecclesiam. hæc Henricus vbi supra.

Ancha. in c. inter alia eod. titu. col. fina. in princ. ver. nunquid ergo pro debito. dicit, quod de iure communi, pro debito nõ debet quis capi. l. ob æs de action. & obliga. C. c. lator. de pigno. & ideo non debet extrahi. l. præfenti. §. 1. de his, qui ad eccle. confu. C. Sed quia de iure municipali, vt plurimum homines capiuntur pro debitis, tunc dicendum est, quod potest extrahi. Idem in casibus, in quibus, quis de iure communi potest capi pro debito, vt in

Q. iiii debitore

debitore tributorum, vt in §. tributorum. & l. nemo de exacti. tributorum. C. cum ergo ius municipale permittit capi: ergo extrahitur præcipue si hoc habeat consuetudo, quæ attenditur in illa extractione. secundum Inno. in d. c. inter alia in fi. vbi dicit, quod in istis exactiõibus attenditur consuetudo. aduerte tamen dicit Archidiaconus. quia in casibus, in quibus ad ecclesiam debitor, vel delinquens confugit, debet præ latus, in eo casu, quo nõ possit extrahi, eum custodire, ne fugiat, & in eo casu, quo possit extrahi, debet pati, & si in istis in culpa deprehenditur, tenebitur, vt in c. diffiniuit 17. q. 4. per Archi. hæc Anch. vbi supra.

Ioan. and. in addi. ad Spec. co. ti. quærit de ista q. an fugiens pro debito ad ecclesiam debeat inde extrahi, & dicit, quod cū de iure cõmuni, homo liber, nõ capitur pro debito, nec cogitur creditori seruire d. c. lator. ergo nõ debet extrahi, quia si extra ecclesiam esset non caperetur, satis esset sibi cedere bonis. l. 1. qui bo. ce. po. C. Sed in multis locis liber homo capitur pro debito, per ius municipale, & etiam in quibusdã seruiturus creditori, tunc præstita securitate extrahi debet, ne fraudetur eum seruitio creditor sicut de seruo, nec immunitas concessa ecclesie, quoad vitam, vel membrum debet lædere ius vniuersale partis, & dicit, quod exactores tributorum, fugientes ad ecclesiam soluere cõpelluntur. hæc Ioan. vbi sup. & eum refert ad literam Pan. in c. inter alia. co. 7. in fine. ver. aut quæritur. quærit ibi de homine fugiente ad ecclesiam. Si est propter debitum tributorum principi tunc extrahitur ab ecclesia. §. publicorum, & ibi glo. de mandat. princip. colla. 5. Sed Petrus de bella pertica, vt refert Cyn. in l. præfenti, quod debitores tributorum non extrahuntur, sed ibi citabuntur si se defendunt, bene, alias procedetur admissionem bonorum, quod satis placet, dicit Panormitan. Nam in dubijs fauendum est ecclesie, & non potuit Imperator per ius suum nouissimum præiudicare immunitati ecclesie, per legem, seu canonem concessam, aut aufugit propter aliud debitum. tunc secundum omnes non debet extrahi inuitus. per d. l. præfenti, sed in modo procededi, sunt opiniones: nam quidam dicunt, quod debent sibi dari 30. dies in quibus secure exeat, & si sententia fertur in illis 30. diebus iudex eam exequitur. Si autem post illos dies fugiat ad ecclesiam,
iudex

iudex exequitur sententiam, meliori modo, quo poterit. refert Petrum. in d. l. præfenti. Sed glos. ibi. & Iacobus de Rabena aliter intelligunt, & melius. dicit enim Iacob. quod dabitur sibi securitas exeundi, & stãdi extra ecclesiam per 30. dies. infra quos respondebit, vocatus ad iudicium, & si iudex fert sententiam infra illos dies, tunc iudex dabit sibi electionem. vt impleat iudicatum, & renúciat securitati, vel redeat ad ecclesiã, & cum ista opinione transit Cyn. in l. præfenti. hæc Panor. vbi supra.

Claba. in summa. in titu. de immunitate ecclesiã. q. 26. quærit fugiẽs ad ecclesiam propter debitum: an gaudeat isto priuilegio. Refert Panormi. in d. c. inter alia, & legistas in l. præfenti, qui distinguũt, aut est debitum propter tributum, debitum Cæsari, seu principi, tunc extrahitur, in auten. de manda. princip. §. publicorum. colla. 3. Sed Cy. in l. præfenti, dicit, quod non extrahitur, sed ibi citabitur, & si se defendat, bene, si autem procedetur admissionem, in possessionem bonorum, & placet Panor. Si vero debitum est propter aliud, tunc non extrahitur inuitus. secundũ omnes. in l. præfenti, sed in modo procedendi, sunt opiniones. placet dicto Clab. opinio Iac. de rab. qui dicit, quod dabitur sibi securitas standi, & exeundi extra ecclesiã per 30. dies intra quos respondit vocatus ad iudicium, & si iudex det sententiã contra eum cõdemnabit, quod aut redeat ad ecclesiã, aut pareat sententiẽ. & cum ista opinione transit Cy. in l. præfenti. hæc Claba. vbi sup.

Siluest. in summa istius tituli. in ver. immunitas. inf. in 3. q. ver. sextum fugiens, refert ad literam Claba. & addit, quod si nullo modo vult exire, constituat procuratorem.

Ioan. bichis in tractatu de immunitate eccle. ver. no. 5. fol. 76. in paruo volum. numer. 54. vbi dicit, nota ex isto text. in ver. abstrahere, quod fugiens ad ecclesiã generaliter prohibetur, extrahi ab ecclesia inuitus: per quod patet, quod fugiens ad † ecclesiam pro debito ciuili gaudet immunitate. vt non possit inde extrahi. allegat Oldr. confi. 54. & Panor. in. c. inter alia nisi in casu, quem ponit Panorm. ibi retuli supra. & istum casum intelligit Ioann. bichis vbi supra. præstita cautione de impunitate, vt in seruo diximus.

Marianus Sozi. in tract. de citatione arti. 17. q. 5. fol. 22. col. 2. & sequ.

& sequ. vbi concludit, quod quando quis fugit propter debitum principis, vt † tributorum, vel simile debitū, tunc potest realiter citari, & extrahi de ecclesia, vt in auten. de mandat. princip. §. p. & §. neque, & §. publicorum. colla. 3. Salice. in l. præsentī. Sed Petrus de bella pertica, videtur velle, quod tales debitores tributorum non debent citari realiter, & sic non debent extrahi inuiti de ecclesia, sed bene possunt ibi verbaliter citari, & si citatus se defendat satis est, alias procedetur contra citatum, tanquam contra contumacem admissiōem in possessionem bonorum. & ista opinio Petri, quam recitat Cy. in l. præsentī, magis placet Pano. in c. inter alia. Item facit, quia Imperator, per suum ius nouissimū illorum autenticorum non potuit præiudicare immunitati ecclesiæ per canones, & leges concessæ. & ista opinio communiter seruatur. secundum Sozi. vbi supra.

Aut quis fugit ad ecclesiam propter aliud debitū, quam fiscale, & tunc. secundum omnes non debet pro tali debito in ecclesia realiter citari, & sic inuitus extrahi de ecclesia, ita tenent doctores. in l. præsentī. & in c. inter alia probatur per c. miror. C. si quis contumax. 17. q. 4. Bart. & Bald. in l. plerique de in ius voca. ff. Bald. in l. 2. de sacr. sanct. eccle.

In modo præcedendi † sunt opiniones. refert Mar. Sozi. vbi supra opinionem Petri. & Iacob. de rabena, quos refert, & Panor. in c. inter alia. & Claba. vbi supra. retuli supra. sed tamen aduerte dicit Sozi. vbi supra. quia Oldradus in d. confi. 54. voluit, quod in omnibus casibus, in quibus quis de iure communi potest capi pro debito ciuili, potest etiam citari realiter, & de ea extrahi. l. nemo de exaction. tributorum. C. libr. 10. tamen si ex forma statuti potest quis capi pro debito ciuili, tunc potest, quis realiter in ecclesia citari. & de ea extrahi, retuli Oldradum supra. in prin. & dicit Sozi. vbi supra, quia ex forma statuti quodammodo persona est affecta, & cōdicionata ad seruitium. Ideo debet præstita securitate extrahi de ecclesia. vt creditor qui quodam modo est dominus eius, seruitio non fraudetur. in d. l. præsentī. §. sane. Nam princeps qui immunitatem ecclesiæ concessit, licet potuerit remittere pœnam quæ respicit in publicum ius: tamen priuatum ius non intelligitur remittere. facit etiam quia ecclesia solum liberat fugientē à pœna.

à pœna corporali. c. inter alia. c. diffiniuit. c. reum. ibi Archidiaconus. 17. q. 4. non tamen tollit, quod non puniatur alia pœna. Item quia in casibus, in quibus de iure communi, quis potest personam capere, in eisdem potest extrahi de ecclesia, ut pro debito tributario. ut supra est dictum. & circa hoc est attendenda consuetudo. secundum Innocentium. in c. inter de consue. & ideo de iure communi, propter debitum non extrahitur de ecclesia, quia regulariter de iure communi, quis pro debito civili capi non potest. l. ob æs de action. & obligatio. C. & ita debet intelligi. d. l. præsentis. §. 1. & in autent. de iudic. in prin. §. sed neque quia si esset extra ecclesiam caperetur, nisi cederet bonis. l. i. qui bo. ce. po. C. secundum Oldradum in d. consi. 54. ista consideratio fuit multum rigorosa, & communiter in practica non seruatur. secundum Sozi. ubi supra. qui prædicta refert.

Placentinus super rubri. de his, qui ad ecclesiam confug. C. dicit, quod propter debitum non debent extrahi ab ecclesia, tamen possunt citari, ut compareant, per se, vel per suos procuratores. & si se latent in finibus ecclesie sine villo incommodo, ut respondeant ab æconomis, deducantur ad fores ecclesie, & si venire nolint, nec se patiantur abduci, seruetur ordo iudiciarius. scilicet quod primo mobilia, secundo immobilia, tertia incorporalia. eorum bona occupabuntur, ut creditoribus satisfiat. Placenti. ubi supra.

Bart. Sozi. in l. plerique de in ius vocan. ff. co. ii. ver. circa. 18. q. ver. refert Bart. & Bald. ibi concludentes quam pro debito in ecclesia capi non posse. per d. l. præsentis. & per totum de his, qui ad ecclesiam confug. C. refert Bald. in alijs locis. Refert Oldradus. consi. 54. contrarium tenentem. Dicit Sozi. quod iste articulus est satisfritus, sed pro veritate. vide Sozi. Cyn. in d. l. præsentis, & ibi canonistas in c. decet de immuni. eccle. lib. 6. & in c. inter alia communis opinio est secundum eum, quod capi non possit. Est text. arguendo speciali. in l. i. de his, qui ad ecclesiam confug. C. ubi pro debito permittitur captura Iudæi in ecclesia, odio eius. Ergo in contrarium est ius commune. l. ius singulare de legi. ff. in hoc residet Bart. Sozi. ubi supra.

Iaso. in l. vinum, si certum petatur. ff. col. 4. versi. 2. i. fero dicit, quod pro debito priuato quisque in ecclesia capi non potest. l. i. & 2. &

& 2. & per totum de his, qui ad eccl. confug. C. & licet quis non possit capi, & extrahi de ecclesia, tamen nō esset ponere os in cœlum, quod debitor suspectus, possit extrahi, de ecclesia arguendo de tempore sacro ad locum sacrum. vt latius per eum vbi supra. Dicit tamen Iaso. cogita tamen ex quo nullus ista non tangit. Idem Iaso. in l. plerique in 10. limitatione de in ius vocando. ff. & in l. I. §. fina. de seru. ff.

Philippus Decius. in l. vinum. co. 3. ver. 2. nota. cum sequen. tenet, quod debitor suspectus de fuga nō potest extrahi, & ita quotidie, obseruatur secundum eum. Nam securi sunt in ecclesia non obstante suspitione fugæ.

Purpuratus. in l. vinum. co. 2. num. 9. refert Iaso. & dicit, quod illatio Iaso. dicentis, quod suspectus de fuga potest capi, & in ecclesia est periculosa, quia argumentum de tempore ad locum non valet, vbi ratio est diuersa. facit quia criminosi, quolibet tempore capi possunt. l. die festo de ferijs. C. tamen non possunt, in quolibet loco. c. inter alia cum similibus. Ideo extrictior videtur prohibitio loci sacri. respectu quam temporis, & illud est clarū quod debitor ad ecclesiā fugiens, capi nō potest. allegat d. c. inter alia, & summam Ang. in ver. immunitas. §. 15. Roma. con. 227. vt latius per Purpuratum vbi supra.

Ripa in c. I. de iudic. co. 41. ver. Secundus casus, dicit ibi, quod debitor fugitiuus, potest capi: ampliatur etiam in ecclesia, potest capi. allegat Iaso. in l. vinum. Sed dicit Ripa, quod ista ampliatio non videtur sibi vera. vt plene per Ripam vbi supra.

Boer. in consuetud. Bitur. in titu. de iur. omn. iudic. §. 13. in aposti. incipiente. cum pro debito fol. 22. col. 4. & sequ. vbi ponit plures remissiones in ista quæstione, an debitor fugiens ad ecclesiam gaudeat immunitate. Idem boeri. in deci. q. 215. nu. 7. dicit, quod fugiēs ad ecclesiā pro debito ciuili nō potest ab ea extrahi, nisi ex statuto municipalis, vel consuetudine. l. præsentis. §. sane. C. de his, qui ad ecclesi. confug. vnde regula est, quod in casibus, in quibus quis pro debito licite capitur, extrahitur ab ecclesia. secundum Oldrad. confi. 54. Alberic. in prima parte statutorum. q. 39. & in d. rubric. de his, qui ad ecclesi. confugi. C.

Hypo. de marf. in repeti. l. vni. de raptu. virgin. C. dicit, quod
in ciuilibus

in ciuilibus nomini dubiū, quod captus in ecclesia p̄ ciuili debito est male captus, & debet relaxari, vt in toto titu. de his q̄ ad eccl. conf. C. & hoc seruat etiā cōsuetudo p̄ debito: tamen fiscali p̄t debitor extrahi ab ecclesia. secundū eum. Cassa. in cōsue. Burg. fo. 57. col. 1. distinguit prout Cy. in l. præsenti. retuli supra.

In regno Castellæ, est forus, qui de hoc disponit, in tit. De las deudas. l. 15. fo. 129. li. 3. ti. 20. non refero: quia p̄t videri, & quia seruit dūtaxat in regnis Castellæ. & Montal. glossator illius fori, & l. 15. in glo. 2. querit, An fugiens ad eccl. propter debitum, possit extrahi. & refert distinctionē Cyn. in l. præsenti. de his qui ad eccl. conf. C. Etiā Io. and. in additio. ad Specu. in ti. de imu. eccl. retuli sup. Cy. & Io. andr. & d. Montal. sup. d. l. 15. sup. gl. fi. quod iure communi in specto liber homo, non capitur pro debito, nec debet creditori seruire. per l. ob æs. de actio. & obligationi. ff. c. lator de pigno. nec debet ab ecclesia extrahi: & sic loquitur d. l. præsenti. §. 1. & §. sed nec, in auten. de mand. princi. quia etiam si extra ecclesiam esset, non caperetur, si vellet bonis cedere. l. 1. qui bo. ce. po. C. sed in specto iure municipali, quod liber homo, possit pro debito incarcerari, potest extrahi: sed l. 2. & l. 5. in 1. partit. tit. II. contrarium tenet, quod non debet extrahi. refert prædicta Montalbus vbi supr. in glo. fi. retuli sup. dictas leges in 4. præsup.

Aufre. in decis. capell. Tolo. q. 422. querit de quæstione. an ille q̄ iurauit tenere † obstagiū p̄ debito, si aufugiat ad eccl. an possit cōpelli, vt redeat ad obstagiū. refert similit̄ quæstionē Bar. brisiē. in quæstio. dominicali 37. de illo, q̄ die solēni p̄ custodem fuit dimissus, audire missā cū sacramēto de redeūdo, q̄ postea de ecclesia nolebat redire. Dicit Aufre. vbi sup. quod si iuste detinetur ab habente potestātē, tenetur redire: Si vero iniuste, & à potestatem non habente, secus. glo. in cle. pastoralis de re iud. latius per eū. Si vero talis tenens, obstagiū nō iurauit, sic p̄pter debitū tributi publice, tūc extrahitur de eccl. in auten. de man. prin. §. tributorum coll. 3. sed Cy. aliter dicit, quē sequitur Panor. retuli sup. & sequitur eū d. Aufre. per rationes, per ipsum allegatas. refert & Io. andre. in addi. ad Specu. in tit. de immu. eccl. & Oldra. cōn. 54. qui concludunt, quod in casibus, in q̄bus de iure capitur, in illis potest extrahi. latius p̄ Aufre. vbi sup. refert etiam Io. fab. in §. fi. R de actio.

de actio. institu. quod de consuetudine Franciæ, nemo potest capi pro debito ciuili, nisi ad hoc sit obligatus. ergo non poterit extrahi. refert etiam plures alios Doctores. in fine concludit, quod communis opinio est, quod debitor fugiens ad ecclesiam, non debet extrahi.

Diximus supra, quod si statuto municipali, vel cōsuetudine potest debitor capi pro debito ciuili: potest secundum aliquos extrahi ab ecclesia, quæ tu opinio, non est communis. vt sup. retuli.

Sed quid si cessante, tali statuto, vel consuetudine, debitor obligat bona sua & personam, ad soluendum debitum: vt quotidie fit, & iste debitor fugit ad ecclesiam, an possit extrahi. Dico per rationes, communis opinionis, vt supra retuli, quod talis non debet extrahi, nec statutum municipale, nec consuetudo, nec minus prædicta obligatio personalis, permittens dictam capturam extenditur, nec debet extendi ad ecclesiam, vt ibi capiatur: nam sequeretur, quod statutum municipale, seu consuetudo, vel obligatio personalis, possit tollere immunitatem, seu libertatem ecclesiæ, cum sit de iure diuino (vt supr. dixi.) in prin. & posito quod esset de iure positiuo, laicis nulla est attributa potestas, & c. c. cū ecclesia de consti. cum multis similibus, nec valeret talis consuetudo, quia grauosa esset & contra libertatem ecclesię. c. i. de consuet. cum simili. & quia sunt vulgaria non refero.

Rodericus Xuarez, Hispanus, doctissimus vir, & eius operæ in tota Hispania, tenentur in magna consideratione, in declaratione l. 2. fori. ll. lib. 2. in q. 5. fo. 182. quærit, vtrum clericus fugiens ad ecclesiam, possit extrahi ab ecclesia. Refert Panor. in d. c. inter alia. de immunitate eccle. retuli supr. Vult Panor. quod de iure communi, nõ potest extrahi, per iura per eum allegata. Sed si statutum haberentur, vt debitor possit compelli ad seruiendum pro debito, tunc bene posset extrahi ab ecclesia. Ratio est. quia non videtur concessa immunitas in præiudicio illius, qui est quasi dominus. arg. eius, quod de seruo dicitur, in d. c. inter alia. secundū Panor. vbi sup. dicit dict. Rodericus, quod hoc dictū Pa. hucusq; non vidit obtentū in practica. imo vidit debitores ad eccle. fugientes ibi esse securos, & ab ea non extrahi. & dicit, quod ex opi. Panor. est lex fori castellæ. tit. tertio, De la deudas. l. 15. fo. 129. vbi text.

vbi text. quod debitor, q̄ aufugit ad eccle. roget clericum ipsius ecclesiæ, vt petat à creditore maioré dilationé pro ipso debitore & si creditor noluerit dare dilationem, roget ipsum creditorem, ne lædat, seu vulneret ipsum debitore, & tradat eum, seu permittat ipsum extrahere. ista lex facit pro dicto Panor. & dicit Rode. xua-arez, vbi sup. quod ista lex est terribilis in materia: sed dicit, quod nec ista lex, nec dictum Panor. seruatur in practica. imo contrarium vidit semper obtentum & obseruatum. pro qua practica allegat. l. singularem in l. 2. tit. 11. in partit. 1. vbi lex disponit, quod fugiens ad eccle. pro debito, non debet inde extrahi ad seruiendum creditori, nec alio modo carcerandus est, quod est menti tenendum secundum eum. Dixit vltorius dict. Xuaarez, quod si familia potestatis currit post aliquem, causa capiendi eum pro debito, & ipse velocitate fugæ præuenit, & ingressus est ecclesiã, quod nõ potest extrahi ab ea. secundum Bal. in l. plerique. de in ius vocan. ff. per tex. in l. si quis fugitiuus. §. idem Celsus, de edil. ædict. licet contrarium sibi videatur considerato principio, per l. quod ait. §. si. de adul. ff. Idem tenent sequentes Bal. Alex. & Roma. in d. l. plerique. & Bal. in l. cunctos populos. col. tenent, quod potest extrahi. per d. §. si. d. l. quod ait, nam satis est quod initium sit licitum, si nullum interuallum intercessit, & respondet ad §. idem Celsus, quod loquitur ibi, quando vel abstentionem fieret iniuria, aut per iudicium tertio. Dicit dictus Xuaarez, quod prima opinio est verior. scilicet quod non possit extrahi, & sic practicatur, & satis probatur in d. l. plerique. & non ob l. quod ait. §. si. regula ibi posita habet verum, nisi alia sit ratio in fine, quàm fuit in principio. secundum Bal. in l. si quis non dicam capere, de episco. & cleri. C. col. 5. per d. §. idem Celsus. Alex. in d. l. plerique. in nostro proposito bene est alia ratio in fine. hoc est in ecclesia, ad quam confugit, quæ debet esse refugium tutissimum ad eam confugientibus. vt in d. c. inter alia, & d. l. præfenti, quod ab initio, à quo incepit fuga qui erat locus prophanus.

¶ Ex omnibus prædictis, resultant plures
Opiniones.

PRIMA, est Oldradi, quod debitor non est extrahendus ab ecclesia, nisi statuto caueatur, quod debitor possit capi.

R ij Secunda

2. opi. Secūda opinio, est, quod nō extrahitur nisi sit debitor Cæsaris.
 3. opi. Tertia opinio, est, quod in istis extractionibus statur consuetudini.
 4. opi. Quarta opinio, est, quod debitor, non debet extrahi inuitus ab ecclesia, nisi sit suspectus de fuga, & fuit opinio solius Iasonis.
 5. opi. Quinta opinio, est, quod indistincte fugiens ad ecclesiam, non debet extrahi inuitus.
 Con- Et ista est communis & verior opinio : & ita seruatur non ob-
 clusio. stante statuto municipali, vel cōsuetudine, quod quis pro debito possit capi: nam tale statutum, vel consuetudo, non potest præiudicare immunitati ecclesiæ, nec minus obligatio personalis. vt supra dictum est.

In delicto enormi.

Summarium 28. Fallen.

1 Committens incurrere delictum indignus immunitate & privilegio num existat.

Fallēt.
28.

IGESIMO OCTAVO, fallit in delicto enormi. vt est raptus virginum, adulteriū, homicidium, & similia. non committentes talia crimina, in vlllo loco, sunt securi. est text. in l. vni. de raptu virg. C. & melior text. in auten. de man. prin. §. quod si delinquentes. coll. 5. vbi text. quod homicidæ, adulteri, & raptores virginum, non gaudent immunitate. & per c. i. de homici. & c. Feli. de pœnis. lib. 6. §. pen. & Hippo. de marf. in d. l. vnica. fo. 14. co. 2. in fi. & cum seq. fo. vbi plene quærit de ista quæstione, & sequitur istam fallen. in criminibus enormibus. Istam opinionem tenet Cyn. in l. præsentī. de his, qui ad eccle. confu. & Anto. de Butr. in c. inter alia. in fi. de immu. eccle. dicit, quod si delictū est atrox, non habebit immunitatem: si tamen minimū, sic. per l. 2. de his, qui ad eccle. confu. C. glo. tamen ibi sentit idem in quolibet delicto. Ang. de maleficijs. in ver. quod fama publica. q. 4. fo. 62. co. 4. in paruo volu. tenet idem. & ibi in additioni. ad Ange. in ver. pro quibus delictum, quis possit capi in ecclesia, dicit in prin. quod nō potest, q̄s capi nisi in duobus casibus. vt in d. c. inter alia, & quan

& quantumcunque delicta sint graua. allegat c. reum. c. frater. c. sicut. c. diffiniuit. 17. q. 4. In contrarium, allegat aliquos Doctores, & concludit, quod in grauibus delictis confugiens non gaudet. maxime in terris imperij, debet seruari ius ciuile. allegat Ancha. in c. inter alia. Hoc tamen non dicit Ancha. refero eū infra.

An ista fallentia procedat, plene discutitur per Panor. in d. c. inter alia. co. 8. vbi dicit, quod communiter tenetur & verius, quod illa autem de mand. prin. & d. l. vnica sunt correptæ, per ius canonicum: Nam de iure canonico, quantumcunque maleficium fit graue, gaudet immunitate ecclesiæ. & istam opinionem tenuit glo. in c. frater. 17. q. 4. & glo. in c. inter alia. in ver. latro. ² Ioan. fab. in d. l. i. in prin. de his, qui ad eccl. confu. C. dicit, quod raptores & homicidæ, non gaudent immunitate de iure ciuili: sed de iure canonico gaudent. Istam opinionem tenuit Paul. de castro. conf. 68. & Cassa. consue. Burg. fo. 57. co. i. dicit, quod in hoc non est multum insistendum, quia dispositioni iuris canonici in hoc standum est. per c. i. de noui ope. nunc. & Alexand. conf. 36. in 4. volu.

Et istam quæstionem disputat plene Ioan. de bichis, in d. tract. eo. ti. fo. 74. co. 2. cum seq. in paruo vol. & refert Panor. & alios: fo. 75. in prin. dicit, quod ista est communis opinio Canonistarū. & id fatetur Hosti. in summa. eo. ti. §. in quantum. co. 2. ver. alias. Henri. bohic, in c. pen. eo. ti. co. 3. d. quod gaudeat immunitate: & istam sequitur. Idem Ioan. de bichis, vbi supra. Ancha. in d. c. inter alia. co. i. in prin. ver. aufugit, d. quod de iure nostro quantumcunque graue fuerit delictum, gaudebit immunitate, nisi in casibus exceptis: & in hoc iura ciuilia aliter disponentia succumbunt canonibus. per c. i. de noui ope. nunc. secundum Ancha. vbi supra. Hosti. in c. inter alia. in ver. si liber, dicit, quod in hoc leges corriguntur. & se refert ad dicta per eum, in c. si. eod. tit. vbi dicit, quod non solum homicidam, sed adulterum, raptorem virginum, ecclesia non defendit. & in hoc concordant canones, & leges. loquitur Hosti. quando delictum committitur in ecclesia. vt in d. c. si. secus esset, si extra ecclesiam committatur.

Conclusio est, quod in isto casu, ius canonicum, est seruandum, & non ius ciuile.

Con-
clusio.

R iij Effractor

EffraCTOR Carceris .

Summarium 29 . Fallent.

1 EffraCTOR Carceris, an iuuetur hoc priuilegio.

Fallét.
29.

FALLIT XXIX. in effraCTOR † carceris. Nam si effraCTOR carceris, fugiat ad ecclesiam, potest ab ea extrahi. Istam quæstionem ponit in istis terminis Ioan. igne. in l. 3. §. subuenitur. nu. 102. fo. 222. co. 1. in fine. vbi quærit in ver. nunc alius articulus nostre disputationi se offert, An carceris effraCTOR ab ecclesia possit extrahi, vt si vi, vel alias extractus sit, debeat ecclesiæ restitui, an vero beneficio ecclesiasticæ immunitatis priuati poterit, & videtur priuandus esse. arg. c. inter alia. eod. tit. dum dilatione & agrorum depopulatore loquitur, cum carceris effraCTOR instar depopulatoris esse videatur. Nam non tantum domus priuatæ effraCTOR est: sed & domus publicæ, præsertim si per vim, vel cum armis, seu præmeditata conspiratione effregerit, potissime si de nocte fractura fiat: nam effractura vis publicæ appellatione venit & atrocis. l. si. de effraCTore carce. ff. lege Iuli. 2. ad l. Iuliam. de vipubli. ff. Nam quemadmodum fur, & effraCTOR, nocturnus impune, occidi potest. l. furem. ad l. Corne. de sicca. ff. c. interfecisti. de homicid. multo magis carceris effraCTOR, occidi potest impune. cum per l. 1. & si. de effraCTo. ff. Pari iudicio condemnantur nocturni fures, & effraCTores carcerum. maxime qui per insidias carcerem effregerūt. allegat alias rationes pro ista parte. Tandem concludit contrarium. scilicet. quod effraCTOR carceris si fugiat ad ecclesiam, debet gaudere immunitate. per d. ca. inter alia. quia ille text. solum loquitur in latrone & depopulatore, qui ad hoc vt indigni fiant immunitate ecclesiæ, oportet eos in strata publica, & frequentata paratis insidijs, obsedisse. vt homines offendant, aut agros popularetur, & non alias. secundum Ioann. igne. vbi supra. fo. 222. co. 4. in princi. & ibi allegat alias rationes pro ista parte.

Nicolaus

Nicolaus boeri. in decisi. q. 110. col. 2. in fin. fol. 126. num. 8. vbi quærit, fuit dubitatum de homicida incarcerato, qui rupto, & fracto carcere aufugit ad ecclesiam, an debeat gaudere. & videtur quod non, quia erat inter manus iustitiæ, & fugiendo de manibus iustitiæ de ecclesiam, & inde seductus per ecclesiam, aut cimiterium debet gaudere immunitate per ea quæ dixi in fallentijs præcedentibus. dicit dictus Nicola. de isto casu de homicida incarcerato ad ecclesiam fugiente, & illo rupto conclusum fuit, ipsum gaudere debere. & refert duo arresta, quæ fuerant in isto casu data, & refert Cassan. in consuetud. Burg. fol. 54. co. 4. ver. quod si carceris innouiter impressis.

Idem de arrestatis fugientibus ad ecclesiam. Nam debent gaudere. Nico. boe. in decisi. q. 110. col. 3. in ver. & idem de arrestatis.

Cassan. in consuetud. Burg. in nouis. in titu. des iustices. fo. 54. col. 4. in additione, quid si carceres, in quibus erat detentus, fregit, vel alias aliter violauerit, & ad ecclesiam confugerit, an ab illa extrahi poterit. & si extractus fuerit, an debeat gaudere immunitate dicit prædictus doctor, quod reperitur in iure quod effractor carceris, & aufugiens habetur pro conuicto, & confesso. per l. in eos de custo. & exhi. reorum. ff. vt plenius, per Iaso. in repetitione l. admonendi. q. 1. de iure iuran. ff. & per d. Cassane. dicit, quod curia obseruat, & de hoc sunt arresta, quod incarceratus pro delicto, pro quo debet puniri, & imponi pœna mortis, in casu in quo non debet priuari immunitate. Si cum fractura aufugit à carceribus. & aufugiat ad ecclesiam, quod non debet gaudere immunitate. Dicit d. Cassa. vbi supra. quod non videt hoc bene fundatum à iure, nisi ex quo est in manibus iustitiæ nõ potest ab illa effugere, & si effugiat est extrahendus. secundum Archi. in d. c. sicut antiquitus. 17. q. 4. refero eum.

Imo quod plus est. dixit Alexand. confi. 23. in 17. col. in 2. volum. quod etiam si non fuerit apprehensus per iustitiam, sed fuerit solum in prosecutione, & ad ecclesiam aufugiat, quod potest extrahi, & non gaudet immunitate. Dicit Cassan. vbi supra, quod non credit has duas decision. fore veras, nec illis standum.

Alij dicunt, quod iustitia secularis per effractionem est violata, seu per vim spoliata, & quod debet restitui, & ex hoc fundat

R iij arresta

arresta sua. & ita fuit iudicatum. vt latius per Cassan. vbi supra.

Tene quod superius dixi, quod talis effractor, squalicunque fit, debet gaudere immunitate. & ista est vera opinio. vt sup. retuli.

Quando captus ducitur

per Ecclesiam.

Summarium 30. Fallent.

An extrahi debeat extra ecclesiam per quam captus ducitur.

Fallēt.
30.

FALLIT XXX. in eo, qui † ducitur captus per ecclesiam, quādo aliquis à iusticiario capitur extra cimiterium, vel ecclesiam, & deducitur per ecclesiam, vel cimiterium, & inde violenter extrahitur, non videtur dictus iusticiarius violare immunitatem ecclesiæ. secundum Archidia. in c. ficut. 17. q. 4. Oldra. conf. 54. glo. pragma. sanct. in titu. de interd. indifferenter non ponendis in verbo. inde col. 3. in fi. fol. 198. col. 1. in fi. & in addition. ad Salice. in l. 2. de his, qui ad eccle. confug. Palati. rube. in repet. rubr. de dona. inter virum. eo. fol. 157. Refert, & sequitur Archid. in c. ficut. Ioan. bichis in d. tracta. eod. titu. col. 23. numer. 63. fol. 77. col. 1. in paruo volumi. ver. quid si aliquis. Refert Archid. in d. c. ficut.

Ioan bichis in d. tractat. eod. titu. co. 24. nume. 63. fol. 72. co. 1. in paruo volumi. ver. quid si aliquis, refert Archid. in d. c. ficut, & concludit contra istam fallentiam. & adducit text. in c. fiquis contumax. 17. q. 4. vbi tex. loquitur quomodo libet, & hoc est verum, secundum eum. & istam opinionem tenet Bald. in l. pleriq; de in ius vocando. ff. in fi. & ibi Iaso. col. 2. ver. nouo & ver. sequi. refert, & id Ludou. ibi hoc tenentem. Idem etiam tenet Marcus de mantua confi. 70. numer. 17. allegat Ludo. & Iaso. vbi supra. & vide, quæ dico in fallent. sequi.

Bart. Sozi. in d. l. plerique. col. fin. q. 24. tenet, quod talis gaudet immunitate. & dicit hoc tenere Ioannem de monte sic. in d.

l. plerique

l. plerique, & genitor suus, est Marianus Sozinus in tractatu de citatione arti. 17. membro. 2. & quod Archidiano. & Oldrad. hoc tenent, si bene consideretur.

Hyppoli. de marfi. in d. repeti. l. vnicæ de rapto. C. fol. 15. co. 4. nu. 115. quærit de ista quæstione, scilicet de eo, qui ducitur captus per ecclesiam: an gaudeat immunitate ecclesiæ. dicit, quod non. Sed extrahatur de ipsa ecclesia. allegat Oldra. conf. 54. & Hosti. in d. c. sicut antiquitus. 17. q. 4. Idem tenet etiam. d. Hipp. in practica caus. crimina. in ver. vltimus. fo. 95. nume. 4. Ratio est, quia principium fuit licitum, & sic attenditur initium, & non finis. l. quod ait lex. §. quod ait. de adulte. ff. cum simi. quas refert Hypp. in d. l. fol. 15. col. 2. Cassa. in consuetud. Burg. fo. 57. col. 3. ver. 19. casus ibi quærit, quid de eo, qui ducitur ad suplicium forte per ambitum ecclesiæ, vel per cimiterium, an hoc casu debeat gaudere immunitate videtur quod non, quia non iuit eo animo, vt gauderet immunitate. in l. si quis post de ædifi. priua. C. & l. debitor. in fin. de pigno. cum dicit eos dūtaxat, qui hoc animo inducti essent dicit Cassa. contrarium credo. obseruaretur, & ita de facto vidisse semel, pictauis in condemnato. à Parlamento Parisiensi, transeunte per immunitatem ecclesiæ. vt ibi, per eum. & eum & alios refert Nicola. boeri. in decisi. q. 110. fol. 116. co. 3. in princip. ibi id dicit, quod idem est de arrestatis fugientibus ad ecclesiam, licet in q. 178. nume. 13. referat simpliciter Archidiacon. & Palatium Rubeum.

Communis opinio est contra fallentiam. scilicet quod non possit extrahi.

Si in sequendo ingredia- tur Ecclesiam.

Summarium 31. Fallent.

- 1 Reus quem iudicis familia insequitur quando gaudere debeat immunitate.

Fallit

Fallét.
31.

LALLIT XXXI. quando † reus infecutus à familia iudicio fugit ad ecclesiam, tunc non gaudet immunitate. & familia potest ipsum extrahere. secundum Cyn. in autent. si quis de adulte. C. vbi dicit, quod si aliquis delinquit extra ecclesiam, & in ecclesiam fugit, tunc secularis iudex potest eum sequi. & extrahere. Alexand. confi. 24. in secundo volumi. col. 8. refert Cyn. & eum sequitur. & idem tenet Bald. in l. cunctos populos de summa trinitate. C. vbi Bald. dicit in repetitione magna. d. l. cunctos populos. Cassane. in consuetud. Burg. fol. 57. col. 2. ver. aduerte. Refert Alexand. quod si iudex secularis persequitur, quem extra ecclesiam, qui ad ecclesiam in persecutione aufugiat, poterit eum extrahere ab ecclesia. Alexand. confi. 24. in 2. volu. Hypoli. in l. vnica de rapto. C. fol. 15. col. 2. & 3. cum sequen. & idem in practica causarum criminalium fo. 95. num. 15. vbi dicit, quod si reus fuerit repertus post delictum extra ecclesiam, & infecutus à familia, vel ab alijs, eum volentibus capere, & aufugit ad ecclesiam tunc non gaudebit immunitate ecclesie, sed poterit extrahi de ecclesia, & puniri. Allegat Cy. vbi supra. & alios doctores, hoc tenentes, & eum refert Nicola. boe. in decisi. q. 110. col. 3. in prin. & dicit, quod Hyppo. vtroque loquitur in capto euadente manus iustitie, vel post delictum infecuto à familia, vel ab alijs eum volentibus capere. & ad ecclesiam fugiente. Hyp. loquitur. vt retuli supra. & non vt refert Nicola. boeri.

Jacob. de bello visu. in ti. de fuga reorum. in sua practica fo. 52. col. 1. ver. sed persequendo, quærit, an seruentes insequendo criminofum possint capere ipsum extra territorium. Refert pro, & contra. concludit distinguendo, quod si erat timor amittendi criminofum, si tunc non posset de facili haberi recursus ad iudicem illius territorij, potest capi in aliena iurisdictione nulla requisitione facta: si autem poterit, de facili capi, quia poterat de facili haberi copia iudicis: vel non erat timor amittendi, tunc teneretur requirere iudicem loci, ne turbentur eorum officia, vt latius per eum vbi supra.

Ioan. and. in addi. ad Spec. in ti. de accus. §. sequitur in addi. ad Spec. quæ incipit, vt intra certum tempus. co. 5. ver. allegans Oldra. quid

quid quærit de fugiente de vno territorio ad aliud, & concludit, quod non potest capi extra territorium, licet iudex, seu officialis in sequendo eum extra territorium capiat. Idem tenet Nelus de sancto geminiano in tractatu de bannitis. in secunda parte. 2. temporis. q. 29. volu. fol.

Idem tenet Ang. in l. sicuti. §. Aristo. si serui vend. ff. & in consuetud. Burg. fol. 386. col. 2. in princ. & idem tenet Feli. in c. fin. col. 7. ver. considera duo. de foro competenti. vbi dicit, quod fugiens etiam in sequendo ad ecclesiam, vel ad alienum territorium non potest extrahi, quia læditur aliena iurisd. vt latius per eum. Maria. Sozi. in tractatu de citatione arti. 17. ver. 5. procedit, concludit, quod si reus insecutus à familia fugiat ad ecclesiam, vel ad alienum territorium gaudet immunitate, & familia iudicis non potest ipsum extrahere. & istam opinionem tenet Bald. Lodo. Alex. Iaso. in l. plerique de in ius vocan. vbi Iaso. col. 2. ver. nono procedit, dicit ita teneas, quidquid dicat. Bald. in l. cunctos populos. Idem etiam tenet Iacob. de sancto Georgio, in l. plerique in fin. vt dicit, quod si familia potestatis currit post titium, & ipse velocitate fugæ præuenit, & ingressus est domum suam. an possit extrahi. videtur, quod sic cõsiderato initio. l. quod ait. §. 1. de adul. te. ff. contrarium est verum. scilicet quod non possit extrahi. Idem in ecclesia, & plenius per Barto. Sozi. in l. plerique. col. 11. in fi. q. 23. vbi dicit, quod Bald. in l. cunctos populos etiam tenet istam opinionem quoad fugientem ad ecclesiam. licet secus, quoad fugientem ad domum. Ioan igne. in l. 1. in prin. col. 123. cum seq. ad Sillini. ff. quærit de ista quæstione, & arguit, pro, & contra, latius quam aliquis, & concludit, quod non debet extrahi. Nicola. boer. in decisi. q. 110. col. 3. fol. 116. co. 3. refert Hyppoli. & alios, Guilielm mayne. in l. nemo. de regu. iur. ff. fol. 249. co. 1. quærit de ista quæstione, & refert Bald. in l. plerique, & concludit cum Bald. quod non debet extrahi, quod notate, quia sæpe contingit in facto. secundum Mayne. vbi supra.

Angel. in tractatu de maleficijs in ver. quod fama. q. 6. fol. 73. col. 4. quærit an officialis, qui incipit persequi malefactorem in suo territorio, & in sequendo illum capit in alieno territorio: an hoc possit. allegat pro, & contra. & concludit, quod non licet ibi

Augusti.

Augusti. in additionibus teneat contrarium contra eum. Sequendo Angel. tenet ibi additiona. in litera a, fol. 73. q. 3. in princ. & contra istam fallentiam facit, quæ dixi supra fallen. præceden.

Communis opinio est con-

tra Fallentiam.

Summarium 32. Fallent.

- 1 Interficiens, aut ^{mutilans} ~~mittens~~ clericum ^psonantur
omni iuris beneficio.

Fallét.
32.

FALLIT XXXII. in interficiente, vel † muti-
lante clericum interficiens, vel mutilans clericum
& aufugit ad ecclesiam. Talis non gaudet immuni-
tate. tenet hoc expresse Ioan. de bichis in tractat.
de immunit. eccle. col. 14. in paruo volum. ver. 7.
& col. penult. ver. 7. 9. allegat Archidiao. in c. frater. 17. q. 4. vbi
idem sentit.

Secundum eum per c. fina. eod. tit. Nam si delinquens in eccle-
sia non gaudet. per d. c. fin. à forciore non gaudebit delinquens in
persona ecclesiastica. secundum Ioan. de bichis. vbi supra qui al-
legat. c. nullus. 17. q. 4. secundum vnum intellectum, scilicet, quod
si clericus percutiat clericum, & fugit ad ecclesiam debet per epi-
scopum puniri. & sic videtur, quod non gaudet immunitate. alle-
gat glo. & ibi Lauren. & Archi. in d. c. frater. allegat etiam glo.
& ibi Innocen. in d. c. inter alia. allegat etiam Gofredum in sum-
ma eod. titu. §. sed quæritur, & in hoc residet d. Ioann. bichis
vbi supra.

Aduerte. ego non reperio glo. nec Archidiao. in d. c. frater hoc
sentientem neque glo. & Innocen. in c. inter alia. nec obstat d.
c. nullus: nam ibi loquitur in clerico percutiente clericum. nam
clericus non gaudet immunitate (vt dixi supra.) in 21. fallentia, &
nos loquimur in laico percutiente clericum.

Ioannes barberij in viatorio iuris, in ti. de violatoribus immu-
nitatum

nitatum. fo. 17. col. 4. ponit. 7. casus in quibus quis nō gaudet immunitate. Secundus casus est in interficiente clericum. nihil allegat, & eum refert Nicolaus Boeri, in decis. q. 190. in prima parte. fol. 19. nume. 3.

Qui delinquit in ecclesiam, scilicet
frangendo eam, vel comburendo, vel spoliando.

Summarium 33. Fallent.

1 Qui delinquit in ecclesiam eā frangendo, uel cōburendo nō gaudet immunitate

FALLIT in illo, qui frangit † ecclesiam, vel comburit eam. secundum Ioan. Fabr. in l. i. de his qui ad eccle. confug. C. Nam ibi quod de iure canonico, omnes gaudēt immunitate nisi infidiatores itinerum, & depopulatores agrorum; vel homicide pensatis infidijs, vel delinquens in ecclesia, vel prope. dixi de istis, supra. vel delinquens in ipsam qui frangit, vel comburit eam. allegat c. conquesti de sent. excom. & c. canonica. ii. q. 3. Ioan. Igne. in l. i. §. si dominus. ad Sillini. ff. col. 3. fol. 156. co. 4. ponit cōclusionem. Nullum ecclesie immunitate esse priuandum, praterquā in casibus c. inter alia, & c. fina. isto titu. & c. i. de homici. & libr. 6. secundum Ioan. fab. in d. l. i. nisi quis ecclesiam fregerit, & postea combusit, per d. c. conquesti. & c. canonica. Vult Ioā. Igne. quod duo requirantur, ad hoc quod nō gaudeat immunitate, quod frangat & comburat, quod secus secundū Ioan. fab. qui innuit, quod delinquentes in ipsam ecclesiam eam frangendo, vel eam comburendo non gaudebunt immunitate. Idem tenet Guido Pape in quæstionibus delphinatus. q. 121. ubi dicit, quod depopulatores agrorum, & c. non gaudent immunitate d. c. inter alia, nec delinquentes in ecclesia d. c. fi. eod. titu. nec delinquentes contra ecclesiam c. conquesti. de sen. excom.

Aduerte. Nam c. conquesti habet duos intellectus. Primus est quod ille qui cum effractione spoliat ecclesia & sic duo requiruntur. scilicet effractio & spoliatio. alius intellectus est, quod sufficiat vnum ex prædictis. scilicet effractio, vel spoliatio, effractores Ecclesiarum sunt excommunicati, & spoliatores. etiam sunt,

S excōmuni.

excommunicati. Communis opinio, est quod illa duo simul requiruntur, ad hoc quod ille text. habeat locum.

Quoad propositum nostrum, ego crederem, quod delinquentes in ipsam ecclesiam. s. frangendo eam vel comburendo eam, non gaudebunt immunitate ecclesie. Nam quoad istum effectum, sufficit, quod delinquat in ipsam ecclesiam. & ista fuit intentio Ioan. Fab.

Sacrilegus.

Summarium 34. Fallent.

- 1 Sacrilegium immunitate non donatur.
- 2 Quis Sacrilegus dicatur.

Fallét.
34.

SACRILEGVS † non gaudet immunitate. c. fra-¹ter. 17. q. 4. cum duobus seq. Nicol. boe. in suis decif. q. 110. fo. 116. in prima parte. d. quis dicatur sacrilegus. text. in c. quisquis. & c. si quis contumax. 17. q. 4. tollens sacrum de non sacro, sacrum de sacro. de multiplici sacrilegio. Car. in cle. 1. q. 1. de pœni. Feli. post Maria. in c. cum sit de foro competenti. plenissime per Ludo. Montalbum, in tract. de reprobatione sententiæ Pilati. fo. 180. in 10. volu.

Sacrilegus † etiam dicitur, qui extrahit personam ab ecclesia: ² Nam sicut auferendo rem non sacram de loco sacro, est sacrilegus, vt supra dixi: ita auferendo personam, vt cum liber ad eam venit eadem libertate tueri omnimodo debet. Hostiè. in sum. de immu. eccle. co. 6. cum seq. & talis non gaudet immu. Marcus de mantua. cõf. 211. nu. 9. collecta. in d. c. fi. eo. ti. & de isto sacrilegio dixi supra in 1. & 2. ampliacione. 2. fallen. & ibi refero collecta.

De violante Ecclesiam.

Summarium 35. Fallent.

- 1 Violans ecclesiam, illius immunitate non gaudet.
- 2 Vilatores ecclesiarum, qui dicantur hic Tractatu remissive.

TRIGESIMO QUINTO, fallit, In quolibet delicto ꝛ violante ecclesiam. secundum Sali. in l. autem si quis de adulte. C. in fine ver. de iure. vbi dicit, quod de iure canonico, ecclesia habet immunitatem: præterquam in casu. c. fin. eod. tit. quod

forte, per rationem ibi positam ad quodlibet delictum: per quod ecclesia violetur, extendi potest. & quod violatores ecclesiarum non gaudeant immunitate. Innocen. in d. c. inter alia, in fine. vbi dicit, quod is, qui in ecclesia aliquem occidit, ecclesia eum non defendit, quia ecclesiam violat. Idem Card. in c. inter alia. q. 10.

Petrus Belluga in speculo principum. fo. 51. co. 1. ver. restat videre. vbi dicit, quod violans ecclesiam, non gaudet immunitate. retuli Inno. Car. & Petrum Bellu. in 3. fallen. supra.

Item violans immunitatem, dicitur Sacrilegus. secundum Panor. in c. fi. col. 1. ver. credo tamen posse dici. eod. tit. vbi dicit, quod negari nõ potest, quin commiserit sacrilegium delinquendo in ecclesia, cum per hoc violauerit eius immunitatem: & ideo Sacrilegus non debet gaudere immunitate. c. frater. 17. q. 4. cum duobus sequentibus. Nicolaus Boe. in suis decis. q. 110. fo. 116. nume. 3. & nume. 9. in 1. parte. vbi prædicta refert.

2 Qui dicantur ꝛ violatores ecclesiarum, & qua pœna puniantur. vide infra quæstio. II.

In Bannito .

Summarium 36. Fallent .

- 1 Banniti diffinitive nostre, delicti non habet immunitatem.
- 2 Secus, si interlocutoria Iudicis sententia, bannitus sit.

FALLIT TRIGESIMO SEXTO, Stante Statuto de bannito impune, occidendo occidens bannitum in ecclesia, non est puniendus, vt homicida: sed vt violator ecclesiæ. & posset probabiliter dici, quod bannitus ꝛ diffinitive pro delicto, confugiens ad ecclesiam, non gaudet immunitate. Nam vanum

S ij inhæret

inhæret ossibus, sicut lepra vbicunque moretur, remanet banitus. per glo. quæ prædicta latius refert in pragmati. sanctio. in titu. de interdict. indifferenter non ponendis. in ver. inde. co. 2. & sequen. fo. 196. coll. 4. in fine & consequen. Si tamen banitus † interlocutorie propter contumaciam, aut diffinitive 2 propter delictum post banum commissum, confugit ad ecclesiam, tuendus erit ab ecclesia. per d. glo. quæ hoc dicit in fi. pri. co. fo. 197. Iaco. de bello vi. in aut. de manda. principi. §. sed neque. colla. 3. dicit. co. 2. ver. argumentum est, quod banitus impune possit offendi in ecclesia, cum per statutum ciuitatis impune possit offendi. argumentum est contra: quia Princeps, hodie potestatem non videtur habere in ecclesia. & sic Iacob. de bello vi. vult innuere, quod banitus debet gaudere immunitate.

Marcus de mantua, conf. 91. vult, quod banitus, qui ex forma statuti, potest occidi, si fugiat ad ecclesiam, non gaudet immunitate. Tene Fallentiam, non potest extrahi ab ecclesia, nec minus occidi, per supradicta.

In obligatio ad ratiocinia.

Summarium 37. Fallent.

1 Obligatus ad ratiocinia, an iuari possit nostro priuilegio.

Fallét,
37.

TRIGESIMO SEPTIMO, fallit, Obligatus ad ratiocinia, an † possit extrahi? quærit Ioan. Igne. 1 in l. i. fo. 14. in prin. ad fillani. ff. & se remittit ad not. per Hostien. Ioan. and. & alios, in c. vni. de obli. ad ratiocinia. & etiam tex. & glo. in §. sanctimus. in auten. de monachis. colla. 1. & ibi per Iacob. de bello vi. & Bar. & Archi. in c. si quis incognitus. 17. q. 2. & Lucas de pen. in l. vni. C. de palatijs, & domi. lib. 10. & moder. in l. i. de seruit. fugi. C.

Summarium

Summarium 38. Fallent.

1 Mercator fallitus, si ad ecclesiam confugerit, inde eximere licet.

TRIGESIMO OCTAVO, fallit, † In mercato- Fallét.
rum. s. En los Mercaderes que se leban tan con la 38.
hazienda agena: Nam isti si aufugiát ad ecclesiam,
non debent gaudere immunitate. Tenet hoc ex-
presse Nicol. Boerij in decis. q. 215. nu. 7. fo. 28. arg.
§. publicorum vero tributorum, ibi quoniam Fiscalium ratio, &
militibus, & priuatis, ipsisq; templis, & cunctis Reipub. utilis, &
necessaria. in aut. de mand. prin. colla. 3. & l. pœne. de exacti-
onibus tribu. 6. lib. 10.

Summarium 39. Fallent.

1 Transfuga si ad ecclesiam confugiat, non gaudet immunitate.

FALLIT XXXIX. in † transfuga. Nam ipse, si au- Fallét.
fugit ad ecclesiam, non gaudet immunitate, quo- 39.
niam iste talis æquiparatur publico latroni. secun-
dum Marcum de mantua. cons. 91. nam secundum
eum, illé qui est rebellis & p̄ditor patriæ, est transf-
fuga. l. qui omissione. §. qui deserant de capi. dimi. ff. Refert An-
cha. in c. 1. de constit. co. & Bar. in q. incipiente, Lucanę ciuitatis.
Bar. ibi loquitur de transfuga, & dicit nu. 18. in paruo vol. quod
illi dicuntur transfugæ, qui ab his, sub quorum imperio sunt, de-
sistunt, & in numero hostium se transferunt. d. l. omissione. §. qui
deficiunt. & æquiparantur banito, quia sicut banitus ex forma
statuti, potest impune occidi: ita transfuga. & sic talis transfuga,
non gaudet immunitate, & interficientes eum, gaudent immu-
nitate. secundum Marcum. vbi supr.

VENIO AD QVAESTIONES.

Extrahere propria autoritatè.

Summarium 1. Quæstio.

1 An Iudex secularis, possit alicui eijcere ab ecclesia.

S iij An Iudex

Prima
Quæ-
stio.

N I V D E X secularis possit propria autoritate extrahere illū, qui non gaudet immunitate.

Iacob. de bello visu, in sua practica in titul. de fuga reorum, & immunitate ecclesiarum. fo. 47. co. 2. & 3. dicit, quod si aliquis delinquit in ecclesia, tunc † iudex secularis non potest eum extrahere de ecclesia, sed episcopus loci, & eum tra-

det Iudici seculari, si est laicus. auten. si quis de adulte. C. ratio est quia iste talis non delinquit in suo territorio. Ideo nō potest manus mittere, sed vbi aliquis delinquit extra ecclesiam, puta quia cōmiserat homicidiū, & fugerat ad ecclesiā, tunc Iudex secularis pōt eū extrahere. ratio est, quia in suo territorio deliquit. l. quod ait. in prin. de adul. ff. in auten. de mā. prin. §. sed neque. coll. 3.

Cynus, in l. præsentī, de his qui ad eccle. confug. col. 2. ver. 2. quæro. vbi quærit. nunquid Iudex secularis, potest extrahere delinquentem ab ecclesia, in casu, in quo nō debet gaudere immunitate, dicit aut delinquit in ecclesia, tunc est de iurisdictione ecclesiæ, & punitur per iudicem ecclesiæ, & non per secularem. in aut. vt liceat mar. §. quia vero. co. 8. aut delinquit extra ecclesiam, tunc extrahitur per iudicem laicum. in aut. de mand. prin. §. neq. homicidas. colla. 3.

Cyn. in auten. si quis de adult. C. idem tenent, quod in d. l. præsentī. & dicit id quod Iaco. de bellovis. quem retuli in principio istius quæstionis.

Alberi. de rosa. in d. auten. si quis tenet etiam id, quod Iacob. de bellovi.

Ioan. fab. in §. si. de his qui sunt sui, vel alieni. insti. ver. sed quæro. dicit, per quem extrahetur malefactor de ecclesia in casibus, quibus potest extrahi. videtur per laicos & rectores ecclesiarum. auten. si quis de adulte. C. sed forte hoc non procedet de iure canonico, quia fieret irregularis. vnde potest dici, quod Iudex possit extrahere. vt patet in d. §. neque homicidas. de manda. princ. colla. 3. Hæc Ioan. fab. vbi supr.

Ioan.

Ioan. fab. in d. auten. si quis de adulte. C. dicit, quod ecclesia non tuetur eum, qui in ecclesia deliquit. c. si. eo. tit. Sed cur Iudex secularis, eum non extrahit. vt in §. sed neque. de man. prin. col. 3. dicas, quod maritus non potest extrahere. vt in d. §. sed forte Iudex potest. Hæc Ioan. fab. vbi supr.

Ange. de aretio. in tractatu maleficiorum in ver. fama publica. q. 4. fol. 21. co. 1. ver. 4. quæro dicit, quod propter crimina atrociora vt propter homicidium, raptum virginum, & similia potest capi in ecclesia, & de ea eximi. per text. & ibi glo. in §. neque autem in d. autent. de manda. princip. Intellige dum modo prius requiratur episcopus, vt eum tradi faciat. Itaq; iudex secularis requirat episcopum, vt sibi tradi faciat. Ipso autem annuente poterit postea extrahere. allegat Sali. in d. autem. si quis refero Sali. infra. & idem Ang. in tractatu maleficiorum. in ver. in scalis fo. 102. co. 4. & sequent. Ange. de perusio in auten. si quis de adulte. C. dicit, quod si ex forma statuti, vel iuris malefactor potest capi propria autoritate, potest capi etiam in ecclesia, sed non debet extrahi ab ecclesia, sed recomendandus apud prælatum ecclesiæ, vel clericos eius, nec poterit extrahi inde per iudicem secularem, sed debet tradi per prælatum ecclesiæ iudici seculari ad eius requisitionem, & hoc ideo, quia deliquit in ecclesia, si autem ad ecclesiam confugisset, posset extrahi extrahendus est tamen sine tumultu, ne diuina turbentur officia. §. sed neque in aut. de mand. prin. colla. 3. iuncta l. si quis in hoc genus de epis. & cle. & dicit Ang. quod hoc etiam fuit de mente Petri. & Cyn. in d. auten. si quis.

Angel. de perusio in §. fina. in auten. vt liceat matri, vel cunæ. colla. 8. in fine. dicit no. text. quod maleficio commisso extra ecclesiam, existens in ecclesia non potest extrahi. l. i. de his, qui ad ecclesi. confug. C. sed pro maleficio commisso in ecclesia potest extrahi. vt in d. §. fina.

Sali. in l. si quis adul. C. in 6. no. notat ex tex. quod iudex ibi per se, vel eius familiam non extrahit delinquentem de ecclesia, sed ad episcopum loci mittit, vt delinquens sibi tradatur. Oppo. Petri. & Cyn. §. sed neque homicid. in autent. de mandat. princip. colla. 3. Solu. Petr. & Cyn. quod in d. auten. delinquit in ecclesia & in d. §. sed nec extra ecclesiã. Vnde tunc potest autoritate pro-

pria extrahi. retuli Cy. sup. Sali. vbi sup. non credit hoc esse verū, quod siue intra, siue extra deliquerit, & ad ecclesiam confugiat, nō debet defendi per ecclesiam, intellige vt prius requirat episcopum, qui sibi tradi faciat, eo autem non annuente iudex extrahat, & dicit Salice. vbi supra. nota quod hodie episcopus incurreret irregularitatem tradendo potestati. Ideo. d. autent. si quis non feruatur in clericis. hæc Salicet. vbi supra.

Marianus Sozinus in tractatu de citatione in 17. articulo q. 5. fol. 30. col. 2. ver. & an iudex secularis, vel ecclesiasticus, sit ille, qui in dictis casibus exceptis possit extrahere de ecclesia. Refert se ad Cyn. & alios. in d. l. præsentis. & ad Panor. in d. c. inter alia. refero Panor. infra nihil aliud dicit.

Signorolus de homodeis in repetitione. l. nemo. de sacr. sanct. eccle. C. nume. 13. fol. 24. col. 2. ver. 5. nunquid. quærit ibi: an potestas possit confugientem capere in ecclesia, & antequam decidat, quærit in quibus casibus ecclesia est tutela, & in quibus non dixi ego supra in fallent. Vnde concludit, quod in casibus, in quibus ecclesia est tutela, planum est, quod non, aut loquimur in his, in quibus ecclesia non est tutela, & tunc si delictum est commissum in ipsa ecclesia potestas non potest manus iniicere, nec per se, nec per breuiarios suos, sed notificetur episcopo, vel defensori ecclesiæ, vt ipsum delinquentem tradat in manibus potestatis puniendum. secundum leges suas. autent. si quis de adulter. C. Si vero deliquit extra ecclesiam, in potestatis territorio & non in loco exempto, vnde macula delicti in eius territorio fuit affectus, & cum ipsa macula in ecclesiam confugit, & sic quasi ante affectum poterit potestas manus iniicere. Sed cum deliquit in ecclesia videtur deliquisse, quo ad quid in loco exempto, & sic non videtur macula delicti affectus in territorio potestatis, & tunc manus non iniicit, sed notificat Episcopo, vel defensori (vt supra dictum est) dictus Signorolus, opponit contra hoc, si locus ecclesiæ est exemptus, & non censetur in territorio, & tunc nullo casu poterit potestas in confugam ad illum locum manus iniicere. l. cum vnius. §. final. de bonis autor. iudi. possi. ff. Item nemo debet falcem in alienam messem immittere. l. 3. de acquirend. rerum domin. ff. ratiōne

ff. ratione licet locus ecclesiæ dicatur exemptus ab humanis vfi-
bus. d. l. nemo. de sacro sanct. eccle. C. cum similibus, tamen secū-
dum quid inhæret territorio temporali, & quoad quid transit,
cum vniuersitate, licet nō per omnia. l. in modicis de contrahen-
emptio. ff. ergo ex his determinatur quæstio: an potestas confu-
gam possit extrahere de ecclesia. hæc Signorolus vbi supra.

Practica ferrari. in forma inquisitionis fol. 221. co. 1. indistinctè
tenet, quod potest per secularem extrahi. dixi supr. in 2. præsup.

Ioan. igne. in l. 1. in principi. ad Sillani. ff. fol. 14. co. 1. dicit, quod
iura canonica permittunt reos ab ecclesia extrahi, etiam vi in ca-
sibus, in quibus non gaudent immunitate per c. inter alia. eod. tit.
c. 1. de homicid. cum similibus, & legitur Regum tertium. c. 2.
de Ioab. quia in regem conspirauit, & duos viros prodiciose oc-
cidit, fuit à templo extractus. Christus etiam numularios à tem-
plo eiecit, quia in Deum, & in ecclesiam in templo peccauerunt.
vt latius per Ioan. igne. vbi supra.

Guilielmus benedicti, in repetitione. C. Raynuntius de testa-
mentis. in ver. & vxor. num. 444. ver. pariter vbi delinquens. fol.
89. in antiqua impressione, dicit, quod in casu in quo gaudere nō
debet ecclesiastica immunitate. iuxta c. 1. de homici. & d. c. inter
alia. Officiarij regij eos capiunt, & ab ecclesia eos extrahunt, sine
alia declaratione per ecclesiam fienda, & dicit, quod ita vidit plu-
ries seruari. Narrat factum & arrestum, quod vidit Tolosæ. vt ibi
latius per eum. & in noua impressione est fol. 4463. in secunda
decisione. nume. 152.

Archidia. in c. diffiniuit. 17. q. 4. in ver. non obstraxit. dicit ar-
gumentum huius literæ dicunt quidam. Idem in publico latrone
de quo habetur in c. sicut ea causa. scilicet quod extrahendus est
per sacerdotem. vt in c. diffiniuit, nec in hoc casu dicitur eum tra-
dere morti, sed lex c. cum homo iuste. 23. q. 5. & sic videtur Arch.
sentire, quod in casibus, in quibus non gaudet, debet extrahi per
sacerdotem.

Card. in d. c. inter alia. co. 2. ver. sed secundum Petrum, loquès
de casu. c. 1. de homicid. scilicet de homicida insidiōso, quod ta-
lis de iure non est defendendus, & quod non puniretur, qui talem
extraheret.

Ioan.

Ioan. and. in d.c. inter alia . super ver. potest. dicit à quolibet, & sic vult, quod quilibet potest extrahere illum, qui non gaudet immunitate.

Marian. Sozin. in c. postulasti de foro compe. co. 6. q. 16. fo. 93 co. 3. ver. & aduerte, dicit quod si delictum est commissum in ecclesia laicus non potest capere, & extrahere malefactorem, sed episcopus debet eum capere, & dare iudici seculari, vt in autent. siquis ei de adult. C. secus autem si deliquit extra ecclesiam, & postea fugit in ecclesiam, quia tunc potest capi, & extrahi per laicum. idem ibi in additio. ad Sozi. in litera a.

Guido Papa in quæstionibus Dalphi. q. 121. co. 2. in fine dicit, quod extrahens ab immunitate illum, qui non debet gaudere immunitate, non dicitur infringere immunitatem. Allegat Card. in d.c. inter alia. retuli Car. supr. licet Salice. in d. autent. siquis dicat quod prius debeat requiri licentia ab episcopo. licet non obtentu. retuli supra Salic. quod tamen non seruatur in hac curia Parlamenti. dicit Guid. vbi supra. quia Cardinal. in clementi. 1. de officio ordinario tenet indistinctè, quod debet ab episcopo extrahi, vbi delatus non gaudet immunitate, & Guid. vbi supra. in finalibus verbis, quærit an officialis possit extrahere clericum de immunitate. Refert Ioã. fab. instit. de his, qui sunt sui vel alieni iur. quod sic retuli supra. & Guido. se refert ad Card. in clem. 1. de pœni. & remis. & dicit, quod ipse Card. in clem. 1. de officio ordinario tenet, quod delatus debet extrahi per episcopum. vbi delatus non gaudet immunitate. hæc Guido vbi supra.

Aduerte tamen, quod Card. in d. clem. 1. de officio nihil loquitur in isto casu, & clem. 1. de pœ. & remis. Car. non loquitur, nec dicit, quod delatus, debeat extrahi per episcopum.

Glos. pragma. sanct. in titu. de interd. differen. non ponendis in ver. inde. co. fi. in princip. fol. 198. co. 2. in prin. dicit, quod iudex secularis potest extrahere delinquentes ab ecclesia in casu, vbi non habet immunitatem. allegat c. 1. de homicid. ibi auelles, in sensu literali. & Cyn. in l. præsent. & doctores in c. inter alia.

Panorm. in c. inter alia eod. titu. co. penul. ver. vlt. quæritur quærit, quis extrahet istos de ecclesia violenter in casibus in quibus possunt extrahi. Refert distinctio. Cy. in l. præsent. retuli supra

supra. & refert etiam Bart. in l. si cui. de accusa. ff. vbi dicit, quod punitio delictorum in ecclesia commissorum, pertinet ad iudicem secularem, & non ad iudicem ecclesiasticum ex quo delinquentes sunt laici. Idem Ange. de maleficijs in glo. in schalis sancti Petro. & hoc est contra Cyn. & alios, quos supra retuli.

Panorm. in c. inter alia. co. pen. quo ad istud dictum Bart. in d. l. si cui quærit, nunquid ecclesiasticus possit punire delinquentem in ecclesia de sacrilegio, dicit quod sic quia videtur violare immunitatē ecclesiæ, aut quæritur: an possit eum punire directē de crimine seculari ibidem commissio. dicit, quod non, quia ecclesia non habet territorium, nisi respectueorum, quæ sunt, seu pertinent ad forum ecclesiasticum. c. postulasti, & notata ibi de foro comp.

Petrus de Ancha. in d. c. inter alia. co. fina. ver. aduerte, dicit, quod in casibus, in quibus ad ecclesiam, quis confugit, debet prælatus in casu, in quo non possit extrahi, eum custodire, ne fugiat, & in casu, in quo potest extrahi, debet hoc pati. & ibi col. 2. ver. sed nunquid. Iudex dicit, quod si quis deliquerit extra ecclesiam, & ad eam confugit, poterit inde extrahi per iudicem secularem.

Steph. Aufr. in repet. cle. i. de offi. ordi. 14. reg. fall. 18. ver. sed quis extrahet delinquentē in ecclesia, vel alibi delinquentē & ad eā fugientē in casibus, in quibus immunitate gaudere non debet. Breuiter dic, quod laicus extrahitur, per iudicem secularem. allegat Ioan. Fab. i. §. de his qui sunt sui, vel alieni iur. & ita videtur velle Panor. in d. c. inter alia. licet aliter sentiant Petrus, & Cyn. in l. præsentis. & Ange. in auten. si quis. Opinio Ioan. fab. seruatur de facto. hæc Stephanus vbi supra. fo. 35. co. 3.

Ioann. bichis in d. tractat. de immunitate ecclesia. col. 6. ver. fallit quinto, dicit, quod criminosi qui non debent gaudere, sunt extrahendi ab ecclesia per iudicem ecclesiasticum. Allegat Archidiacono. in d. c. diffiniuit. retuli supra. in hoc residet.

Guillielm. Mayne. in regula non est figu. de regu. iur. ff. fo. 322. col. i. numer. 2. dicit, quod ille, qui in casu permissio à iure potest extrahi de ecclesia, potest extrahi, per quemcunque priuatum. allegat Ioan. and. in d. c. inter alia super ver. possunt. retuli supra. licet Petrus de bella pertica, & post eum Cyn. distinguunt in l. præsentis.

præsenti. de his, qui ad eccle. confug. C. retuli supra. Cyn. & dicit Guilliel. §. videtur, quod per quemcunque laicum potest extrahi, quia episcopus, vel clericus extrahens essent irregularis. secundum Ioann. Fab. in autenti. si quis de adulte. C. retuli supra. & non loquitur de irregularitate. Neque requiritur declaratio iudicis ecclesiastici, ex quo per quemlibet possit extrahi, quod tenet Petrus de vic. in suo alphabeto super ver. immunitas. §. quinto. ver. quod etiam sine declaratione. & no. in summa confessorum lib. 1. titu. de immunita. ecclesi. q. 2. Hæc Guillielm. vbi supra. & refert se ad dicta pereum in l. nemo, de domo sua. ff. de regu. iur. fol. 250. col. 2. num. 25. ver. secundum est. Refert Salice. in autenti. si quis de adult. C. retuli supra, & refert etiam Ang. areti. in tractat. de malefic. quem supra retuli.

In additionibus ad Bart. in l. si cui. §. final. de accusa. ff. in litera a. dicitur, quod si delictum est commissum in ecclesia, iudex laicus non potest ibi capere, sed Episcopus: & debent eum tradere iudici seculari. Allegat Cyn. in d. autenti. si quis ei. dicitur tamen ibi, quod Romanus, confi. 227. & 234. sentit, quod nec episcopus potest facere capere in ecclesia clericum propter delictum. Ludouicus, in dictis consilijs loquitur generaliter. scilicet, quod nullus extrahitur ab ecclesia.

E X prædictis resultant opiniones sequentes.

1. opi. . P R I M A est, quod laicus delictum committens in ecclesia, licet sit casus, in quo quis non gaudet immunitate, non potest extrahi per iudicem secularem: sed episcopus loci, tradet eum iudici seculari.
2. opi. . S E C V N D A opinio est, quod si delinquens extra ecclesiam fugerit ad eam, & sit casus in quo non debet gaudere immunitate, non potest extrahi per iudicem secularem. Ista duas opiniones tenet Iac. de bello vis. Cy. Albe. Signo. retuli. sup. & Mar. Sozi.
3. opi. . T E R T I A opinio est, quod in casibus, in quibus, quis nõ debet gaudere immunitate, non est extrahendus per secularem, nisi prius requisito episcopo, vel sacerdote. Ista fuit opinio Salicet. & Ange. de aretio. & Ange. de perusio. retuli supra.

Quarta

Quarta opinio, est quod in casibus, in quibus quis non debet gaudere immunitate, debet extrahi per sacerdotum. Ista fuit opi. Archi. & Ioan. bichis. retuli supra. 4. opi.

Quinta opinio, est quod ubicunque quis deliquerit, siue in ecclesia, siue extra ecclesiam, potest extrahi per Iudicem secularem in casibus, in quibus non debet gaudere immunitas. Ista fuit opinio Ferrarij, Cardi. Igne. Guido. papæ. Pragma. sanct. Ancha. Benedicti, Stephani Aufrerij. Et ista est communis opinio, & seruatur in practica. 5. opi.

Cvís opinis

Tam communis opinio, quàm alię opiniones, loquuntur, quãdo vere constat de casu, in quo quis non debet gaudere immunitate. & isto præsupposito pro vero, procedunt prædictę opiniones. & sic procedit prædicta Quæstio, quando notorie constat delinquentem non debere gaudere, vel est declaratum, non debere gaudere: Nam tunc potest extrahi per secularem, & in isto casu, quo quis non debet gaudere loquuntur Doctores suprãdicti. Cõis opi.

Vnde dicit Ioan. Bichis, in d. tractatu de immunitate eccle. fol. 73. co. 2. in fine, quod si publicus latro, confugit ad ecclesiam, & Iudex eum repetat, ipse vero negat se esse publicum latronem, propter manifestum, & notorium factum, non adhibetur solemnitas declarationis. vt ibi per eum.

Summarium 2. Quæstio.

1 Si quis immunitate gaudere nõ debere asseratur, quis de hoc cognoscat, num Iudex ecclesiasticus, an vero secularis. 2 In hanc rationem, plures opiniones Doctorum, hic legito. 3 Quid Iuris, si Iudex laycus, & ecclesiasticus non cõueniant. nu. 7. 8. 4 Quæstio facti, per quem Iudicem examinanda sit. 5 Ex alieno territorio, delinquens extrahendus non est. 6 Quis cognoscat, an latro captus sit in territorio ecclesiæ.	7 Quando Secularis, & Ecclesiasticus discordant, quem superiorem adire poterunt, & quis eorum superior dicetur. 8 Quid Iuris, si plures Iudices æquales sint. 9 Quando delinquens fugit in ecclesia loci, ubi non est Iudex Ecclesiasticus, quid statuendi. 10 Quatuor opi. Doct. in hac Quæstione principali. 11 An summatim Iudex cognoscere quã quis immunitate gaudere debeat.

T Secunda

2. quæ-
stio.

SECUNDA Quæstio, quando dubitatur an sit casus, in quo debeat gaudere, † vel ne: quis cognoscit an debeat gaudere: an ecclesiasticus vel secularis: Pluries vidi istam quæstionem in facto, & non vidi eam declaratam.

Refero Opiniones.

1. Opi.

¶ Prima, est Petri de Belluga, cuius Valentia, Consiliarius Regis Alphonfi Aragonie, qui istam quæstionem in terminis sequentibus ponit in tractatu, qui intitulatur Speculum principis, in rubri. II. & in §. sed quia loquitur. fo. 49. nume. 19. fo. 51. co. I. in fi. ver. sed pone, quod homicidium. & refero eum ad literam eo: quia forte non reperitur apud omnes, & est vt sequitur. Sed pone quod homicidium, vel vulnus factum est, & dicitur, quod intra 30. passus, vel intra ecclesiam, vel in casibus exceptionis: & sic dicitur criminofus, non gaudere immunitate, quis erit Iudex competens cognoscendi de hoc. & primo videamus, cum allegatur quod sit publicus latro, vel depopulator, quis cognoscit Iudex secularis, vel ecclesiasticus. dic quod quilibet Iudex, potest de hoc inquirere, & agnoscere ad suos effectus, Iudex secularis, ad hoc, vt possit eum extrahere, vt non gaudentem immunitate: & sic taliter punire, tanquam hominem sui fori. maxime data regula, quam ponit Bar. in l. titia solu. mati. ff. & in l. omni nouatione, de sacr. sanct. eccle. C. & in l. quoties de iudicijs. C. quia ex quo super facto est dubitatio Iudex secularis, potest de eo cognoscere: maxime de fori huius regni Valentia. Iudex etiam ecclesiasticus cognoscet ad effectum defendendi immunitatem, vel remittendi, sine cautione. de qua in c. diffiniuit. 17. q. 4. & potest de illis qualitatibus cognoscere. p. not. p. Arch. in c. sequens. l. distinct. & per Anto. in c. tuam de ordine cogni. & interim is qui ad in eum humanitate cofugit, ibi custodietur, & ponetur in copedibus & catenis, per vtrūq; iudicem, quia immunitas stante dubio nō spoliatur. arg. c. si Iudex laicus. de sen. excō. li. 6. Sūt verba dict. Pet.

Sed maior dubitatio est, cum altercatio, si infra immunitatem deliquit, vel ne: & si gaudet immunitate, q̄s erit Iudex cōpetens, secularis, vel ecclesiasticus. non refero hic Petrum de Belluga ad literam, sed refero in summa dicta per eum, & arguit pro & contra

contra, & refert opinionem Cyn. in d. l. præfenti, & in auten. si quis retuli supra: Nam secundum opinionem Cyn. ecclesiasticus erit Iudex, tamē dictus Petrus de belluga. in fi. ver. dicas ergo. cōcludit, quod cognitio, an debeat gaudere, vel ne, ille qui deliquit infra immunitatem, vel extra, vterq; Iudex de illis qualitatibus poterit se informare & cognoscere, vnus ad effectum puniēdi sacrilegium contra immunitatem infligentem. & iste est ecclesiasticus Iudex, alius ad effectum condemnandi de crimine principaliter commisso, & sic quilibet pro suo interesse, potest cognoscere, vt succedat: quæ supra diximus, in quæstione proxima, quando negatur esse latro, vel populator, & interim, vt diximus, criminofus stat captus. hæc sunt verba Petri de belluga, vbi supra d. §. sed quia. fo. 52. dicam de hoc in quarta opinione infra in fine.

Conclusio prædicti Doctoris est, quod tā in primo casu, scilicet quando delictum committitur, extra ecclesiam, & quando delictum committitur infra immunitatem, vterq; Iudex, scilicet, secularis de per se & ecclesiasticus etiam de per se ad diuersos fines, & infuso interim fit in custodia, vt dictum est. Conclusio.

2 Primo, ex dicti Doctoris † resultat sequentia. Primo quod secularis etiam cognoscit, an debeat gaudere. 1. Fi.

Secūdo, quod quousq; cognoscatur an debeat gaudere, nō debet extrahi ab ecclesia. 2. Fi.

3 Tertio, quod in isto interim, quod declaretur debet custodiri, in ecclesia in compedibus & catenis. 3. Fi.

4 Quarto, quod vterq; Iudex debet ipsum custodire. 4. Fi.

Ex prædictis resultat secundum prædictum Doctorem, quod quilibet Iudex, tam ecclesiasticus, quam secularis cognoscet ad suos effectus, secularis ad hoc, vt possit eum extrahere, si sibi constat, quod non debet gaudere, & sic illum talem punire tanquam hoīem sui fori. Vult innuere, quod si seculari constat non debet gaudere, potest ipsum talem extrahere, sine alia declaratione per ecclesiasticum fienda, & sine eius consilio, vel consensu. Conclusio.

Item ecclesiasticus etiam cognoscet, an debeat gaudere ad fines & effectum, quod si reperiat ipsum talem debere gaudere immunitate, defendet immunitatem, & si viderit immunitatē violatam, quia Iudex secularis ipsum extraxit, procedet contra secularem

T ij larem

larem, tanquam contra sacrilegum, & violatorem immunitatis: & si ecclesiastico constat per suum processum, ipsum non debere gaudere immunitate, tacebit, & dissimulabit. ista est resolutio dicti Doctoris.

Sed † quid si secularis cognoscit, & declarat ipsum talem non debere gaudere, & eum extrahit, Ecclesiasticus declarat ipsum debere gaudere. quid ultra faciet Ecclesiasticus? dic quod procedet per censuras contra secularem; tanquam contra sacrilegum, vt infra dico, in fine istius quæstionis.

2. opi. Secunda opinio Stephani Aufrerij, in tractatu arrestorum parliamenti. alias in Stylo Parliamentorum, in 2. parte, in titulo de forma arrestorum, in arresto 217. fol. 42. co. 1. dicit, quod curia Parlamenti, visis informationibus factis per primū Hostiarium, quod quidam Bertrandus existens in immunitate ecclesiæ, non debebat gaudere immunitate, ordinavit ipsum extrahendum per dictum Hostiarium, servatis solemnitatibus debitis, & in casu consuetis & adduceretur ad Prisonem conciergeris: qua de causa iste Bertrandus non gauisus est immunitate ecclesiæ ex hoc arresto: & quæ sunt solemnitates in hoc casu requisitæ. vide Speculat. in tit. de immunit. eccle. in princip. & per totum. Hæc sunt verba Stephani, vbi supra.

Speculator, nihil loquitur de istis solemnitatibus. Solemnitas, potest esse, quod requiratur Ecclesiasticus, vt eum tradat. secundum opinionem aliquorum. retuli in prima quæstione. & ista non est in usu. Est etiam alia solemnitas, quod secularis dat cautionem. de qua in c. diffiniuit. 17. q. 4. de ista, dico in quæstione sequenti.

Guilielmus Benedicti, in repetitio. cap. Raynuntius, de testamen. in ver. & vxorem nomine ad ecclesiam, in 2. decis. nume. 152. fol. 94. co. 3. in noua impresse. in antiquis est. nume. 444. fol. 89. co. 2. in fi. & co. 3. dicit, quod vbi delinquentes sunt in casu, quo gaudere non debent immunitate ecclesiastica. iuxta cap. 1. de homicid. & cap. inter alia de immunitate ecclesiastica, officarij Regis eos capiunt, & ab ecclesia extrahunt sine alia declaratione per Ecclesiam fienda: & dicit, quod vidit pluries seruari. & ita fuisse in Parlamento Tolosæ

Tolosæ seruatum. refert Stepha. Aufre. vbi supra. & ibi d. Benedicti allegat plura motiua.

Et attenda opinione istorum doctorū, Iudex secularis examinat testes ad se informandum, an sit casus in quo debeat gaudere, vel ne, & si per suam summariam informationem sibi constat, quod nō debeat gaudere extrahit ipsum: & an ista summaria informatio sufficiat ad extrahendū ipsum de ecclesia. Steph. aufr. vbi supra. innuit, quod sic. Nā istę informationes fiunt ad fines sciendi qualiter sit procedendum, & sint secrete, sine vocatione partis. secundum Feli. post alios. 2. c. de testi. & si per dictam informationem constat de delicto, Iudex procedit ad captum, & post seruato iuris ordine procedit contra captum.

Et dicta informatio sufficit ad capturam. secundum Iacob. de bello visu, in sua practica iudiciaria, in titu. de inquisi. & prima forma. fol. 46. co. 2. in fi. & fo. seq. & Hyppo. de marfi. in practica sua criminali. in prin.

Istam opinionem ante prædictos tenuit Ioan. ferra. in sua practica in titu. de forma inquisit. col. II. retuli supra. in prin. istius tractatus in. 2. præsupositione.

Et pro ista opinione quod secularis cognoscat, an debeat gaudere, & facit tex. in auten. si quis ver. si tamē in sacro oratorio de adulte. C. vbi. tex. quod si maritus inueniat vxorem suam loquentem cum aliquo in ecclesia, debet eos tradere defensori ecclesię, aut alijs clericis, vt ad eorum periculum seruetur diuisim in donec Iudex cognoscens hoc mittat Episcopo, vt isti ei tradantur. Ecce ergo tex. quod secularis cognoscat hoc, scilicet, an sit verum id quod maritus dicit, quod inuenit prædictos loquentes in ecclesia. Idem etiam dicit tex. à quo dicta, aut si quis fuit ex tracta. in autē. vt liceat marito, vel auie. co. 8. §. quia vero. dicit ibi in fi. §. & generaliter disponimus, vt si quis inuenerit vxorem suam in ecclesia cū aliquo loquentem, & suspicatus fuerit turpis gratiæ causa eos alloqui, tradet eos maritus defensori ecclesię, vel clericis illius ecclesię, vt suo periculo eos diuisim custodiant, tandiu donec Iudex eos capiat dicta iura clare innuunt, quod secularis cognoscat de dicto delicto commissio in ecclesia. & dicit Angelus de Perusio. in d. auten. vt liceat marito. §. si quod de crimine

extra ecclesiam, Iudex potest per inquisitionem cognoscere, per d. text. & dicit Ange. ibi, quod litera vult, quod Iudex secularis cognoscet, & tamen fuit in ecclesia, & sic est extra territorium. facit lex, si quis hoc genus, de Fpis. & cle. C. refert Cy. ita tenuisse in Ciuitate Senarum disputando d. l. si quis hoc genus dicit, quod irruens in Ecclesiam, & eius ministros vbicunq; sint, debet capi, & per Rectores prouintia; puniri. Illa lex est canonizata in §. si quis hoc genus. can. in primis. 2. q. 1. & in can. si quis suadente §. qui autem. 17. q. 4.

ITEM pro ista [†] opinione, quod secularis cognoscit, an debeat 4
gaudere immunitate, vel ne facit illa doctrina vulgata, quod quando super causa ecclesiastica venit sola quaestio facti, secularis est competens, per Bar. & alios, in l. titia. solu. matrim. ff. Anto. Panor. & alij. in c. tua de ordinis cogni. & Feli. post alios, in c. cum sit generale, co. 3. ver. 3. opinio, de foro cõpe. & latius per Stephanum aufre. in repe. Clem. 1. de officio. ordinarius. Regula in fallé. 8. & sequenti, & fallent. 20.

Vnde si vertatur quaestio an delictum sit insidiosè perpetratum vel ne, vel an sit latro publicus, vel nocturnus depopulator agrorum, vel si deliquit in ecclesia, vel de alio casu, qui consistit in solo facto, Iudex secularis cognoscet super tali facto. per supr. dicta.

3. opi- Tertia opinio est, quod Iudex ecclesiasticus cognoscet & non
nio. laic⁹ an talis delinquens debeat gaudere, vel ne faciunt sequentia. i. c. si de immu. eccle. vbi Ro. pon. mandat Archiepiscopus Toletanis, & Compost. publice nuncietis delinquentes in ecclesijs vel cimiterijs non debere gaudere immunitate. & sic videtur, debet quod ecclesiasticus declarare, an debeat gaudere, vel ne.

Posset ad hoc responderi, quia ibi dicti Archiepiscopi dubitabant, an tales deberent gaudere immunitate ad fines, vt eos posset defendere, vel repetere à iudicijs laicis, respondet Papa, quod tales delinquentes in ecclesijs, vel cimiterijs non gaudet immunitate. nõ tamẽ ille tex. dicit, quod si dubitetur, an debeat gaudere vel ne quod ecclesiasticus debeat cognoscere.

Secundo facit ca. ad episcopos cunctos. 17. q. 4. vbi text. ad episcopos cunctos dixerimus iusionem, vt eos qui ecclesias violasse probentur accessu earum iudicent esse indignos.

Poffet ad istum tex. responderi. Nam vult quod episcopi iudicent violatores ecclesiæ esse indignos accessu earum. Idest violatoribus ecclesiæ est interdicendus ingressus ecclesiæ. Secundū Ioan. de turre crema. ibi & iste text. loquitur de eodem facto. de quo c. præcedens incipit frater. Nam ibi text. quod rapiens violentè aliquem de ecclesia debet excommunicari. & litera iudicent exponitur excommunicando, vel excommunicatos denunciando. & litera indignos, quasi diceret, & tu fac similiter. secundum Archidia. & Ioan. de tur. crem. ibi & sic dictus tex. non facit ad propositum quæstionis, nec probat istam secundam opinionem.

Item pro ista opinione facit text. in c. ex parte prima. de verb. significat. vbi casus, quod præpositus cuiusdam comitissæ, cœpit quemdam latronem in terra canonicorum. carnoterij pro vt canonici dicebant, fuit requisitus d. præpositus, vt latronē restitueret, quia dicebant in terra eorum captum fuisse. D. præpositus dicebat captū fuisse in terra comitissæ. & d. comitissa obtulit cautionem dicens separatam stare iuri de restituendo latrone casu, quo dictus latro fuisset captus in territorio canonicorum, & non obstante dicta cautione canonici fecerunt supponi interdicto terram dictæ comitissæ quod relaxare noluerunt, nisi prius fieret emenda comitissa appellabat ad Archiepiscopū. & dicebat corā Archiepiscopo, quod cōgrue satisfaciebat cauendo de stando iuri. Videtur ergo ibi tex. quod cognitio: an territorium ecclesie sit violatum, vel ne spectat ad ecclesiasticum. Nā dicta comitissa comparuit coram dicto iudice ordinario, vel conseruatore, & obtulit dictam cautionem (vt dictum est) volens stare iuri: an dictum territorium esset violatum, vel ne.

Ad istum text. c. ex parte potest responderi, vt sequitur.

- 5 Iste ¶ loquitur de territorio alieno, à quo in nullo casu est permissum extrahere delinquentē, tamen ab ecclesia, sic in pluribus casibus, superius relatis. Vnde probato quod delictum est commissum in territorio probatur violatio territorij, quod secus est, in ecclesia. Nam probato, quod delinquēs fuit extractus à iudice

T iiij seculari

seculari ab ecclesia non sequitur, quod ecclesia sit violata, quia sunt plures casus, in quibus permittitur, quis extrahi ab ecclesia sine violatione.

Sed restat ¶ videre quis cognoscit: an dictus latro fuit captus in territorio ecclesiæ, vel ne. & videtur quod ecclesiasticus: Nam coram eo fuit præstita cautio de stando iuri, & debet intelligi de stando iuri coram iudice, coram quo fuit præstita cautio. ita intelligit Salicet. in l. final. vbi in rem actio. C. & fuit opinio Azonis, quam refert ibi Salice. & sic dicta comitissa quæ præstitit cautionem de stando iuri. debet respondere coram iudice, coram quo præstitit cautionem.

Glo. in d. l. fina. vbi in rem actio. C. sentit, quod præstans cautionem de stando iuri intelligitur, de stando iuri coram suo iudice. per l. si fideiussor. §. qui satis dare cog. ff. & Bar. in d. l. si & Ias. in d. §. l. si. si fideiussor.

Istæ opiniones pendent ex quæst. an pro re mobili debeat quis conueniri, coram iudice, in cuius territorio est res mobilis. Salicet. in d. l. si. refert has opiniones. & Marian. Sozin. post Panormit. & alios. in c. sane de foro comp. ver. Secunda declaratio recitat etiam has opiniones, quas Salice. refert.

1. opi. P R I M A fuit Azonis, & aliorum, quos d. Sozi refert, quod potest conueniri coram iudice, vbi est res mobilis.

2. opi. S E C V N D A fuit Hugonis, quod debet remitti ad iudicem domicilij sui, sed tenetur satisfacere de stando iuri. per d. l. si fideiussor. §. si. qui satisda. cog. ff.

3. opi. T E R T I A fuit Placentini, qui distinguit aut res mobilis est mensura in loco, & iunc habet locum prima opinio, aut non est mensura, tunc procedit secunda opinio, quod debet remitti, & tenetur satisfacere, & in effectum satisfactionis secretari, & istam opinionem tertiam tenent Bart. & Bal. in d. l. si. vbi in rem actio. C. vt latius per Maria. vbi supra.

Vnde ergo sequitur, quod præstans cautionem de stando iuri super re mobili intelligitur de stando iuri coram suo iudice.

Quidquid sit dictum. c. ex parte non clare probat istam opinionem. Nam dicta comitissa præstitit cautionem de stando iuri (vt dictum est) nõ propterea probatur, quod cognitio aut territorium ecclesiæ

ecclesiae sit violatum, vel ne spectat ad iudicem ecclesiasticum.

In ista quaestione sunt considerandi duo casus. Primus quando delinquente existente in ecclesia dubitatur: an sit casus, quod debeat gaudere immunitate, vel ne, quid fiendum. 1. casus

Delinquens extrahitur ab ecclesia nulla habita discussione, seu cognitione, an debeat gaudere vel ne. ecclesiasticus eum repetit: secularis dicit, quod extraxit eum in casu permissio. Vide infra quaestione 10. & 15. & 17. In primo casu placet mihi opinio Petri de belluga, quem retuli in principio istius quaestionis, in hoc quod illo interim custodiatur, & ponatur in compedibus, & catenis per vtrumque iudicem, quia immunitas stande dubio, non spoliatur. argum. c. si iudex laicus de sent. excommu. libr. 6. vbi text. quod si malefactor capiatur à iudice seculari, & dubitatur de clericatu, non fiet remissio, donec de clericatu fuerit probatum, & interim contra eum iudex in nullo procedet. Idem est dicendum in casu nostro, quod donec cognoscatur, an debeat gaudere, non est extrahendus. 2. casus

Sed quaestio principalis est, quis cognoscit, an debeat gaudere, vel ne. Petrus de belluga vbi supra dicit, quod quilibet iudex ad suos effectus. Refero eum supra vbi ponit duas quaestiones. In prima quaestione concludit, quod secularis cognoscit ad finem extrahendi, & puniendi si non gaudet, ecclesiasticus ad effectum defendendi immunitatem, vel remittendi sine cautione, ut latius eum refero supra in principio istius quaestionis. Quaestio.

Dubiavidetur mihi ista determinatio. Nam potest esse quod secularis declaret non debere gaudere, & ecclesiasticus declaret debere gaudere, & ecclesiasticus vult defendere suam immunitatem, & secularis vult eum extrahere ecce quaestionem inter eos, quid dicendum, Dicitur Petrus hoc non declarat.

QUARTA opinio. in ista quaest. salvo iudicio melius sentiatis credere sic dicendum. Nam supra proximè dixi referendo d. Pe. de be. quod illo interim, quo cognoscitur, an debeat gaudere, vel ne, custoditur per vtrumque iudicem. dico ergo, quod vterque iudex ecclesiasticus, & secularis cognoscent, an talis delinquens fugies ad ecclesiam, debeat gaudere, vel ne. Nam postquam per ambos detinetur, & custoditur (ut dictum est) ambo etià cognoscent, an debeat gaudere, vel ne. Nam vult d. Petrus de belluga, quod per ambos detineatur 4. opi.

detineatur, & custodiatur (vt supradixi) ergo sequitur, quod postquam ambo sunt iudices causæ præparantis erunt, & causæ præparantæ. Nam ex causa præparans erat ipse detentio, & custodia ipsius delinquentis, & causa præparata est, cognoscere, an debeat gaudere vel ne. Et quod iudex causæ præparantis sit iudex causæ præparatæ. glos. in canon. parrochianos. de sentent. excommunicata. & ibi Fil. & Feli. in c. cum sit generale. c. 5. ver. amplia. de foro compe. & Philipp. Francus in c. fi. col. 3. de foro compe. lib. 6. & Aufre. in repeti. clem. 1. de offic. ordin. in 2. casu. rubrice de potestate ecclesiæ super laicis. & Iaso. post alios in l. de iudic. C. & alias plene dixi, in consil. meis consil. 49. & plenius consil. 56. in 4. volu.

DICTUS Petrus, bene vult, quod ambo sint iudices, non tamen simul, sed separatim, & ad diuersos effectus, vt sup. dixi. si hoc procederet sequeretur magnum inconueniens data discordia inter eos, vt retuli supra paulo ante principium istius opinionis, ideo sanior, & melior videtur ista opinio. scilicet, quod ambo simul cognoscant, an debeat gaudere, vel ne.

Et si dicti iudices sunt concordēs, quod debet gaudere, gaudebit: & si sunt concordēs, quod non debet gaudere, non gaudebit. consulo tamē iudici ecclesiastico, quod ipse nō tradat delinquentem iudici seculari, sed dissimulet, seu toleret, si iudex secularis, velit eum extrahere.

Sed quid si discordant, nam secularis dicit, quod non debet gaudere. ecclesiasticus quod debet gaudere.

In casu isto sunt duæ declarationes sequente.

I. De clara. Prima declaratio est quod si dicti iudices sunt ordinarij, aut sunt discordēs in deliberanda futura sentētia, tunc debent eligere tertium. per text. & ibi Bart. in l. in offerendis de appellati. C. & ibi idem Salicet. Feli. post alios in c. fina. de re iudica. co. 2. ver. prima declaratio Bart. de belli. in additio. ad Panormita. in c. final. Iaso. post alios. in d. l. si duo iudices. & in l. interpretare. de re iudi. ff.

Aut sunt discordēs in sententia lata, quia ambo pronunciarunt sententias

sententias diuersas, vnus debet gaudere: alius quod non debet gaudere. in isto casu habet locum regula. c. fina. de re iudi. & d. l. si duo. & l. inter pares, quæ est, Si duo ordinarij proferunt diuersas sententias, tenet sententia pro reo. 4. fallent. ponit ad istam regulam. text. in d. l. fina. & isti 4. casus extenduntur ad casus similes. Feli. post Panormi. & alios, in d. c. fina. ver. 6. declaratio Zafi. Iaso. & alij, quos ipsi referunt. in d. l. inter pares.

Ista prima declaratio, continet istos duos casus. Primus, quod si in sententia ferenda, seu deliberanda sunt discordes, debent eligere tertium (vt dictum est) & si nolunt eligere, possunt cogi per superiorem ad eligendum tertium: vel ipse superior dabit tertium. iuxta no. per glo. & alios in c. suspensiones de offic. delegati, & in c. cum speciali de appellat. §. 1. & text. in l. item si vnus. §. principaliter de arbi. ff. & cogit eos in eum consentire. Specul. in titu. de arbit. §. sequitur. ver. quid si duo electio. & Bart. in l. domini. in fi. de fur. ff.

Sed quid si isti iudices discordant in electione tertij, dico, quod superior eligit tertium ad instar arbitratorum. Nam si arbitri, inter se discordant, debent eligere tertium. iuxta. d. c. cum speciali. §. 1. de appella. vt supra dixi. & per Ioannem baptistam in tractatu de arbitr. in c. 4. §. libri, & per ipsum. in c. 8. in fi. in d. l. 5. & in c. 17. dicti libri fol. 28. in 10. volum.

Sed quid si isti iudices. scilicet secularis & ecclesiasticus, qui discordarunt in electione tertij, habet suum superiorem. quis erit superior in isto casu?

Dico quod si vnus ex dictis iudicibus est maior, & dignior altero, recurritur ad superiorem dignioris, per doctrinam Bar. in l. si duo de re iudi. ff. vbi quærit, quid si vnus est ordinarius, & alter delegatus sibi à principe datus, isti proferunt simul in eadem causa diuersas sententias. concludit Bart. quod debet recurri ad superiorem delegati, & sic ad principem, vt alteram confirmet. Ratio, quia delegatus principis potentior est ordinario, & in causa sibi delegata censetur maior, & dignior quocunque ordinario. per c. sane de offic. deleg. & per c. pastoralis. §. 1. de offic. ordinario. sic est quod illud quod est dignus, trahit ad se minus dignum. c. 1. de conec. eccle. lib. 6. glo. in c. quid in dubijs de consecra. eccle. vel altaris

vel altaris. & ibi Panorm. glos. in c. de ieiunio. 76. distinct. & c. si is cui. §. i. de præben. in 6. & ibi domini. & alij.

Itē quando duo permiscetur, quorū vnus est potentior, altero potentius attrahit ad se naturam minus potentis. secundum Domini. in c. si duo. de offic. delega. lib. 6. Item quando concurrunt duæ qualitates, quarum altera est potentior, illa præponenda est minus potenti. Pan. in c. cum nō sit in 3. no. de deci. per illum tex. & dicit Panorm. in c. fina. de re iudi. col. 4. quod si delegatus Papæ concurrat eum ordinario, & proferunt simul diuersas sententias recurritur ad Papam. per text. in c. per hoc de hæred. libr. 6. vbi text. quod si ordinarius, puta Episcopus, & Inquisitor discordant, recurritur ad superiorem inquisitoris: & sic ad Papam.

Fili. in c. fin. de re iudi. co. 2. ver. 4. declaratio. refert Ioan. and. ibi, & Bar in d. l. si duo, & refert etiam alios. & doctri. Bar. quem omnes communiter legistæ sequuntur. Maximè Iaso. in d. l. si duo co. fin. ver. extra glos. & dicit Feli. ibi, quod quando iudices sunt coniuncti, semper debet cōsiderari ille, qui in potestate præcellit. l. præcipimus. §. fina. de appellatio. C. l. si communem, quemadmodum serui amitta. ff. ex quo ad illud vulgatum magis dignum, attrahit ad se minus, dignum plenissime. per Iaso. in l. Imperium co. 4. de iuris omn. iudi. ff. & de ti. super rubri. de iudi. co. 2. & dicit Bald. in d. c. fi. col. i. in fi. de re iudi. quod quando sunt duo iudices coniuncti, ille qui est in potestate præcellit, per dictas leges præcipimus, & l. si communem, & Bald. ibi refert alia similia.

Et prædicta doctrina Bart. procedit in terminis suis, quando per principem fuit adiunctus delegatus ordinario, secus si essent duo collegæ ordinarij, & vnus delegat vices suas, alteri non collegæ, tum si proferunt sententias diuersas. Idem est dicendum, quod in ordinarijs. secundum Imo. & Alexand. in l. si duo. & eos sequitur Iaso. ibi col. fina. Idem etiam tenet Panor. contra Ioan. and. Anto. & Imo. in c. fi. & ibi Feli. sequitur Panormi. in ver. 4 declaratio.

Quo ad propositum nostrum in isto primo casu, primæ declarationis, quando iudices ordinarij sunt discordes in sententia ferenda debent eligere tertium. vt supra dictū est in prima declaratione, & si in electione tertij sunt discordes, recurritur ad superiorē. vt supra

vt supra dictum est.

7 Sed ꝑ quis erit superior, dico quod si concurrat Iudex Regius ordinarius siue delegatus, cum ordinario ecclesiastico, Rex erit, seu eius Vicerex, vel consiliū regiū superior ad declarandam dictam discordiam. per doctrinam Bar vbi sup. Nam licet Bar. & alij dicant & loquantur in delegato principis cū ordinario. Idem erit dicendum in casu nostro, in duobus ordinarijs, quoniam vnus est potentior & dignior alio, attentis rationibus per doctri. Bar. allegatis. quas supra retuli. Nam Iudex regius siue ordinarius sibi delegatus potentior & maior est ordinario. vt dictum est. Ideo data discordia in nolle eligere tertium, vel in electione tertij habebitur recursus ad regem, vel eius Vicesregentem, seu ad consiliū regium, vt dictum est, & non ad superiorem ordinarij ecclesiastici.

Secundus casus primæ declarationis, est quando duo Iudices ordinarij, sunt discordes in sententia lata, quia vnus pronunciat debere gaudere immunitate, alius nō debere gaudere: & sic sunt iste sententiæ cōtrarie. Isto casu seruatur regula. c. de re iu. quod valeat sententia pro reo. d. c. fi. ponit 4. fallentias, quæ fallentiæ extenduntur ad casus similes. dixi supra, in princi. primæ declarationis. vnde si damus istum delinquentem, qui ad ecclesiam aufugit pro reo per dictam regulam, tenebit sententia pro reo.

Obstabit tamen in casu nostro dicto reo fauor R eipu. & sic publice vtilitatis. Nam interest R eip. ne crimina mane, aut impunita. c. vt famæ. de sententijs excommuni. cum multis similibus, & cum fallent. c. fina. extenduntur ad casus similes. vt supra dixi. Extenditur etiam & habebit locum in fauorem R eipublicæ. Nam dictæ fallentiæ. d. c. fina. extenduntur ad omnes casus fauorabiles secundum Iaso. in d. l. inter pares. de re iudi. ff. & plenius ibi per Zazium. col. i. & per Feli. in c. fina. ver. sexta declaratio. vnde si sententia data pro R eipublica est fauorabilior, illa tenebit, & non quæ lata pro reo. per d. iura, & per Zazium in l. si duo. Nam ius punitio, num delictorum, dicitur fauorabile iuxta doctrinam Bart. in l. quemadmodum de agri. & cenf. C. lib. ii. & Iaso. in l. si is, qui pro emptore. co. 49. de vsu cap. C. & in l. qui separ. vnde libe. C. co. 24. Cassa. confi. 26. nume. 3.

V Sed

Sed dicemus, quia in casu nostro agitur etiam de libertate, seu favore immunitatis ecclesiæ, quæ est etiam priuilegiata: & comprehenditur sub dictis fallentijs dicti c. fi. secundum Fili. in d. c. fi. ver. 6. declaratio. Iaso. & Zazi. post alios, in d. l. inter pares. & sic concurrunt fauor Reipublicæ, & fauor ecclesiæ. & sunt æqualis conditionis in casu isto, si constiterit, quis sit reus, tenebit sententia pro reo. per d. c. fi. Sed si non apparet, quis sit reus, & quis sit actor, stabimus secundæ declarationis, qua sequitur.

2. Declaratio.

SECUNDA Declaratio, est quod ubi talis est causa, in qua non apparet, quis sit actor, & quis reus. vt in c. ex literis, de proba. & per Iaso. & Zazi. in l. si duo. & Fili. in c. fi. co. 2. ver. secunda declaratio. ibi dicti Doctores ponunt plura exempla: potest etiã iste noster casus poni, nam hic non apparet an Reipublica, vel ecclesia sit actrix, vel rea.

Isto casu vtraque sententia pendet à superiore. secundum Bar. & alios in d. l. si duo. Bar. in c. fi. co. fi. Feli. ibi. ver. secunda declaratio. Bell. in addit. ad Panor. in d. c. fi. & Ancha. in c. fi. in prin. dicit, quod ille tex. c. fi. pcedit, quãdo apparet, quis sit actor, & quis sit reus: si autem hoc non apparet, tunc tam in ordinarijs quàm in delegatis, recurritur ad superiorem, vt confirmet vnam earũ. per d. l. si duo. Nam secundum vnum intellectum, ille tex. loquitur in delegato. glo. tamen ibi dicit, quod etiam habet illa lex, locum in ordinarijs quando non apparet, quis sit actor, & quis sit reus: & est lectura singularis. secundũ Ias. ibi. co. pe. nu. 18. & sic quando non apparet, quis sit actor, & c. stabitur confirmationi superioris.

Et quis sit superior dixi supra in 1. casu primæ declarationis. scilicet quod recurratur ad superiorem dignioris iudicis.

Cóclusio.

Quid si isti Ordinarij, † sunt æqualis cõditionis, ita quod neuter eorum, est dignior altero. vt in exemplis positis per Pau. post Bal. Anto. Ancha. & Imo. in d. c. §. seruabitur regula. d. c. fi. cum suis fallentijs.

Tamen, si non apparet quis sit actor, quis reus. dic vt supr. In casu nostro. scilicet ordinario ecclesiastico, & i ordinario alicuius dñi temporalis, q ponit iudicẽ ordinariũ i villa sua i qua habet iurisdictionem. Clarũ est, quod post reges, & principes habentes supremam potestatem, Ecclesiasticus, est dignior & maior tali domino temporali

porali, habente iurisdictionem ordinariã. per c. solite. de maiori, & obediens. Debet ergo haberi recursus ad superiorem ecclesiastici. per superius dicta.

De dubijs, quæ possunt occurrere.

¶ In prædictis casibus, possent occurrere aliqua dubia. Accidit casus † prædictus. s. quod delinquens fugit ad ecclesiam, alicuius loci, seu villæ, vbi non est Iudex ecclesiasticus: est tamen Iudex secularis, quid fiendum?

Dico, quod in tali casu, quod delinquens, qui fugit ad ecclesiam & est in ea, debet custodiri à Iudice seculari & à Rectore, seu eius vicario dicti loci, seu villæ, eo modo quo supra dictum est, & per eos recipiatur informatio dicti casus: & habita seu recepta dicta informatione. d. Rector, seu eius vicarius, consulat casum cum suo ordinario, sine aliqua dilatione, & secularis etiam si voluerit, suo superiori: & in isto interim, quod dictus Rector, seu eius vicarius habeat responsum à suo ordinario, custodietur delinquens, qui est in ecclesia per secularem, & per Rectorem, seu eius vicarium: & si ordinarius & secularis non se concordant, fiat vt supra dictum est.

Si vero accidat dictus casus in loco, in quo non est Iudex secularis, vt sunt in istis locis ruralibus, vbi non sunt, nisi Iurati. vulgari- ter Iurados, nec est ibi Iudex ecclesiasticus, & vt dixi in casu præcedenti, dico, quod Iurati, & rector, seu eius vicarius custodiant dictum delinquentem existentem in ecclesia: & tum iurati & rector, seu eius vicarius, recepta informatione dicti casus, p. eos, cõ- sultant suos superiores: & si ipsi discordant, fiat vt sup. dictum est.

Retuli supra, quatuor opiniones. Prima, quod secularis solus, Cõclu- cognoscit an debeat gaudere, vel ne. sio isti-

Secunda opinio, quod Ecclesiasticus cognoscet. us que-

Tertia opinio, quod ambo. s. Ecclesiasticus & secularis cogno- sctiõis. scent ad diuersos fines: & isto casu cognoscent separatim.

Quarta opinio, est quod Ecclesiasticus, & Secularis, cognoscet simul, an debeat gaudere: & ista videtur mihi verior.

Et in quæstione, de qua quærit d. Petrus, quem retuli supr. in princi. istius quæstionis, quando est altercatio, an deliquerit intra immunitatẽ eccl. vel ne. In isto concludit d. Pet. quod vterq; erit

V ij Iudex

Iudex ad diuersos effectus, vnus ad effectum condemnandi de crimine commisso, & Ecclesiasticus ad effectum puniendi delinquentem de sacrilegio commisso in ecclesia, quia ibi deliquit.

In ista Quæstione, etiam procederent illæ, quatuor opiniones, quas supra retuli.

Quæ-
stio. Sed quæritur † an ista cognitio, seu discussio super hoc, an debeat gaudere dicta immunitate vel ne, debeat fieri plenarie parte audita, vel an sufficiat summaria informatio.

Dico quod ad fines eum extrahendi, & retinendi in carceribus, sufficit summaria informatio: sed ad fines condemnandi vel absoluendi, requiritur plenaria parte audita, & quod sufficiat sola informatio ad extrahendum de ecclesia. dixi supra in ista Quæstione in 2. opinio. ver. & attenta, opinione istorum.

An debeat extrahi impunitate P R A E S T I T A.

Summarium 3. Quæstio.

- 1 Quando reus extrahitur ab ecclesia in eo casu, quo non debet, An cauere debeat de impunitate, & de uita, & membris saluandis.
- 2 Reus ad ecclesiam fugiens, duo Priuilegia consequitur.

3. quæ-
stio.

N delatus, qui † extrahitur ab ecclesia, in casu, quo non debet gaudere, debeat extrahi impunitate præstita per Iudicem secularem, de uita, & membris saluandis. dixi aliquid supra, in 3. præsuppositione.

In c. diffiniuit. 17. q. 4. est text. quod si dato sacramento de impunitate personarum, per Iudicem secularem, sacerdos dictos confugiente, non abstraxerit: & postea talis fugiat, debet eos sacerdos querere, aut æstimationem emendare, secundum moderationem iudicis. sunt uerba tex. Oldra. conf. 54. intelligit. quando sacerdos deberet extrahere, & non extraxit: quia tunc fuit in culpa. allegat Archi. ibi. & sic Oldradus sentit, quod in casibus, in quibus quis non gaudet immunitate, sacerdos debet extrahere fugientes ad ecclesiam: Iudex tamen secularis, cauere de immunitate.

tate. per d. text. sequitur, quod in casibus, in quibus quis non gaudet immunitate, non est extrahendus nisi impunitate prætitata.

Iacobus de bellovisu in practica criminali, in tit. de fuga reorum. co. i. ver. iuxta promissa quæritur, quærit, nunquid ille, quid ad ecclesiam confugit, si exeat, vel expellatur, sit ex illo delicto suspendendus, vel alias corporaliter puniendus, dicit, quod non secundum quosdam, quia non debet pati pœnam corporalem, ex quo semel aufugit ad ecclesiam, sed erit tradendus inimicis ad feruendû in perpetuû, vel pœnâ corporalis, conuertitur in pecuniariâ. allegat Ricardû in c. reû. 17. q. 4. & Hosti. ibi in suo rose. & idem tenet Hostiensis, in summa, in isto ti. fo. 86. co. i. in 6. lib.

- 2 Panor. in c. inter alia. not. 4. dicit, quod † fugiens ad ecclesiam consequitur principaliter duo. Primum, vt inde violenter non possit extrahi. Secundo, vt non possit amplius de illo damnari ad mortem, vel ad aliam pœnam corporalem, potest damnari pecunialiter, & aliter quàm in persona. per text. in c. inter alia. & Panor. vbi supr. co. 2. ver. quæro. quia text. allegat glo. in d. c. inter alia, in ver. puniendus. & glo. in c. reû. 17. q. 4. quæ vult, quod priuilegium ecclesiæ operatur, vt omnino nec vitam perdat, nec membrum, sed alias pecunialiter satisfaciatur, & si hoc non potest, feruiat ei quàm læsit perpetuo. & refert Archi. in d. c. reum, quod ista fuit sent. Hugo. vt fugiens ad eccle. nō debet amplius puniri pœna mortis, mēbrorum, vel verberû: sed pecunialiter debet satisfacere. & Panor. in c. inter. co. 3. in prin. ver. sed ego quæro. dicit, quod ex illo fugere ad eccle. consequitur immunitatē. c. constituimus. 17. q. 4. & si talis exit ab ecclesia, debet Prælati à iudicibus secularibus permissionem, de vita & membris saluandis obtinere: & si necesse fuerit, exigere super hoc iuramentû. & etiâ maiores cautiones. secundum Inn. ibi: Nam per d. tex. c. inter alia. Duplex est immunitas. vt supr. dixi. Prima, vt nullo modo, extrahatur inuitus. Secunda, vt nō condēnetur inde ad pœnâ corporalem. & Panor. in d. c. inter. co. 8. ver. si aut, dicit, quod de iure canonico, secundum Cy. in l. 2. de his qui ad eccle. confu. C. aut deliquit in ecclesia, tunc non iuuatur per ecclesiam. c. si. eo. titu. si extra ecclesiam iuuatur: vt non puniatur personaliter, in vita, vel in mēbro, exceptis publicis latronibus. vt in d. c. inter alia. vt latius

V iij per Pau.

per Paul. post alios, in c. inter alia. Archi. in c. reum, quem supra retuli, quod in corpore, nunquam punietur pro illo crimine, pro quo fugit ad ecclesiam, & in quantum ad pœnam corporis, ecclesia præstat ei immunitatem, & non quoad alios.

Guido papa, in quæstionibus delphinatus. q. 121. dicit, quod in omni casu, Iudex secularis, debet cauere de impunitate. & Salic. ic auten. si quis de adul. C. in fi. dicit, quod hodie Episcopus incurrit irregularitatem tradendo talem. ideo d. auten. non procedit in clericis.

Archi. in c. diffiniuit. 17. q. 4. super ver. non abstraxit, dicit ar. illius literæ, quod quidam dicunt, quod in publico latrone, quod extrahatur per sacerdotem, nec in hoc casu, dicitur eum tradere morti: sed lex. c. cum homi. 23. q. 5. & sic per ista verba fin. vult innuere. Archi. quod debet extrahi impunitate præstita, & quo ad duos casus, de quibus in d. c. inter alia. f. in publico latrone, & in depopulatore. tex. in c. inter alia. expresse dicit, quod possunt extrahi impunitate non præstita.

Siluest. in sum. in ver. immunitas. 3. ver. 4. quæritur. refert Panor. in c. inter alia. & dicit, quod licet, exeat ab ecclesia ex quo semel confugit ad eam, iam non potest de illo maleficio corporaliter damnari. gl. in c. reum. & ibi Archi. 17. q. 4. retuli supr.

Io. igne. in l. i. in prin. ad fillani. ff. fo. 14. co. 1. & 2. vult innuere, quod in delictis grauibus, in quibus quis non gaudet immunitate extrahitur, non præstita immunitate in alijs, qui non tam grauiter deliquerunt, vita tantum & membra referuatur. iuxta l. præsent. de his qui ad eccl. confug. C.

Cassan. in consue. Burgun. in tit. des Iustices. §. 5. ver. 16. casus. fo. 54. co. 3. in nouis. in alijs. fo. 57. co. 2. dicit, quod Iacob. de bel. vi. & Panor. & alij dicentes, quod fugientes ad ecclesiam, habent duo priuilegia, ratione immunitatis. vt latius supra retuli. debent intelligi in illo, qui gaudet immunitate, quod inde non debet extrahi: & si extrahatur de suo consensu, in casu in quo non debet inuitus extrahi, quia gaudebat immunitate, tunc non potest ad mortem puniri, & debet secularis cauere de immunitate (vt dictum est) sed in casu, in quo debet, & potest extrahi eo inuito, eo quia non gaudet immunitate, tunc hoc casu potest ad mortem condemnari

demnari, & corporaliter puniri, vt satis colligitur, ex Decio, Io. Gali. in suis quæstionibus, in Stylo Parlamentorú. q. 172. fo. 107. co. 2. ver. per arrestú fuit dictú, & hoc colligitur, ex dicto Panor. & Guido Pap. vbi supra, & pro ista distinctione mihi videtur text. ad literam in d. c. inter alia. Nam text. dicit, quod in illis duobus casibus, de quibus quis potest extrahi de ecclesia impunitate non præstata, eo quia non gaudet immunitate, sequitur, quod idem est in alijs casibus, in quibus quis non gaudet immunitate.

Nicolaus boeri in suis decisi. q. 109. in fin. fol. 115. col. 4. querit, an delinquens extractus ab ecclesia debeat mori, vel corporaliter puniri, dicit, quod non propter honorem, & reuerentiam sanctæ matris ecclesiæ ad quam fugerat, sed punitur in pecunia, vel traditur inimicis ad perpetuo seruiendum. c. reu. 17. q. 4. & ibi glos. quam sequitur Archid. allegat Iacob. de bellovisu. & Panormit. vbi supra, & dicit, quod de consuetudine, & stilo Franciæ non seruatur, sed punitur, ac si nunquam ad ædem sacram confugisset postquam immunitate gaudere non debet. & in hoc residet dictus Boerius. & ita seruatur in Hispania, & vidi seruari maximè in isto regno Nauarræ. secus esse de iure, per superius dicta.

Sacerdos an custodiat.

Summarium 4. Quæstione.

- 1 Sacerdos si non custodierit fugientem ad Ecclesiam quomodo puniend.
- 2 Et quando traderet teneatur.

I

V A R. T A quæstio, an sacerdos teneatur custodire fugientem ad ecclesiã, & si non † custodiat, an teneatur damna soluere. tex. in c. diffiniuit. in fine. 17. q. 4. dicit, quod si repetès offert sacerdoti sacramentú de impunitate personę, sacerdos tenetur eú dare. alias tenetur ad damna. secundum æstimationem principis. i. episcopi, vel Papæ, vel ipsius principalis, & hoc in casibus, in quibus quis non gaudet immunitate. per d. text. & ibi Archidia.

V iij & Io.

& Ioan. de tur. crema. vnde dicit Archid. in d. c. inter alia. co. fin^o ver. & aduerte, quod in casibus, in quibus ad ecclesiam debitor, vel delinquens confugit debet prælatus, in casu quo non possit extrahi, eum custodire, ne fugiat, & in casu, quo possit extrahi, debet hoc pati. & dicit Oldrad. con. 54. quod id, quod dicitur in c. diffiniuit, quod sacerdos debet eum custodire, ne fugiat, & si fugiat quod tenetur. intellige, quando debet extrahere, & non extrahit, quia tunc fuit in culpa. Oldr. vbi supra.

Aduerte quod si delinquens, qui fugit ad ecclesiam, non debet gaudere immunitate, potest secularis ipsum extrahere non præstita cautione de impunitate. vt dixi in præcedenti quæstione, & in tali casu sacerdos non tenetur eum custodire, & si est casus in quo delinquens debet gaudere immunitate, nec sacerdos debet eum custodire. Nam talis gaudet omni libertate, dico in sequenti quæstione.

Quid respondemus ad d. c. diffiniuit. dico quod ille tex. procedit, quando ¹ repetens offert cautionem, & sacerdos non vult eum dare, in casibus, in quibus non gaudet. Nam tunc iuris indubitati est, quod ipse sacerdos tenetur ad damna. per d. c. diffiniuit. & si repetens non defert cautionem non est quid inculpandum sacerdoti. postquam in dictis casibus potest ipsum iudex secularis extrahere. vt supra dixi.

Et quid indubio, quia dubitatur, an debeat gaudere, vel ne: an sacerdos debeat eum custodire, dico infra in 6. quæstione.

Obsidium poni denegan-

D O V I N A L I A.

Summarium 5. Quæstio.

- 1 Existente in immunitate quando obsidia opponi possint.
- 2 Victus causa necessaria, ei qui immunitate gaudent præstanda.
- 3 Consuetudo contraria num valeat.

Quinta

I

VINTA quæstio: an existenti in ¶ immunitate possit obsidia apponi. Guido Papa in decis. dalphi natus. q. 121. col. fina. quærit de ista q. & dicit, quod nõ. allegat Host. in c. inter alia. Host. ibi co. 2. ver. attamẽ dicit, quod principes delinquunt circa hoc, quod liceat ecclesię in partẽ deferat, nõ tamẽ insolidũ, quia si exit ecclesiam, pedem ponendo extra, tam cito ipsum capiunt, & si nõ exit, tenet eum obsessum, requiem, & vestem, & iunctualia denegando. Idem tenet Panormit. in d. c. inter alia. col. 4. in fine. post Anto. Car. & alios, qui referunt Hostien. & omnes prædicti prohibent dictum obsidium poni.

Guillielm. Mayne. in regu. nemo de dõmo sua. ff. fol. 250. co. 3. ver. Sed videndum, quærit, quæ & qualis immunitas concedatur fugientibus ad ecclesiam, dicit, quod illis ¶ nihil denegari potest de pertinentibus ad victum, & requiem, & alia necessaria. per d. l. præsent. & dicit, quod à pluribus iudicibus male seruatur, qui fugientes ad ecclesias, aliquando compeditant, & vexant. Allegat Guillielm. de mon. laud. Ancha. & Imo. in clement. I. de pœn. & remis. Nam Guillielm. in d. clemen. in 3. q. quærit, quæ sit ista immunitas, dicit, quod alicui de istis confugientibus vsus, vt in aliũ rerum, Vestes, aut requies non vetetur vel negatur, vt in l. præsent. nec ad latrinas exire ad locum debitum, ita quod intra triginta passus non exeant sacra. Nam nulla necessitas debet arctare eũ, qui clauibus dominicis se defendendum commisit. d. c. diffiniuit. 17. q. 4. Idem referunt Ancha. & Imo. ibi in 3. quæstione. Idem Hostien. in summa. in §. in quantum. col. 2. in fin. refero eum in quæstio. sequenti.

Ioan. Igne. in l. I. col. 3. cum se ad Sillani. ff. dicit, quod in Normania est consuetudo, quod per victus subtractionem fugientes exire cogantur, cum bani impositione, & boni in terminatione: & quærit, an ista consuetudo valeat. ¶ arg. pro, & contra: & concludit quod non valet talis consuetudo, & quod victus non debeat substrahi. Est etiam tex. in c. studeat. in fi. l. dictum. & in §. I. in fine, in aut. de incestis nuptijs. colla. 3. Ioan. igne. vbi sup. colla. 4. fol. 13. & col. 16. in fine.

Guillielm. de mont. laud. in clem. I. de pœni. & remi. in 7. quæstione.

ffione, quærit de principibus, & alijs secularibus, qui indifferenter talé immunitatē violant, non permittentes eos comedere vel vestiri, vel dormire, vel alias affligunt tales fugiētes, vel parentes, seu amicos, vel clericos ecclesiarum fauentes eisdem. dicit dictus Guilielm. quod in hoc casu bene fecisset hoc consilium. d. clem. 1. si posuisset pœnas grauiores. D. clem. 1. loquitur, quod seculares non permittentes damnatis ad mortem pœnitentiam concedi, sunt monendi, & per censuram ecclesiasticam ad hoc compellendi. per ordinarios loci. Nam loquitur de violentibus immunitatem. Guilielm. tamen vult, quod violentes immunitatem, vt supra. sunt compellendi per censuras. dico infra q. 9. & idem dicit Card. in d. clemen. 1. q. 8. & in decis. capellæ Tolosanæ. q. 422. in fin. & idem disponit lex. 2. titu. II. primæ partitæ. dicit. d. l. 2. quicumque ad ecclesiam confugerit, vel ad eius portam, vel cimiterium, non est inde extrahendus, nec circundandus, nec ei denegantur victualia.

Compeditari.

Summarium 6. Quæstione.

- 1 Reus immunitate Ecclesiæ frui desiderans, non debet interesse compeditari licet consuetud. quæ seruetur.
- 2 Secus si dubitaretur, an gaudere debeat.

6. quæ
stio.

SEXTA quæstio, an delinquens, qui fugit ad ecclesiam debeat, seu possit ibidē compeditari. Guido Papa. in d. q. c. 221. co. fin. dicit, quod ¶ non debet compeditari de iure, & contrarium facientes infringunt immunitatem ecclesiæ, ac si ipsum extraherent, & incidunt in pœnam. l. si. de his, qui ad ecclesi. confu. C. licet de consuetudinē contrarium seruetur, & quod non debent compeditari. tenet etiam Guilielm. Mayne. quem retuli in præcedenti quæstione. facit dictum Hosti. in §. in quantum. co. 2. in fine, vbi dicit, & nota quod ¶ quandiu est intra ecclesiam, non est per violentiā eijciendus, nec detinendus, nec constringendus, nec requies,

nec requies, nec vestes, nec victualia deneganda. per d. l. præsentis. Idem tenet Hosten. in summa libr. 6. titu. 30. fo. 86. co. 2. in prin. dicit Hosti. vbi supra. col. 3. in prin. quod hodie de facto hæc immunitas in locis, quam plurimis est usurpata.

Aduerte, quod Petrus de belluga, quem retuli supra. in secunda quæstione. in prin. tenet, quod interim, quod cognoscatur, an debeat gaudere, vel ne. is qui ad immunitatem confugit, ibi custoditur, & ponitur in compedibus, & catenis, per vtrumque iudicem, ne immunitas stante dubio spoliatur. arg. c. si iudex de sent. excommunic. libr. 6. retuli supra pro ista opinione Petri. facit dictum Hostien. in c. inter alia. col. 2. referunt Hostien. Anto. ibi & Card. in secunda oppo. & Panorm. co. 4. in fine, qui dicunt, quod prælati delinquent, contra constitutionem dicti capituli, eo quod quantumcunque fugiens ad ecclesiam, graua commiserit, ipsum tamé in totum saluare mittuntur. ita quod nullam pœnam, etiam pecuniariam patiat, quod est contra bonum iustitiæ, quod est summum. c. cû deuotissimam. 12. q. 2. vnde ne in hoc prælati incurrant, bene facerent, si seruarent dictum Petri de belluga. cuius opinio (vt dixi) procedit. stante dubio, an debeat gaudere, vel ne, & ita seruatur de consuetudine, vt dicit Guido Papa. retuli supra in prin. istius quæstionis.

Fugientibus de expensis.

Summarium 7. Quæstio.

I Fugiens ad Ecclesiam quis illis victus causa necessaria subministrare tenetur.

I **S**EPTIMA quæstio, quis prouidebit de expensis fugientibus ad ecclesiam. glo. in c. diffiniuit. 17. q. 4. dicit, quod ecclesia. per l. præsentis. in fine de his, qui ad eccle. confug. C. sicut custos carceris prouidet captiuis. l. vt iudices de Epi. audi. C. Idem tenuit Guilielm. de mon. laud. in d. clement. 1. de pœni. & remissi. in quæstione 7. quæstio.

in quæstione 2. & eum sequitur Anch. ibi in 2. quæstione. & Car. q. 4. & vitall. ibi in 7. conclusione.

Cóclu Conclusio ꝑ est, quod si fugiens ad ecclesiam habeat bona de i
sio. illis, sibi prouidebit, quo ad expensas, & necessaria: & si nihil habet, debet si possit proprijs manibus laborare, & sic victum sibi ad quæque necessaria, quærere. Si vero nihil horum habet, nec potest proprijs manibus lucrari, vnde paret, sibi necessaria, ecclesia debebit sibi, tanquam pauperi prouidere. & ita debet intelligi d. glo. c. diffiniuit. secundum Archi. in c. diffiniuit, & eum refert, & sequitur Ioan. de tur. crema. ibi Panormit. post alios in c. inter alia. co. penultim. in princi. glo. in c. fina. de regula. Vitalli. in d. clementin. in 7. conclusione. summa Siluestrina in ver. immunitas. 3. quæstione. 5. Fili. in c. ex rescripto. co. final. de iureiurando. Stephan. Aufrer. in repetitio. clementi. 1. de offic. ordin. in 4. regula. falle. 4. col. 3. Ioann. de bichis in d. repetitio. c. diffiniuit. 17. q. 4. fol. 78. col. 1. ver. glo. 1. Guilielm. Mayn. in regula nemo in domo sua. de regu. iur. ff. 250. col. 3. in fine num. 30. Ioan. igne. in l. 1. ad Sillani. ff. fol. 13. col. 4. ver. ad institutum reuertamur fo. 8. num. 9. col. 3. Nam ecclesia non subuenit, clerico habenti vnde viuat. c. vnde clericus. c. pastor. 1. q. 2. c. illi. 12. q. 1. facit etiã clericus victum. 91. distinã. fortius, & glo. in istis ex facinore ad ecclesiam confugientibus. secundum Panormita. & alios in c. inter alia. col. penultim. Non obstat, secundum Panormita. in d. l. præfenti, non loquitur dispositiue, sed narratiue. Item loquitur de seruis nihil habentibus. refert Panormit. dictus Guilielm. Mayner. in d. regula nemo.

Ecclesiasticus punire.

C T A V A Q V A E S T I O, an iudex ecclesiasticus possit fugientem ad Ecclesiam extrahere, & punire. Retuli plenè in Fallentia vigesima secunda, & vigesima tertia.

Nona

Summarium 9. Quæstio.

- 1 Violans immunitatem ecclesiasticam qua pœna puniendi.
- 2 An uiolans immunitatem, si postea ad ecclesiam fugiat, immunitate donandus sit.

I

ONA Quæstio, Violantes † immunitatem ecclesiasticam, qua pœna puniantur? Quæstio. 9.

Immunitas ecclesiæ, aliquando violatur sine dano rei temporalis, puta insultum faciendo in ecclesia, personam illuc fugientem, inde extrahendo, aliquam personam ibi verberando, vel alio consimili.

Aliquando etiam violatur ecclesia comburendo, vel frangendo, vel alio modo ledendo ecclesiam. secundum Ioan. de turre cre. in c. si quis contumax. 17. q. 4. & ibi Archi. licet non ita clare & plenius. per Ioan. bichis. notabi. 11. d. c. diffiniuit. 17. q. 4.

Quo ad propositum nostrum, extrahens inuitum ab ecclesia, qua pœna puniatur. Panor. in c. pe. in fi. eod. tit. quærit de pœna violentis hanc immunitatem. & dicit, quod de iure ciuili tenetur crimine læsæ maiestatis. l. præsentis, de his qui ad eccle. conf. C.

De iure canonico, debet excommunicari, & condemnari pecuniariter, & imponi sibi publica pœnitentia, nec debet restitui cõmunioni, nisi restituat eum, quem violenter de ecclesia extraxit. c. miror. c. si quis contumax. & idem, quod Panor. dicit. & eum refert Guilliel. may. in l. nemo. de reg. iur. ff. 250. & per Ioan. bichis. vbi sup. notabili 9. & pœna pecuniaria, est 30. Librarum argenti. per d. c. si quis. & secundum prædictos vbi supra, idem tenet etiam Ioan. Fab. in d. l. 2. de his qui ad eccle. confug. C. vbi dicit, quod de iure canonico, est pœna excõmunicationis, & 30. librarum argenti, & restitutio damni. per d. iura, si quis, quisquis nullus. 17. q. 4.

Ioan. de berberio in suo viatorio Iuris. fo. 17. co. 4. in ti. de violatoribus immunitatũ, dicit, quod de Iure ciuili, est pœna vltimi supplicij. d. l. 2. & fi. de his, qui ad eccle. confug. C. De iure canonico, est arbitraria. per not. in c. quominus. c. aduersus. eod. tit. &

X potest

potest violator pecunialiter in nonigentis solidis, vel alias in ista multa puniri. c. si quis contumax. 17. q. 4. & violatores, vt publici latrones reputari, & donec emendet excommunicari. c. sicut antiquitus ea causa, & quaestione. & dicit vltterius, quod si cui extrahendo ab immunitate, infertur iniuria clericis, tales violatores punirentur tanquam laesae maiestatis rei. c. quae autem. 17. q. 4. facit c. cum deuotissimam. 12. q. 2. & in decis. capellae Tolosanæ. 422. co. pe.

Hostiensis in summa sua in §. si. eo. tit. quaerit, quae sit poena violentium immunitatem ecclesiasticam, in princi. dicit, quod duplex est poena spiritualis. s. excommunicatio temporalis, quae quandoque maior, quandoque minor inuenitur. vt in c. si quis contumax. 17. q. 4. Ideo est arbitrio Iudicis committenda. secundum Hostiensem vbi supra.

Hasten. in summa, in isto tit. lib. 6. fo. 86. col. 4. versi. circa septimum. quaerit de poena violentium immunitatem ecclesiasticam. refert Hosti.

Idem Antoni. in sua summa, in tertia parte. titu. 12. c. 3. §. 3. & in summa Siluestrina, in ver. immunitas. 3. q. 7. & Claba. in sum. in ver. immunitas. ver. 21. & c. 4. fo. 149.

Et cui applicabitur ista poena pecuniaria, sunt duae opiniones. Prima, quod applicatur ecclesiae, cui facta est violentia. glo. in c. sacrilegium. Alia est, quod applicetur Episcopis. glo. in c. quis. 17. q. 4. Prima opinio, est verior, secundum Ioan. bichis. vbi supra. Idem, quod Panor. & alij, quos supra retuli, tenet Ioan. igne. in l. 1. fo. 14. ad fillani. ff.

Supradicta poena, imponitur illis, qui per violentiam extrahunt ab ecclesia confugientes ad eam. & in summa Siluestr. in ver. immunitas. 3. q. fi. & in decis. capellae Tolosanæ. q. 422. co. 1. ver. & qui tales extrahit.

Et quoad poenam aliarum violationum immunitatis ecclesiae, vide supradictos Doctores, qui eas ponunt, vbi supr. & Siluestrina, in ver. immunitas. 1. q. 10.

Adde supradictis, quod violatores immunitatis ecclesiasticae committunt sacrilegium, delinquendo in ecclesia, cum per hoc violauerint immunitatem ecclesiae. secundum Panor. in c. si. co. penul.

penul. ver. credo tamen posse dici eod. tit. & eum refert Nicol. Boe. in suis decis. q. 110. fo. 116. co. 3. in 1. parte.

- 2 Et violans ꝑ ecclesiam extrahendo inde, fugientem ad eam, an gaudeat immunitate si ad eam fugiat. dixi supra in 36. fallen. Vnde si extrahatur inuitus ab ecclesia, apparet dictam immunitatem violatam. & sic ipsa ecclesia velut iniuriata prosequitur suum interesse, atque reintegrationem. secundum Vitalli in d. Clement. 1. de pœniten. & remis. dico in sequenti quæstione.

Quis possit petere restitutionem.

Summarium 10. Quæstio.

Quando de facto extrahitur in casu, quo immunitate gaudere debet, quis petet restitutionem.

I

VANDO ꝑ quis, de facto, de ecclesia extrahitur in casu, in quo debet gaudere immunitate, quis petet restitutionem? Bar. in d. l. præsentis, in fi. in princi. quærit de ista quæstione. dicit, quod ipse extractus, potest de iure petere, quod restituatur pristinae libertati, quia ea de facto, priuatus est. per tit. de libe. homi. exhibe. Refert Bar. Panor. in d. c. inter alia. col. 8. ver. nū quæro. vnde dicit Oldra. conf. 154. in fine, quod violenter extractus per quemcunq; restituendus est ecclesie, sicut in alijs restitutorijs iudicijs. & Panor. allegat pro hoc text. in c. miror. 17. q. 4. vbi ponitur tex. Augustini, ex quo euidentissime colligitur, quod ecclesia debet per excommunicationem compellere extrahentem, ad restitutionem: ac etiam interdiceret ne à tota domo sua recipiantur oblationes. Panor. vbi supra. Claba. in sum. in verbo immunitas, ver. quæro. fol. 149. col. 4. quærit, an abtrahens aliquem violenter de ecclesia, teneatur illum restituere. Refert Bar. & Panormi. vbi supra, quod de iure, potest peti se restitui, cum de facto sit priuatus. allegat Oldra. conf. 53. & conf. 154. & ecclesia potest agere, cum sit spoliata libertate. d. c. miror. 17. q. 4. Ideo non liberatur, nisi restituat: etiam si dominus præstaret iuramentum, & cautionem de seruo extracto. Clabafius vbi sup.

Quæ-
stio. 10

X ij Idem

Idem tenet Siluestri. in summa, in verbo immunitas. 3. q. 7. refert Bar. & Panor. vbi supra. & refert id quod Clabafius, licet ipsum non alleget. in decis. capellæ Tolosanæ. q. 422. co. 1. in prin. ver. adde quod violenter. Refert Bar. & Panor. Claba. vbi supra.

Vnde per supradicta, potest concludi. Primo, quod talis extractus violenter de ecclesia, potest agere & petere se restitui, & ecclesia etiam potest agere, cum sit eius libertate spoliata. d. c. miror. ideo non liberatur, nisi restituat.

Sed an videatur satisfactum, si restitutio fiat ad aliam ecclesiam & non ad eam, aqua fuit extractus, si hoc fiat cum consensu partis petentis restitutionem, nemini dubiū, quod satisfaciatur, sed parte petente restitutionem, contradicente secus esset, quando talis restitutio posset fieri ad dictam ecclesiam sine difficultate. facit d. Archi. quomodo refero in prin. quæstionis sequ.

Si relaxatum cœpit.

Summarium II. Quæstio.

I Qui libere captum relaxat, si ad locum immunitat. confugiens capiatur an satisfactum immunitati.

Quæstio. II.

I Iudex † secularis, relaxat libere, quem extraxerat ab ecclesia, & in redeundo facit ipsam capi, An videatur relaxatus. Archi. in c. miror. 17. q. 4. dicit, quod restitutio in eodem loco est facienda, & loquitur in terminis nostris, & Ioan. de turre crema. in c. miror. dicit, quod habet necesse reddere ecclesiæ, vt satisfaciatur ecclesiæ, quā offendit.

Bar. in l. i. de acquiren. rerum domi. ff. dicit, pone fuit aliquis captus in ecclesia, pronuntiatur, relaxandus libertati propriæ, dimittis eum ire parum, & postea capis eum, an videaris satisfacere, certe non: quia debet esse libertas data sibi talis, quod difficilis sit eius persecutio. vt in principio l. naturalem. de acquiren. rerum domi. ff. addit lex, qui neque. §. solutum. de verb. signifi. ff.

cum

cum sua glo. hæc sunt verba Bar. vbi supra.

Fili. in c. i. de treuga & pace. in prin. dicit, quod si secularis Iudex relaxat illum, quem cœpit in ecclesia, & fugit ad ecclesiam iterum capitur, non dicitur relaxatus libere, quia debet esse relaxatus, data esse tali libertate, quod difficilis sit eius prosecutio, per d. l. naturalem. & per d. l. qui neque. §. solutum. allegat Bart. in d. l. i. de acquiren. rerum domi. ff. Idem etiam refert Fili. allegando Bar. in c. ego. infra. co. pe. de iureiuran. & in prædictis locis Filinus allegat in simili. alia iura & doctores, potest videri. Fili. allegat bonum tex. in c. accedens. de procurat.

Defendere armis ne extrahatur.

Summarium 12. Quæstio.

1	Clericus armis, an defendere possit ne reus ab ecclesia extrahatur.	5	Distinctio notanda in præposita quæstione.
2	Opi. Bal. in hac Quæstione notanda.	6	De gladio ecclesiastico hic legito.
3	Clericus, qui per magistratum secularem ducitur per clericos auferri potest.	7	Quando clerici arma mouere possint.
4	Due declarationes circa hanc materiam.	8	Cuilibet, & quæ quemlibet quando duplici gladio, ut liceat.

AN clericus ꝑ possit defendere armis, si opus fuerit, ne ille, qui fugit ad ecclesiam extrahatur. videtur quod sic. per d. Archi. in d. c. id constituimus. 17. q. 4. vbi dicit, quod talis malefactor, qui fugit ad ecclesiam defenditur per ecclesiam. c. inter alia. eod. tit. facit. c. dilecto. de senten. excom. lib. 6. & ibi omnes.

2. Item facit ꝑ dictum Bal. in l. plerique de in ius vocan. ff. in ver. in textu ibi vim. vbi notat tria. Primo, quod illicite captus, est ante omnia relaxandus. Secundo, capiens tenetur actione iniuriarum. Tertio, quod capienti, potest res isti armis. per l. debitorum de metallis. C. lib. 12. l. prohibitum. de iure fi. C. lib. 10. & idem tenet Iacob. de sancto Geor. in d. l. plerique, in fi. refert ibi tria dicta Bal. Idem refert Iaso. in dicta l. plerique. co. fina.

X iij Bartho.

Quæstio. 12

Barth. Sozi. in d. l. plerique, in princi. dicit, quod est licitum etiam resistere armis: Nam per d. tex. dicunt predicti Doctores ubi sup. quod aduersus officiales extrahentes, vel volentes extrahere, quem de domo, contra dispositionem legis competunt dicta tria remedia: & ista tria dicta, refert Guilielm. mayne. in reg. nemo, de domo sua. de reg. iur. ff. col. 2. in prin. fo. 249. facit dictum Hostien. in d. c. sane. de celebr. missæ. ubi dicit, quod fugiens ad Eucharistiam, quam Presbyter defert, gaudet immunitate: & debet defendi vsque ad sanguinis effusionem. refero Hosti. & alios, super isto casu, in ampliatione 18.

Bal. in sua margarita, in ver. Iudex, dicit, quod aut Iudex tuetur suam iurisdictionem, ut reus, ut actor, & ut iudex ut reus quoniam est in possessione, & alius eum impedit, tunc potest armis & legibus eam tueri, sicut quilibet potest omnimodo, quo potest se tueri, ut actor debet etiam agere coram superiore: quia forte vult consequi commoda iurisdictionis. Tamen iste iudex, fatuus esset, si possidet, & eligit viam agendi, nisi hoc faceret propter potentiam aduersarij, ut iudex cognoscat inter alios. Bal. ubi sup. & eum refert Philip. probus. in c. si iudex laicus. nu. 4. de senten. excom. li. 6. Inno. in c. i. eo. tit. quærit. facit glo. in c. ex literis. de officio deleg. in glo. pe. quæ dicit quod exequenti iniuste, potest resisti violenter. Fili. ponit regu. cum fallen. in c. si quando. de offi. delega. in consuetu. Burgun. fo. 77. cum sequen. refero multa in consil. meis. conf. 3. in 5. volu. q. 3.

Item facit pro ista opinione ¶ illa quæstio, si clericus ducitur p³ officiales temporales, an possit impune auferri, quod sic, si constat eum esse clericum, in quæstionibus dalphi. q. 73. in fi. & q. 579.

Item facit dictum Ange. post Bart. in l. i. de excu. mun. C. lib. 10. fo. 40. co. 2. ubi dicit Ange. post Bar. quod officium protectionis est defendere cum armis, & militibus. allegat glo. in rub. de domesticis, & protectoribus. lib. 12. fo. 240. co. 4. in paruo volumi. quæ glo. dicit, quod protector est, qui extat armatus, coram principe, & Phili. Deci. in c. ad audientiam. co. i. refert Ange. & latius refert Ange. Lucas de pen. in l. i. de excu. mun. C. li. 10.

Item facit dictum Bal. in sua marga. in ver. iudex tuetur. co. 7. ubi dicit, quod Iudex, qui est in possessione suæ iurisdictionis, & alius

& alius impedit, tunc potest armis, & legibus, & processibus eam tueri, sicut quilibet potest omni modo, quo melius potest se tueri. & Bald. refert Stephan. aufre. in repeti. clement. i. de offi. ordin. in i. regu. in 15. fallent. fol. 23. col. i. quod iudex potest suam iurisdictionem defendere, etiam cum ense, & in bello est verum, si iurisdictione erat euidens, & notoria. scilicet, subditus, vel alter subtrahebat sibi exercitium iurisdictionis. secundum Stephanum vbi supra.

Barba. confi. i. col. pe. & confi. 62. co. 2. in 4 volum. refert Bar. & Ange. in l. i. de excu. mun. C. lib. 10. Barb. in c. cum. de const. co. 29. ver. nota. ibi apostolicæ protectionis. Refert Bar. in proœmio. ff. refero infra. refert ad Ang. in d. l. i. & Barba. in eodem c. cum. in col. 54. refert ad Bar. & Ange. vbi supra

Et additionator Panor. in c. recepimus de proba. refert Angel. in d. l. i. & Barb. in proœmio. ff. refert etiam alios. Philippus Decius in c. ad audientiam de priuile. refert Bar. in proœmio. ff. & Ange. in d. l. de excu. mun. C. lib. 10.

Est alia opinio quod clericus non possit defendere armis, ne ille, qui fugit ad ecclesias extrahatur. Nam collectarius in c. inter alia. co. i. in fine, quærit, nunquid ecclesia habent defendere confugientes ad ecclesiam, dicit, quod sic. scilicet, iniuste condemnatum, & iuste condemnatum omnibus modis, & iuste condemnatum temperate, sed pro nullo quem defendere habet, mouebit guerram, seu bellum. c. reos. 22. q. 5. & quod istos defendere habeat non video, nisi intercedendo. c. nouimus de verb. significat. hæc Collecta. vbi supr. expresse. ergo vult collectarius, quod non est defendendus armis.

Bart. in proœmio. ff. in ver. omnem co. 4. in fin. num. 7. quærit, quid importent ista verba, recipio te in protectorem, & defensorem meum. dicit Bar. quod canonistæ sede hoc expediunt, & dicunt, quod si quis reciperetur sub defensione ecclesiæ, non debet eum ecclesia defendere cum armis, sed videtur ei magis reuerentia deberi, quam alteri. per text. iuncta glo. in c. recepimus de priuileg. dicit Bar. sed nos possumus probare oppositum. Nam verbum protegere videtur, importare cum armis defendere tex. cum glos. in l. desertorem. §. fina. de re militari. ff. Item potest probari

in l. i. & fi. de profe. & medi. C. lib. 10. quid quid isti dicunt. hæc Bar. vbi supra.

Barba. confilio. 11. col. 14. in prin. refert Bar. vbi supra. & allegat Hostien in c. recepimus de priuilegijs, qui dicit, quod ecclesia debet receptos ad defensionem defendere iure, & persona. Idē Card. & Anto. in c. recepimus. Barba. vbi supra concordat prædictas opiniones, aut iuste offenditur, & tunc non debet ecclesia eum defendere, aut iniuste, & tunc debet eum defendere & ita redditur ad concordiam Bar. cum canonistis. allegat aliqua simi dro ista cōcordia. maxime gl. in c. pro illarū de præb. & c. literas de præsum. & glo. in l. seruum in ver. prætor de acqui. hæred. ff.

Hieronymus Cagnolus in proœmio. ff. fol. 8. ver. & quia in gl. refert quæstionem Bar. videlicet, quid importet illa verba, accipio te in protectorem, & defenforem meum. concludit sic recipientem ad d. defendendum cum armis obstringi, nisi effemus in materia contractuum, de quorum natura est iudicialis defensio, & communiter scribentes, sequuntur istam opinionem, & conclusionem Bar. & refert dictus Hieronymus multos doctores modernos hoc tenentes. scilicet, Alexand. Iaso. in l. stipulatio. ista habere licite. in princip. de verb. oblig. ff. Anania. & Feli. in c. olim in fin. de accusa. Barba. confi. 1. in 4. volumine, & in d. con. 11. co. 13. in 2. volum. Guido Papa. 5. q. 83. Decius. in c. ad audientiam c. 1. de appella. Bald. Salicet. Pau. de castro. in l. fina. de actio. empt.

1. Fall. C. dictus Hieronymus ponit duas fallentias. ad dictam conclusionem. Vna est † quando quis iuste offenderetur. Panorm. in c. recepimus de priuile. Feli. c. pastoralis. in fine. de iud. Barba. in d. confi. 11. 4

2. Fall. Secunda fallentia est in ecclesia, quæ non tenetur, quempiam armis defendere. secundum Canonistas. secundum Bar. in proœmio. ff. vbi supra. Barba. in d. confi. 11. retuli supra. concordat canonistas, & legistas. vt supra dixi. dicit Hieronym. quod ista concordia Barba. sibi non placet. Nam canonistæ indistinctè loquuntur, quod ecclesia armis defendere non tenetur. pro quibus facit text. in c. consuetudo. 16. q. 6. vbi dicitur, ecclesia nō armis, sed iure sua bona defendat. ergo multo fortius aliena defendet, quini mo armorum auxilium ad malos coercendos postulat ecclesia.

32. q. 4. sicut excellentiam, melius ergo dicendum videtur, quod ecclesia taliter recipiens susceptum armis suis spiritualibus defendere teneatur. Nam verba sunt intelligenda. secundum qualitatem personæ, ad quam referuntur plene. per Feli. in c. cumque. col. 12. ver. quibus adde. de rescrip. hæc Hieronym. vbi supra in ¶ nostra quæstione sunt considerandi duo casus. Primus est, quo ad protectionem. Secundus est, quoad defensionem. Primus casus potest intelligi duobus modis. primo, quando quis se subijcit protectioni ecclesiæ. vt in c. ad audientiam de appella. Nam quando quis ratione grauaminis sibi illati, se submittit se, & sua sub protectione papæ, vel alterius superioris, talis protectio habet vim appellationis. text. in d. c. ad audientiam. Hostien. & omnes alij maximè. Panormitan. & Philipp. Francus ibi. Domini. & Philipp. Fran. in c. 1. de appellationibus. li. 6. & quid important ista verba submitto me protectioni superioris. per Panormit. & alios. in d. c. ad audientiam. & Marian. Sozi. confi. 7. col. 2. in 1. parte, & remissive. per Ioan. de Ripa. in repetit. c. cum inde. confi. no. 2.

Secundo, intelligi potest, quando Papa, vel princeps, seu alius recipis aliquem sub sua protectione. c. ex parte. c. recepimus, alias accepimus de priuileg. & ibi per Panorm. & alios, & Panormi. & Philipp. Franc. & alij in c. ad audientiam. vbi dicit Panormi. per glo. ibi quod recipiens sub protectione sua, non teneatur eum defendere, nisi cum iniuste grauatur. mouetur ergo superior facilius ad defendendum eum, & fulminandum sententias.

Est alius casus quoad defensionem, quando quis possit armis defendere suam iurisdictionem, seu suum territorium. Ista quæstio tractatur per legistas, in l. 1. si quis iurisd. non obtempe. per Iaso. post Ange. & alios ibi. & per canonistas in c. 1. de offic. deleg. maximè per Decium ibi. col. penult. & fina. & in c. dilectus de pœn. & in c. significasti ibi Decius in ultimo no. & col. penulti. & fin. & Philipp. Decius. post Panormitan. & alios in c. in causis co. 8. de offi. delega.

Vnde concludendo, dico tam in primo casu. scilicet, quando Papa, vel alius superior recipit, quem sub tua protectione quam in secundo casu. scilicet defendere suam iurisdictionem, seu territorium, non debet ecclesiasticus talem personam, vel dictam iurisdictionem

Cóclu
sio.

iurisdictionem defendere armis temporalibus, sed ecclesiasticis. per text. in c. 1. de offi. delega. & c. fina. de re. ecclesi. non alien. c. dilectus. de pœnis. c. ex parte. i. de verbo. significa. qui text. loquitur. de defensione territorij. c. dilecto de sent. excom. lib. 6. dicta iura cōcludunt quod prælati possunt suā iurisdictionem tueri per censuras. Ioan. de ripa. in c. 2. co. 10. ver. ultimo. nōta. de iudi. & compellere laicos, vt desistant à talibus prohibitionibus. per c. fi. de re. eccl. non alie. & ibi Ho. Ioā. and. & Baiba. post alios.

Duo sunt gladij: vnus ecclesiastic⁹, alius temporalis. c. dilecto, & ibi glos. maximè fina. de senten. excomm. lib. 6. gladius ecclesiasticus est censura. c. quærenti. de ver. bsignifi. glo. in d. c. dilecto in ver. ecclesiastico. Gladius temporalis est arma, & eorum executio, vt in c. dilecto, & ibi glo. & Imo. Ioan. and. & omnes alij. gladio ecclesiastico non licet omnibus vti, sed tantū ꝑ iudici ecclesiastico habenti potestatem, fulminandi censuras. glo. 2. in c. dilecto, & ibi Domini. & Feli. post alios. & tali gladio non licet vti, contra quoscunque etiam pro defensione suā, sed tantum contra homines suæ iurisdictionis. secundum Innoc. in c. dilecto, & eum referunt Ioan. and. Domi. Philip. Francus, & alij, vel etiam contra perturbantes iurisdictionem per supradicta. Nam tales includuntur sub sua iurisdictione. vt dictum est.

Quoad ꝑ gladium temporalem, quæstio est, quando arma clerici possunt mouere. Hostiensis in summa. de treu. & pace. col. 2. ver. 5. ratione personæ. refert quinque opiniones, & Hostien. in d. c. dilecto. de sen. exco. libr. 6. col. 3. ver. sed contra. refert etiam dictas opiniones.

Concludit Hostien. quod clerici habentes iurisdictionem temporalem indistinctè possunt sumere arma pro defensione suā, & suorum, quia hoc omnia iura permittunt. vt per eundem in c. dilecto in princip. in ver. vim vi repellere facit c. noli. 23. quæstion. 1. & §. hic ita. cum sequen. 23. quæstio. vltima, quod si temporalem iurisdictionem non habent, non licet arma sumere, nisi ad suam defensionem. §. ecce. quod 23. quæstion. final. Hostiens. vbi supra.

Ioan. and. in c. dilecto. co. 2. in prin. Ancha. ibi col. 3. ver. nono nota. Do. ibi col. 2. in fi. ver. quæro, quando cleric. possunt arma sumere

sumere, & concludunt, cum Hostiense, & referunt ipsum ad litteram.

- 8 Philippus Francus in c. dilecto. col. 3. ver. in glo. fin. ¶ quærit. an cuilibet, & contra quemlibet liceat, vti duplici gladio, quoad dixi supra. quoad gladium temporalem est concludendum, quod aliquando vult, quis, vti gladio in modum iustitiæ. hoc non licet omnibus, sed tantum habentibus iurisdictionem temporalem, seu secularem, & contra homines suæ iurisdictionis tantum. c. 2. de consti. libr. 6. vnde clericus habens iurisdictionem temporalem, poterit vti gladio temporali, & arma assumere pro defensione sua, & suorum. per d. c. dilecto. c. noli. 23. q. 1. Hostien. & alij. in d. c. dilecto. poterit etiam clericus illo vti committendo executionem iustitiæ. secundum notata in c. final. ne clerici vel monachi.

Aliquando vult quis vti gladio temporali in modum defensionis, hoc omnibus licet, siue priuatis, siue iudicibus, siue laicis, siue clericis. in d. c. dilecto. & ibi glo. vnde licet clericis etiam temporalem iurisdictionem non habentibus arma sumere, in propria persona ad defensionem. §. ecce. 23. q. final. Ioann. and. & alij. in d. c. dilecto.

Bartho. de firmo in tractatu de episcopo. in 1. parte. 4. libri. q. 13. quærit vtrum episcopus possit arma mouere. quod no. 23. q. 8. in prin. & per totum, nisi pro defensione ecclesiæ. glo. in c. quicū que. 23. q. 8. & quibus casibus potest bellis interesse episcopus. c. igitur. 90. quæstione. & cano. c. maximianus. 23. q. 3. vt latius per eum vbi supra. & per Hyppol. de marsi. in tractatu causarum criminalium. §. pro complemento. fo. 130. col. 1. & seque. & Panor. Imo, in c. 2. de vita, & honest. clericorum, & Mathæus de Affli. in consuetudo. Neapo. in titu. de armis.

Vnde quoad quæstionem nostram, dico, quod non est licitum clericis defendere armis secularibus, ne ille, qui fugit ab ecclesia extrahatur ab ea. secundum collectarium, qui hoc expresse in terminis, dicit. in d. c. inter alia. retuli supra. Nam vt superius dixi, non est licitum clericis vti armis temporalibus, nisi in casibus, quos supra retuli.

Et in contrarium allegata loquuntur in laicis, & posito, quod loquerentur in clericis, intelligi debent de armis ecclesiasticis, vt sunt

sunt censure (vt dictum est) ita intelligit dicta iura Hierony. Cagnoli. vbi supra eum retuli.

Et ad dictum Hosti. quem in princip. istius quaestionis retuli, & aliorum, quos retuli supra in 18. ampliatione, loquuntur in fugiente ad Eucharistiam quam sacerdos defert infirmo: Etiam in isto casu sunt opiniones, vt refero in d. ampliat. 18. & crederem quod etiam in isto casu, non est licitum defendere armis talem fugientem ad Eucharistiam. per superius dicta.

Contra inferentem damnum

IN REBUS EIUS QUI

ad ecclesiam fugit.

Summarium 13. Quaestio.

I Iudex ecclesiasticus, an possit procedere d. inferen. damnum rebus eius qui gaudet immunitate.

13. quaestio.

VAESTIO XIII. Nunquid ꝑ ecclesiasticus ꝑ potest procedere contra inferentem damnum, vel spolium in rebus eius, qui fugit ad ecclesiam. Ioa. bichis in tractatu, quem facit in materia immunitatis. sup c. diffiniuit. 17. q. 4. fo. 76. co. 4. in princ. in paruo volumi. ver. nunquid autem sit in magno volumine. col. 14. in prin. dicit, quod hanc quaestionem non reperit tactam, & videtur quod possit, per d. c. diffiniuit. vbi text. diffiniuit sanctum consilium, vt nullus audeat confugientes ad ecclesiam, vel residentes inde vi abstrahere, aut quodcunque nocibilitatis, vel damni, seu spolij residentibus in loco sancto inferre. ecce ergo text. qui prohibet, ne fiat eis damnum. & contrafacientes puniantur.

In contrariam facit, quia tales fugientes ad ecclesiam non forciuntur forum ecclesiae, vt per Innocen. & alios. in c. inter alia. & c. relatum. 17. q. 4. dixi in fallent. 22. Nam iudex ecclesiasticus impetrat pro talibus pacem, & immunitatem, quoad poenam corporalem

poralem dixi plura supra in 2. quæstione.

Dicit Ioan. bichis vbi supr. quod 1. opinio videtur verior. Nam ex quo canon hoc prohibuit, & circa hoc disposuit contrauenientes, vt facientes contra prohibitionem debet puniri. Itē ecclesia potest comprimere notoriā iniustitiam iudicis secularis per not. in c. nouit de iud. maximè in hoc casu pro reuerentia ecclesię. in hoc residet. d. Ioan. vbi supr.

Aduerte quod tex. in l. præsentī. §. cum autem de his, qui ad eccle. conf. C. dat formā ad cogendos malefactores, vt citentur publicis ædictis, & bona eorū capiantur, vt metu amissionis bonorum. cōpareant, quod optimè Gallia obseruat quia publicis ædictis, vt compareant, vocātur, cum indictione bāni, & publicatiōe bonorum. iuxta l. absentem. ff. de pœnis, nisi cum certū est eos ad ecclesiā confugisse. secundū Ioa. Igne. qui prædicta dicit, in l. i. fo. 150. co. i. ver. adde. quod tex. ad Silla. ff. vult ergo d. Doctor quod si constat d. delinquentem ad ecclesiā confugisse, non procedatur contra eum. tex. in d. §. cum autē, clare loquitur dicens, quod citatus in ecclesia, potest per se vel per procuratorē comparere, & si non cōpareat, procedatur contra eū, ad primū, & secundū decretū, & ad bonorū inuestigationē, secundū formā iuris. & loquitur quando certum est, talem, contra quē procedetur, esse in ecclesia. facit tex. in §. sed nec autē. de man. prin. co. 3. & isti text. s. c. diffiniuit. & §. cum autem. videntur ad inuicem contrarij.

Posset dici, quod d. §. cum autem loquitur de illo, qui propter debitum fugit ad ecclesiā. Nam cum hic versetur interesse particularem partis. Nā licet princeps possit remittere pœnā, quæ respicit ius publicum: tamen priuatū debitū, non intelligitur remittere, vt latius dixi sup. in fal. 27. maximè in ver. Mar. Soz. & quod ille tex. loquatur in debitore probatur per eundem tex. in prin. & Ioan. fab. ibi in ver. priuato, dum dicit, dic de alio, quam tributo, quia pro illo extrahitur, dixi in d. fallen. 27.

Et tex. c. diffiniuit, quod loquatur de fugiente ad ecclesiā, propter malefictum. Nam talis gaudet, etiam respectu bonorum, vt supr. dictum est in princ. istius quæstionis.

Aduerte quia istam quæstionē quasi in terminis ponit Pan. in c. inter alia. col. 2. ver. quæro, quia text. dicit, vbi quærit fugiens ad
Y ecclesiam

ecclesiã, qua pœna puniatur. dicit, quod ciuilitè, & criminaliter potest cum istis agi: etiam dum existunt in ecclesia, dummodo nõ consequantur pœnam corporis afflictiuam. per tex. in d. c. inter alia dũ dicit, quod sunt alias legitimæ puniendi. ergo loquitur de accusatione criminali. facit gl. in c. reum. 17. q. 4. quæ dicit, quod priuilegium ecclesiæ operatur, vt omnino nec vitam perdat, vel membrũ, sed alias pecunialiter satisfaciãt. Idẽ Arch. ibi. vt latius per Panor. vbi sup. & concludit Pano. co. 3. in prin. quod poterit citari in ecclesia, & tenetur comparere iuxta l. præsentis. §. cũ autem (vt retuli sup.) & si fuit lis contestata ante fugam procedetur ad sententiam, & mandabitur executioni in bonis, si non erat lis contestata procedetur ad primum, & secundum decretũ, secundũ qualitatem causæ. & hic procedunt respectu iudicis secularis, & quoad reum laicum. Panor. vbi supra.

Citari verbaliter.

Summarium. 14. Quæstio.

- 1 Fugiens ad ecclesiam, verbaliter citari potest.
- 2 Tria insunt citationi de quibus hic.

Quæ-
stio 14.

ANPOSIT, quis citari in ecclesia ¶ verbaliter. Iac. de sanct. Georg. in l. pleriq; de in ius voc. ff. di cit referendo Guil. de cu. & Bar. ibi nu. 4. quod sic citatione verbali, sed non citatiõe reali, vt inde inuitus extrahatur. d. c. inter alia. d. l. præsentis. & Bal. in l. 2. de fac. san. eccl. C. co. 2. ver. quæro, iuxta hoc, quærit de ista quæstione, & concludit, quod sic aqua nõ recedatis. dicit Iac. vbi sup. licet Ange. in l. satis. q. fi. de in ius vocã. ff. dicat, quod etiam verbaliter nõ potest citari, per c. decet de imm. eccl. lib. 6. Idem quod Ange. tenet Ioan. fab. in d. l. præsentis. & in d. c. decet.

Signorolus de homodeis in repe. l. 2. col. 6. q. 4. num. 12. de fac. sanct. eccl. quærit, an aliquis possit citari in ecclesia. allegat pro, & contra. concludit, quod sic. per d. l. final. §. sed siquid, & quod possit citari. tenet Panorm. in c. inter alia. co. 3. retuli in fi. quæstionis

stionis præcedentis, & quod possit verbaliter citari. Maria. Sozi. in tractat. de citatione. retuli cum sup. in 27. fallentia.

Philip. fran. quærit de ista quæstione, in c. decet. eod. tit. in 6. co. fi. in prin. q. 5. & dicit, quod commissio citationis non potest fieri in ecclesia, cum talis sit actus iudicis, & est de processu. per c. quoniam contra falsam de probatio. notificatio vero, quæ fit per nuncium potest fieri cum sit quædam executio facti, & intellige de citatione verbali. Secus vero in reali quæ fit per capturam personæ. per d. c. inter alia. cum simi. Philip. franc. vbi supra. Vide alias remissiones, in additi. ad Bar. in d. l. plerique.

Guilliel. mayne. in d. regula nemo. co. 3. nume. 10. cum sequenti. & concludit cum Bart. & Bal. vbi supra. s. quod potest verbo in ecclesia citari: & valet talis citatio verbalis in ea facta. per d. l. præsent. ver. sed si quid. & d. l. sed neque. de mand. princ. colla. 3. & quamuis ecclesia non sit sub iurisdictione iudicis secularis, hoc verum specialiter: Sed bene sub quadam generalitate, quia est in eius territorio. arg. l. in modicis de contrahen. empt. ff. & l. id, quod in fine de peri. & commodo. & facit d. l. præsent. in fi. & dicit dictus Guilliel. vbi sup. nume. 22. sed videtur quod citatio verbalis nuncij, seu feruentis non possit fieri in ecclesia, quoniam ab in ius vocando, iudicia incipiunt. §. instit. de pe. temeræ liti. glo. super rubr. de in ius vocando. C. ad quod respondet, referendo Bal. in l. 2. de sacro sanct. eccl. C. quod licet citatio fit de processu eo, quia ab ea inchoatur processus: hoc tamen est verum in quantum concernit Iudices, sed in quantum concernit dictum nuncium, est quædam executio facti, quæ non est proprie de processu Iudicij. vt p. Bal. in l. 2. Dicit vltimus d. Guill. co. 4. in prin. 2 nu. 23. cum seq. quod in citatione sunt tria. Primum ¶ est commissio, quam Iudex facit de citando. & illa residet in iudice: & vocatur sententia interlocutoria. l. cum clericis. de epis. & cle. C. Secundum, est medium, quod est misterium executionis, in quo proprie non est iurisdictione. l. fi. de re iudi. Ideo in tali executione non curamus de territorio. & hoc intelligitur, si ambo sunt sub eodem principe, seu superiore. secus si sunt diuersorum dominorum. secundum Bal. in l. 2. & Imo. in l. in tempus de hæred. insti. ff. nu. 4. facit text. in clemen. pastora. de re iudi.

Y ij Tertium

TERTIVM, quod inest citationi, est comparatio, quæ est vltima extremitas, & confertur vltra territorium iudicis citantis, vel citari iuuentis, & sic in loco permisso. Et ideo in ecclesia hoc non permittitur, per d. c. decet. Albe. in l. denunciamus, de his, qui ad eccle. confug. C: sed verbalis citatio nunciij bene permittitur. Panor. in c. inter alia, vt plenius, per d. Guilliel. in d. l. nemo. col. 4.

Con-
clusio. Conclusio, est quod verbalis citatio, potest fieri in ecclesia, vt dictum est.

De illo, qui exit ab ecclesia TERRORE SIBI INCASSO.

Summarium 15. Quæstio.

1 Exiens ab ecclesia terrore sibi incasso si capiatur, an restitui debeat.

Quæ-
stio. 15

VID si ille, qui ꝑ fugit ad ecclesiam, exit ab ea terrore sibi incasso à familia iudicis, si capitur, An sit restituendus. Ioan. igne. in l. i. nume. 4. fo. 8. co. 3. ad sillani. quærit de ista quæstione, & concludit, quod est restituendus. per text. in c. diffiniuit. 17. q. 4. ibi. inde vi extrahere, aut quodcunque nocibilitatis, vel damni, vel spoliij residentibus in loco sacro, inferre. & dicit dictus Ioan. igne. quod ex dicto c. diffiniuit, probatur consuetudine Normaniæ rationabilior non esse, quæ per victus subtractionem, ad ecclesiam fugientes exire cogit, vel cum banni impositione, & pœnæ in terminatione. hæc Ioan. vbi supr.

Laicus delinquens in ecclesia An puniatur per Ecclesiasticum.

Summarium. 16. Quæstio.

- 1 Laicus in ecclesia delinquens, an puniatur per Iudicem Ecclesiasticum.
- 2 Delictorum, aliud Seculare, aliud Ecclesiasticum.

SI Laicus

SILAICVS † delinquit in ecclesia, an possit puniri per iudicem ecclesiasticum. Marian. Sozin. in c. postulasti. col. 6. ver. circa. 11. quæstionem. de foro competent. fol. 99. col. 3. Primo dicit, quod sic. allegat Cyn. in d. l. præsent. de his qui ad eccle. con fug. C. & post refert Bart. tenentem contrariû in l. si cui de accusa. ff. per c. fina. eod titu. Cyn. in d. l. præsent. col. 2. ver. Secundo quæro, dicit, quod si quis delinquit in ecclesia, tunc est de iurisdictione ecclesiastica, & punietur per iudicem suum. & non secularem. §. quia vero in auten. vt liceat matri. colla. 7. Bart. in d. l. si cui. §. final. numer. 3. fol. 288. in paruo volumin. quærit delictum aliquod est factum in ecclesia, quis eum puniet? Iudex ecclesiasticus, vel laicus? Certe iudex laicus, nec debet fieri remissio ad iudicem ecclesiasticum. vt in l. si quis in hoc de episcop. & cleric. C. & pro hoc est optimus text. in c. si. de immunitate eccl. hæc Bar. vbi supra.

Panor. in c. cum sit generale. fol. 972. col. penulti. ver. addo, & alium casum d. quando delictum est commissum in ecclesia. Nam ecclesiasticus iudex puniet ipsum, secundum Cyn. in l. præsent. sed Bar. contra. in d. l. si cui. de accusa. ff. & dicit Pano. hoc puto verius arg. c. si. eo. ti. ecclesia enim non habet territoriû nisi respectu clericorum. Ideo non impedit se delictis laicorum etiam in ecclesia commissis. nec obstat glo. in auten. nec nulla. de epi. & cleric. C. quæ dicit, quod ratione delicti laicus est de foro ecclesie. Intellige, quando delinquit in ecclesia ipsam collectando, vt ibi dicitur, vel aliter bona ipsius capiendo, tunc permittitur ratione sacri legij. secundum Panor. vbi supra. qui prædicta refert.

Maria. Sozi. vbi sup. refert dictas opiniones, & dicit, quod latius est distinguendum in ista q. quod aut delictum commissum in ecclesia est delictum duntaxat seculare † aut duntaxat ecclesiasticum, aut mixtum in 1. casu habet locum opinio Bart. in d. l. si cui. & Pa. 2. casu. cognitio pertinet ad solum ecclesiasticum. 3. casu, siue sit commissum in ecclesia, siue alibi, si est mixti fori locus est præuentioni, potest esse mixti fori, eo quod est commissum in eccle. vbi alias non esset mixti fori, sed quia committitur in eccle. est sacrilegium. c. si quis contumax §. sacrilegium. & c. quisquis. §. sacrilegium. cum sim. & de isto sacrilegio

cognoscit ecclesiasticus. vt latius per Sozi. vbi supra. & quæ sint crimina secularia, ecclesiastica, mixta, per omnes scribentes, in c. cum sit generale. de foro compe.

Summarium 17. Quæstio.

- 1 Index, qui iniuste reum ab ecclesia exeunt, eo cognito, an illum ecclesie, restituere poterit.
- 2 Habilitas superueniens, quando conualidet actum præceden.

Quæ-
stio. 17

INDEX secularis † delinquentem, qui fugit ad ecclesiam, & est in ea, extrahit nulla habita informatione, seu cognitione, An debeat gaudere vel ne. Et postquã ipsum extraxit, recipit informationem delicto casu, & inuenit eum esse talem, in quo non debet gaudere immunitate ecclesie, an sit dictus delinquens ad ecclesiam restituendus: præsupposito quod cognitio an debeat gaudere, vel ne, spectet ad iudicem secularem. Est quæstio, quæ quotidie accidit, & erit quæstio, An dicta extractio, seu executio possit iustificari ex post agitis & productis. In istis terminis istam quæstionem, latissime prosequitur Hippolitus de marsi. in l. pen. nu. 31. cum sequen. de quæstio. ff. vbi quærit aliquis confessus est in tortura iudicij, non præcedentibus, deinde antequam ponatur in pristina libertate, superueniunt iudicia, an ex conualidetur dicta confessio. arguit primo quod non: Adducit multa pro ista opinione. & post arguit quod sic, adducit etiã multa. tandem concludit, quod dicta iudicia, post dictam confessionem superuenientia, non habent cõualidare dictam confessionem inuallidam & nullam. & ista est communis opinio in quæstione prædicta secundum eum, & per eundem in repetit. l. fi. de proba. C. & dictus Hippoli. refert plura iura & Doctores in ista materia, & per eundem in practica causarum criminalium, in ver. diligenter. fo. 48. co. 2. ver. quæro postremo. & per eundem in dicta practica, in ver. 2. col. cum seq. fo. 79. co. 3. & fo. 84. co. 1. cum seq.

Nicolaus Boerius, in suis decisionibus. q. 259. fo. 99. in secunda partè, quærit prout Hippoli, vt supra retuli. & arguit primo quod

quod non, quia iudicia sequentia non confirmant torturam præcedentem, nec confessionem ex ea, extortam. & ratio est, quia ordo fuit peruersus, quoniam iudicia præcedere debent ipsam torturam, & questionem. per glo. in l. fina. de accusa. C. per text. in l. i. de quæstio. C. & in l. i. de quæstio. ff. & pro ista opinione. refert plures doctores, possunt videri, & refert Hyppo. in d. l. penultim. de quæstio. ff. & post nume. 4. arguit, quod sic, quod sententia iudicis potest iustificari, & executio illius ex post agitata, & productis. allegat Bald. in l. seruo. de execu. tuto. ff. & Pari. de puto in tractatu sindicatus in ver. condemnatio in prin. allegat etiã text. in l. si quis filio. §. hij autem in fin. ibi, sed præueniendi periculi causa de iniusto rupt. testa. ff. vult innuere dictus boeri. quod propter futurum periculum vitandum permittitur executio.

2 Canonistæ † tractant istam materiam. scilicet, an habitas superueniens conuallidet actum præcedentem. in c. si eo tempore de rescriptis libr. 6. vbi text. quod si impetrans beneficium tempore impetrationis est minor. 24. annorum, & post vacat beneficium curatum, & tempore vacationis est legitimæ ætatis nõ obtinebit beneficium. Apprenditur tempus date. facit etiam tex. in c. fina. de vsur. libr. 6. nam testamentum manifesti vsurarij est nullũ nisi de vsuris satisfecerit, vel satisfaciendo præstet idoneam cautionem. ibi text. in fine, quærit glo. fin. in fin. quod si primo testamentum facit, postea cauit, an firmetur testamentũ. Refert Gar. quod non firmatur per hoc testamentum. quia ab initio non valuit regula, non firmatur de reg. iur. lib. 6. cum simili. concludit d. glo. quod satis videtur sufficere, si ante mortem cauit cum testamentum morte firmetur in hoc residet d. glo.

Ioan. mona. in d. c. si. in finalibus verbis, quærit, quid si prius fecit testamentum, & postea cauit, nunquid valet, dicit, quod non ex quo nullum fuit, conualescere non potest. l. eius. l. si quæram⁹ l. si filius familias de testa. ff. Philip. probus in addi. ad Ioan. monachum in fina. verbis refert eum, & dicit, quod multo fortius valebit, si præstetur per mortem, sicut manifestatio criminis facta post mortem non inuallidat testamentum. Allegat Petrum de Ancha. confi. 376. Guillielm. de mont. laud. in d. c. fina. in fin. refert opiniones dictæ glo. & sequitur opinionem Ioan. and. f. glo.

Y iij Domin.

Domin. in d. c. fina. §. fina. co. 4. & seq. refert plures opiniones, & dicit credèrem esse veram opinionem Ioa. and. & dicit, quod tota difficultas huius dubij consistit in hoc. nunquid hæc cautio sit de substantia, vel de forma testamèti, vt latius per eum. & in fine, dicit, quod sunt quædam de substantia : substâtificata ipsius actus & ista requiruntur contemporaneæ cû ipso actu. alius actus nõ valet. C. si eo tẽpore. de rescrip. li. 6. quædam sunt de substantia non contemporanea, sed possunt interuenire postea, & istud nõ vitiat si postea accidit. c. i. de iura calû. lib. 6. plenius per Feli. in c. cum dilecta. co. 8. ver. quartum signum de rescriptis.

Ancha. in d. c. si eo tempore. co. i. quærit de testamento vsurarij manifesti vtrum conualescat per superuenientem cautionem. refert opiniones, & concludit, quod reconualescas vt latius ibi per eum.

Philipp. Franc. super rubr. de testa. lib. 6. col. 21. q. 7. quærit, an valeat testamentum vsurarij, si ex post facto præstat cautionem. refert plures doctores, pro, & contra, & concludit, cum d. glos. quod valet testamentum.

Feli. in c. post cessionem de probati. in ~~fo.~~ penu. co. ver. in text. ibi cum officium. dicit, nota, quod in consideranda habilitate, vel inhabilitate personæ debet attendi tempus, quo actus ad personam applicatur. allegat d. c. si eo tempore. allegat Bald. in rub. de conditio. obtur. causam. C. Nam superueniens habilitas non iuuat, & dicit Fel. vbi sup. quod in hoc multa, & varia adduci possunt, & se refert ad dicta per eum. in c. cum dilectus. de accus. vbi Feli. col. i. in princi. quod ista materia, an attendatur principium vel ne. est vocardica, & refert plura iura, & doctores, & dicit, quod vbi habilitas personæ, vel solemnitas adhibenda in actu, est de substantia ipsius actus : non sufficit, quod sequatur, sed vbi solum sunt ad solemnitatem superuenientia solemnitas vallidat actum, qui poterat initiari. vt latius ibi per eum, & Feli. in d. c. cum dilectus. co. 2. in prin. loquendo de materia. glo. d. c. si. de vsu. libr. 6. dicit, quod communis opinio est, quod reconualescit, si postea præstetur cautio, saltem ad æquitatem. refert plures doctores. pro, & contra.

Decius in c. post cessionem col. 2. in 6. not. notat ex illo text. secundum

secundum intellectum communem, quodabilitas præcipuè requiritur tempore, quo officium assumitur, & non sufficit, quod tempore acquisitionis officij reperiatur habilis. sed de ver. esse à principio. per d. c. si eo tempore. Allegat Bald. & alios doctores. & refert aliqua iura, & doctores in contrarium. & idem Decius in d. c. post celsionem. col. 8. ver. in glo. si. dicit, quod difficultas præcipua, in qua doctores laborant. in ista materia est: an constitutio procuratoris excommunicati sit à principio ipso iure nulla. Refert doctores pro, & contra. Cómunis opinio est, quod sic. secundum eum licet ille conetur tenere aliam opinionem. vnde idem Dec. ibi. c. 10. in prin. cõcludit, quod quãdo actus à principio est nullus, non sufficit, quodabilitas post modum superueniat, sed quando à principio actus non annullatur, habent locum, ea quæ in contrarium adduci possunt. vt latius per Decium vbi supra.

Panorm. in c. de vxore de sepulturis col. 2. in prin. ver. sed circa primam partem concludit, quod quando ius aliquid prohibet, nõ solum attento effectu, sed etiam attento initio, tunc non sufficit, quod conferatur ad tempus habile, sed debet inspici tempus initij, vt latius per eum. in d. c. de vxore, & Panorm. in c. bone. 2. de electio in vltimo no. inter alia cõcludit, quod in citatione plurimum consideratur initium, vt ibi latius per eum. & plenius per Mathæum Picum. in titu. de manda. apostolicis in concordatis. in 4. parte fol. 37. num. 45.

Venio ad nostram quæstionem, & dico, quod dicta extractio, seu executio non iustificatur ex postagitatione, seu ex probatione post dictam extractionem recepta. Nam vt refert Hypp. quem supra retuli. communis opinio est, quod superuenientem probatione actus præcedens non conuallidatur, maximè, quia actus à principio est de se nullus. vt supra dixi. maximè pcedit hoc in casu nostro. Nam dicta ecclesia fuit spoliata, sine cognitione causæ, & sic est restituenda. per c. conquerente. c. item cū quis de restituti spoliatorum cum simili. & in nostris terminis decidit istam quæstionem. Petrus de belluga in tractatu, qui intitilatur Speculū principis. eum retuli supra. in prin. 2. quæstionis, vbi dicit, quod interim, quod cognoscitur, an debeat gaudere, vel ne, is qui ad immunitatem confugit ibi custoditur per vtrumque iudicé, & interim stante

stante dubio immunitas non debet spoliari. retuli supra in d. q. 2.
in prin. & pe. co. & in 6 quæstione.

Et non obstat si dicatur dolo petis, id quod statim es restitutus.
Nam facta restitutione iudex potest eum in continenti extrahere
cum sibi constat de casu, qui non debet gaudere. Nam dicta regu-
la non habet locum in possessorio. glo. in regula dolo facit. de re-
gu. iur. in 6. & l. in condemnatione. §. dolo facit. de reg. iuris. ff.
& ibi Guilielm. Mayn. & glo. in c. item cum quis de rest. spo. &
ytrobique scribentes. & per Mathæum de afflictis in constitu. Nea-
polita. in rubric. 25. fol. 79. & col. 1. & 2. & Decius in §. dolo
facit. fol. 127. col. 2. ibi remissiones per eum ubi etiam

dicit, quod dicta regula non procedit in possesso-
rijs, & Nicolaus Boerius in additionibus ad

Dy. in dicta regula dolo. de regul. iu-
ris. libr. 6. & ista restitutio fit

sicut in alijs restitutorijs

iudicijs dixi su-

pra. in 10.

quæsti

one.

Finis huius Tractatus de
Immunitate Ecclesia.

